

ΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β'
Τεύχος 892
Μεγάλη Παρασκευή
6 Απριλίου 2007
Τιμή: 4 ευρώ

Το Αντί είναι γερό αβγό...
Καλό Πάσχα!

Συμπράσταση στο Αντί
Το μεγάλο κόλπο με τα ομόλογα
Πάρχει θέμα Αλογοσκούφη
Παλλικές εκλογές
10 χρόνια Ε.Ε.

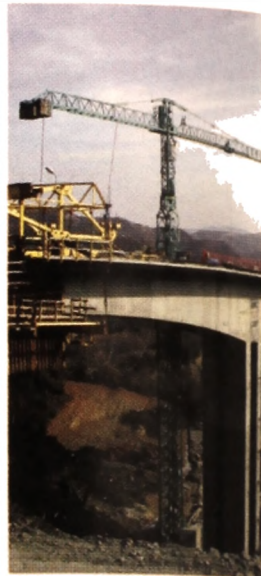
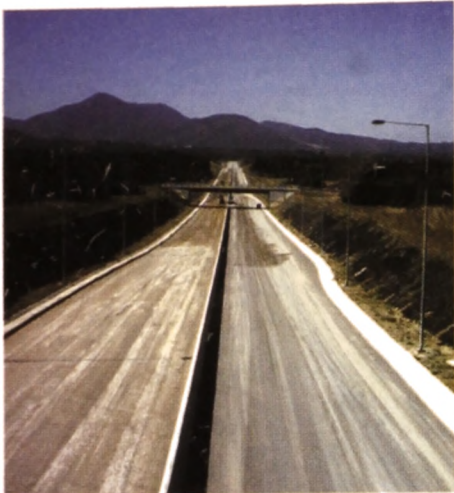

ISSN 1108-9822

1 4

9 771108 982000

Όλη η Ελλάδα μπροστά! ΜΕ ΕΡΓΑ!

Σε όλη την Ελλάδα, το ΥΠΕΧΩΔΕ κατασκευάζει έργα που αλλιάζουν τη ζωή μας. Έργα που οι πολίτες περίμεναν επί δεκαετίες! Και μάλιστα, η συντριπτική πλειοψηφία (80%) γίνεται στην περιφέρεια.

Το μεγαλύτερο πρόγραμμα έργων στην ιστορία της χώρας: πάνω από 16 δισεκατομμύρια ευρώ!

Πετύχαμε δηλαδή ετήσιο ρυθμό δημοπρατησης 5 φορές μεγαλύτερο υπό τη 10ετία 1994-2003 που ήταν μόλις 1,07 δισ. ευρώ (μαζί με όλα τα ολυμπιακά έργα).

Μελετήσαμε, δημοπρατούμε και θέτουμε σε εφαρμογή, ένα πρωτοφανές πρόγραμμα-μαμούθ.

- 262 δημόσια έργα -που δημοπρατήθηκαν με το νέο, αδιάβλητο θεσμικό πλαίσιο που καθιερώσαμε- προϋπολογισμού πάνω από 8 δισ. ευρώ.
- 7 μεγάλα έργα με συμβάσεις παραχώρησης, προϋπολογισμού επίσης πάνω από 8 δισ. ευρώ. Από αυτά, τα 6 δισ. ευρώ είναι ιδιωτικά κεφάλαια -η μεγαλύτερη επένδυση που έγινε ποτέ στη χώρα!

Τριπλασιάζουμε το εθνικό οδικό δίκτυο

Υλοποιούμε το πιο εκτεταμένο πρόγραμμα ασφαούς οδικής υποδομής που εκτελείται σήμερα στην Ευρώπη. Μέσα στα επόμενα χρόνια, η Ελλάδα θα αποκτήσει ένα αξιοθαύμαστο δίκτυο σύγχρονων αυτοκινητοδρόμων ευρωπαϊκών προδιαγραφών, μήκους σχεδόν 2.500 χιλιομέτρων.

Με δρόμους όπως η Ιόνια Οδός, η Εγνατία Οδός, η Ανατολική Οδός Πελοποννήσου, ο Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας (Ε-65), ο νέος σύγχρονος αυτοκινητόδρομος στο Πέταλο του Μαλιακού, ο Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης, ο Οδικός Άξονας Ελευσίνα - Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Ισακώνα κ.α.

Κάνουμε καλύτερη την καθημερινή ζωή

- Το Μετρό επεκτείνεται στην Αθήνα και έρχεται επιτέλους στη Θεσσαλονίκη! Με το μεγαλύτερο μετωπο έργων που έγινε ποτέ: 26 νέοι σταθμοί (13 σε Αθήνα και 13 σε Θεσσαλονίκη), 22,5 χιλμ νέας γραμμής. Διπλασιάζουμε το μήκος του ΜΕΤΡΟ στην Ελλάδα.
- Κατασκευάζουμε την Υποθαλάσσια Αρτηρία στη Θεσσαλονίκη και σχεδιάζουμε τα νέα Οδικά Έργα Αττικής στην Αθήνα.
- Κάνουμε καθοριστικές παρεμβάσεις σε λιμάνια, αεροδρόμια, φράγματα και άλλα σημαντικά έργα υποδομής σε όλη τη χώρα.

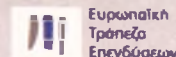
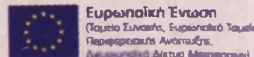
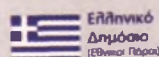
Δημιουργούμε ανάπτυξη σε κάθε γωνιά της χώρας

Στηρίζουμε ουσιαστικά την ελληνική οικονομία. Βγάζουμε την περιφέρεια από την απομόνωση. Αλλάζουμε την εικόνα σε όλη την Ελλάδα!

Και ο σχεδιασμός για το μέλλον, έχει ήδη ξεκινήσει...

Με το μεγαλύτερο ενιαίο πρόγραμμα μελετών, προετοιμάζουμε ήδη την επόμενη γενιά νέων μεγάλων έργων, ύψους 10 δισ. ευρώ, για την περίοδο 2007-2013.

Τα έργα του ΥΠΕΧΩΔΕ χρηματοδοτούνται από:

Γ' Κοινωνικό Πόλοιο Στήριξης

Περίοδος Β' • Έτος 34ο • Τεύχος 892

Παρασκευή 6 Απριλίου 2007

Τιμή τεύχους: 4 ευρώ

ANTI - ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Κωδικός εντύπου για τα ΕΛΤΑ: 1045

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210 7232713 - 210 7232819

Fax: 210 7226107

ANTI ON-LINE: <http://www.anti.gr>

e-mail: chrapou@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Γ. Παπουτσάκης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Ελευθερία Παπουτσάκη

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Παναγιώτης Τσάρας

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Τασία Ρούμπου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Λεύκης 134, Κρυονέρι, τηλ. 210 6297600

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια συνδρομή: **26 τεύχη, Εξάμηνη: 13 τεύχη**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμ. 39 ευρώ, Ετήσια 78 ευρώ,

Οργανισμών, Τραπεζών, κ.λπ.: 200 ευρώ

Φοιτητική ετήσια: 70 ευρώ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΥΡΩΠΗ - ΜΕΣΟΓ. ΧΩΡΕΣ:

Εξαμ.: 74 ευρώ, Ετήσια: 148 ευρώ,

ΗΠΑ - ΚΑΝΑΔΑΣ - ΑΣΙΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:

Εξαμ. 100 δολ. ΗΠΑ, Ετήσια 200 δολ. ΗΠΑ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Χρήστος Παπουτσάκης

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: 6 ευρώ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Για τα βιβλιοπωλεία

της Αθήνας: Περιοδικό ANTI,

για τα βιβλιοπωλεία της Β. Ελλάδας:

Κέντρο του βιβλίου - Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.

Λαοσάνη 3, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 237463

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: Καλό Πάσχα	4
• ΑΝΤΗΝΩΡ: Το σκάνδαλο των Ταμείων, η αδιευκρίνιστη ψήφος και η «παράσταση νίκης»	6
• ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	8
• Νίκος Πρωινός: Η λεωφόρος βάφτηκε κόκκινη	13
• Συμπάρασταση στο Αντί	14
• ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ	18
• Δ. Οικονομικού: Πώς λειτουργούσε η κομπίνα με τα Ταμεία	20
• Βασίλη Ζήση: Πόσα είναι τελικά τα ομόλογα;	22
• Ρεπόρτερ: Τα κόλπα και οι παρέες του κ. Αλογοσκούφη	25
• Πάνος Καζάκος: Ήπια δύναμη με προβλήματα!	28
• ΚΟΣΜΟΔΡΟΜΙΟ	30
• Γιάννης Ανδρουλιδάκης: Σεγκό - Σαρκό και πλασέ ο Λε Πεν	32
• Clément Garnier: Κοινωνικός ριζοσπαστισμός χωρίς εκλογικό αντίκρισμα	34
• Στρατής Μοσχονήσιος: Παλαιστινικό: Τοπίο στην ομίχλη	36
• Σήφης Φιτσανάκης: Ο άγνωστος πόλεμος των ΗΠΑ στην Αφρική	39
• Φαρούκ Τουντσάι: Το κουτόχορτο της Ιστορίας και αλίμονο σ' εκείνον που δεν τρώει	42
• Αλέξης Αργυρίου: Ο αγαπητός Γρηγόρης Φαράκος	44
• ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	46
• Τζίμης Παπανικολόπουλος: Ο Καϊάφας, Παραλλαγή στον «Μέγα Ιεροεξεταστή»	48
• Σάββας Παύλου: Ενενήντα πέντε χρόνια από το ναυάγιο του «Τιτανικού»	52
• Δημήτρης Χαρίτος: 9ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης	54
• Ειρήνη Μουντράκη: «Το άλλο μου μισό»	57
• Γρηγόρης Ιωαννίδης: «Το μοιρολόγι της φώκας»	58
• Δημήτρης Φιλιππίδης: Ο μυθικός ήρωας Βασίλης Χατζηβασίλης (1918-2005)	59
• Βιβλίο	62
• Κώστας Παπαγεωργίου: Κριτική βιβλίου	66

Λόγω πληθώρας της ύλης ο Διάλογος των αναγνωστών θα μπει στο επόμενο τεύχος

Εξώφυλλο: Γεωργοπάλης

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

ΧΡΟΝΙΑΡΕΣ μέρες, ανοιξιάτικη ατμόσφαιρα, ώρες που προσπαθούμε όλοι να ξεφύγουμε από τη μιζέρια που μας πλακώνει.

ΘΑ ΜΕΙΝΟΥΜΕ για λίγο στο πρόβλημα της αγωγής εναντίον του Αντί που σημαίνει σε απλά ελληνικά ότι πρέπει να καταβάλουμε στον «φιλότεχνο» Βλάση Φρυσίρα και το Μουσείο του 81.000 ευρώ.

ΘΕΛΟΥΜΕ να σας ενημερώσουμε για κάθε λεπτομέρεια της ιστορίας. Στο προηγούμενο τεύχος δημοσιεύσαμε την επιστολή που είχε στείλει ο εκδότης του περιοδικού, όταν με εξώδικο ο Βλ. Φρυσίρας απαιτούσε να «δώσουμε το όνομα» του συντάκτη που αποκαλούσε το Μουσείο του «Φρυσιρομάγαζο». Η δεοντολογία που υπάρχει δεν επιτρέπει αυτού του είδους τις «εκμυστηρεύσεις». Έκτοτε ο Βλ. Φρυσίρας ακολούθησε τη μέθοδο που καλά γνωρίζει, και το περιοδικό καταδικάστηκε να πληρώσει το τίμημα της τιμής και υπόληψής του ίδιου και του Μουσείου του, που είναι 81.000 ευρώ. Στο επόμενο τεύχος θα μπορέσουμε να σας πούμε τη συνέχεια της ιστορίας.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ που απηύθυνε το περιοδικό στους αναγνώστες και φίλους του είχε μια απήχηση απρόσμενη για μας. Η άμεση ανταπόκριση των φίλων θα επιτρέψει να συνεχίσουμε την έκδοση με μεγαλύτερη προσπάθεια από μας. Καλούμε όμως τους φίλους να συνεχίσουν την προσπάθεια εγγραφής νέων συνδρομητών, ώστε το Αντί να μπορέσει τελικά να βγει από την παρούσα δυσκολία.

ΣΕ ΑΛΛΕΣ σελίδες θα διαβάσετε μερικά από τα μηνύματα που έφτασαν ως εμάς. Η συμπαράσταση ήταν συγκινητική. Μιαν άλλη φορά θα σας δώσουμε δείγματα από χαρακτηριστικές περιπτώσεις που αποδεικνύουν ότι αυτός ο κόσμος δεν είναι φτιαγμένος μόνον από αετονύχηδες και καπάτσους δικηγόρους. Είναι κόσμος όπου χωρά η ευαισθησία, και η εγρήγορση κάνει τους ανθρώπους να συμπαρίστανται σε δύσκολες ώρες.

ΤΟ Αντί είναι το «γερό αβγό» του Πάσχα, όπως το σχεδίασε στο εξώφυλλο του περιοδικού ο σκιτσογράφος μας Δημήτρης Γεωργοπάλης. Θα τσουγκρίσουμε, αλλά θα κερδίσουμε. Αυτά και καλό Πάσχα!

* * *

ΠΡΕΠΕΙ να σχολιάσουμε, όμως, ένα μόνο γεγονός που σημάδεψε την κοινωνική ζωή της χώρας τις μέρες που πέρασαν. Τη δολοφονία του νεαρού «οπαδού» στην Παιανία. Όλη η υπόθεση με την προετοιμασία και την «περαίωσή» της εικονογραφεί περισσότερο από δεκάδες «αναλύσεις» και με τον πιο αδρό τρόπο τα αδιέξοδα της σημερινής ελληνικής κοινωνίας. Οι νέοι έχουν φτάσει στα όρια του αδιεξόδου. Πώς έφτασαν μέχρις εδώ τα πράγματα, αναρωτήθηκε ο εφησυχασμένος τηλεοπτικός καταναλωτής. Όσο για τις «κεφαλές», τους πολιτικούς άρχοντες, αυτοί, αφού εκφράσουν τη λύπη τους, υπόσχονται σύλληψη των φυσικών αυτουργών, διακόπτουν τη διεξαγωγή αθλητικών αγώνων και μέχρις εκεί.

ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΖΟΝΤΑ προβλήματα δεν πρόκειται να λάβουν κανένα μέτρο. Η παιδεία της νέας γενιάς και η ένταξη της στην παραγωγική διαδικασία δεν μπαίνει στην πρώτη προτεραιότητα. Όπως δεν τίθενται τα πρόβλημα της κάθαρσης στο δημόσιο βίο. Αντίθετα επιτρέπεται στους μεγαλοβαρώνους να ρυθμίζουν την οικονομική πορεία της χώρας, το πολιτικό σύστημα, τη λειτουργία των Μέσων «Ενημέρωσης». Τους καίριους δηλαδή τομείς που καθορίζουν και τις λεπτομέρειες της καθημερινότητας.

* * *

ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ, σας χαιρετούμε και σας ευχόμαστε να ανασάνετε λίγο τις μέρες των διακοπών. Θα έχουμε να αφηγηθούμε πολλά μετά από δεκαπέντε ημέρες.

αντί

ΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΔΩΣΤΕ ΣΤΟ ΑΝΤΙ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ

Το Αντί δεν θα κλείσει. Η συμπαράσταση των πολλών φίλων του περιοδικού, η ευθύνη που προκύπτει για μας αλλά και το πείσμα μας θα κρατήσουν ανοιχτό το Αντί. Δεν θα κλείσει, πάντως, επειδή έτσι θέλησε ο «φιλότεχνος» κύριος Φρουσίρας.

Η ανταπόκριση των πολλών φίλων στην έκκλησή μας να γραφτούν νέοι συνδρομητές στο Αντί ήταν μεγαλύτερη από την προσδοκώμενη. Η εγγραφή νέων συνδρομητών είναι η επιθυμητή λύση στην παρούσα συγκυρία. Πρέπει να συγκεντρωθεί το ποσό των 81.000 ευρώ. Πολλοί φίλοι έστειλαν και εμβάσματα και τους ευχαριστούμε θερμά για την γενναιοδωρία τους. Για μας πάντως, η εγγραφή νέων συνδρομητών είναι η καλύτερη λύση, καθώς φέρνει ένα νέο κοινό στο περιοδικό και δίνει την καλύτερη απάντηση στους –φιλότεχνους και μη– εμπαθείς διώκτες

του περιοδικού.

Η πηγή από την οποία μπορεί το Αντί να αντλήσει τα χρήματα που απαιτεί ο Βλάσης Φρουσίρας και το Μουσείο του για να συνεχίσει την 35ετή παράδοση της κυκλοφορίας του είναι οι αναγνώστες του. Και όχι μόνο οι σημερινοί αναγνώστες αλλά και όλοι όσοι το στήριξαν και το ακολούθησαν κατά καιρούς σε αυτή την πορεία των 35 χρόνων και που το αναγνωρίζουν ως κομμάτι της ιστορίας του ελληνικού Τύπου, με τα καλά του και τα κακά του, που αξίζει να συνεχίσει να ζει.

Μια ετήσια συνδρομή στο Αντί κοστίζει 78 ευρώ για 26 τεύχη. Για οργανισμούς τράπεζες κ.λπ. το ποσόν είναι 200 ευρώ. Για τις ευρωπαϊκές και μεσογειακές χώρες 148 ευρώ και για τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ασία, την Αυστραλία 200 αμερικανικά δολάρια.

Προσέξτε όμως την ακόλουθη υπόμνηση: Πολλοί από τους νέους συνδρομητές έστειλαν μεν το έμβασμά τους, αλλά ξέχασαν μέχρι στιγμής να μας στείλουν την πλήρη διεύθυνσή τους. Εάν το παραλείψατε στείλτε αμέσως τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσής σας με e-mail, φαξ ή γράμμα στο περιοδικό.

Για την Ελλάδα ο λογαριασμός είναι **172/400506-60** στην Εθνική Τράπεζα, στο όνομα Χρήστος Παπουτσάκης και για τους φίλους στο εξωτερικό ο λογαριασμός IBAN είναι **GR98 0110**

Μην ξεχάσετε να γράψετε το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του δικαιούχου της συνδρομής σε χωριστό γράμμα. Μπορείτε επίσης να μας ενημερώσετε σχετικά μέσω του e-mail του περιοδικού που είναι: chrarou@otenet.gr.

Γράψετε συνδρομητές τους φίλους σας και εμποδίστε να κλείσει εξαιτίας μιας αγωγής το

Αντί. Άλλοι πόροι δεν υπάρχουν. Δώστε μας τη δυνατότητα να συνεχίσουμε κι εμείς υποσχόμαστε να κάνουμε λιγότερα λάθη.

Θέλουμε όμως να σας προειδοποιήσουμε για κάτι: Στο νεοελληνικό κράτος που ολοένα ιδρύεται και επανιδρύεται, τα ταχυδρομεία λειτουργούν με τους δικούς τους αδιατάρακτους, εδώ και 150 χρόνια, ρυθμούς. Θα πρέπει να υπομένετε περιμένοντας τον ταχυδρόμο. Εμείς θα μηχανευτούμε και άλλους τρόπους. Αλλά ως τότε, υπομονή!

Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Πόλη – Τ.Κ.	Χώρα

Μπορείτε να εμβάσετε το ποσόν της συνδρομής ταχυδρομικά ή μέσω του λογαριασμού στην Εθνική Τράπεζα.

Το σκάνδαλο των Ταμείων η αδιευκρίνιστη ψήφος και η «παράσταση νίκης»

ΠΑΣΧΑ, Κυρίου Πάσχα, πλην οι Αμερικανοί εμφανίζονται έτοιμοι για «χειρουργικό βομβαρδισμό» του Ιράν μέσα στα επόμενα εικοσιτετράωρα, χωρίς ν' αποκλείουν χτύπημα ακόμα και τη Μεγάλη Παρασκευή! Οι πληροφορίες πηγάζουν –τη φορά αυτή– από ρωσικές μυστικές υπηρεσίες, αλλά αντίστοιχες πληροφορίες είχαν διαρρεύσει, στο πρόσφατο παρελθόν, τόσο από βρετανικές όσο και από αμερικανικές (δημοσιογραφικές, κυρίως) πηγές, χωρίς να διαψευσθούν.

ΣΥΜΦΩΝΑ με τις μυστικές υπηρεσίες της Ρωσίας, το αμερικανικό ναυτικό, με επικεφαλής το πυρηνικό αεροπλανοφόρο «Ρόναλντ Ρίγκαν», είναι έτοιμο να πλήξει, ταυτόχρονα, εκατοντάδες επιλεγμένους στόχους σε ολόκληρη την ιρανική επικράτεια, ενώ, κατά τις πληροφορίες του ειδησεογραφικού πρακτορείου «Νόβοστι», έχουν ενισχυθεί, τις τελευταίες μέρες, σημαντικά οι χερσαίες αμερικανικές δυνάμεις στα σύνορα Ιράν-Ιράκ.

ΤΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ «χειρουργικού

βομβαρδισμού» του Ιράν ηχεί τρελό, όταν οι νεκροί του Ιράκ, κατά τις εκτιμήσεις του επιστημονικού περιοδικού *The Lancet*, «έχουν αριθμό 650.000» και ο ίδιος ο Ζμπίγκνιου Μπρζεζίνσκι, άλλοτε σύμβουλος ασφαλείας του προέδρου Κάρτερ, κατηγορεί τον Μπους ότι «επιμένει να διεξάγει έναν αποικιοκρατικό πόλεμο στην μετααποικιοκρατική εποχή». Παρ' όλα αυτά, αναλυτές στις ΗΠΑ δεν αποκλείουν ένα «νεο απονενοημένο διάβημα Μπους» (τη φορά αυτή στο Ιράν), προκειμένου να διαδόσει τη «δημοκρατία» και στους Ιρανούς! (Ακριβέστερα, για να μη δεσμευθεί με «καθορισμένη ημερομηνία» αποχώρησης του αμερικανικού στρατού από το Ιράκ).

ΝΑΙ ΜΕΝ Η ΝΔ ΧΑΝΕΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΝΙΚΗΣ ΚΕΡΔΙΖΕΙ...

...ΚΑΙ ΕΝΩ αυτά σχεδιάζουν οι Μπους και Συντροφία, στην Ελλάδα μετρούμε (και ξαναμετρούμε) τη δύναμη των κομμάτων, μετά το σκάνδαλο των Ταμείων. Φυσικά, και στις σφυγμο-

μετρήσεις, οι «συμπάθειες» (ή οι «κλίσεις» δεν κρύβονται... Στη δημοσκόπηση, λόγου χάρη, της ALCO (για λογαριασμό της εφημερίδας Έθνος...) η διαφορά μεταξύ ΝΔ και ΠΑΣΟΚ είναι μόλις 0,5 μονάδες, ενώ, στη δημοσκόπηση της MRB (για λογαριασμό του ALPHA...) η διαφορά μεταξύ ΝΔ και ΠΑΣΟΚ είναι 2,6 μονάδες. Κατά τις εταιρείες δημοσκοπήσεων, η διαφορά αυτή δεν είναι άσχετη με την «αδιευκρίνιστη ψήφο», η οποία κατά τις εκτιμήσεις της ALCO, υπολογίζεται σε 17,4%, ενώ, κατά τους υπολογισμούς της MRB σε 15,6%.

ΠΑΝΤΩΣ, για να σημειώσουμε ξεχωριστά τα ποσοστά των κομμάτων της Αριστεράς: Κατά τους υπολογισμούς της Κάπα Research, για το Βήμα, (και με αδιευκρίνιστη ψήφο το 11,3%), το ΚΚΕ συγκεντρώνει 7,0% και ο Συνασπισμός 3,4%, κατά την MRB (και με αδιευκρίνιστη ψήφο το 15,6%), το ΚΚΕ 6,9% και ο ΣΥΝ το 3,7%, ενώ κατά την ALCO (με αδιευκρίνιστη ψήφο 17,4%) το ΚΚΕ συγκεντρώνει 5,5% και ο ΣΥΝ

Γραφτείτε συνδρομητές στο Αντί

Το Αντί κυκλοφορεί από τη Μεταπολίτευση, συνεχίζοντας μιαν ιστορία που άρχισε μέσα στη δικτατορία. Στα τεύχη του καταγράφεται η πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Γραφτείτε συνδρομητές στο Αντί

για να εξασφαλίσετε τη συνεχή και αντικειμενική ενημέρωσή σας.

2,8%. [Το τελευταίο αυτό ποσοστό ανησύχησε, κάπως, τα ηγετικά στελέχη του ΣΥΝ, τα οποία πίστεψαν –και πιστεύουν– ότι είχαν (έχουν) λυτρωθεί από το «κοινοβουλευτικό άγχος του 3%»].

ΠΑΝΤΩΣ, και με βάση τις παραπάνω δημοσκοπήσεις, ναι μεν «η ΝΔ πληρώνει τα ομόλογα» (κατά μια διατύπωση της Αυγής), πλην «το ΠΑΣΟΚ δεν κερδίζει». Αλλωστε, η παράσταση νίκης παραμένει συντριπτική υπέρ του κυβερνητικού κόμματος. Στη μέτρηση της GPO, λόγου χάρη, η παράσταση νίκης υπέρ της Νέας Δημοκρατίας είναι 65,2% υπέρ της Νέας Δημοκρατίας και 21% υπέρ του ΠΑΣΟΚ, ενώ η ALCO δίνει 58,4 % παράσταση νίκης υπέρ της ΝΔ έναντι 23,5% για το ΠΑΣΟΚ. Κατά τα άλλα, και επειδή πολύς ο λόγος περί «αναγκαιότητας εκλογών» (προσφιλές θέμα του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, Γ.Α. Παπανδρέου...), το 60,3% των ερωτηθέντων τάσσεται κατά της διεξαγωγής πρόωγων εκλογών, συμπεριλαμβανομένου και του 41% των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ.

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ, το «Όχι» της Νεολαίας του ΠΑΣΟΚ, στην αναθεώρηση του άρθρου 16, αποτέλεσε οδυνηρή έκπληξη γαι όσους πίστεψαν ότι μπορούσαν να «χειρογωγήσουν» το συνέδριο επανίδρυσης της Νεολαίας του ΠΑΣΟΚ. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της Δήμητρας Κρουστάλλη στο Βήμα, οι σύνεδροι «υιοθέτησαν σκληρή γραμμή όχι μόνο για κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16, αλλά ανέτρεψαν και κάθε πρόταση που θεωρούσαν (ή υποψιάζονταν) ότι πάει να τους επιβληθεί από το κόμμα.» Πάντως, και παρά τις προσπάθειες του Κ. Σκανδαλίδη να περάσει την επίσημη γραμμή, τελικά οι σύνεδροι ενέκριναν (ομόφωνα) ψήφισμα με καθαρή –και σκληρή– διαπίστωση: «Συνεχίζουμε τον αγώνα για την αναθεώρηση του άρθρου 16 ενάντια σε κάθε μορφή μη κρατικού πανεπιστημίου».

«Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΧΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΠΙΣΩΓΥΡΙΣΜΑΤΑ»

ΕΝΑ ΑΠΟ τα «τρέχοντα» του «Πολιτικού Δεκαπενθήμερου» ήταν (μεταξύ άλλων) και η επίσκεψη του Κ. Καραμανλή στο Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού «Φιλιά Χαϊδεμένου».

Όπως ήταν φυσικό, ο πρωθυπουργός είπε μερικά πολύ απλά και αυτονόητα πράγματα, όπως, λόγου χάρη, ότι οι πρόσφυγες «κατόρθωσαν μέσα από τις στάχτες να ριζώσουν στις νέες πατρίδες και να συμβάλουν καθοριστικά στην προκοπή της χώρας και της κοινωνίας μας» ή ότι «ο πολιτισμός και η ιστορία μας δεν επιτρέπουν λάθη και πισωγυρίσματα» ή ότι η Τουρκία έχει υποχρεώσεις έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι «επιδιώκουμε σχέσεις στενής συνεργασίας με όλους τους γείτονές μας».

ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ αυτές έδωσαν λαβή σε ορισμένους σχολιογράφους για να υποστηρίξουν ότι η ομιλία του Κ. Καραμανλή δεν ήταν πάρεξ «εντολή του πρωθυπουργού προς την υπουργό Παιδείας: «Αλλάξτε το βιβλίο της Ιστορίας» (της Στ' Δημοτικού)! Μια τέτοια τοποθέτηση, ωστόσο, δεν προκύπτει από το κείμενο της ομιλίας του πρωθυπουργού, όσο και αν παρόμοια «εντολή» θα την προσυπέγραφαν –ασμένως– ο κ. Χριστόδουλος, ο κ. Καρατζαφέρης και άλλοι ομοειδείς.

Η ΥΠΟΜΝΗΣΗ των υποχρεώσεων της Τουρκίας συνέπεσε με το νέο «πα-

κέτο» μέτρων, για την ενίσχυση των Τουρκοκυπρίων, που υπέβαλε η κυπριακή κυβέρνηση στη γερμανική προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, κατ' ακολουθία, στην ίδια την τουρκοκυπριακή ηγεσία. Καλό το «πακέτο», μόνο που, ως... αντάλλαγμα, η Άγκυρα άσκησε βέτο για συμμετοχή της Κύπρου και της Μάλτας στην ευρωπαϊκή αστυνομική αποστολή στο Κοσσυφοπέδιο! Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχουν επίσημες αντιδράσεις από πλευράς ευρωπαϊκής αστυνομικής αποστολής, αλλά ο πρόεδρος Τ. Παπαδόπουλος δήλωσε ότι η στάση της Κυπριακής Δημοκρατίας απέναντι στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας θα εξαρτηθεί (και) από τη στάση της Τουρκίας στη συμμετοχή της Κύπρου σε διεθνείς οργανισμούς. Και ο νοών νοείτω!

ΚΑΤΑ ΤΑ άλλα, όπως πάντοτε, υπάρχουν και καλά νέα. Ομάδα βρετανών ερευνητών, με επικεφαλής τον σερ Μάγκντι Γιακούμπ, πέτυχε καρδιακή βαλβίδα εργαστηρίου, με χρήση ενηλίκων βλαστικών κυττάρων. Άντε, και Καλό Πάσχα!

ANTHΝΩΡ

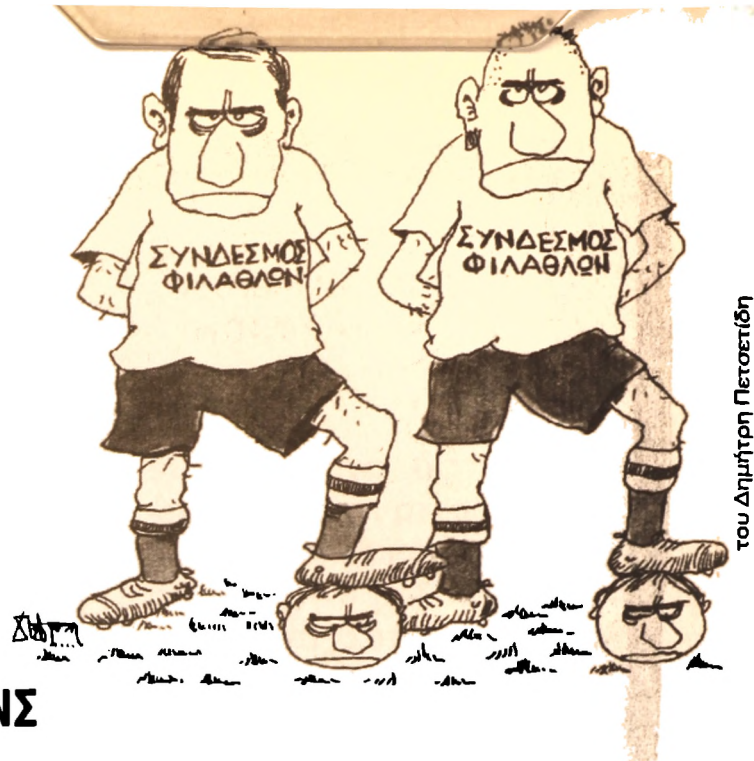
ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Καλά, η συμπαράσταση των αναγνωστών στον αγώνα διάσωσης του περιοδικού από τους ιδιώτες του πολιτισμού και τους τυποκτόνους νόμους του εκσυγχρονιστικού μεσαίωνα(!) ήταν (για τη στήλη) δεδομένη.
- Αναμενόμενες, λίγο ως πολύ, και οι φωνές κάποιων διανοουμένων που ψυχανεμίζονται ότι δεν πάει άλλο με το ζοφερό πολιτικό τοπίο που έχει διαμορφωθεί την τελευταία δεκαετία.
- Όχι πως πριν ήταν καλύτερα τα πράγματα, αλλά επί τ. καταλληλότερου η κατάσταση έχει φτάσει στο μη περαιτέρω.
- Εντύπωση, όμως, προκαλεί (λέμε τώρα) η παντελής σιωπή των ηλεκτρονικών μέσων που δεν κάνουν «ξεπέτες», όπως αυτοδιαφημίζονται αυτάρεσκα, και που παλεύουν για το καλό μας (τρομάρα τους).
- Ούτε μια κουβέντα.
- Ομερτά.
- Αλλά εμείς επιμένουμε.
- Συνηθισμένα τα βουνά απ' τα χιόνια.
- Επειδή οι νομικές μου γνώσεις είναι ελάχιστες, θα ήθελα σε κάποιον της ειδικότητας (τα κοράκια εξαιρούνται) να θέσω ένα ερώτημα.
- Καθόλου ρητορικό.
- Πώς κοστολογείται η θιγόμενη αξιοπρέπεια;
- Αν για παράδειγμα οι ύβρεις που ανταλλάσσονται στη βουλή μεταξύ των εκπροσώπων του δικομματισμού, άσχετα αν υπηρετούν τη θεατρική τέχνη, πήγαιναν στη θέμιδα, τι ταρίφες θα έβγαζε;
- Να περιμένω απάντηση;

ΧΟΥΛΙΓΚΑΝΣ

Ο πολύς Βύρωνας Πολύδωρας που δεν φείδεται λεκτικών παρομοιώσεων και μεταφορών για να εξαπολύει μύδρους κατά φοιτητών και καθηγητών, έχασε την ευφράδεια και την προθυμία να σχολιάσει τις επιδόσεις των συμμοριών στον χώρο του ποδοσφαίρου. Γιατί δεν βγαίνει να μιλήσει σε αυστηρό ύφος και να προειδοποιήσει ότι θα κατέβει να τους βαρέσει με τα χέρια του στον δρόμο, όπως κόμπαζε για τους φοιτητές; Πέραν αυτού μετά το φονικό έσπευσε να κάνει δηλώσεις «υπεύθυνες», μιλώντας περί δυστυχήματος. Και καλά ο Βύρων, μήπως τα υπόλοιπα «συντεταγμένα όργανα» της Πολιτείας επέδειξαν μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και διάθεση συνεργασίας απέναντι στο

του Δημήτρη Πετσετίδη

πρόβλημα; Η μια επιτροπή παραλαμβάνει την «καυτή πατάτα» σε χάρτινη συσκευασία από την προηγούμενη επιτροπή. Ομάδες εξαφανίζουν τα χρέη τους ως δια μαγείας και παράγοντες κυκλοφορούν ελεύθεροι συνεχίζοντας τις παρανομίες τους. Ανακοινώσεις μέτρων που ουσιαστικά δεν αναλογούν σε καμία τιμωρία και ουσιαστικά μεταθέτουν ευθύνες σε απροσδιόριστα πεδία εκτός της ζώσας πραγματικότητας. Ποιες είναι οι ευθύνες των προέδρων των σωματείων; Ποιοι αναθέτουν σε επώνυμους «φιλάθλους» να αποκτούν καθημερινό τηλεοπτικό βήμα για να διακηρύσσεται η ποδοσφαιρική νομιμοφροσύνη; Να περιμένουμε άλλο ένα χρόνο για να λάβουμε απαντήσεις; **ΣΩ.ΛΕ**

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΔΕΟΛΟΓΟΙ

Χρόνια τώρα οι αθλητικοί δημοσιογράφοι –όχι όλοι φυσικά– αφήνουν τους οπαδούς των ομάδων να μιλάνε από ραδιοφώνου για την «ιδεολογία» τους, αναφερόμενοι στον Ολυμπιακό, τον Παναθηναϊκό και την ΑΕΚ. Και όχι μόνο δεν τους διορθώνουν, αλλά συνηθίζουν να επαναλαμβάνουν κι αυτοί τον χαρακτηρισμό θεωρώντας άραγε ότι έτσι δίνουν κύρος στο αντικείμενό τους ή απλά χαϊδεύοντας αυτιά;

Μετά θυμούνται να καταγγείλουν τη βία στα γήπεδα, όταν πια φτάνουμε να μετράμε νεκρό. Άραγε όλοι αυτοί οι μικρόνοες δεν είχαν ακούσει ότι για την ιδεολογία του ο άνθρωπος και πεθαίνει και σκοτώνει;

Γ. Κουρ.

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Πράγματι πολύ θλιβερό το γεγονός ότι ένας άνθρωπος 25 χρονών έχασε τη ζωή του σε γηπεδικά επεισόδια. Αυτοί που επαναλαμβάνουν όμως φράσεις όπως «αθώο θύμα», «αδικία» κ.ο.κ., δεν προσφέρουν την καλύτερη υπηρεσία.

Ο άνθρωπος αυτός έχασε τη ζωή του γιατί βρέθηκε ως μαχαιροβγάλτης, ανάμεσα σε άλλους μαχαιροβγάλτες για να λύσει έτσι κάποιες ήσσονος σημασίας διαφορές. Αυτό πλήρωσε. Αν δεν πούμε κάποτε τα πράγματα με το όνομά τους σε αυτή τη χώρα, ποτέ και κανένας δεν θα μάθει να αναλαμβάνει και την ευθύνη και το κόστος των πράξεών του.

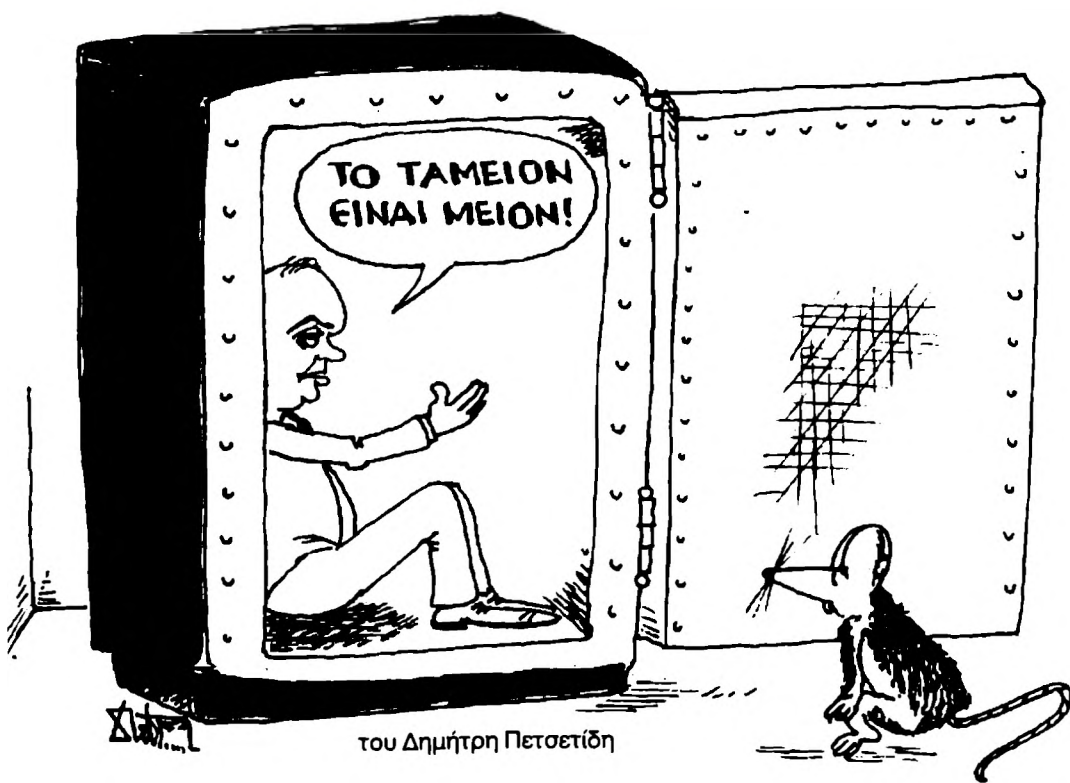
Γ. Κουρ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΦΤΩΧΙΕΣ

Φτωχή για μια ακόμα φορά επικοινωνιακά –επι της ουσίας– η κυβέρνηση προσπάθησε να αντιστρέψει το κλίμα υπενθυμίζοντας το μεγάλο σκάνδαλο του Χρηματιστηρίου της περιόδου 1999–2000. Δεν μπορεί όμως να υπάρξει σύγκριση επειδή το σκάνδαλο του Χρηματιστηρίου αφορούσε το χρήμα ιδιωτών, ενώ το τωρινό αφορά δημόσιο χρήμα. Άλλωστε η κυβέρνηση της ΝΔ δεν δικαιούται δια να ομιλεί περί του προηγούμενου σκανδάλου, επειδή αυτή επέτρεψε να παραγραφεί με υποδείξεις προς τους ανακριτές

που έφυγαν από τους κόλπους της. Και επειδή όσοι αναφέρονται τώρα στο σκάνδαλο των ομολόγων πρωταγωνίστησαν τότε στο Χρηματιστήριο, του υφυπουργού Οικονομικών κ. Δούκα και του επικεφαλής του λογιστηρίου του κράτους κ. Κουρή συμπεριλαμβανομένων. Κάποιοι στη ΝΔ ξέχασαν ότι όταν απεβίωσε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής είχε στο χρηματοκιβώτιό του λίγα απλά ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και «σύνθετα», όχι «κρυφά» και «δομημένα».

Β.Ζ.

ΔΡΟΥΖΑ

Επανέρχεται στην αγαπημένη της θεματολογία η Άννα η Ιαματική από τα τηλεοπτικά πλατό της «πλουσιοπάροχης» ΕΡΤ. Μικρός ήταν ο κύκλος αναφοράς στα προβλήματα των εν Ελλάδι φτωχών. Δεν άντεξε τις σκοτούρες και την κατήφεια της πραγματικότητας και το έριξε πάλι στις προτάσεις ευζωίας και ανεμελιάς. Διαγωνισμό για την καλύτερη μαγειρίτσα φιλοξενούσε πριν λίγες ημέρες με αυστηρή βαθμολογία μάλιστα! **Ήμαρτον θεέ μου! Σως**

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Η άνοιξη φέτος μπήκε απειλητική.
- Αντί για τα λουλούδια ανθούν οι τσουκνίδες.
- Τις μελωδίες των αηδονιών αντικατέστησαν τα κοάσματα των βατράχων κι οι βρυχηθμοί των σαρκοβόρων.
- Το φρέσκο αεράκι εξαφανίστηκε κι έδωσε τη θέση του στη δυσσομία των βόθρων.
- Οι καλημέρες υποκαταστάθηκαν από μουγκρίσματα δρεπανηφόρων πραιτοριανών, με κουκούλες ή χωρίς.
- Κι όμως.
- Εμείς παλεύουμε αναζητώντας τη δική μας ουτοπία.
- Μακριά από ευρωπαϊκά «πακέτα», πάμπερς και χρηματιστηριακές.
- Μπορούμε και κοιτάζουμε τους συντρόφους μας στα μάτια, χωρίς ενοχές και κρυφές σκέψεις.
- Είμαστε με τους διαδηλωτές φοιτητές που αγωνίζονται για ένα καλύτερο πανεπιστήμιο.
- Με τους εργαζόμενους που απαιτούν δουλειά και μισθούς, για να θρέψουν την οικογένειά τους.
- Με τους συνταξιούχους που θέλουν να ζήσουν, τα χρόνια που τους απομείναν με αξιοπρέπεια.
- Με τους μαθητές και τους δασκάλους τους.
- Μ' όλους όσους αντιστέκονται στη σημερινή αθλιότητα που προσπαθεί να κρύψει το αποκρουστικό πρόσωπό της είτε κάτω από την αστερόεσσα είτε υπό το μανδύα –με το πασπαλισμένο από τα αίματα των αμάχων του Ιράκ και της Γιουγκοσλαβίας– της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΓΙΑ ΜΗΤΗΡ ΠΑΣΗΣ ΚΑΚΙΑΣ

Παρακαλούμε τους πολιτικούς αναλυτές, παραθυράκηδες και μή, να πάψουν να ψάχνουν γιατί στάλθηκαν τρεις διμοιρίες ΜΑΤατζήδων για να αντιμετωπίσουν μερικές δεκάδες κατοίκων της Κυψέλης που φύτεψαν συμβολικά τρία δέντράκια στην (παράνομη...) είσοδο οχημάτων του... Μινωϊκού Πανελληνίου Γ.Σ. στο Πεδίο του Άρεως. Και οι οποίοι, με άφθαστη γενναιότητα, τόλμη, επιχειρησιακό σχέδιο και επαγγελματική επάρκεια κατάφεραν και συνέλαβαν και τρία μη αντισταθέντα άτομα, τα οποία

κράτησαν όλο το Σαββατοκύριακο στα κρατητήρια, προκειμένου να τα πάνε να αντιμετωπίσουν τον πέλεκυ της Δικαιοσύνης στο αυτόφωρο, Μεγάλη Δευτέρα πρωί πρωί.

Διότι η εξήγηση του εξαιρετικού αυτού φαινομένου, δεδομένου ότι π.χ. κανέναν κουκουλόφορο δεν έχουν καταφέρει να συλλάβουν εδώ και δυόμισι δεκάδες χρόνια..., είναι απλή: Ο αρχαιοπληκτος υπουργός Δημοσίας Αταξίας κ. Βύρων Πολύδωρας θυμήθηκε το «αργία μήτηρ πάσης κακίας» κι αφού τώρα σταμάτησαν λόγω εορτών οι πανεκ-

παιδευτικές κινητοποιήσεις και α(θ)λητικοί αγώνες δεν θα γίνουν επί 15 μέρες, όπως διέταξε η κυβέρνηση μετά την δολοφονία βάζελου από γάβρους, οι ΜΑΤατζήδες θα έμεναν άπραγοι, χωρίς ενασχόληση. Πράγμα κακόν.

Τους έστειλε λοιπόν στο Πεδίο να αντιμετωπίσουν τις γυναίκες και τα παιδάκια που στόχευαν στην ανατροπή της έννομης τάξης και την κατάλυση των θεσμών κ.λπ., κ.λπ., ώστε να είναι συνέχεια σε άριστη ψυχική και σωματική εγρήγορση.

Ν.Α. ΛΑΜΠΗΣ

ΑΔΙΚΗΜΑ ΚΑΙ Η ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗ;

Το είδαμε κι αυτό. Την περασμένη Δευτέρα, το μεσημέρι, μαζί με τους χουλιγκάνους που πριν από μερικές ημέρες είχαν μετατρέψει σε σφαγείο την Παιανία, μαζί με κλεφτρόνια, πρεζόνια και άλλες κατηγορίες παραβατικών ατόμων, στο αυτόφωρο είχαν προσαχθεί και δυο άνδρες με μια γυναίκα, οι οποίοι είχαν συλληφθεί την προηγούμενη ημέρα στο Πεδίο του Άρεως να... φυτεύουν δέντρα στο πάρκο μαζί με πάνω από 100 άλλα άτομα, άντρες, γυναίκες και παιδιά, όλοι κάτοικοι της περιοχής της Κυψέλης.

Γιατί συνελήφθησαν; Διότι φύτευαν τα δέντρα τους σε κάποιο σημείο του πάρκου, που έχει καταπατήσει το αφεντικό του Πανελληνίου, ο Μίνως Κυριακού, για να απλώσει εντελώς αυθαίρετα τις αθλητικές εγκαταστάσεις του.

Και το θέμα δεν είναι τόσο ότι οι δυο άντρες και η γυναίκα, που τυχαίνει να είναι δαμερισματική σύμβουλος, εκλεγμένη με την Ανοιχτή Πόλη, πέρασαν τη νύχτα στα κρατητήρια της

ΓΑΔΑ, όσο ότι με τη σύλληψή τους εισάγονται νέα ήθη στην καθημερινότητά μας.

Μέχρι τώρα, οι πολίτες δέρνονταν από την αστυνομία ή συλλαμβάνονταν όταν διαμαρτύρονταν για το κόψιμο δέντρων από ασυνείδητους επιχειρηματίες ή κρατικούς φορείς. Τώρα, όμως, δέρνονται και συλλαμβάνονται ακόμα και όταν φυτεύουν δέντρα, και μάλιστα σε χώρο που είναι χαρακτηρισμένος ως πάρκο και λειτουργεί ως τέτοιο. Τέτοια περιβαλλοντική ευαισθησία!

Και όχι μόνο αυτό. Η αστυνομία –δηλαδή η επίσημη πολιτεία– δέχεται να εκτελέσει χρέη... μπράβου, για την προάσπιση των συμφερόντων μεγαλοεπιχειρηματιών, καναλαρχών και άλλων επώνυμων, ακόμα και όταν τα συμφέροντα αυτά είναι παράνομα. Και μάλιστα η κινητοποίησή της είναι άμεση, όταν σε άλλες περιπτώσεις, όπου χρειάζεται, η ίδια αστυνομία δείχνει να κινείται απελπιστικά αργά.

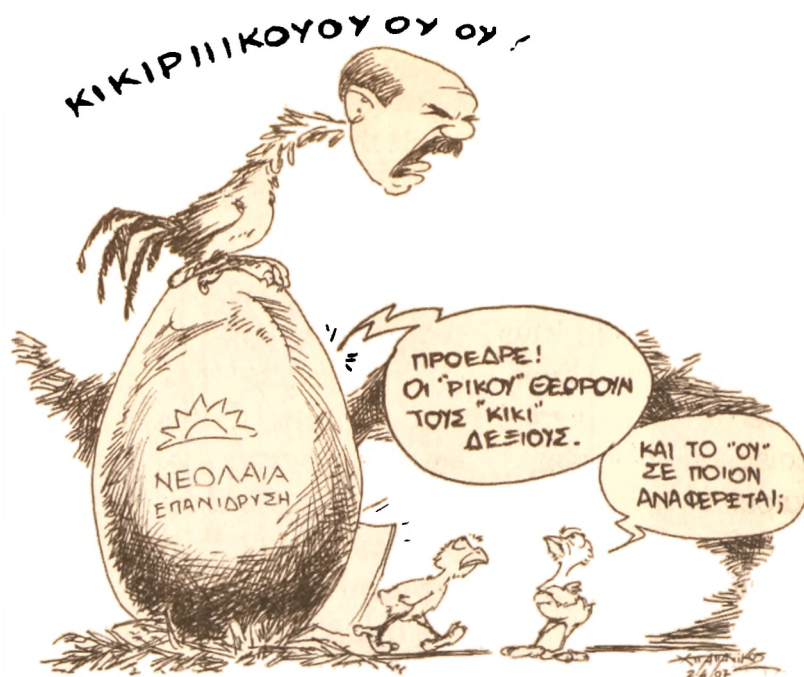
Τ.Κ.Δ.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Συνεχίζουμε λοιπόν.
- Όπως συνεχίζουν την πασαρέλα τους στο σύνολο των καθεστωτικών ΜΜΕ οι συγγραφείς του εκτρωματικού βιβλίου της Ιστορίας μαζί με τις πασοκο-«ανανεωτικές» νταντάδες τους.
- Έκαστος εφ' ω ετάχθη.
- Ως το σημαντικότερο αρχαίο μνημείο της Ευρώπης ανακηρύχθηκε η Ακρόπολη.
- Τις κυρίες Ρεπούση, Αποστολίδου, Κουλούρη τις ρώτησαν;
- Τέτοιες πράξεις δεν αναμοχλεύουν τον εθνικισμό;
- Και στην τελική τι σχέση έχουμε εμείς με την αρχαία Ελλάδα;
- Πιτσιρικάδες σε σχολείο της Καλλιθέας άκουγαν τον Τούρκο το γάτο του Μαχαιρίτσα.
- Αίσχος.
- Οι Τούρκοι παρομοιάζονται με γάτους.
- Αν αυτό δεν είναι ρατσισμός κι εθνικισμός, τότε τι είναι;
- Μήπως πρέπει να μπει κάποια τάξη στην ελληνική δισκογραφία;
- Πάντως πρόθυμοι να κάνουν αυτή τη δουλειά υπάρχουν.
- Το δημόσιο δεν θα ζημιωθεί ούτε ένα ευρώ.
- Τα ιδρύματα του Σόρος να 'ναι καλά.
- Τι είπαν οι μεταμοντέρνοι για τον Μίκη Θεοδωράκη και τον Νίκο Κούνδουρο, που τους «ξεβράκωσαν» με τα κείμενά τους για την υπόθεση του βιβλίου της Ιστορίας;
- Κουβέντα.
- Εκτός από το γνωστό σημτικό γιουσουλφάκι μιας απογευματινής του ΠΑΣΟΚ που βρίσκεται μόνιμα σε παραλήρημα από τότε που ο τ. καταλληλότερος αποσύρθηκε στα ανάκτορά του.

PASOK SPIRIT

Και ξανά προς την δόξα τραβά! Η Νεολαία ΠΑΣΟΚ ανεβαίνει την «μαρτυρική» οδό της επανίδρυσης εν μέσω «νεανικού πάθους», ύβρεων και προπηλακισμών. Αναβίωσαν οι παρασκηνακές διαβουλεύσεις και τα παζαρέματα, τα συνθήματα γηπεδικού χαρακτήρα που θα ζήλευαν και οι χούλιγκανς. Δεν έλειψε φυσικά και το ξύλο –σε ανάλαφρους τόνους– μεταξύ των διαφορετικών ομάδων, όπως και τα υβριστικά συνθήματα σε βάρος του προέδρου

της ΟΝΝΕΔ, όταν απηύθυνε χαιρετισμό από το βήμα του συνεδρίου.

Τι έχει αλλάξει στη νεολαία; Προφανώς τίποτα εάν λάβουμε υπόψη και τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν πριν την έναρξη του συνεδρίου από εκείνους που αν και είχαν εκλεγεί σύνεδροι, κόπηκαν με συνοπτικές διαδικασίες. Με αυτή την εμπροσθοφυλακή φιλοδοξεί το ΠΑΣΟΚ να έρθει στην εξουσία; Να λείπει το βύσσινο! **Σως**

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟ ΘΥΜΑ;

Οι εξελίξεις φαίνεται ότι ήταν ραγδαίες στη ΝΔ με αφορμή το σκάνδαλο των ομολόγων, όταν το τεύχος αυτό όδευε προς το τυπογραφείο. Ενώ στην αρχή όλοι υπεδείκνυαν ως βασικό πολιτικό ένοχο τον υπουργό Απασχόλησης Σάββα Τσιτουρίδη, ο κυβερνητικός Τύπος άρχισε αυτήν την εβδομάδα να στρέφεται και προς την κατεύθυνση του υπουργείου Οικονομικών. Εναντίον του κ. Αλογοσκούφη άρχισε να στρέφεται εμμέσως πλην σαφώς και ο υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας.

Ο κ. Δούκας όμως είναι ο εκδότης του αμαρτωλού ομολόγου του ΤΕΑΔΥ, κατά συνέπεια οι

βολές κατά Αλογοσκούφη μάλλον αποσκοπούν στην απομάκρυνση των ευθυνών από τον ίδιο. Πάντως, όσα λέει τώρα ο κ. Δούκας πρέπει να έχουν σχέση με το γεγονός ότι ο πρώτος από τους «βαρόνους» της ΝΔ που είδε ο Κ. Καραμανλής όταν ξέσπασε το σκάνδαλο είναι ο πεθερός του, ο Μ. Έμπερτ. Λέτε να έχει γίνει κάποιο μυστικό νηλ και να πληρώσει τη νύφη τελικά ο κ. Αλογοσκούφης. Κάπως δύσκολο το βλέπω. Οι «τσάροι» δεν πέφτουν εύκολα κι όταν το κάνουν παίρνουν και άλλους μαζί τους. Οπότε μάλλον τον αρχιλογιστή του κράτους, το κ. Κουρή βλέπω ως εξιλαστήριο θύμα. **Β.Ζ.**

ΤΟ «ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ»

Οργανωμένο σχέδιο ακούω ότι διακρίνει ο πρωθυπουργός πίσω από τον μπαράζ των αποκαλύψεων για τα αμαρτωλά ομολογα. Η οικογένεια Μητσοτάκη πάντως διαδίδει ότι ακόμα δεν έχει καταλάβει «τι γίνεται». Αλλά αν ισχύει αυτό, τότε γιατί ο Μητσοτάκης δήλωσε αμέσως μετά τη συνάντησή του με τον κ. Καραμανλή ότι θα γίνει ανασχηματισμός; Δεν έχει καμία σχέση το γεγονός ότι η χιονοστιβάδα των ομολόγων έπεσε πάνω στο Μαξίμου αμέσως μετά το ροκάνισμα της Ντόρας, με αφορμή τα ελληνοτουρκικά και τον αγωγό; Ότι κι αν συμβαίνει εμείς καταλάβαμε γιατί οι γαλάζιοι διεφθαρμένοι ήταν τόσο βιαστικοί και τσαπατσούληδες και πιάστηκαν πολύ γρήγορα με το χέρι στο βάζο με το μέλι, ενώ στο παρελθόν αργήσαμε πολύ να καταλάβουμε τους ομολόγους τους του ΠΑΣΟΚ. Μάλλον ήταν σίγουροι ότι ο Κ. Καραμανλής δεν θα κέρδιζε και δεύτερη τετραετία και ότι κι η κυβέρνηση του θα είχε την τύχη της κυβέρνησης Μητσοτάκη. Αυτό δεν λένε άλλωστε και τα γκάλοπ; **Β.Ζ.**

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Η αυθαιρεσία σκοτώνει κυριολεκτικώς. Δεν είναι υπερβολή αφού στην περίπτωση των μεγάλων διαφημιστικών πινακίδων –και ειδικά για την Λεωφόρο Κηφισσίας– έχουν γίνει μηνύσεις από όσους έχουν χάσει δικά τους πρόσωπα σε αυτοκινητιστικά δυστυχήματα. Οι αυθαιρεσίες, όμως, συνεχίζονται με τις διαφημιστικές εταιρείες να αρνούνται να συμμορφωθούν με τις υποδείξεις των Δήμων να τις ξηλώσουν. Τα στοιχεία μιλάνε από μόνα τους. Από την 1η Ιανουαρίου έως τις 15 Φεβρουαρίου υποβλήθηκαν 3.000 μηνύσεις, αλλά οι γιγάντιες ταμπέλες ατενίζουν αγέρωχα τους αθηναϊκούς δρόμους. Οι εταιρείες δεν φοβούνται ούτε την αστυνομία, ούτε τα συνεργεία των Δήμων. Αναλαμβάνουν μάλιστα να δώσουν και ένα «χεράκι» ξύλο στους δημοτικούς υπαλλήλους, εάν δεν κάτσουν φρόνιμα! Με αυτή την ιδιότυπη νέα «μαφία» της πόλης πως θα ξεμπερδέψουμε; **ΣΩ.ΛΕ**

ΝΕΟΝΑΖΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι νεοναζί αναπτύσσονται και στην Κύπρο, όπου την περασμένη εβδομάδα μια ομάδα από 30 άτομα επιτέθηκε εναντίον του Κέντρου για την Ισότητα και τον Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ) στη Λευκωσία, όπου φιλοξενούνται μετανάστες και πρόσφυγες.

Οι δράστες της επίθεσης ζωγράφισαν με σπρέι στην πόρτα του κτιρίου αγκυλωτούς σταυρούς και έγραψαν το σύνθημα «Ζήτω το Έθνος», πριν εξαφανιστούν.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Δώρου Μιχαήλ, εκπροσώπου τύπου της οργάνωσης, είναι η πρώτη φορά που νεοναζί επιτίθενται εναντίον της –συνήθως πραγματοποιούν επιθέσεις εναντίον Τουρκοκυπρίων– και μάλλον αυτό έγινε με αφορμή την «ευρωπαϊκή εβδομάδα κατά του ρατσισμού» που είχε οργανωθεί από το ΚΙΣΑ και στη διάρκεια του οποίου διεξήχθησαν διάφορες εκδηλώσεις για ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Ο κ. Μιχαήλ είπε, με την ευκαιρία, ότι εδώ και αρκετό καιρό οι επιθέσεις των νεοναζί στην Κύ-

ΑΠΟ ΠΟΙΟΝ ΕΓΙΝΕ Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ;

Ποιος κατήγγειλε στην κυβέρνηση το σκάνδαλο του κρυφού ομολόγου με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να ζητήσει τη διερεύνησή του.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών το είχε στα χέρια της αρκετούς μήνες και το έστειλε στον Ζορμπά μόνον όταν η πατάτα έγινε πολύ καυτή και δεν μπορούσε να την κρατήσει στα χέρια της.

Ο «δράστης» όμως της καταγγελίας αναζητείται ακόμα. Στους «υπόπτους» πάντως συμπεριλαμβάνονται μερικές μεγάλες ελληνικές τράπεζες, οι οποίες έχασαν πολλά λεφτά από την ανάθεση του ομολόγου στην J.P. Morgan. Οπότε αναμείνατε τη συνέχεια του πολέμου των τραπεζών στις οθόνες σας. Όχι βεβαίως ότι αυτό απαλλάσσει την κυβέρνηση από τις τεράστιες ευθύνες της.

B.Z.

προ έχουν αυξηθεί και τόνισε ότι, για να σταματήσουν, χρειάζεται άμεση δραστηριοποίηση όλων τώρα, πριν κλιμακωθεί το πρόβλημα. Πρόσθεσε ότι κύριο όπλο για την αντιμετώπιση του φαινομένου είναι η ευαισθητοποίηση στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στους χώρους δουλειάς, παντού.

T.K.A.

ΤΑ ΑΠΟΚΗΡΥΓΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Αρίστος Αρβανίτης, Αβραάμ Μπεναρόγια, Νίκος Δημητράτος, Παναγής Δημητράτος, Γιάννης Κορδάτος, Νίκος Σαργολόγος, Θωμάς Αποστολίδης, Σεραφείμ Μάξιμος, Παντελής Πουλιόπουλος, Λευτέρης Σταυρίδης, Πατσίας Γιατσόπουλος, Ανδρόνικος Χαϊτάς, Νίκος Ζαχαριάδης, Βασίλης Νεφελούδης, Γιώργης Σιάντος, Κώστας Κολιγιάννης και τώρα ο Γρηγόρης Φαράκος. Τους 17 έφτασαν αυτοί που διετέλεσαν κάποια στιγμή γενικοί γραμματείς του ΚΚΕ ή της Κεντρικής Επιτροπής του, αλλά πέθαναν αποκηρυγμένοι από το κόμμα και χωρίς αυτό το τελευ-

ταίο να βρει μια κουβέντα να πει για το θάνατό τους. Μοναδική εξαίρεση, σε αυτήν την απίστευτη στατιστική, ο Χαρίλαος Φλωράκης.

Σίγουρα κάποιοι από αυτούς (Σαργολόγος, Σταυρίδης) ξέπεσαν στη διάρκεια της ζωής τους στον χυδαίο αντικομμουνισμό και δικαίως το ΚΚΕ τους αποκήρυξε. Αν όμως αυτό το '17-'18 δεν αναδεικνύει μια σχιζοφρένεια των μηχανισμών, τότε τι αναδεικνύει;

Άραγε αυτό εννοεί η Αλέκα Παπαρήγα όταν λέει ότι «κανείς δεν είναι αναντικατάστατος»;

Γ. Κουρ.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

• Και μέσα στον γενικό ορυμαγδό με το τζογάρισμα των χρημάτων των εργαζομένων σε χρηματιστηριακές, οι γνωστοί που πλούτισαν επί ημερών του τ. καταλληλότερου φαλιρίζοντας 1,5 εκ. ελληνικά νοικοκυριά βγήκαν στο γυαλί και παριστάνουν τους κήνσορες.

• Άντε να δούμε τι άλλο μας επιφυλλάσουν οι στρουμφοσοσιαλιστές και τα δημοσιογραφικά παπαγαλάκια τους.

• Τι ευχές να δώσεις τώρα για το Πάσχα;

• Καλή Ανάσταση, όπως τη φαντάζεται ο καθένας.

N.Μολ.

ΑΡΝΑΚΙΑΔΑ

Η ιδιωτική τηλεόραση επιτελεί κοινωνικό έργο. Λίγα λεπτά παρακολούθησης την ημέρα αρκεί για να το διαπιστώσεις. Επί ημέρες διεξάγεται μια ανελέητη –στα όρια της σουρεαλιστικής γελιογραφίας– μάχη περί των τιμών του αρνιού. Αντιδικίες και επίδειξη αδιαλλαξίας με φόντο τις κάμερες. Έχεις την αίσθηση ότι ένα δράμα χωρίς σκηνοθεσία διαδραματίζεται στην σκηνή της Βαρβακείου Αγοράς. Την «σφραγίδα» του αγχωτικού έπους βάζουν πάνω στο κρέας οι ρεπόρτερ, όταν επισείουν την απειλή να προέρχονται αυτά από τα Σκόπια και τη Βουλγαρία. Μας κόπηκε η όρεξη πριν αρχίσει η νηστεία.

Σως

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να, λοιπόν, ποια είναι η συνταγή ενός επιτυχημένου σήμερα manager και χρηματιστή, και ένας από τους λόγους για τους οποίους η κυβέρνηση Καραμανλή, άφησε ανενόχλητο το «σύστημα ΠΑΣΟΚ». Επι ΠΑΣΟΚ ο καλός και αποδοτικός χρηματιστής υποστήριζε τις πλέον υγιείς δυνάμεις του Κινήματος, και ιδιαίτερα εκείνες που αντιστάθηκαν στην οικογενειοκρατία του Καστρίου, όπως ο Γ. Α. Παπανδρέου, ή ανέπτυξαν τις ελληνορωσικές σχέσεις μέσω των πυραύλων TOR, όπως ο κ. Παπαντωνίου. Στη συνέχεια και όταν το ΠΑΣΟΚ κουράσθηκε, ύστερα από τόσες δεκαετίες (και κούρασε και το «σύστημα»), ο καλός χρηματιστής περνάει άσπιλος και αμόλυντος από τη διαφθορά και τη διαπλοκή στο γαλάζιο στρατόπεδο συμφερόντων, όπου συμμετέχει ενεργά και δραστήρια στην προεκλογική εκστρατεία ενός σημαίνοντος στελέχους του, κολλητού του κ. Καραμανλή κατά προτίμηση. Όπως ο κ. Αλογοσκούφης. Από εκεί και πέρα ο δρόμος είναι ανοικτός. Δεν υπάρχει άλλωστε ουδείς κίνδυνος. Το σκάνδαλο του Χρηματιστηρίου παραγράφηκε και των ΔΕΚΟ δεν πρόκειται να δικαστεί ποτέ.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΟΛΟΓΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Μέσα στην τούρλα της ιδιωτικοποίησης των πάντων, βάσει των νεοφιλελεύθερων αρχών (οι οποίες όμως δεν φαίνεται να πάνε και τόσο καλά παγκοσμίως –όρα και κερδοσκοπική κούρσα πετρελαίου...) που τόσο επιμελώς προσπαθεί να προωθήσει η κυβέρνηση της ΝΔ, όπως άλλωστε και η αντίστοιχη του ΠΑΣΟΚ πριν, φτάσαμε στην απόλυτη παράνοια: Για να αγοραστούν από Ασφαλιστικά Ταμεία που ελέγχονται από το Δημόσιο Δημόσια Ομόλογα, έπρεπε να μεσολαβήσουν ΙΔΙΩΤΕΣ! Μπορεί να μην συμπαθεί πολύ ο κ. Τσιτουρίδης τον κ. Αλογοσκούφη, μπορούσε όμως να

του κάνει ένα τηλέφωνο, ρε αδερφέ, να το κανονίσουν μεταξύ τους...

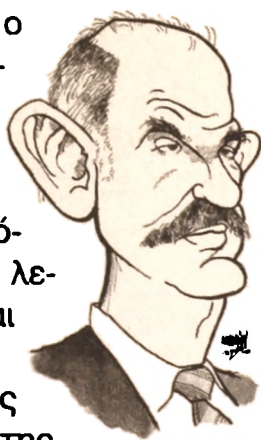
Το 1992 επί Μητσοτάκη, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Βαρβιτσιώτης) είχε κάνει ΑΓΩΓΗ στο Υπουργείο Οικονομικών (Παλιαοκρασσάς) για να προσαρμοστεί το ενοίκιο του κτιρίου στην οδό Καρ. Σερβίας, το οποίο χρησιμοποιεί το δεύτερο Υπουργείο, αλλά ανήκει στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού, που εποπτεύεται από το πρώτο. Είχαμε γράψει τότε πως ήταν παρανοϊκό να μην μπορούν να τα «βρουν» δυό Υπουργεία μεταξύ τους. Να που υπάρχουν και χειρότερα... **ΝΑΠ.ΠΑΠ.**

ΝΑ ΤΑ ΠΟΥΜΕ ΕΜΕΙΣ ΓΙΑ ΣΕΝΑ;

Μια που δεν τραβάει ο Γιώργος, είπαν οι εκδότες να πάρουν το παιχνίδι πάνω τους. Ανοίγεις τα μεγάλα και σοβαρά κανάλια της τηλεόρασης και μετά από λίγα λεπτά νομίζεις ότι βρίσκεσαι στο Κανάλι 29 των αρχών της δεκαετίας του '90. Τις προάλλες ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ήταν καλεσμένος στην πρεμιέρα της εκπομπής της Στάη και επειδή εμφανώς δεν του έβγαιναν οι λέξεις, το στούντιο είχε γεμίσει μαϊντανούς σε ρόλο υποβολέα και κλακαδόρου εναλλάξ, για να δημιουργηθεί κλίμα.

Το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ, δεν το κουνάει με τίποτα, που έλεγε παλιά κι ο Τζιμάκος ο Πανούσης.

Γιαν. Ανδρ.

ΤΡΟΜΟ-ΤΡΟΧΑΙΑ

Με νόμο που ψηφίστηκε πρόσφατα αυξήθηκαν τερατωδώς τα πρόστιμα και οι άλλες ποινές, που επιβάλλονται στους παραβάτες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Μια τέτοια πρακτική καταδεικνύει κατά τη γνώμη μας φασίζουσα νοοτροπία (δεν πείθουμε τον πολίτη, τον τρομοκρατούμε), δημιουργεί ισχυρά κίνητρα δωροδοκίας/δωροληψίας προς/από γλίσχρα αμειβόμενα κρατικά όργανα αλλά και δεν θα φέρει το επιδιωκόμενο (κατά τους ισχυρισμούς του κ. Πολύδωρα) αποτέλεσμα: Δεν θα μειωθούν τα τροχαία ατυχήματα.

Εντελώς άλλα μέτρα χρειάζονται για τον σκοπό αυτό. Που δύσκολα, ως φαίνεται, μπορούν να σκεφτούν και να εφαρμόσουν οι τωρινοί και οι προηγούμενοι κυβερνώντες.

Και για να μην ξεχνιόμαστε: Προ καιρού και με πολλές... τυμπανοκρουσίες είχαν ψηφιστεί σκληρά μέτρα για την πάταξη της βίας στα γήπεδα. Είδατε να υπάρξει κάποια βελτίωση; Ακόμα και νεκρό είχαμε... Ορφανός και Πολύδωρας... ίδιο τσάφι. **Ν.Π.**

ΑΝΓΚΕΛΑ, ΠΕΣ ΑΛΕΥΡΙ...

Ετσι όπως έγιναν τα πράγματα, θα ήταν τρελός ο Καραμανλής να κάνει τώρα εκλογές και μέχρι το Φθινόπωρο, ή ακόμα και την ερχόμενη Άνοιξη, πολλά μπορούν να αλλάξουν κι από εδώ κι από εκεί. Ας σημειώσουμε, ωστόσο, ότι η σταθμισμένη αναγωγή των δημοσκοπήσεων του τελευταίου διαστήματος δυσκο-

λεύει υπερβολικά την αυτοδυναμία, αφού παρουσιάζει Βουλή 5 κομμάτων, 32 έως 36 έδρες για τα μικρά κόμματα και δύσκολη πρόσβαση στο 42 έως 42,5% για κάποιο από τα δύο μεγάλα κόμματα.

Τη Μέρκελ να δω ποιος θα την κάνει...

Γιαν. Ανδρ

Η λεωφόρος βάφτηκε κόκκινη

του Νίκου Πρωινού

Ηταν απλά θέμα χρόνου να καταγραφεί η πρώτη δολοφονία εντός ή εκτός ελληνικών γηπέδων. Χρόνια το γράφουμε, το φωνάζουμε, αλλά ποιος να συγκινηθεί. Και κυρίως γιατί; Η δολοφονία του πράσινου οπαδού από τους «επιστήμονες» του λιμανιού, που θα μπορούσε να είχε συμβεί και το αντίστροφο, σ' ένα καρτέρι θανάτου ξαφνικά, έδωσε τροφή στα άθλια ηλεκτρονικά ΜΜΕ αλλά και στις κίτρινες φυλλάδες που φέρουν μεγάλο μερίδιο της ευθύνης για την υπάρχουσα κατάσταση. Ας μην ξεχνάμε ότι πολλοί ιδιοκτήτες ΠΑΕ, ΚΑΕ, ΤΑΕ είναι πρόεδροι και μέτοχοι ΜΜΕ. Με το αίμα ακόμα ζεστό στη λεωφόρο του μίσους βγήκαν παγανιά τα κοράκια της ενημέρωσης με σηκωμένο το δάκτυλο, σαχλαμαρίζοντας με τα τρισάθλια ελληνικά τους κι από κοντά οι γνωστοί τηλεοπτικοί μαϊντανοί του δικομματισμού, για να μας πουν τι; Ότι χρειάζονται επιπρόσθετα μέτρα, ότι πρέπει να εφαρμόζονται οι νόμοι, ότι η αστυνομία πρέπει να γίνει αυστηρότερη κι ότι οι δικαστές θα πρέπει να μη δείχνουν επιεικεία όταν συλλαμβάνονται οι χούλιγκαν.

Για την ταμπακέρα όμως ουδείς μίλησε. Αν δεν πούμε τα πράγματα με το όνομά τους και πάλι θα καταλήξουμε στο να ξεχαστεί η υπόθεση της δολοφονίας του εικοσιδυάχρονου. Αν και η αίσθηση που υπάρχει είναι ότι αναμένεται αντεκδίκηση και θα συνεχιστεί ο φαύλος κύκλος της βίας. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η βία είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο και πηγάζει από τις άθλιες συνθήκες που βιώνει μεγάλη μερίδα, κυρίως νέων ανθρώπων. Αυτό βέβαια σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να μεταφραστεί στο ότι δεν κάνουμε τίποτα. Αλλά τι και προς ποια κατεύθυνση; Η περισσότερη αστυνόμευση και οι ποινές επί δικαίων και αδίκων μάλλον τα αντίθετα αποτελέσματα φέρνουν. Εκτός κι αν κάποιος θεωρούν ότι

κοιτάζοντας το δέντρο έχουν πλήρη εικόνα του δάσους. Ή ανόητοι είναι (που δεν είναι) ή μας δουλεύουν χοντρά.

Η μετατροπή των ερασιτεχνικών ποδοσφαιρικών σωματείων, όπως και των αντίστοιχων του μπάσκετ και του βόλεϊ, σε κερδοσκοπικές εταιρείες, το τζιράρισμα τεράστιων κεφαλαίων, το ξέπλυμα του μαύρου χρήματος, η νομιμοποίηση παραγόντων που είχαν νταλαβέρια με τη δικαιοσύνη, η πίεση προς το κράτος για αρπαχτές, με ανταπόδοση την καθοδήγηση της ψήφου των οπαδών, το στοίχημα και οι στημένοι αγώνες είναι γεγονότα που έχουν καταγραφεί και δημοσιοποιηθεί κατά καιρούς. Αλλά οι εκπρόσωποι του δικομματισμού σφύριζαν (και σφυρίζουν) αδιάφορα. Η δημιουργία ιδιωτικών στρατών έγινε κάτω από τις φτερούγες προέδρων ΠΑΕ, οι οποίοι έδιναν και δίνουν από δωρεάν εισιτήρια μέχρι και επιμίσθια στους κουμανταδόρους των συμμοριών. Θα συμφωνήσουμε ότι η κατάσταση μπορεί να έχει ξεφύγει εν μέρει από τα χέρια τους. Αλλά πάντως αθώες περισσότερες δεν είναι. Αποτελούν τους ηθικούς αυτουργούς της δολοφονίας και προς τα κει πρέπει να κινηθούν οι δικαστικές αρχές. Διαφορετικά θα κάνουν μια τρύπα στο νερό.

Δυο μόνο περιπτώσεις προέδρων

υπήρξαν που θέλησαν να τα βάλουν με την αλητεία των γηπέδων. Πρώτος ο Γιώργος Βαρδινογιάννης σε μια εποχή που τα πράγματα δεν είχαν φτάσει στο σημερινό χάλι, όταν διέλυσε τους οργανωμένους οπαδούς του Παναθηναϊκού, επειδή είχαν παρεισφύσει φασιστικά στοιχεία. Κι ο Ντέμης Νικολαΐδης της ΑΕΚ σήμερα, αν και παλιός συνδεσμίτης δίνει ένα μοναχικό αγώνα για τον οποίο συχνά λοιδορείται από τους «συναδέλφους» του και κυρίως από τον Τύπο. Χωρίς την παραμικρή βοήθεια από την πολιτεία ή οποιαδήποτε άλλη αρχή (αν υπάρχουν τέτοιες). Από κει και πέρα το χάος. Οι αγώνες στο Καραϊσκάκη και σ' άλλα γήπεδα, αν το αποτέλεσμα δεν είναι αρεστό στους οπαδούς, μετατρέπονται σε κόλαση. Έγινε ποτέ τίποτα; Ποιος θα τα βάλει με τον κ. Κρόκο και τον λαό του Πειραιά που ανεβοκατεβάζει δημάρχους και εκλέγει βουλευτές; Αλλά τα ίδια συμβαίνουν ακόμα και σε πρωταθλήματα της δεύτερης και της τρίτης κατηγορίας. Ακόμα και σε σχολικά πρωταθλήματα τα κρούσματα βίας είναι πλέον συνηθισμένα.

Κυβέρνηση κι αξιωματική (sic) αντιπολίτευση(;) ως μετανοούσες Μαγδαληνές κάτι ψέλλισαν αυτές τις μέρες, χωρίς να μας πουν το παραμικρό, γιατί λ.χ. δεν ομονοούν να διαλύσουν εδώ και τώρα τους οργανωμένους φιλάθλους; Ποιος τους εμποδίζει; Από την άλλη, γιατί οι πρόεδροι παραμένουν στο απυρόβλητο κι αντί τιμωρίας χαρίζονται σκανδαλωδώς γήπεδα και χρέη (Ολυμπιακός, ΑΕΚ), οικόπεδα (Παναθηναϊκός), δισεκατομμύρια χρεών (Πανιώνιος, ΠΑΟΚ, Άρης κλπ). Μπορεί η βία και ο χουλιγκανισμός να είναι η μια όψη του νομίσματος, στη δεύτερη όμως υπάρχουν τα φαιδρά πρόσωπα της εξουσίας, των οικονομικών ελίτ και όλων αυτών που εμετικά τις μέρες αυτές κόπτονται για το καλό του αθλητισμού. Για να λέμε τα σύκα, σύκα και τη σκάφη, σκάφη.

Συμπαράσταση στο Αντί

Στην Καθημερινή της 27.3.2007 δημοσιεύτηκε επιστολή του ζωγράφου **Τάσου Παυλόπουλου** που διαμαρτύρεται για την δίωξη του Αντί από τον Φρυσίρα και δηλώνει ότι θα ζητήσει την απόσυρση των έργων του από τους επισκέψιμους χώρους του Μουσείου Φρυσίρα, καθώς και των όποιων εκδόσεών του στις οποίες αυτά περιέχονται. Στη συνέχεια καλεί και άλλους συναδέλφους του να συμπορευτούν μαζί του εφόσον ο συλλέκτης ζητήσει τελικώς τα 81.000 ευρώ από το περιοδικό. Στη συνέχεια δημοσιεύουμε το πλήρες κείμενο της επιστολής του Τάσου Παυλόπουλου:

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ:

Πληροφορήθηκα με λύπη μου, μέσω του καθημερινού Τύπου, το γεγονός ότι το ιστορικότερο πολιτικό περιοδικό αυτού του τόπου, το Αντί, απειλείται άμεσα με αφανισμό. Αιτία είναι η δικαστική απόφαση, η οποία απαιτεί την πληρωμή του εξοντωτικού ποσού των 81.000 ευρώ, εκ μέρους του εκδότη του περιοδικού κ. Χρήστου Παπουτσάκη, ως αποζημίωση για συκοφαντική δυσφήμιση στον θιγέντα, γνωστό δικηγόρο και συλλέκτη, κ. Βλάση Φρυσίρα, ιδιοκτήτη και διευθυντή του ομώνυμου Μουσείου.

Ενημερώθηκα από τα δημοσιεύματα για το περιεχόμενο του χιουμοριστικού σχολίου του περιοδικού που έθιξε τον κύριο Φρυσίρα και το Μουσείο του. Επίσης, διάβασα ότι η ΕΣΗΕΑ συμπαρίσταται στο Αντί και ζητεί την κατάργηση του τυποκτόνου (όπως τον χαρακτηρίζει) νόμου 117/81 του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, στον οποίο στηρίχθηκε η καταδίκη. Πολλοί από τον χώρο των εικαστικών, αλλά και της πνευματικής μας ζωής γενικότερα, κάνουν δημόσιες εκκλήσεις στον κ. Φρυσίρα, ώστε να αποτραπεί το κλείσιμο του Αντί. Από την πλευρά του ο κ. Φρυ-

σίρας δηλώνει (στην Καθημερινή) ανένδοτος στις όποιες εκκλήσεις και αποφασισμένος «να υπερασπισθεί το δικαίωμά του να προστατεύσει την ηθική του και το ήθος του, το οποίο (όπως αναφέρει) δεν διαπραγματεύεται».

Γνωρίζω προσωπικά, εδώ και πολλά χρόνια, τον κ. Παπουτσάκη και τιμώ το πνευματικό έργο που επιτελεί. Γνωρίζω, ομοίως, και τον κ. Φρυσίρα, αλλά δεν δηλώνω «φίλος του Μουσείου» του, όπως όσοι συνάδελφοί μου υπογράφουν την έκκλησή τους για την ευμενή απόληξη της διαμάχης αυτής, ούτε φυσικά και «εχθρός». Ο τελευταίος τυγχάνει να διαθέτει στην πολυπληθή συλλογή του και δικά μου εικαστικά έργα, τα οποία τα εκθέτει (μεταξύ άλλων έργων) στο Μουσείο του με εισιτήριο εισόδου και κατά καιρούς τα δημοσιεύει σε πολυτελείς εκδόσεις που πωλούνται.

Σαφώς, θέλω αμέριστα να συμπαρασταθώ με αυτή την επιστολή στο περιοδικό Αντί και να εκφράσω την αντίθεσή μου τόσο στον συγκεκριμένο νόμο 117/81, που επιχειρεί φίμωμα της ελευθερίας του Τύπου, όσο και στη στάση του κ. Φρυσίρα.

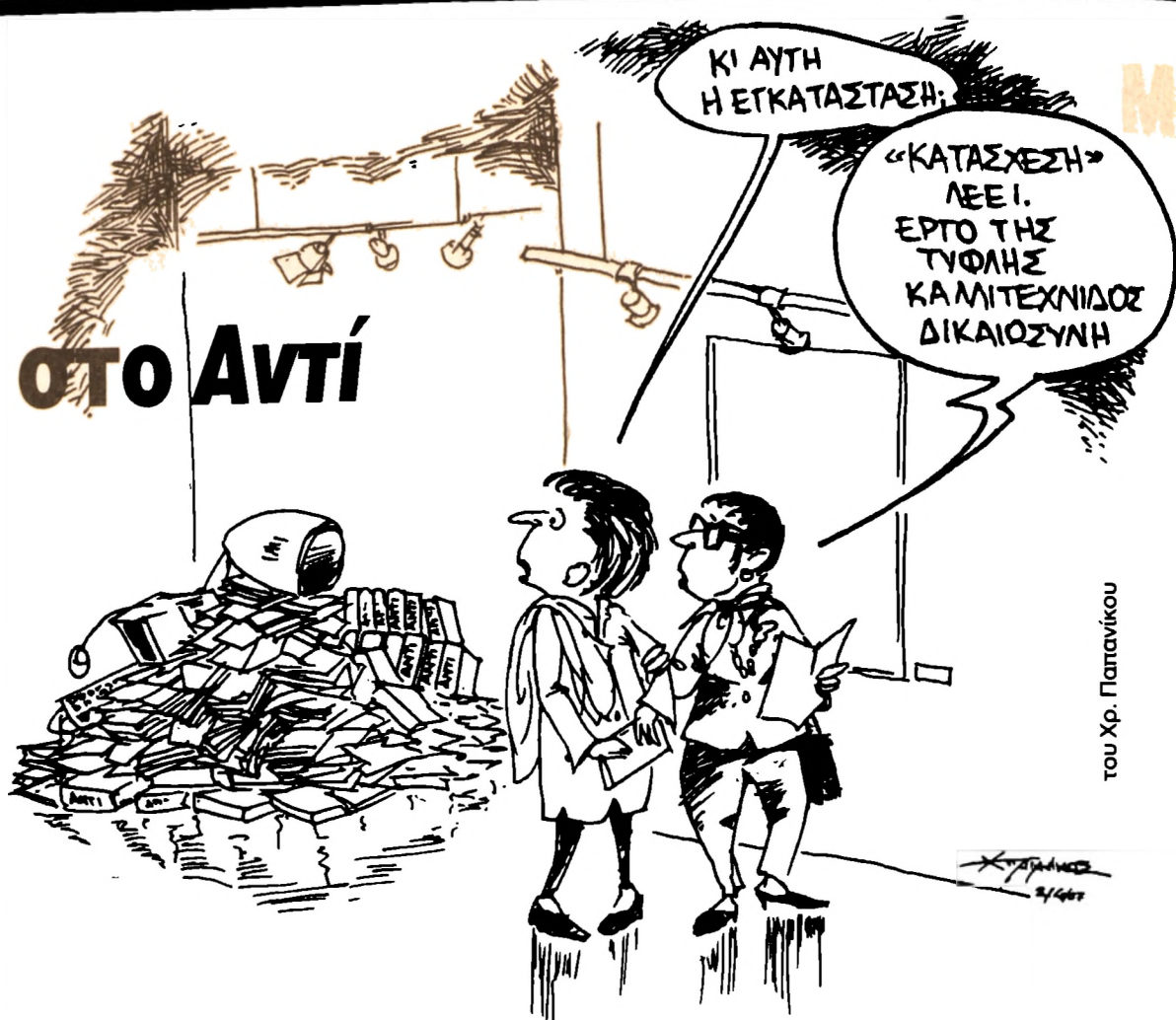
Στην περίπτωση δε κατά την οποία ο κ. Βλάσης Φρυσίρας δεν επιδείξει κατανόηση, ώστε να δοθεί άμεση λύση στο πρόβλημα, θα θεωρήσω ότι η πράξη του αυτή θίγει την προσωπικότητά μου ως καλλιτέχνη και ως πολίτη δη-

μοκρατικής χώρας και θα προβώ σε ό,τι νόμιμα δικαιούμαι. Συγκεκριμένα, θα ζητήσω την απόσυρση των έργων μου από τους επισκέψιμους χώρους του Μουσείου του, καθώς και των όποιων εκδόσεών του, στις οποίες αυτά περιέχονται. Αυτό αποτελεί κατοχυρωμένο νομικό δικαίωμα κάθε καλλιτέχνη, ο οποίος με την πώληση ενός έργου του δεν έχει παραχωρήσει στον αγοραστή και το πνευματικό δικαίωμα οποιασδήποτε χρήσης του έργου (δεν αφορά την μεταπώληση) χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του δημιουργού.

Πιστεύω να γίνεται κατανοητό ότι δεν αποτελεί τιμή για κανέναν καλλιτέχνη να περιλαμβάνονται τα έργα του στη συλλογή κάποιου συλλέκτη, ο οποίος μόλις θα έχει κλείσει ένα μαχητικό αριστέρο περιοδικό 35 χρόνων πορείας. Αντιθέτως, θίγει ακριβώς το ίδιο, το οποίο αναφέρει ως επιχείρημά του και ο κ. Φρυσίρας, δηλαδή «την ηθική μου και το ήθος μου, το οποίο δεν διαπραγματεύομαι».

Αυτό είναι το ελάχιστο που μπορώ να πράξω ως συμβολική συμπαράσταση στο Αντί και ελπίζω τελικά να μην χρειαστεί. Ζητώ δε από τους συνάδελφους μου που έχουν έργα τους στη συλλογή του Μουσείου Φρυσίρα και συμφωνούν μαζί μου να πράξουν τα δέοντα.

Αθήνα, 23 Μαρτίου 2007
ΤΑΣΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ, ζωγράφος

του Χρ. Παπανίκου

Μηνύματα από την Κύπρο

Στην Κύπρο το Αντί έχει πολλούς φίλους. Κάποιοι πήραν την πρωτοβουλία, συνέταξαν το κείμενο που δημοσιεύουμε στη συνέχεια και συγκέντρωσαν υπογραφές από πολίτες που εκπροσωπούν όλο το φάσμα επιστημονικών, κοινωνικών και πολιτικών απόψεων στην Κύπρο.

ANTI S.O.S.

Το Αντί μετρά σήμερα 34 χρόνια συνεχούς παρουσίας στο πολιτικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι του ευρύτερου ελληνισμού και 891 τεύχη.

Είναι το μόνο ελλαδικό περιοδικό με 17 μικρά και μεγάλα αφιερώματα στην κοινωνία, την πολιτική, την οικονομία, την εκπαίδευση, τη λογοτεχνία της Κύπρου.

Δεν χρηματοδοτείται από επιχειρήσεις, ούτε από κόμματα, ούτε από άλλους φορείς.

Στα 34 χρόνια της ιστορίας του το Αντί, παρά τις αντιξοότητες, διέκοψε μόνο μια φορά την κυκλοφορία του: όταν το έκλεισε η Δικτατορία.

Τώρα, το Αντί κινδυνεύει να κλείσει.

Ατυχές δημοσίευμα προκάλεσε δικαστική απόφαση, σύμφωνα με την οποία «το Αντί έθιξε την τιμή και την υπόληψη του κ. Βλ. Φρυσίρα, ιδρυτή του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης, και οφείλει να τον αποζημιώσει» με περισσότερα από 80.000 ευρώ.

Το ANTI ΔΕΝ ΕΧΕΙ 80.000 ευρώ να πληρώσει και ούτε έχει τη δυνατότητα να τα βρει μόνο του έως τις 14 Απρίλη, οπότε θα εκτελεσθεί η διαταγή κατάσχεσης.

Το Αντί στηρίζεται αποκλειστικά στους αναγνώστες του.

Οι σημερινοί αναγνώστες, αλλά και όλοι αυτοί που το στήριξαν και το ακολούθησαν κατά καιρούς σε αυτή την πορεία των 34 χρόνων αναγνωρίζουν ότι είναι ένα κομμάτι της ιστορίας του ελληνικού Τύπου και ότι πρέπει να συνεχίσει να ζει. Γι' αυτό συμπαραστέκονται στο Αντί υπογράφοντας αυτό το κείμενο και καλώντας όλους να γραφτούν συνδρομητές ή και να στηρίξουν με άλλους τρόπους οικονομικά το περιοδικό.

Ακολουθούν οι υπογραφές:

Βενιζέλος Κώστας, δημοσιογράφος
Γεωργίου Άρης, εκπαιδευτικός
Γεωργίου Γιώργος Α., αρχαιολόγος
Γεωργίου Γιώργος Β., φιλόλογος
Γουλιάμος Κώστας, ποιητής
Διονυσίου Διονύσης, φιλόλογος-σύμβουλος έκδοσης
Δρουσιώτου Αντιγόνη, δημοσιογράφος
Ζαφειρίου Λεύκιος, φιλόλογος
Ζαχαράκη-Γεωργίου Κλάρα, ζωγράφος
Ζήσιμος Γιώργος, γραμματέας ΚΔΣ Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ.
Θεοδωρίδης Ιούλιος, πρόεδρος Σ.Σ.Π.Φ. Λεμεσού
Ιωάννου Γιάννης Η., καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου
Ιωαννίδης Πάνος, λογοτέχνης
Καννάουρος Ανδρέας, πρ. Ένωσης Συντακτών Κύπρου
Κασκάνης Γιώργος, δημοσιογράφος
Κατσούρης Γιάννης, συγγραφέας
Κατσούρη Ντίνα, εκδότρια λογοτεχνικού περιοδικού Άνευ
Κατσώνης Κώστας, συγγραφέας-Π.Λ. Εκπαίδευσης
Κοκκινόφτας Κωστής, ιστορικός
Κολότας Τίτος, δημοσιογράφος-ιστορικός
Κουρούσιης Νίκος, ζωγράφος

Κωνσταντινόπουλος Κώστας, φιλόλογος-κοινωνιολόγος
Λούης Κυπριανός, ιστορικός
Λυμπουρής Κώστας, φιλόλογος-διευθυντής λυκείου
Μαυρής Χρίστος, δημοσιογράφος-λογοτέχνης
Μαύρος Λάζαρος, δημοσιογράφος
Μιχαηλίδης Άριστος, δημοσιογράφος
Μολέσκης Γιώργος, ποιητής
Μπαζούκης Αλέξανδρος, φιλόλογος
Μύαρης Γιώργος, νεοελληνιστής
Νικολαΐδης Κώστας, φιλόλογος
Νικολάου Δέσποινα, φιλόλογος
Πάντζης Ανδρέας, σκηνοθέτης
Παπαδόπουλος Μιχάλης, δρ. Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
Παπαδόπουλος Μιχάλης Φ., ποιητής-δημοσιογράφος
Παπαϊωάννου Ηλίας, μαθηματικός
Παπαπολυβίου Πέτρος, ιστορικός-Πανεπιστήμιο Κύπρου
Παράσχος Ανδρέας, δημοσιογράφος
Παταπίου Νάσα, ποιήτρια
Παυλίδου Θεοδώρα, φιλόλογος
Παύλου Παύλος Μ., φιλόλογος
Παύλου Σάββας, συγγραφέας-Π.Λ. Εκπαίδευσης
Σαρρής Αθανάσιος, γιατρός
Σοφοκλέους Μίμης, πανεπιστημιακός
Σταυρίδης Φοίβος, λογοτέχνης
Στεφάνου Κατερίνα, δημοσιογράφος
Συμεού Θωμάς, εκδότης περιοδικού Νέα Εποχή
Σχίζα Μαρίνα, δημοσιογράφος
Τριλλίδης Γιώργος, πεζογράφος
Χαραλαμπίδης Κυριάκος, ποιητής
Χαραλάμπους Σωτήρης, φιλόλογος
Χαρικλείδου Μερόπη, μαθηματικός
Χαριτωνίδης Γιώργος, λογοτέχνης
Χατζήπαπας Χρίστος, πρ. Ένωσης Λογοτεχνών Κύπρου
Χατζηκυριάκου Ευάγγελος, κινηματογραφιστής
Χατζηκυριάκου Σούλα, δημοσιογράφος
Χαχολιάδης Ανδρέας, εκπαιδευτικός
Χριστοδουλίδης Γιώργος, δημοσιογράφος-ποιητής
Χρυσάνθου Χρυσάνθος, δημοσιογράφος-Πανεπ. Κύπρου.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007 Ο ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

37 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ

Για τη σωτηρία του «Αντί»

ΕΝΑ ιστορικό περιοδικό, το δεκαπενθήμερο «Αντί» που εκδίδεται στην Αθήνα, κινδυνεύει να αναστείλει οριστικά την έκδοσή του ύστερα από 37 χρόνια ζωής. Το περιοδικό θα κλείσει εάν δεν βρεθούν 80.000 ευρώ για να πληρωθεί για δημοσίευμα που αφορούσε το συλλέκτη έργων τέχνης, Βλάση Φρυσίρα. Τις τελευταίες ημέρες υπάρχει μια κινητοποίηση σωτηρίας του περιοδικού για συλλογή υπογραφών αλλά και για εγγραφή συνδρομητών (chrapou@otenet.gr). Εάν η εκστρατεία αποτύχει, ένα περιοδικό με αντικουντικό παρελθόν, αγωνιστικό παρόν, θεωρητικό «της άλλης Αριστεράς», θα ολοκληρώσει τον κύκλο του. Υπάρχουν, όμως, ελπίδες επιτυχίας.

Κ.ΒΕΝ.

Σχόλιο του
Κώστα
Βενιζέλου
στον
Φιλελεύθερο
της
Λευκωσίας,
Μεγάλη
Τρίτη, σελ. 7.

Η περιπέτεια του Αντί στο διαδίκτυο

Ο κόσμος μας περιβάλλεται από ένα μεγάλο δίκτυο· το ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ! Κάθε στιγμή κάποιοι ψάχνουν, αναζητούν φωνές, συνομιλούν, διαβάζουν μέσα από το ιντερνέτ. Κυρίως νέοι. Στον κόσμο του διαδικτύου μπήκαν και οι πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές περιπέτειες του Αντί. Και άρχισαν να μεταδίδονται σαν αστραπή. Τυχαία επιλέξαμε λίγα από τα μηνύματα που κυκλοφόρησαν τις προηγούμενες μέρες και τα δημοσιεύουμε αυτούσια στη συνέχεια.

Στο PRESS-GR.blogspot.com διαβάσαμε:

Μην ρωτάς «για ποιον χτυπά η καμπάνα». Δεν έχει σημασία για ποιο μέσο ενημέρωσης πρόκειται. Είτε συμπαθεί είτε όχι κανείς το περιοδικό Αντί η απειλή κατάσχεσης που αντιμετωπίζει είναι απαράδεκτη.

Το θέμα δημιουργήθηκε από μια καταδικαστική απόφαση που ορίζει ότι πρέπει να καταβάλει περίπου 81.000 ευρώ στον κ. Βλάση Φρυσίρα, συλλέκτη και ιδρυτή του ομώνυμου μουσείου, του οποίου έθιξε την τιμή και υπόληψη με ένα δημοσίευμα. Ο κ. Φρυσίρας αποφάσισε να προχωρήσει σε αναγκαστική κατάσχεση του περιοδικού αν δεν του καταβάλει το ποσό ο ιδιοκτήτης του, που δηλώνει ότι δεν το έχει και καλεί τους αναγνώστες του να τον βοηθήσουν με νέες συνδρομές.

Δεν θα μπορούμε στην ουσία της αντιδικίας. Το θέμα έχει να κάνει με την ελευθερία του Τύπου και το κατά πόσο η διατήρηση νόμων περί «αναγκαστικής κατάσχεσης» για αδικήματα Τύπου, βοηθά αυτή την ελευθερία. Και κυρίως των «μικρών» μέσων ενημέρωσης. χωρίς οικονομικούς πόρους. Γιατί τα «μεγάλα» δεν έχουν ανάγκη...

υπερτασική αριστερά

Εξω από τασεις... γιατί μας ανεβαίνει η πρεση... γιατί θα τους ανεβασουμε την πρεση!

Περιοδικό Αντί

Το Αντί μετρά αυτή την ώρα τους φίλους του. Αντιμέτωπο με τις συνέπειες του τυποκτόνου Νόμου Βενιζέλου, καταδικασμένο ερήμην, καλείται να πληρώσει 80.925,88 ευρώ για ένα αποκρίατικο χιουμοριστικό σχόλιο που έγραψε και αφορούσε τον πάμπλουτο συλλέκτη και ιδρυτή του Μουσείου Φρυσίρα.

Ο κ. Φρυσίρας προχώρησε σε αναγκαστική κατάσχεση εις βάρος του περιοδικού, επειδή το Αντί δεν μπορεί να πληρώσει το ποσό αυτό, και πριν από λίγες μέρες δικαστικός επιμελητής θυροκόλλησε στα γραφεία του Αντί έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης δυο ακινήτων που ανήκουν στον εκδότη του Χρήστο Παπουτσάκη, τη μέρα μάλιστα που ο ίδιος είχε εισαχθεί με βαρύτατης μορφής πνευμονικό νόσημα στο νοσοκομείο Ευαγγελισμός.

Στις 18 Απριλίου θα διεξαχθεί αναγκαστικός πλειστηριασμός του οικήματος που στεγάζεται το Αντί. Το Αντί κινδυνεύει να κλείσει. Μετά από 35 χρόνια κυκλοφορίας. Στη μακρά ιστορία του είχε κατορθώσει να το κλείσει μόνο η Χούντα...

Η συντακτική επιτροπή κάνει έκκληση σε όλους τους φίλους να γράψουν νέους συνδρομητές στο περιοδικό, ώστε με χίλιες νέες συνδρομές να σωθεί το Αντί. Μια ετήσια συνδρομή κοστίζει 78 ευρώ. Ο λογαριασμός στην Εθνική Τράπεζα είναι 172/400506-60, στο όνομα Χρήστος Παπουτσάκης. Μπορούμε να εμποδίσουμε το κλείσιμο, εξαιτίας μιας αγωγής, ενός ιστορικού εντύπου.

Νίκος Στεφανής : Το Αντί μετρά αυτή την ώρα τους φίλους του

gerontakos.blogspot.com

Κυριακή, Μάρτιος 11, 2007

Να σωθεί το "αντί"!

Για να μην πω καμιά βαριά κουβέντα κατά Φρυσίρα μεριά, θα σπεύσω, αύριο κιόλας, στην πλησιέστερη Εθνική Τράπεζα. Τι είναι, ρε, το αντί, σουβλακερί που δεν τα φέρνει βόλτα με τους πιστωτές του;

Τριάντα πέντε χρόνια μαχητικής και αδέσμευτης παρου-

σίας στον ελληνικό τύπο δεν κατεβάζουνε τα ρολά για ένα χιουμοριστικό σχόλιο...

Ή είμαστε υπέρ της ελευθεροτυπίας ή δεν είμαστε.

Αλλιώς ο κάθε Φρυσίρας θα σου παίρνει το σπίτι επειδή τον στραβοκοίταξες!

ΣΧΟΛΙΑ:

Ο χρήστης **Sting** είπε: Γιατί τόσος κυνισμός; Όποια γνώμη κι αν έχουμε για τους κυρίους που αναφέρεις, δε δέχομαι να κλείνει ένα ιστορικό περιοδικό, όπως το Αντί, με τέτοιον τρόπο. Αυτή η βιομηχανία των δικών εναντίον όσων γράφουν πράγματα ενοχλητικά δε θα μας βγει σε καλό. Θυμάσαι την περίπτωση Μπουκάλα της Καθημερινής και την περιπέτειά του για μία βιβλιοκρισία του για το μυθιστόρημα ενός πολλά υποσχόμενου συγγραφέα; Θα ήθελες να σέρνονται οι πάντες που έχουν γνώμη και την εκφράζουν στα δικαστήρια;

athens.indymedia.org

ANTI

από **FILOS** 8:25μμ, Κυριακή 11 Μαρτίου 2007
(Τροποποιήθηκε 3:08πμ, Πέμπτη 15 Μαρτίου 2007)

METADOSTETO STOUS FILOUS

Κατεβάστε το συνημμένο αρχείο:
antirdwade.pdf (application/pdf)

DIABASTE TO KAI METADOSTE TO STOYS FILOUS

Προσθέστε περισσότερες πληροφορίες
ανοίξτε συζήτηση για αυτό το άρθρο

KRIMA

από **OWL** 11:49μμ, Κυριακή 11 Μαρτίου 2007
e-mail: owl@mail.gr

Είναι κριμα κι αδικο να κλεισει η φωνή ενός ανθρωπου παντα τεκμηριωμενου και αφανατιστου, σπανια εξαιρεση μεσα στη φανατιλα και την αγραμματοσυνη που μας περιβαλλει... Ας κανουμε ότι μπορούμε.....

Ομως Γιατι δικάστηκε ερήμην??? Ακομα και ετσι 80000 ? για το «Φρυσιρομαγαζο??» Πολύ δεν παιει??

για αντι

από **Zleeping Bank** 2:08μμ, Δευτέρα 12 Μαρτίου 2007

Λοιπόν, μόλις άκουσα στο ράδιο ότι γενικά το ποσό που επέβαλαν να πληρώσει το 'αντί' είναι πολύ πιο μεγάλο απ'αυτό που θα έπρεπε να αντιστοιχεί σ'ένα περιοδικό που βγαίνει ανα 15ήμερο ή αν μήνα κλπ..

Τα συνηθισμένα ποσά είναι απο 10.000 μέχρι και 15.000 ευρώ. Τέλοσπάντων ο εκδότης ανέφερε ότι με χίλιες (1000) συνδρομές το περιοδικό θα γλυτώσει το κλείσιμο.

Συνδρομή για ένα έτος γύρω στα 70 ευρώ

Παιδιά ας μοιραστούμε τα έξοδα ανα 2 ή ανα 3 ή τέσσερα άτομα να γίνουμε συνδρομητές.

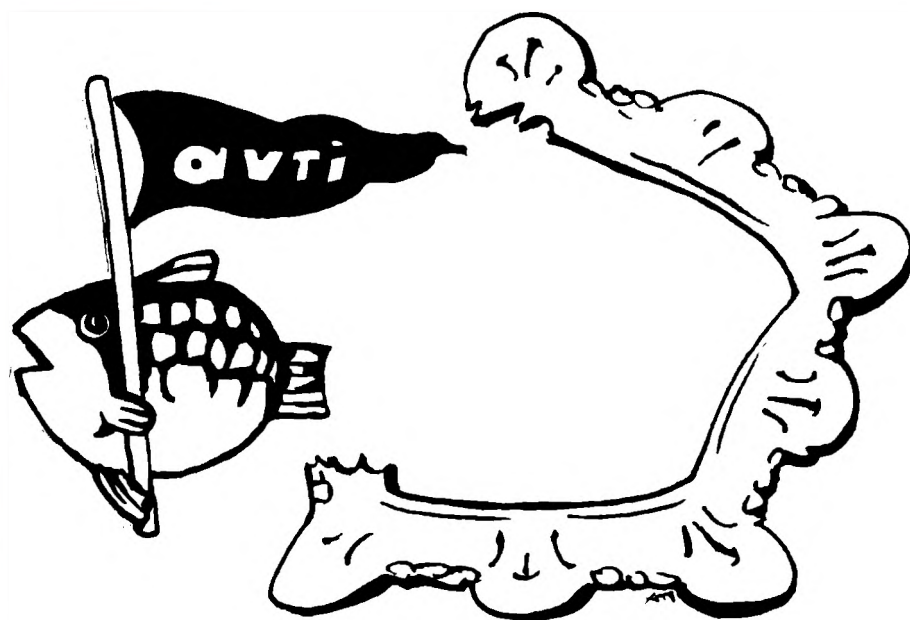
Δεν πρέπει να κλείσει αυτό το περιοδικό.

Συμπαράσταση και διαμαρτυρία

Δημοσιεύουμε συμπληρωματικά ονόματα στην έκκληση προς τον Βλάση Φρυσίρα «να δείξει γενναιοφροσύνη και να προβεί σε μια χειρονομία που συνάδει με το πνευματικό έργο το οποίο επιτελεί». Το πλήρες κείμενο αυτής της έκκλησης δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο τεύχος μαζί με τα ονόματα εικαστικών και άλλων πνευματικών ανθρώπων.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΝ:

Ατζακά Παναγιώτα, καθηγήτρια ΑΠΘ
Γαρδικιώτης Αντώνης, επίκουρος καθηγητής ΑΠΘ
Γρηγοριάδης Δημήτρης, γεωπόνος
Θεοφιλοπούλου, ομ. καθηγήτρια Παν. Αθηνών
Καρκαγιάννη-Καραμπελιά Βάσια, τεχνοκριτικός
Καψωμένος Αντώνης, καθηγητής ΑΠΘ
Καψωμένου Χρυσούλα, καθηγήτρια ΑΠΘ
Κιτρομηλίδης Πασχάλης, διευθυντής ΚΝΕ, ΕΙΕ, καθηγητής Πανεπιστ. Αθηνών
Λεωτσάκος Γιώργος, μουσικολόγος
Λυπουρλή Αглаΐα, λέκτορας ΑΠΘ
Λυπουρλή Ελένη, ψυχολόγος
Λυπουρλή Ελένη, εκπαιδευτικός
Λυπουρλή Μαρίνα, εκπαιδευτικός
Λυπουρλής Δημ., ομ. καθηγητής ΑΠΘ
Μαραγκού Λίλα, αρχαιολόγος, καθηγήτρια Παν. Ιωαννίνων
Σαντουρίδης Ηλίας, επικ. καθηγητής ΤΕΙ
Σηφάκης Γρηγόρης, ομ. καθηγητής ΑΠΘ
Τσαντσάνογλου Κυριάκος, ομ. καθηγητής ΑΠΘ
Χουρμουζιάδης Νίκος ομ. καθηγητής ΑΠΘ

Το LIFO, στο τεύχος της 15/3/07, σ. 24 έγραψε:

Μια αγωγή εξαναγκάζει και το Αντί να κλείσει. Ελεεινό σύμπτωμα ενός νόμου που έγινε όργανο πλουτισμού και λογοκρισίας στα χέρια των χειρότερων Ελλήνων. Δικομανείς, λαμόγια και προπαντός πολιτικοί με λερωμένο ποιόν βρήκαν εδώ τη ζεστή απ' το κρίμα φωλιά τους. Εδώ γεννάνε και τα αυγά τους (του φιδιού).

ΠΕΜΠΤΗ 22.3.2007 – ΔΕΥΤΕΡΑ 2.4.2007

ΠΕΜΠΤΗ 22.3.2007

- Φουντώνει το σκάνδαλο των ομολόγων. Δώδεκα Ασφαλιστικά Ταμεία έπαιξαν 2,2 δις ευρώ με ελάχιστες έως μηδαμινές αποδόσεις. Βοά η Αθήνα για εμπλοκή στελεχών της ΝΔ.

- Πανελλαδικό συλλαλητήριο για την Παιδεία. Χιλιάδες φοιτητές μαζί με πανεπιστημιακούς διαδήλωσαν υπό βροχή την αντιθεσή τους στο νόμο-πλαίσιο.

- Νέα κρίση στις σχέσεις Χριστόδουλου και Βαρθολομαίου, λόγω της εξαγγελίας του πρώτου να διοργανώσει πανευρωπαϊκό διαγωνισμό για τον Απόστολο Παύλο. Καθώς τα θρησκευτικά χωράφια είναι επακριβώς χωρισμένα, κανένας δεν δέχεται κανέναν σε αυτά. Δεί δη χρημάτων...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23.3.2007

- Πεθαίνει ο Γρηγόρης Φαράκος. Πλην Λακεδαιμονίων, βλέπε ΚΚΕ, όλα τα υπόλοιπα κόμματα με ανακοίνωσή τους εξέφρασαν τη λύπη τους για τον θάνατό του.

- Συνεχίζεται η αναταραχή για τα κρυφά ομόλογα που πούλησε η κυβέρνηση στα Ασφαλιστικά Ταμεία. Ο Αγάπιος Σημαιοφορίδης, γιός του πρώην διευθυντή της Νέας Δημοκρατίας και διευθυντής της Ακρόπολης ΑΧΕΠΕΥ, στο μάτι του κυκλώνα. Πολιτικές ευθύνες για τον κ. Δ. Τσιτουρίδη βλέπει ο πρόεδρος του ΣΕΒ.

Ακόμα και οι γαλάζιοι βλέπουν τη μεγάλη αρπαχτή που επιχείρησαν στελέχη της παράταξής τους.

- Απούλητα παραμένουν τα μισά σπίτια από αυτά που κτίστηκαν το 2006. Τα οποία

Δηλαδή ένας πραγματικός στρατός τι παραπάνω έχει; Μία απορία. Με τίνος χρήματα αγοράστηκαν όλα αυτά;

βέβαια για να κτιστούν γκεμίστηκαν και οι τελευταίες μονοκατοικίες που υπήρχαν στις γειτονιές της Αθήνας. Και μετά μιλάμε για την ατμόσφαιρα του πάλε ποτέ κλεινού άστεως.

ΣΑΒΒΑΤΟ 24.3.2007

- Σε τελική φάση οι ρυθμίσεις για την κάθοδο του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές. Ελπίζω να μην αρχίσουν οι κόντρες για το πού θα κατέβει ο εκπρόσωπος της κάθε παράτα-

ξης. Αν και δεν φαίνεται πιθανόν κάτι τέτοιο. Το βουλευτικό βλέπετε!

- Άθλια η εμφάνιση της Εθνικής Ελλάδας στον αγώνα με την Τουρκία και απόλυτα δικαιολογημένη η τεσσάρα που φάγαμε. Εντάξει ένα παιχνίδι είναι. Το χειρότερο όμως είναι η απαράδεκτη συμπεριφορά μεγάλης μερίδας φιλάθλων, αν μπορούμε να τους ονομάσουμε έτσι, που αποδοκίμαζαν την ανάκρουση του τουρκικού εθνικού ύμνου, ανέβασαν πανό που υποστήριζαν ότι πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Κωνσταντινούπολη και ύψωσαν σημαίες της Χρυσής Αυγής.

λο που διαδραμάτισαν ο Ρήγας και ο Κοραής.

- Η Ακρόπολη της Αθήνας ανακηρύσσεται το πρώτο μνημείο του καταλόγου της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΔΕΥΤΕΡΑ 26.3.2007

- Ρήγμα στο καρτέλ του γάλακτος, καθώς η ΦΑΓΕ και η ΣΕΒΓΑΠ δεσμεύτηκαν με τις απαιτήσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προκειμένου να αποφύγουν το πρόστιμο αν η απόφαση είναι καταδικαστική. Συγγνώμη, δηλαδή θα την σκαπουλάρουν έτσι εύκολα;

- Νέος γύρος αποκαλύψεων για τα κρυφά ομόλογα. Δεν πάνε καλά οι Νεοδημοκράτες. Τους βλέπω να αυτοκτονούν έτσι, χωρίς πίεση!

- Ιστορική συμφωνία στην Ιρλανδία. Ο Ίαν Πέισλι, ηγέτης του Δημοκρατικού Ενωτικού Κόμματος των προτεσταντών και ο Τζέρι Άνταμς, ηγέτης του Σιν Φέιν των Καθολικών, συμφωνούν να κυβερνήσουν μαζί τη χώρα.

ΤΡΙΤΗ 27.3.2007

- Στο Λαύριο θα φτάνει σε λίγο καιρό ο προαστιακός. Μάλιστα ένα μεγάλο τμήμα του θα είναι πάνω στην παλιά χάραξη του τρένου που έφτανε στο λιμάνι του Ευβοϊκού και το κατήργησε ο νεκροθάφτης των ελληνικών μέσων σταθερής τροχιάς Κωνσταντίνος Καραμανλής.

- Διπλό άδειασμα του Σάββα Τσιτουρίδη από την κυβέρνηση. Αρχίζουν να καταλαβαίνουν εκεί στη Νέα Δημοκρατία ότι μερικοί υπουργοί δεν τους κάνουν καλό.

- Ο κ. Αλογοσκούφης μάλλον νομίζει ότι απευθύνεται σε ηλίθιους. Πιεζόμενος για το ζήτημα των ομολόγων δήλωσε ότι «όφιος των χρηματιστών εξαπάτησε τις διοικήσεις των Ταμείων». Κοιτάχτε

Να χαρώ το ανιστόρητο φασισταριό!

ΚΥΡΙΑΚΗ 25.3.2007

- Εθνική επέτειος σήμερα, υπό τον σαματά που ξεσήκωσαν οι πολέμιοι του βιβλίου της Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού. Βλέπετε δεν μπορούν να χωνέψουν ότι σιγά σιγά, και όχι μόνο από αυτό το βιβλίο, ξεσκεπάζονται τα ψέματα για την συμπαράσταση της Εκκλησίας στους επαναστάτες και τον σπουδαίο ρό-

να δείτε που όλοι τώρα κάνουν ότι δεν ήξεραν τίποτα. Θα μου πείτε ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε δηλώσει για τον επικεφαλής της ΔΕΗ την περιβόητη φράση: «είπαμε να πάρει ένα δωράκι για τον εαυτό του, αλλά όχι και 700 εκατομμύρια». Και μια και ο αρχηγός τους θαυμάζει τον ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ είπαν να του μοιάσουν!

•Οικονομική συμφωνία μεγάλης βαρύτητας υπέγραψαν η Κίνα και η Ρωσία. Η Ρωσία πλέον αναδεικνύεται σε στρατηγικό προμηθευτή της Κίνας σε ενέργεια, ατσάλι και οπλικά συστήματα. Οι Αμερικανοί αρχίζουν να μην αισθάνονται και τόσο καλά!

ΤΕΤΑΡΤΗ 28.3.2007

•Ανακοινώθηκε ότι τα αυθαίρετα κτίσματα φτάνουν το 1,5 εκατομμύριο σε όλη τη χώρα και προαναγγέλλουν ως αντίδοτο τη συγκρότηση Εθνικού Χωροταξικού Σχεδιασμού. Μάλλον μας δουλεύουν χοντρά όλες οι πολιτικές ηγεσίες. Πολύ χοντρά!

•Οι πιο ακριβές τραπεζικές υπηρεσίες στην Ευρώπη είναι οι ελληνικές. Οι προμήθειες φτάνουν στο δεκαπλάσιο των άλλων χωρών και τόσο πολύ έχουν μπει στο μάτι των Βρυξελλών που προωθούν οδηγία για την ενοποίησή τους. Να δω τότε τους μεγαλοτραπεζίτες μας πώς θα χαίρονται για υπερκέρδη των «ιδρυμάτων» τους;

•Ελληνικό γιές για την ανεξαρτησία του Κοσσόβου στο ΝΑΤΟ. Δεν πιστεύω να περιμένατε κάτι διαφορετικό από την Ντόρα;

•Ψηφίζεται στη Βουλή από την κυβέρνηση η συνταγματική αναθεώρηση. Πάμε στην επόμενη Βουλή λοιπόν και ψάχνουμε 180 ψήφους. Θα βρεθούν; Μάλλον όχι, εκτός και αν γίνει η μεγάλη έκπληξη. Πού ξέρετε; Στην Ελλάδα

είμαστε!

•Μεγάλο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο κατά του νόμου-πλαίσιο και της αναθεώρησης του άρθρου 16 του Συντάγματος.

ΠΕΜΠΤΗ 29.3.2007

•Ραντεβού θανάτου αντίπαλων ομάδων χούλιγκαν είχε ως αποτέλεσμα τη δολοφονία ενός 25χρονου και των τραυματισμό επτά άλλων. Εγκληματική η ευθύνη των αφεντικών των ΠΑΕ που συντηρούν ιδιωτικούς στρατούς καθώς και της κυβερνητικής ολιγωρίας που παρά τις προειδοποιήσεις αγρόν ηγόραζε.

•Είκοσι χρόνια μετά την κρίση του Μαρτίου του 1987 η Τουρκία ξαναβγάζει το Πίρι Ρείς στον κόλπο της Σμύρνης για σειсмоγραφικές έρευνες. Τι έγινε; Βλέπει εκλογές στην Ελλάδα η Άγκυρα και αποφάσισε να το παίξει σκληρά;

•Ακόμα τρεις θέσεις έχασε η Ελλάδα στον Κατάλογο Εταιρειών Ταχείας Ανάπτυξης. Έχει και ακόμα πιο κάτω!

•Αρχίζουν να βγαίνουν σιγά σιγά οι πρώτες παραιτήσεις στελεχών της ΝΔ για άμεσο ανασχηματισμό προκειμένου το κυβερνών κόμμα να βγει από την κρίση.

•Σε συνεντευξή του στην Έλλη Στάη ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ υποστήριξε ότι «η κ. Μπακογιάννη αντιπροσωπεύει μια Ελλάδα που κοιτάει μπροστά». Κάτι δεν έχουμε καταλάβει φαίνεται!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30.3.2007

•Αναστολή όλων των αθλητικών αναμετρήσεων έως τις 13 Απριλίου αποφάσισε η κυβέρνηση μετά τα επεισόδια χθες στη λεωφόρο Λαυρίου. Αν νομίζει ότι έτσι θα λυθεί το πρόβλημα είναι βαθιά νυχτωμένη. Αλλά βέβαια ποιος τολμάει πριν από εκλογές να τα

βάλει με τον Κόκκαλη και τον Βαρδινογιάννη;

•Χαμένα τα έχουν στην κυβέρνηση με τα κρυφά ομόλογα. Δεν έχουν τι να πουν και μιλούν για ύποπτα συμφέροντα. Τα ίδια έλεγαν και οι πασόκοι για το σκάνδαλο Κοσκωτά. Έτσι για να μην ξεχνιόμαστε!

ΣΑΒΒΑΤΟ 31.3.2007

•Το 20% των αποθεμάτων του επένδυσε το ΤΣΠΕΑΘ, το ταμείο των δημοσιογράφων, σε αμαρτωλό τίτλο. Όχι, θα έμεναν πίσω στη λαμογιά, ορισμένοι από το συνάφι μας!

•Οι έρευνες της αστυνομίας σε συνδέσμους οπαδών απέφεραν όπλα, σιδερογροθιές και ναρκωτικά. Το τραγικό είναι ότι όλοι συμπεριφέρονται σαν να έπεσαν από τα σύννεφα! Μας δουλεύουν ρε!

ΚΥΡΙΑΚΗ 1.4.2007

•Δύο δημοσκοπήσεις σε Βήμα και Έθνος φέρνουν τη διαφορά μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων στη μία και τη μισή μονάδα αντίστοιχα. Τι να πει κανείς; Αν καταφέρουν στη Νέα Δημοκρατία να χάσουν από το ΠΑΣΟΚ του Γιωργάκη, ας το κλείσουν το μαγαζί. Δεν τους πάει!

•Σε αγαστή συνεργασία Βύρωνα και Φώφη. Ενώ είναι πασίγνωστες οι παρανομίες του προέδρου της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής κ. Κυριακού στο Πεδίον του Αρεως, όταν μία ομάδα κατοίκων της περιοχής με τα παιδιά τους πήγε να δένδροφητεύσει έναν παράνομο δρόμο που άνοιξε ο Πανελλήνιος μέσα στο Πάρκο, τους επετέθηκαν τρεις διμοιρίες ΜΑΤ και συνέλαβαν τρεις από αυτούς. Φαίνεται ότι ανακάλυψαν τους τρομοκράτες ο υπουργός και η υπερνομάρχης! Σαν δεν ντρέπονται!

Δηλαδή τι θέλει να μας πει ο υπουργός της κυβέρνησης Καραμανλή κ. Σ. Τσιτουρίδης;

ΔΕΥΤΕΡΑ 2.4.2007

•Πληθαίνουν οι φωνές στη Νέα Δημοκρατία για πολιτική διέξοδο απ' το σκάνδαλο των Ταμείων. Μετά μάλιστα την τελευταία δημοσκόπηση που παρουσιάστηκε στο Mega και δείχνει τη Νέα Δημοκρατία να εκλέγει σήμερα από 148 έως 151 βουλευτές, καταλαβαίνετε τι έχουν πάθει.

•Τραγικά πράγματα βγαίνουν από τις απολογίες των συλληφθέντων για τον πόλεμο της λεωφόρου Λαυρίου. Το χειρότερο από όλα είναι ότι κάποια «καλά παιδιά» βιντεοσκοπούσαν τη δολοφονία και το λιντσάρισμα του 25χρονου. Οι άλλοτε λαλίστατοι όμως πολιτικοί παράγοντες σιωπούν!

•Οι αλληλοεκβιασμοί δίνουν και παίρνουν στο καρτέλ του γάλακτος. Η ΜΕΒΓΑΛ δηλώνει ότι αποσύρεται από τις ευεργετικές διατάξεις, μη δεχόμενη ότι συμμετείχε σε καρτέλ.

•Καλή ξεκούραση!

ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ Δ'
Ο ΧΑΜΕΝΟΣ

Πώς λειτουργούσε η κομπίνα με τα Ταμεία

Ένα ενοχοποιητικό έγγραφο του Πρινωτάκη προς τον Σημαιοφορίδη

του Δ. Οικονομικού

Για να διαπιστώσουμε πώς λειτουργούσε το παραοικονομικό παραχρηματιστηριακό κύκλωμα δεν έχουμε παρά να μελετήσουμε, με τη βοήθεια επίσημων εγγράφων, πώς σπινόταν το κόλπο μέσα στα Ασφαλιστικά Ταμεία.

Εν αρχή ην η έκδοση τίτλων του Δημοσίου, όχι μόνο αυτών που διαπραγματεύονται στη δευτερογενή αγορά και δηλώνονται επίσημα στο διεθνές σύστημα Bloomberg αλλά και των λεγόμενων «ομολόγων υψηλού ρίσκου», όπου και η απίστευτης σύλληψης απάτη που συγκλονίζει την κυβέρνηση. Το Γενικό Λογιστήριο άρχισε λοιπόν να εκδίδει την τελευταία διετία ομόλογα υψηλού ρίσκου ή «δομημένα» για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος είναι ο φανερός, ότι ήθελε δηλαδή να μπαλώσει τρύπες του προϋπολογισμού, να εμφανίσει μικρότερο έλλειμμα και η Κομισιόν να απονείμει τα εύσημα στο οικονομικό επιτελείο. Ο δεύτερος και κρυφός λόγος που μας απασχολεί τώρα φαίνεται όμως ότι ήταν και ο πιο ουσιαστικός, αφού εκατομμύρια ευρώ φαίνεται ότι πήγαν στις τσέπες μερικών δικτυωμένων χρηματιστών. Το μεγάλο βέβαια ερώτημα είναι αν το «έξυπνο χρήμα» έμεινε μόνο στις τσέπες των χρηματιστών και δεν διοχετεύθηκε και στις τσέπες άλλων, ώστε να γίνει «μαύρο πολιτικό χρήμα».

Οι μεγάλες πολιτικές ευθύνες της ηγεσίας του υπουργείου Οικονομικών πιστοποιούνται καταρχάς από το γεγονός ότι ο μηχανισμός με τον οποίο φορτώθηκαν τα υπερτιμημένα ομόλογα στα ταμεία ξεκινάει από τις συνεν-

νοήσεις του υπουργείου Οικονομικών με τις αναδόχους τράπεζες (οι οποίες αναλαμβάνουν τη διαμόρφωση του προϊόντος και τη διακίνηση του στην αγορά). Αυτός είναι και ο λόγος που μέχρι στιγμής πέπλο μυστηρίου καλύπτει την αρχική συμφωνία του δημοσίου με την J.P. Morgan για την έκδοση του ομολόγου των 280 εκ. ευρώ, αφού ούτε ο κ. Αλογοσκούφης ούτε ο κ. Δούκας ούτε ο γενικός γραμματέας κ. Κουρής δίνουν πληροφορίες. Δεν απαντούν στο ερώτημα γιατί το αρχικό ομόλογο μεταλλάχθηκε πριν βγει στην αγορά από την τράπεζα, η οποία το τιμολόγησε σε αισθητά χαμηλότερη από την ονομαστική του τιμή, ακριβώς γιατί εμπεριείχε υψηλούς κινδύνους. Ούτε διαψεύδουν τις πληροφορίες που λένε ότι η ανάδοχος τράπεζα είπε στο υπουργείο Οικονομικών πως είχε έτοιμο τον αγοραστή του ομολόγου, ο οποίος, κατά περίεργο τρόπο και παρά το μεγάλο ρίσκο του προϊόντος, το αγόρασε και μάλιστα σε τιμή υψηλότερη από εκείνη που είχε ορίσει η J.P. Morgan και ήταν στο 85% επί της ονομαστικής τιμής.

Ο ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ

Η διαδρομή του ομολόγου από εκεί και πέρα είναι γνωστή: Η J.P. Morgan το πούλησε στο 92% της ονομαστικής του αξίας, δηλαδή 257,6 εκατ. ευρώ, κερδίζοντας 19,6 εκατ. ευρώ (σ. άλλοι λένε ότι το αγόρασε στο 85%). Ο ξένος θεσμικός επενδυτής που αγόρασε το ομόλογο ήταν η εταιρεία North Asset Management, που εδρεύει στο Λονδίνο και διοικείται από τον έλληνα Γιώργο Παπαμαρκάκη, με ισχυρές διασυνδέσεις στην Αθήνα, όπως γράφουμε αλλού. Αυτή με τη σειρά της πούλησε στην τράπεζα Hypovereinsbank, με

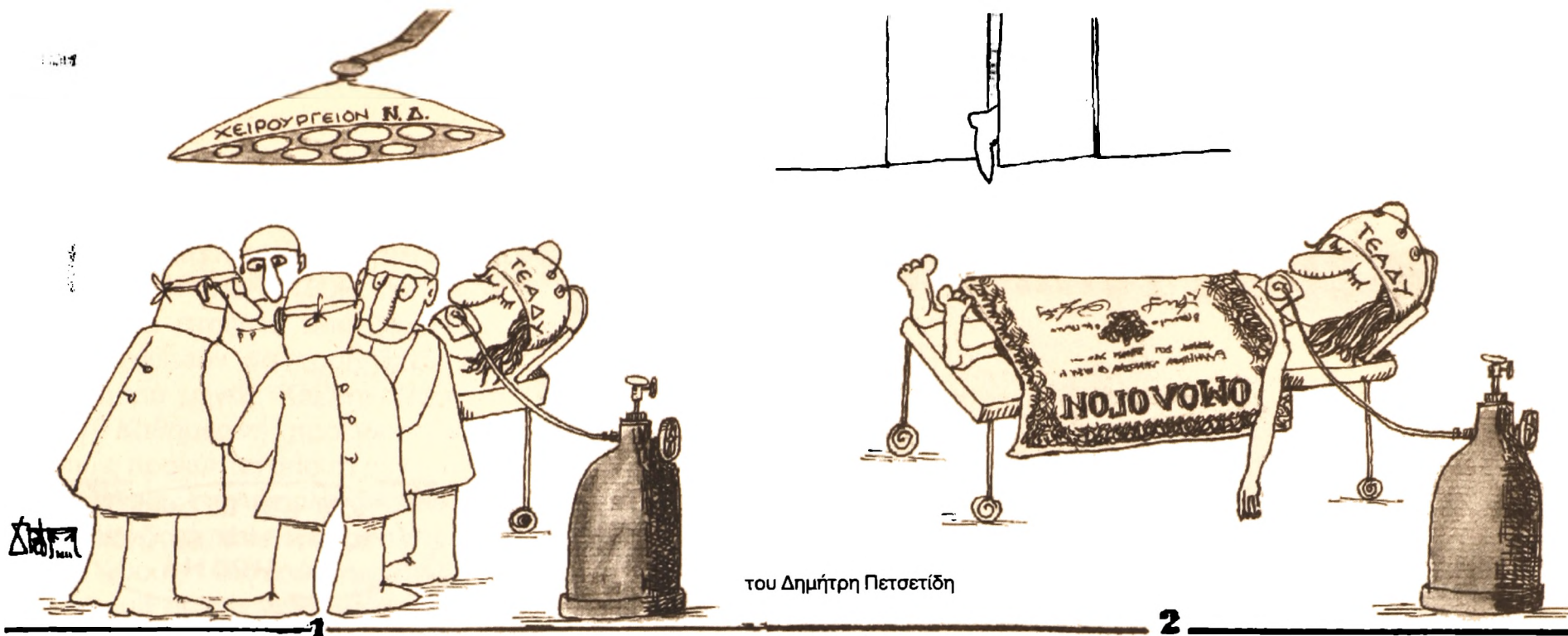
κέρδος 22 εκατ. ευρώ. Μετά η Hypovereinsbank πούλησε το ομόλογο στη χρηματιστηριακή Ακρόπολις, με τιμή 99,95% (279,86 εκατ. ευρώ) και εισέπραξε αμοιβή 140.000 ευρώ. Όλες αυτές οι συναλλαγές έγιναν σε μόλις μία μέρα.

Από τη στιγμή που το ομόλογο φτάνει στην Ακρόπολις αρχίζουν άλλα αστραπιαία και κερδοφόρα ταξίδια του ομολόγου, στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου αυτή τη φορά. Από την Ακρόπολις των Αθηνών πουλιέται σε μια θυγατρική της στην Κύπρο κι αυτή το ξαναπουλάει στην μητρική. Γι' αυτό και ο κ. Γ. Ζορμπάς ψάχνει κυρίως στην Κύπρο, τον παράδεισο των offshore.

«ΑΣΤΡΑΠΙΑΙΕΣ» ΚΙΝΗΣΕΙΣ

Με τα αστραπιαία γυρίσματα που έκαναν οι μεσάζοντες αποκομίζοντας τεράστια κέρδη, τα ταμεία βρέθηκαν στα χέρια τους με ένα ομόλογο, η τρέχουσα αξία του οποίου υπολογίζεται σήμερα στο 87% της ονομαστικής του αξίας. Αυτό σημαίνει ότι εάν το πουλήσουν θα έχουν ζημιά 36,4 εκατ. ευρώ και αν το διατηρήσουν στα αποθεματικά τους μέχρι τη λήξη του, τότε θα πάρουν απόδοση 6,25% για τα δύο πρώτα χρόνια, αλλά μετά η απόδοσή του θα υποχωρήσει σημαντικά, σε σημείο να αποδειχθεί κακή επένδυση. Δηλαδή το αμαρτωλό ομόλογο κατέληξε στο ΤΕΑΔΥ, μέσω μιας σειράς μεσαζόντων που «φούσκωσαν» την τιμή του, με αποτέλεσμα να ζημιωθούν το ταμείο και οι συνταξιούχοι περισσότερο από 35 εκατ. ευρώ, προμήθεια την οποία μοιράστηκαν ως προμήθεια οι μεσάζοντες.

Στους κερδισμένους δεν ήταν μόνο οι μεσάζοντες αλλά και το υπουργείο

Οικονομικών, αφού όταν τα ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου καταλήγουν στα Ασφαλιστικά Ταμεία δεν υπολογίζονται στο χρέος της γενικής κυβέρνησης, ενώ λόγω των χαμηλών τόκων που θα καταβάλει το δημόσιο για την εξόφληση τους διευκολύνεται η μείωση του ελλείμματος. Το υπουργείο Οικονομικών φαίνεται όμως ότι βγήκε κερδισμένο και με άλλους τρόπους, που αφορούν τώρα μάλλον τον κ. Ζορμπά: τις τεράστιες προμήθειες που φαίνεται ότι τσέπωσαν χρηματιστές φίλοι του υπουργείου που ήταν καλά και εκ των προτέρων πληροφορημένοι.

ΕΝΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

Πολλούς μήνες πριν εκδοθεί το ομόλογο οι φίλοι των χρηματιστών στο υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Λογιστήριο λάμβαναν πλήρη αναφορά για τις προδιαγραφές του ομολόγου. Για το λόγο το αληθές δημοσιεύουμε έγγραφο με το οποίο ο αντιπρόεδρος της Ακρόπολης Χρηματιστηριακή Θ. Πρινιωτάκης, γιος του «γαλάζιου» χρηματιστή Η. Πρινιωτάκη φέρεται να γνώριζε για την έκδοση σύνθετων ομολόγων τουλάχιστον τέσσερις μήνες πριν βγουν αυτά στον αέρα.

Με επιστολή της Ακρόπολης Χρηματιστηριακή την οποία υπογράφει ο αντιπρόεδρος του Δ.Σ. Θεόδωρος Πρινιωτάκης, προς το ΤΕΑΔΥ, δίνονται... εντολές για τον τρόπο που πρέπει το Ταμείο να επενδύσει τα διαθέσιμά του. Στην επιστολή με ημερομηνία 11 Οκτωβρίου 2006 και αριθμό πρωτοκόλλου 4.724, ο κ. Πρινιωτάκης, πληροφορεί το Ταμείο πως ο ίδιος γνωρίζει ότι θα εκδοθούν σύντομα νέα σύνθετα ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου.

Συγκεκριμένα τονίζει ότι «επίκειται η έκδοση ενός ομολόγου 12ετούς διάρκειας, το οποίο τα δύο πρώτα χρόνια θα έχει σταθερό επιτόκιο 6,25% Από το τρίτο ως το 12ο έτος το επιτόκιο θα είναι κυμαινόμενο και θα εξαρτάται από τη διαφορά μεταξύ διατραπεζικών επιτοκίων (swap) σε ευρώ για 10 χρόνια και του διατραπεζικού επιτοκίου ανταλλαγής (swap) σε ευρώ για δύο χρόνια...». Και αφού αναλύει όλα τα χαρακτηριστικά του ομολόγου ο κ. Πρινιωτάκης καταλήγει: «Είμαστε βέβαιοι ότι η επένδυση ενός ποσοστού 5-10% επί της συνολικής αξίας του χαρτοφυλακίου κινητών αξιών του Ταμείου που ξεπερνά το 1,5 δις ευρώ, δηλαδή μέχρι του ποσού των 100 εκατ. ευρώ, θα αποβεί ωφέλιμη στη στρατηγική διασποράς κινδύνου...». Η συναλλαγή για το ομόλογο αυτό βέβαια έγινε 4 μήνες αργότερα (7-2-2007) και ο κ. Πρινιωτάκης είτε έχει προφητικές ικανότητες είτε τίθεται θέμα εσωτερικής πληροφόρησης. Το ομόλογο αγοράστηκε φυσικά από το ΤΕΑΔΥ, τον καλύτερο πελάτη της «Ακρόπολης». Ο «γαλάζιος» Πρινιωτάκης, δηλαδή, ενημέρωνε τον «γαλάζιο» Αγάπιο Σημαιοφορίδη ότι θα βγει ένα ομόλογο και καλό θα είναι να το αγοράσει.

«ΕΝΟΧΟΣ Ή ΒΛΑΞ;»

Μέσα στα Ταμεία, εκτός από τους εγκάθετους του γαλάζιου μπλοκ που ήξεραν πολύ καλά τι έκαναν όταν αγόραζαν τα ομόλογα, υπήρχαν και οι ανίδεοι. Διευθυντές, μέλη του διοικητικού συμβουλίου κλπ, παντελώς άσχετοι με την αγορά των δομημένων ομολόγων, ελάμβαναν μια εισήγηση, υπέγραφαν χωρίς να γνωρίζουν τι κάνουν και οι Πρινιωτάκηδες και Σημαιοφορίδηδες

έκαναν τις μπίζνες τους. Εδώ, βέβαια, τίθεται το ερώτημα του αείμνηστου Κίτσου Τεγόπουλου την περίοδο του σκανδάλου Κοσκωτά: «Ένοχος ή βλαξ;». Στην προκειμένη περίπτωση υπήρχαν οι ένοχοι, τα... λαμόγια - χρηματιστές που είχαν εγκατασταθεί και αλώνιζαν μέσα στα Ταμεία με την βοήθεια των διοικητών. Και υπήρχαν και οι βλάκες που τους έβαλαν στα διοικητικά συμβούλια για ένα κομμάτι ψωμί και αυτοί διαχειρίζονταν την περιουσία των εργαζόμενων. Για του λόγου το αληθές, δεν έχουμε παρά να δούμε τι είπε στην απολογία της η διευθύντρια του ΤΕΑΔΥ Παν. Καραδήμα. Τόνισε ότι ενώ ήταν 20 χρόνια στο τμήμα συντάξεων, χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις οικονομικών, ξαφνικά βρέθηκε να κάνει εισηγήσεις για δομημένα ομόλογα. Βέβαια, το μόνο που έκανε είναι να διαβάσει, χωρίς καμιά αλλαγή, την πρόταση του... ινστρούχτορα Θεόδωρου Πρινιωτάκη, που έλεγε στο Ταμείο πού και πόσα να επενδύσουν. Μια μέρα μετά την επιστολή της Ακρόπολης για το ομόλογο που θα εκδιδόταν μετά από τέσσερις μήνες, η κ. Καραδήμα εισηγείται: α) την αγορά ομολόγου σταθερού επιτοκίου με το ποσό των 200 εκατ. ευρώ και β) την επένδυση 100 εκατ. ευρώ σε νέο σύνθετο ομόλογο που επρόκειτο να εκδοθεί στο μέλλον. Πρόκειται φυσικά για το ομόλογο, για το οποίο ο κ. Πρινιωτάκης είχε ενημερώσει μία ημέρα πριν. Χαρακτηριστικό της εισήγησης είναι ότι προτείνεται η πώληση χιλιάδων μετοχών εταιρειών, όπως Cosmote, Alpha Bank, Πειραιώς, Βωβός, Τιτάν, ΟΠΑΠ, ΟΤΕ, οι οποίες είχαν αποδόσεις έως και 100% και γι' αυτό είχαν προκύψει για το ΤΕΑΔΥ μεγάλες υπεραξίες.

Πόσα είναι τελικά τα ομόλογα;

του Βασίλη Ζήση

Μέχρι πριν από λίγες εβδομάδες όλοι θεωρούσαν αδιαμφισβήτητο ότι ο Κ. Καραμανλής είχε στο τσεπάκι του και τις επόμενες εκλογές. Τώρα, μετά το νέο σκάνδαλο με τα ομόλογα, η υπεραισιοδοξία περί νέας αυτοδυναμίας που διακατείχε τους κατοίκους της Ρηγίλλης και του Μαξίμου αντικαταστάθηκε, –όπως συμβαίνει συχνά, όταν χάνει κανείς την επαφή με την πραγματικότητα– με εφιάλτες για επανάληψη του προηγούμενου της κυβέρνησης Μητσοτάκη. Η διαφορά της ΝΔ με το ΠΑΣΟΚ έφτασε πλέον στα όρια του στατιστικού λάθους, αφού κυμαίνεται από 0,5%, σύμφωνα δημοσκοπήση της ALKO, έως 1%, σύμφωνα με δημοσκοπήση της Κάπα Research. Ακόμα πιο σοβαρό είναι όμως το γεγονός ότι το 64,4% των ερωτηθέντων στο γκάλοπ της Κάπα Research πιστεύει ότι η ΝΔ έχει χάσει πλέον το πλεονέκτημα της ηθικής υπεροχής έναντι του ΠΑΣΟΚ.

Αν δηλαδή η ΝΔ δεν καταφέρει να ανακάμψει και η διαφορά της με το ΠΑΣΟΚ παραμένει στα σημερινά επίπεδα, τότε είναι περίπου βέβαιο ότι λόγω του ισχύοντος εκλογικού νόμου στην καλύτερη περίπτωση θα υπάρξει μια αυτοδυναμία 151–153 εδρών. Και όλοι καταλαβαίνουμε τι σημαίνει αυτό, δεδομένων των προθέσεων της οικογένειας Μητσοτάκη, αλλά και των υπόγειων διεργασιών που συντελούνται στα διάφορα κέντρα εξουσίας για αλλαγή του πολιτικού σκηνικού.

Εντούτοις το Μαξίμου δείχνει να μην αντιλαμβάνεται τις συνέπειες των αλληπάλληλων σκανδάλων στην κοινή γνώμη και προσπαθεί για μια ακόμα φορά να αποστασιοποιηθεί από την κυβέρνηση με τη δικαιολογία της «άγνοιας». Αυτή, όμως, ήταν αποδεκτή από την κοινή γνώμη μέχρι το πρώτο σκάν-

δαλο, άντε μέχρι την υπόθεση των «κουμπάρων». Σήμερα, όμως, η κυβέρνηση δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι «δεν γνώριζε» και ότι «εξαπατήθηκε» από κάποιους «άπληστους» χρηματιστές που ενέπλεξαν μερικούς «άσχετους» προέδρους Ταμείων. Επειδή αυτού του είδους τα επιχειρήματα προκαλούν άλλα ερωτήματα πολύ πιο σοβαρά. Πώς άραγε αυτοί οι ολίγοι «διεφθαρμένοι» κατάφεραν να κοροϊδέψουν μια ολόκληρη κυβέρνηση και έναν πανίσχυρο πρωθυπουργό διαπράττοντας αυτό το τεράστιο σκάνδαλο; Μήπως επειδή η κυβέρνηση της ΝΔ απέτυχε να ορίσει κανόνες και θεσμούς που να προστατεύουν το δημόσιο χρήμα από τη διαφθορά; Μήπως επειδή η κυβέρνηση αγνόησε όλες τις προεκλογικές υποσχέσεις της και επιδόθηκε μόνο σε ένα παιχνίδι εντυπώσεων και δημοσκοπήσεων που γύρισε τελικά εναντίον της;

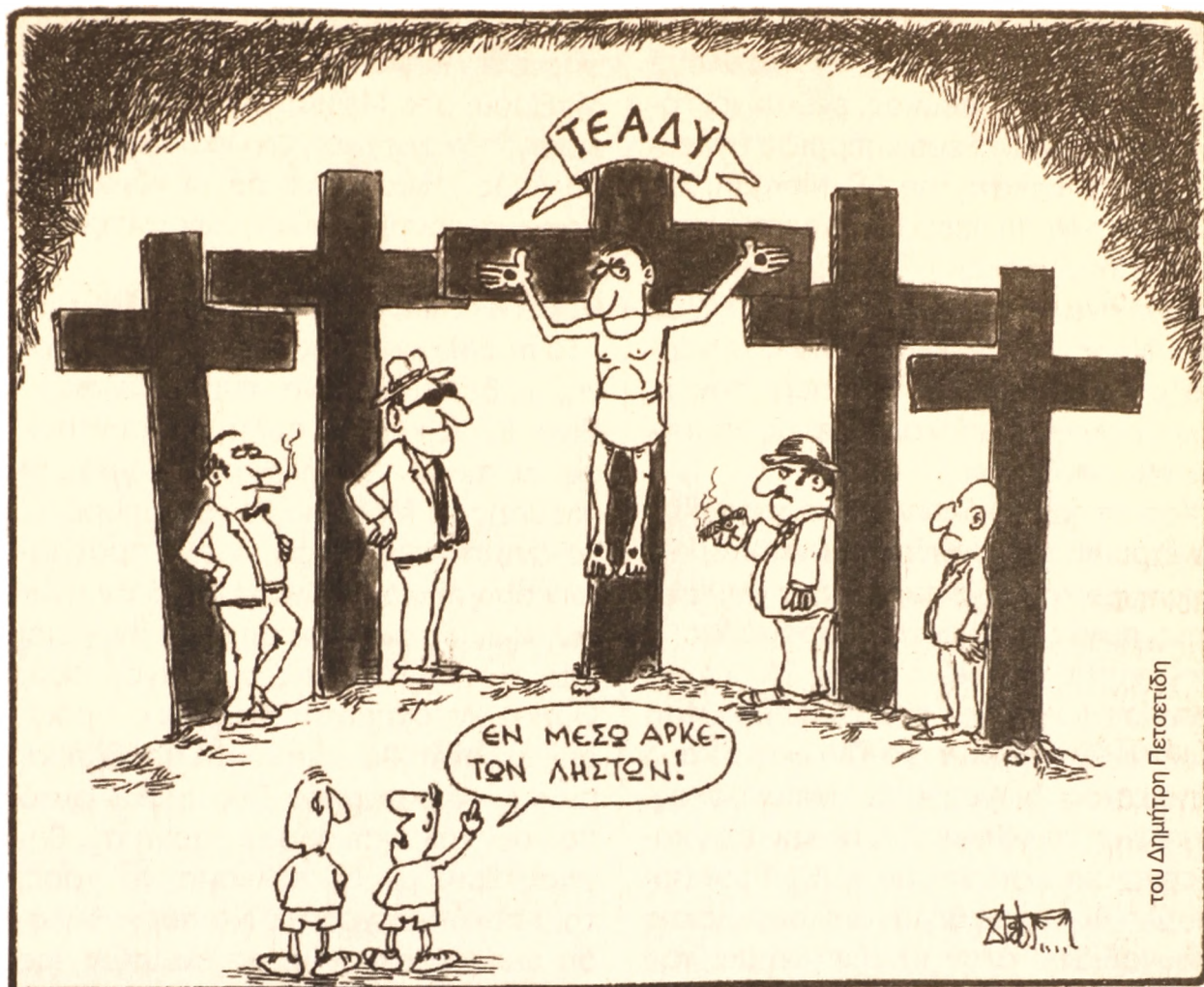
ΤΑ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΔΕΝ ΗΡΘΑΝ ΑΚΟΜΑ

Υψηλά ιστάμενο στέλεχος της κυβέρνησης έλεγε αυτές τις ημέρες ότι όπως κατάφεραν να ξεπεράσουν το σκάνδαλο των υποκλοπών, έτσι και τώρα θα ξεπεράσουν τη νέα κρίση, αφού «ο κόσμος θα το έχει ξεχάσει μέχρι το Πάσχα». Η περίπτωση, όμως, των υποκλοπών δεν επηρέαζε και τόσο πολύ την κοινή γνώμη επειδή έχει εθιστεί πια σε παρόμοια φαινόμενα και επειδή μεταξύ των άλλων ήταν θύμα και ο πρωθυπουργός. Το σκάνδαλο, όμως, των ομολόγων τους απασχολεί όλους και κυρίως την εκλογική βάση της ΝΔ. Επειδή δεν μπορεί από τη μια η κυβέρνηση να τους ζητά λιτότητα και θυσίες και από την άλλη ένα γαλάζιο σύστημα συμφερόντων να κερδοσκοπεί παράνομα σε βάρος των Ασφαλιστικών Ταμείων, την εξυγίανση των οποίων υποσχέθηκε προεκλογικά η ίδια.

Φαίνεται όμως πως τα χειρότερα δεν ήρθαν ακόμα. Στο ΠΑΣΟΚ υποστηρίζουν ότι τα στοιχεία που διαθέτουν τους επιτρέπουν να τραβήξουν την υπόθεση για μήνες. Και την Τρίτη το πρωί η *Καθημερινή* προειδοποιούσε ότι, όπως προκύπτει από τα μέχρι στιγμής στοιχεία, τα Ασφαλιστικά Ταμεία αγόρασαν δομημένα ομόλογα του Δημοσίου ύψους 1 δις ευρώ περίπου, μέσα από «μη σύννομες συναλλαγές με χρηματιστηριακές εταιρείες».

Δυστυχώς για όσους πίστεψαν στις εξαγγελίες της ΝΔ, το σκάνδαλο των ομολόγων δεν αφορά μόνο τα δύο ομόλογα που ερευνώνται ήδη, εκείνα δηλαδή του ΤΕΑΔΥ και εκείνο του ΤΣΠΕΑΘ. Το κόλπο ήταν φαίνεται πολύ μεγαλύτερο από το 1 δις ευρώ που γράφει η *Καθημερινή*. Σύμφωνα με πληροφορίες που ερευνά το *Αντί*, στη διετία 2005-2006 εκδόθηκαν από το υπουργείο Οικονομικών 7 δομημένα ομόλογα εγγυημένου κεφαλαίου μακράς διάρκειας (15ετή και 20ετή), με αναδόχους ελληνικές και ξένες τράπεζες. Το συνολικό ύψος αυτών των επτά εκδόσεων ανέρχεται σε 1,8 δις ευρώ. Όλα αυτά τα ομόλογα αγοράστηκαν σε χαμηλότερη τιμή από το άρτιο την ίδια ημέρα της έκδοσής τους από offshore χρηματιστηριακές εταιρείες, με έδρα σε φορολογικούς παραδείσους, οι οποίες τα πουλούσαν στη συνέχεια σε Ασφαλιστικά Ταμεία σε μεγαλύτερη τιμή.

Το κόλπο λειτουργούσε ως εξής: Οι τράπεζες που αναλάμβαναν το ρόλο του αναδόχου έκδοσης διέθεταν τα ομόλογα σε χαμηλή τιμή, π.χ. στο 90% της αξίας τους («αρτίου»). Την ίδια ημέρα της έκδοσής τους από το Δημόσιο, τα ομόλογα αγοράζονταν από υπεράκτιες εταιρείες, οι οποίες έστελναν τις εντολές από χρηματιστηριακές εταιρείες του Λονδίνου, όπως συνέβη άλλωστε και στην περίπτωση του ΤΕΑΔΥ. Την ίδια ημέρα οι τίτλοι μεταβιβάζονταν σε ελληνικές χρηματιστηριακές εταιρείες που ήταν στο κόλπο σε τιμές πλησίον του αρτίου (99%-100%). Στη συνέχεια, την ίδια πάντα ημέρα, τα ομόλογα κατέληγαν στο άρτιο της τιμής του (100%) σε Ασφαλιστικά Ταμεία, τα οποία είχαν προηγουμένως συμφωνήσει με τις ελληνικές χρηματι-

στηριακές εταιρείες να τα αγοράσουν. Από το κόλπο ωφελήθηκε ένας παράνομος μηχανισμός διασπάθισης των αποθεματικών πολλών Ταμείων, ο οποίος αποκόμισε, σύμφωνα με μετριοπαθείς εκτιμήσεις, περισσότερα από 100.000.000 ευρώ ως προμήθεια. Ο μεγαλύτερος όγκος του μαύρου χρήματος έχει κατευθυνθεί σε υπεράκτιες εταιρείες.

Αυτός ο μηχανισμός όμως δεν μπορούσε να στηθεί χωρίς να έχει εκ των προτέρων εσωτερική πληροφόρηση από εκείνους που εξέδωσαν τα ομόλογα, δηλαδή από την ίδια την κυβέρνηση και συγκεκριμένα το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Αυτούς δηλαδή που ανέλαβαν την ευγύανση της οικονομίας από τα «σκάνδαλα του ΠΑΣΟΚ». Πρόκειται πράγματι για τραγωδία.

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΣΤΡΑΦΕΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ;

Υπουργοί και κυβερνητικά στελέχη ζητούν τώρα από τον Πρωθυπουργό την ανάληψη «πρωτοβουλιών» για την αλλαγή του πολιτικού κλίματος. Το Μαξίμου όμως εμφανίζεται για μια ακόμα φορά διστακτικό, επειδή ως συνήθως «ο πρωθυπουργός δεν λειτουργεί κάτω από πίεση». Στην πραγματικό-

τητα τι μπορεί να κάνει άραγε ο πρωθυπουργός όταν είναι πλέον φανερό ότι στο μεγάλο σκάνδαλο δεν εμπλέκεται μόνο ο «συνήθης ύποπτος», δηλαδή ο κ. Τσιτουρίδης, αλλά σύσσωμη μάλλον η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών, εκπρόσωποι των οικογενειακών ελίτ που κυβερνούν στην πραγματικότητα τη ΝΔ και σειρά κομματικών στελεχών και επιτρόπων;

Ενώ τις πρώτες ημέρες όλοι οι κυβερνητικοί τηλεοπτικοί μαϊντανοί υπεδείκνυαν ως «Ιούδα» τον υπουργό Απασχόλησης, όσο η έρευνα προχωρούσε και καταλάβαιναν τι έγινε στις δαιδαλώδεις διαδρομές των ομολόγων οι σοβαρές πολιτικές ευθύνες άρχισαν να κατευθύνονται προς τον υπεύθυνο της οικονομικής πολιτικής Γιώργο Αλογοσκούφη, τον υφυπουργό Πέτρο Δούκα που εξέδωσε τα ομόλογα και το εκτελεστικό όργανο, τον γενικό γραμματέα, Γ. Κουρή.

Το περιβάλλον του κ. Αλογοσκούφη συνδέεται ήδη και πέραν πάσης αμφιβολίας με τα δύο πρώτα αμαρτωλά ομόλογα, εκείνα του ΤΕΑΔΥ και του ΤΣΠΕΑΘ. Άρχισαν επίσης οι «αποστασιοποιήσεις» μεταξύ του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης. Ερωτηθείς για παράδειγμα τη Δευτέρα από

τον ΣΚΑΪ 100,3 για τον ρόλο της J.P. Morgan ως ενδιαμέσου στο ομόλογο του TEADY, ο κ. Δούκας, ενώ μέχρι τότε έκανε τον ανήξερο επέρριψε την ευθύνη στον πελάτη της J.P. Morgan, δηλαδή στη North Asset Management του κ. Γ. Παπαμαρκάκη. Όπως όμως εξηγούμε αναλυτικά σε άλλες σελίδες, με την North Asset Management συνεργάζονται άνθρωποι της περί τον κ. Αλογοσκούφη αποκαλούμενης «παρέας του Λονδίνου».

Χαρακτηριστικό των διαφοροποιήσεων που παρατηρούνται στο εσωτερικό της κυβερνητικής παράταξης είναι ότι στις αρχές αυτής της εβδομάδας ο βουλευτής της ΝΔ κ. Άρης Σπηλιωτόπουλος έθεσε για πρώτη φορά θέμα πολιτικών ευθυνών. Το ίδιο έκανε και ο υπουργός Άμυνας κ. Ευ. Μείμαράκης, ο οποίος επιτέθηκε επίσης και στον κυβερνητικό εκπρόσωπο κ. Θ. Ρουσόπουλο θέτοντας θέμα «επικοινωνιακής αδυναμίας» στην αντιμετώπιση της

κρίσης. Αμφισβητώντας για μια ακόμα φορά την επικοινωνιακή πολιτική του Μαξίμου, ο κ. Μείμαράκης επανέφερε επίσης την πρόταση του για συγκρότηση ενός επικοινωνιακού οργάνου με στόχο την αντιμετώπιση των κρίσεων.

ΦΤΑΙΕΙ Η «ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ» ΠΟΛΙΤΙΚΗ;

Το πρόβλημα όμως αυτής της κυβέρνησης δεν είναι μόνο «επικοινωνιακό». Είναι θέμα κυρίως πολιτικής συνέπειας, κι αν δεν αλλάξει ριζικά γραμμή πλεύσης το Μαξίμου δεν θα μπορέσει να αντιστρέψει τη φορά των πραγμάτων όσα επικοινωνιακά τρικ κι αν ανακαλύψει, όσους λαγούς κι αν βγάλουν από το καπέλο τους οι «μάγοι» του. Ούτε ο ανασχηματισμός ούτε οι πρόωρες εκλογές θα λύσουν το πρόβλημα, αν ο κ. Καραμανλής δεν πράξει αυτό που δεν τόλμησε από την αρχή της θητείας του, με αποτέλεσμα να χάσει τρία πολύτιμα χρόνια. Να πάρει δηλαδή αποφασιστικά μέτρα εναντίον της

διαπλοκής, να θεσπίσει νέους και αυστηρούς κανόνες για το πολιτικό χρέμα, να έρθει σε ρήξη με τα συμφέροντα που επιμένουν να κυβερνούν αυτόν τον τόπο, να στείλει στο σπίτι τους διάφορους παρατρεχάμενους που τον υπονομεύουν και να επανδρώσει τον κρατικό μηχανισμό με νέους και αδιάφθορους ανθρώπους. Η εμπειρία του ρώσου προέδρου Βλαδimir Πούτιν (που τόσο τον βοήθησε με τον αγωγό) αποδεικνύει ότι μπορεί να αλλάξει ακόμα και το πιο διεφθαρμένο και ανίκανο κράτος.

Ο πραγματικός αντίπαλός του κ. Καραμανλή δεν είναι ούτε ο Γιώργος Παπανδρέου ούτε η οικογένεια Μητσοτάκη. Είναι το κοινωνικό σύστημα που εγκαθίδρυσε συστηματικά και αδιάτακτα το ΠΑΣΟΚ από το 1981, όταν κέρδισε την εξουσία ο Ανδρέας Παπανδρέου που τόσο θαυμάζει ο σημερινός πρωθυπουργός. Το ΠΑΣΟΚ έδωσε τους προηγούμενους «προνομιούχους» από την εξουσία και τους αντικατέστησε μονίμως με τους δικούς του. Διέλυσε το «κράτος της Δεξιάς» και στη θέση του οικοδόμησε ένα άλλο διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα. Όλα αυτά με έναν αδιάστακτο αριστερό βερμπαλισμό και μια συνεχή δημιουργία εντυπώσεων.

Δυστυχώς η κυβέρνηση της ΝΔ «διδάχθηκε» από το ΠΑΣΟΚ μόνο τη σημασία της δημιουργίας εντυπώσεων και της ρητορικής χωρίς αντίκρισμα. Δεν τόλμησε να αλλάξει το κράτος, να το «επανιδρύσει», όπως υποσχόταν προεκλογικά. Και είδαμε που έφτασε. Ο καιρός της «συναίνεσης» και των «ισορροπιών» παρήλθε πλέον ανεπιστρεπτή για την κυβέρνηση Καραμανλή. Εξάλλου, για ποια «συναίνεση» μιλάμε; Για τη συναίνεση της κοινωνίας και του λαού; Μα, αυτή δεν τη διέθετε η ΝΔ από την επαύριον των εκλογών του 2004, που τις κέρδισε με μεγάλη διαφορά και 165 βουλευτές; Δεν τη διαθέτει ακόμα ο ίδιος ο Καραμανλής που ο κόσμος τον εμπιστεύεται; Ή μήπως μιλάμε για τη «συναίνεση» των μεγάλων και μικρών συμφερόντων, των κομματικών πελατειών και των διάφορων συντεχνιών; Γιατί, αν πρόκειται γι' αυτό, τότε το πράγμα αλλάζει.

ΡΗΞΗ

15 ΗΜΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ:
ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ
ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ
ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Καθε δεύτερο **Σάββατο** θα την βρείτε στα περίπτερα - Το 10ο φύλλο κυκλοφορεί στις 6/4/2007

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΙΑΣ
ΤΟ 1204 ΚΑΙ Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ
ΕΘΝΟΣ & "ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΙΚΗ"
ΝΕΟΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ

Ε Ν Α Λ Λ Α Κ Τ Ι Κ Ε Σ Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 37, 106 77 ΑΘΗΝΑ, τηλ.: 210 3826319, fax: 210 3839930, email: enal@ardin.gr

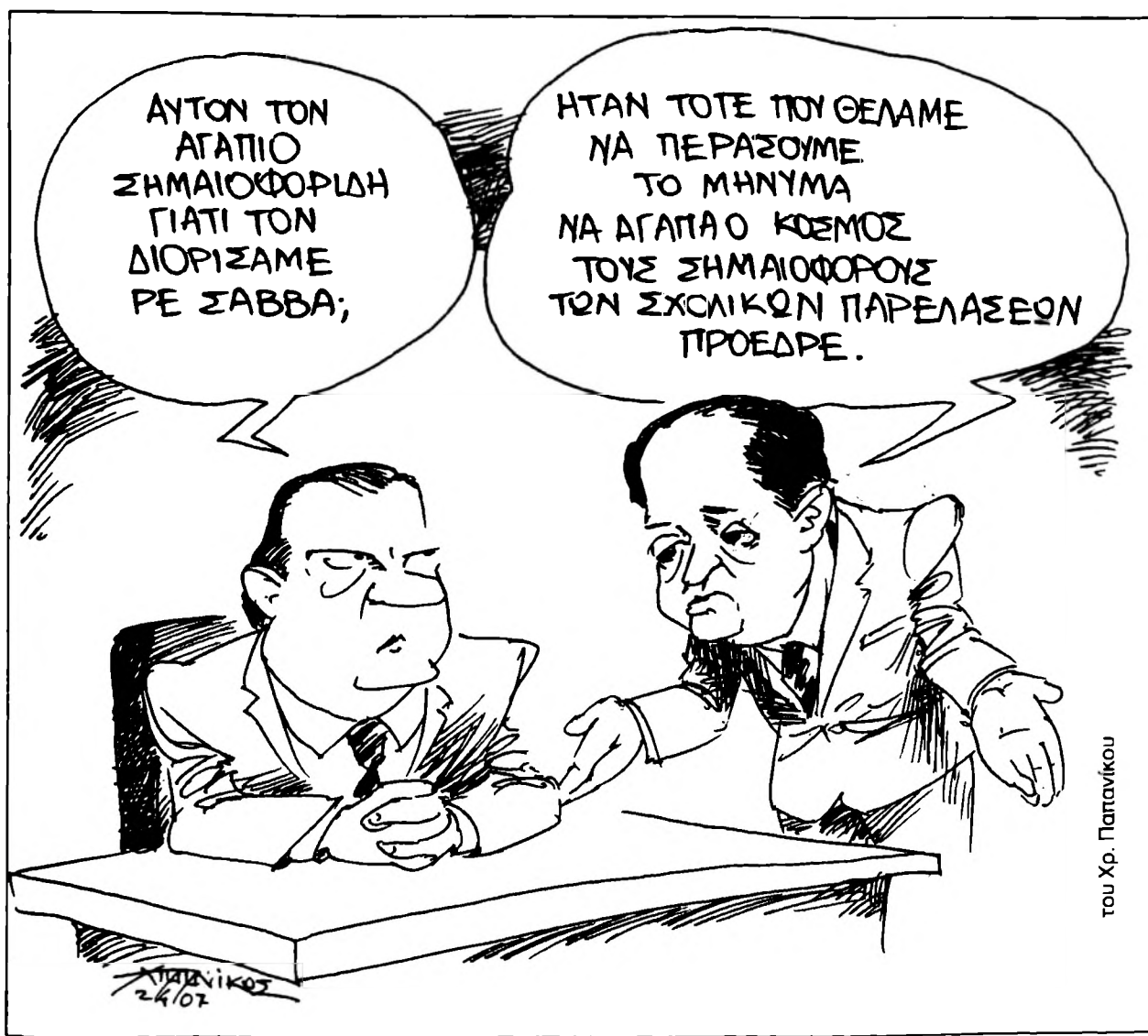
Τα κόλπα και οι παρέες του κ. Αλογοσκούφη

Οι μεσάζοντες δείχνουν τις πολιτικές ευθύνες

του Ρεπόρτερ

Διαβάσαμε στις εφημερίδες ότι ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής έχει εναποθέσει τις ελπίδες του στις έρευνες του προέδρου της Αρχής για το βρώμικο χρήμα Γιώργου Ζορμπά, προκειμένου να επαναληφθεί το τηλεοπτικό σόου με τις χειροπέδες στα χέρια των «κουμπάρων» και να βγει η κυβέρνηση από το αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει.

Στην πραγματικότητα όμως δεν χρειάζεται να περιμένει κανείς το πόρισμα των πολύχρονων ερευνών που άρχισαν ο κ. Ζορμπάς και η τακτική δικαιοσύνη για να αντιληφθεί τι στην πραγματικότητα έγινε και να εντοπίσει τους ενόχους προκειμένου να απαγγελθούν οι ποινικές κατηγορίες. Οι πολιτικές ευθύνες μπορούν και πρέπει να καταλογισθούν τώρα, επειδή προκύπτουν σαφώς από τις προσωπικές σχέσεις και τις διασυνδέσεις των πρωταγωνιστών της υπόθεσης και όσων άλλων κυκλοφορούν, ελεύθεροι ακόμα, γύρω τους.

Αυτή λοιπόν η πολιτική ευθύνη δεν ανήκει μόνο στον υπουργό Απασχόλησης Σάββα Τσιτουρίδη, όπως τεχνηέντως προσπαθούν να επιβάλουν ορισμένοι από την κυβέρνηση και διάφορα «έγκυρα» έντυπα. Ανήκει κυρίως στην ηγεσία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και συγκεκριμένα στον υπουργό Γιώργο Αλογοσκούφη, τον υφυπουργό Πέτρο Δούκα και τον γενικό γραμματέα Γιώργο Κουρή, που είναι και ο «αρχιλογιστής» του κράτους. Κι αυτό επειδή, σύμφωνα με όσα έχουν γίνει μέχρι στιγμής γνωστά, το κύριο πολιτικό θέμα που προκύπτει από τη διαδρομή των αμαρτωλών ομολόγων είναι ότι διάφοροι χρηματιστές προσκείμενοι σε συγκεκριμένα στελέχη της κυβέρνησης γνώριζαν εκ των προτέρων πότε και ποια ομόλογα θα εκδώσει το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Έτσι μπορούσαν να προετοιμάζονται εγκαίρως και να βρίσκουν πελάτες από τα ασφαλιστικά ταμεία που ελέγχονταν επίσης από συγκεκριμένα κυβερνητικά κομματικά στελέχη. Αυτή η πληροφόρηση εκ των έσω απέφερε στους πρωταγωνιστές της υπόθεσης προμήθειες δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, ενώ ταυτόχρονα προκάλεσε οικονομικές βλάβες στα ταμεία.

Να λοιπόν τι έγινε επί μιας κυβέρνησης που επαγγέλθηκε την καταπολέμηση της διαπλοκής και της διαφθοράς και πώς διασυνδέονται οι πρωταγωνιστές μεταξύ τους:

Ο κ. Δούκας (δηλαδή ο κ. Αλογοσκούφης) αποφάσισε να δανειστεί για τις ανάγκες του κράτους και ειδοποιεί την J.P. Morgan, η οποία αγοράζει όλα τα ομόλογα με μεγάλη έκπτωση, την οποία κανείς δεν γνωρίζει ακόμα επακριβώς, ενδεχομένως επειδή ένα τμήμα της «μαύρισε» κι αυτό, και όχι επει-

δή εξέθεσαν το ομόλογο στον ήλιο. Προσέξτε τώρα τι έγινε στη συνέχεια:

Σε 10 λεπτά (τρόπος του λέγειν) από τη στιγμή που τα αγόρασε, η J.P. Morgan πουλάει όλα τα ομόλογα στη North Asset Management, που εδρεύει στο Λονδίνο και διοικείται από τον Γιώργο Παπαμαρκάκη. Εδώ αρχίζουν τα περίεργα. Στο παρελθόν ο κ. Παπαμαρκάκης ήταν επιτυχημένο στέλεχος της Morgan Stanley, η οποία επί ΠΑΣΟΚ κέρδισε πολλά λεφτά με τα ομόλογα του δημοσίου, λόγω των καλών γνωριμιών του στο ΠΑΣΟΚ. Επικεφαλής της J.P. Morgan στην Ελλάδα είναι σήμερα ο κ. Χ. Αδαμόπουλος, πρώην στενός φίλος της κ. Μιράντας Ξαφά, της διευθύντριας δηλαδή του οικονομικού γραφείου του Κ. Μητσotάκη επί πρωθυπουργίας του. Ο κ. Χ. Αδαμόπουλος είναι επίσης ξάδελφος του κ. Π. Αδαμόπουλου, πρώην γενικού διευθυντή της Επιτροπής Ανταγωνισμού που οδηγήθηκε σιδηροδέσμιος στον Κορυδαλλό για το σκάνδαλο των κουμπάρων. Στην J.P. Morgan εργάζεται όμως και ο γιος του Πάνου Τσουπίδη, που είναι πρόεδρος του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου (Τ.Τ.). Ο κ. Τσουπίδης είναι με τη σειρά του φίλος και με τον κ. Αδαμόπουλο αλλά και με τον κ. Αλογοσκούφη και μάλιστα πολύ.

Όταν άρχισε να δημιουργείται θόρυβος γύρω από το όνομά του, ο κ. Τσουπίδης απέφυγε επιμελώς να μιλήσει στον Τύπο. Όταν όμως το διαδικτυακό «PRESS-GR.blogspot.com» άρχισε να τον συνδέει με την περί τον κ. Αλογοσκούφη «παρέα του Λονδίνου» που πρωταγωνίστησε στην ξέφρενη πορεία του ομολόγου, ο κ. Τσουπίδης αναγκάζεται να παραδεχθεί ότι έχει κάποια σχέση με την North Asset Management, αλλά «αθώα». Μεταξύ των άλλων δήλωσε ότι «μετέχει στη συμβουλευτική επιτροπή του North Royal Estate Opportunity Fund, το οποίο έχει δημιουργηθεί από τη North Asset Management με αντικείμενο την αγορά ακινήτων στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και στο οποίο συμμετέχουν πολιτικές προσωπικότητες (πρώην υπουργοί), τεχνοκράτες και στελέχη επιχειρήσεων από όλες τις χώρες της περιοχής».

Γιατί όμως ο Τσουπίδης αναφέρθηκε

στην δήλωσή του αυτή σε «πρώην υπουργούς»; Τεκμήριο αθωότητας αποτελεί αυτό; Και πόσο «αθώα» είναι η σχέση του με την εταιρεία αυτή; Ο ίδιος δηλώνει τη μια φορά ότι είναι «άμισθος» και την άλλη ότι «ουσιαστικά δεν έχει ενεργό ρόλο». Ενώ για την προσωπική γνωριμία του με τον κ. Παπαμαρκάκη είπε ότι τον γνωρίζει κι αυτόν όπως και άλλους 500 ανθρώπους. Άλλα λόγια να αγαπιόμαστε δηλαδή. Λες και απευθύνεται σε ηλίθιους. Είναι δυνατόν να συμμετέχει στη North Asset Management και να πηγαινοέρχεται στο Λονδίνο... αφλοκερδώς; Κάνει... ψυχικό σε κάποιον; Ή μήπως οι «σύμβουλοι διοίκησης» δουλεύουν τζάμπα; Στην Αγγλία, το «άμισθος» σημαίνει «χωρίς ΙΚΑ και σύνταξη», επειδή αν ο κ. Τσουπίδης ήταν καταγεγραμμένος στους μισθολογικούς καταλόγους της North Asset Management θα είχε διαπράξει ποινικό αδίκημα λόγω της ιδιότητάς του στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

«ΖΑΡΙΕΣ» ΚΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ;

Ο κ. Τσουπίδης προβάλλεται από τον Τύπο, ο οποίος όλως τυχαίως είναι και αποδέκτης πανάκριβων διαφημίσεων του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, ως ένας ικανότατος μάνατζερ που πέτυχε πολλά. Όμως η *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία* σε ένα μικρό δημοσίευμα της 1/10/2006 άφηνε πολλά υπονοούμενα για την απόδοση του Ταχυδρομικού

Ταμιευτηρίου επειδή είχε κάνει επενδύσεις υψηλού ρίσκου σε Cdo's - Hedge Funds συνολικού ύψους 690,408 εκατ. ευρώ. Έγραφε τότε η ΚΕ: «Το ύψος μιας τέτοιας επένδυσης, για έναν τραπεζικό οργανισμό με μηδενική πείρα στις επενδύσεις υψηλού ρίσκου σημαίνει συναγερμό κινδύνου, καθώς είναι περίπου ισόποσο με τις επενδύσεις εκείνες που παραδοσιακά έχει το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο σε κρατικά ομόλογα (694,8 εκατ. ευρώ)».

Οι «επικίνδυνες» επενδύσεις σε παράγωγα του Τ.Τ. ήταν πολύ μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες της Αγροτικής Τράπεζας, αλλά δεν απασχόλησαν καθόλου τον υπόλοιπο Τύπο. Προφανώς επειδή ο επικεφαλής της Αγροτικής, ο Μηλιάκος, δεν έχει το ίδιο καλές δημόσιες σχέσεις με τον κ. Τσουπίδη. Και βεβαίως υπάρχουν κι εκείνες οι διαφημιστικές καμπάνιες που λέγαμε. Ούτε κανείς από την κυβέρνηση ανησύχησε τότε. Μάλλον επειδή θα σκέφθηκαν ότι, εφόσον είναι στενός φίλος του κ. Αλογοσκούφη, ο κ. Τσουπίδης θα γνωρίζει πολύ καλά την επιστήμη των οικονομικών, οπότε αποκλείεται να έβλαψε το δημόσιο συμφέρον.

Όπως μαθαίνουμε όμως, το θέμα ερευνάται από την Τράπεζα της Ελλάδος η οποία διαπίστωσε ότι το Τ.Τ. δεν σταμάτησε στα hedge funds. Υπό την ηγεσία του κ. Τσουπίδη προχώρησε και σε επενδύσεις παραγώγων αξίας 2,253 δις ευρώ, ενώ άλλα 100 εκατ. ευρώ τοποθετήθηκαν σε εταιρικά ομόλογα. Ρισκάρισε, δηλαδή, συνολικές επενδύσεις ονομαστικής αξίας 2,95 δις ευρώ, όταν τα ίδια κεφάλαιά του δεν ξεπερνούν τα 850 εκατ. ευρώ.

Ερώτημα: Υπάρχει σχετικό πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος; Και αν υπάρχει, γιατί δεν έγινε τίποτα μέχρι σήμερα; Μήπως επειδή ο κ. Τσουπίδης είναι φίλος του κ. Αλογοσκούφη και διορίστηκε από τον ίδιο στην ηγεσία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου; Σύμπτωση; Την είσοδο του Ταμιευτηρίου στο Χρηματιστήριο Αξιών ο κ. Αλογοσκούφης την ανέθεσε, μεταξύ άλλων, και στην τράπεζα J.P. Morgan, η οποία όπως είδαμε προηγουμένως αγόρασε πρώτη το αμαρτωλό ομόλογο από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και στη συνέχεια το πούλησε στην North Asset

Υποθέσεις ερεύνης για τον κ. Ζορμπά

- Ποιες τράπεζες ή οργανισμοί του δημοσίου έχουν αγοράσει ομόλογα με τα isin;
1) XSO2230644139
2) XSO223870907
3) XSO2242227313
- Τι ποσά παίχτηκαν;
- Πότε αγοράστηκαν τα ομόλογα;
- Σε ποια τιμή;
- Από ποιον αντισυμβαλλόμενο (όνομα τράπεζας και deal ticket);
- Τα έχουν ακόμα τα ομόλογα οι προαναφερόμενοι φορείς;
- Αν τα πούλησαν, σε ποια τιμή έγινε αυτό;

Management. Δεν παραείναι πολλές οι συμπτώσεις;

Με την ευκαιρία αυτή θέτουμε επίσης κάποια ακόμα ερωτήματα προς κάθε ενδιαφερόμενο:

- Γιατί δεν ενημέρωσε ο κ. Τσουπίδης την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή το Δ.Σ. του Τ.Τ. για τη συμμετοχή του στην προαναφερθείσα ξένη εταιρεία; Η συμμετοχή αυτή είναι συμβολική ή μήπως εκτελεστική και ουσιαστική;
- Γνώριζε ο κ. Αλογοσκούφης τη σχέση του κ. Τσουπίδη με την North Asset Management;
- Τα συχνά ταξίδια του στις Βρυξέλλες, το Λονδίνο, την Ιταλία και τη Ρωσία έχουν σχέση με το Ταμειυτήριο ή με τα συμφέροντα της North Asset.
- Έπαιξε ρώσικα ομόλογα και ποια;
- Ποιος είναι ο βασικός κρίκος της «παρέας του Λονδίνου»;
- Γιατί οι κ. Αλογοσκούφης, Τσουπίδης και Πιλάβιος ταξίδεψαν πρόσφατα σε εξωτική χώρα, μάλλον το Μαρόκο;
- Σε ποια άλλα fund και επενδυτικές εταιρείες συμμετέχει ο κ. Τσουπίδης; Γνωρίζει μήπως την Globad;
- Το Τ.Τ. αγόρασε ή όχι από το ίδιο ομόλογα;
- Τι άλλα ομόλογα έχει το Ταμειυτήριο και από πού τα αγόρασε;
- Γιατί μόλις ξέσπασε ο θόρυβος γύρω από το όνομά του ο κ. Τσουπίδης έσπευσε αμέσως στο Λονδίνο;

ΠΑΝΤΟΥ «NORTH»;

Όπως γράψαμε προηγουμένως ο κ. Π. Τσουπίδης είναι «σύμβουλος διοίκησης» στην North Royal Estate Opportunity Fund, η οποία συνδέεται με τον δεύτερο κρίκο στη διαδρομή του αμαρτωλού ομολόγου, την North Asset Management του κ. Παπαδομαρκάκη. Όταν το τεύχος αυτό όδευε προς το τυπογραφείο, στην εφημερίδα *Πρώτο Θέμα* δημοσιεύθηκε η πληροφορία ότι και μια άλλη εταιρεία, η προσωνυμία της οποίας αρχίζει από «North», η North Principal Investment, έστειλε 4,2 εκ. ευρώ σε μια offshore εταιρεία που ανήκει στον πατέρα του

κ. Θ. Πρινιωτάκη, αντιπροέδρου της πέτρας του σκανδάλου, δηλαδή της χρηματιστηριακής Ακρόπολης. Η Αρχή του κ. Ζορμπά ερευνά τώρα αν τα χρηματικά ποσά που έφυγαν από την North Principal Investments είχαν ως τελικό αποδέκτη τη γνωστή Hitech, στα γραφεία της οποίας έκαναν «ντου» την περασμένη εβδομάδα οι «κομάντος» της δίωξης οικονομικού εγκλήματος.

Προσέξτε και πάλι τη διαδρομή του εμβάσματος των 4,2 εκ. ευρώ: Από την North Principal Investment στην Morgan Stanley που συνεργάζεται με την North Asset Management του κ. Παπαδομαρκάκη, στην Forest Dove του Σοφοκλή Πρινιωτάκη, πατέρα του αντιπροέδρου της χρηματιστηριακής Ακρόπολης που πούλησε το αμαρτωλό ομόλογο στο ταμείο δημοσίων υπαλλήλων. Και από την Forest Dove στην Hitech, όπου επίσης η Ακρόπολις είναι μέτοχος. Τέλος, από την Hitech τα 4,2 εκ. ευρώ φτάνουν στη Λαϊκή Τράπεζα, όπου εμφανίζεται για να τα εισπράξει ο πρόεδρος της Ακρόπολης κ. Αποστολίδης.

Ακόμα δεν βγάλατε άκρη; Εμείς πάντως βγάλαμε και η συνέχεια στο επόμενο.

ΓΙΩΡΓΟΣ, ΝΕΑ ΤΖΑΚΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ

Όπως έχουμε γράψει στο παρελθόν, η Ένωση Νέων Επιχειρηματιών ήταν το λόμπι που ο Γ. Παπανδρέου άρχισε να συγκροτεί στις αρχές της δεκαετίας του '80, για να τον στηρίξει στις πολιτικές του φιλοδοξίες. Η διαμόρφωση της ελληνικής Ένωσης Νέων Επιχειρηματιών (τα «Νέα Τζάκια», όπως χαρακτηρίστηκαν τότε) άρχισε με «κλειστές διαλέξεις» του Γ. Παπανδρέου στο κτίριο της Ιντεραμέρικαν του κ. Δ. Κοντομηνά το 1986. Προσκεκλημένοι σε εκείνες τις κλειστές συγκεντρώσεις ήταν διάφοροι «νέοι» επιχειρηματίες της εποχής, όπως ο Γ. Κοσκωτάς και ο Θ. Μαργέλλος. Ο τελευταίος καταδικάστηκε για το «σκάνδαλο του καλαμποκιού» και συνεχίζει και σήμερα να είναι στενός φίλος του προέδρου του ΠΑΣΟΚ.

Σύμπτωση: Μεταξύ εκείνων που πρωταγωνίστησαν τότε στην Ένωση Νέων Επιχειρηματιών συμπεριλαμβανόταν

και ο σημερινός υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας και ο κ. Πάνος Τσουπίδης, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Δωρικής Τράπεζας, μετέπειτα σύμβουλος της Μάρφιν και νυν πρόεδρος του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου! Μετα τη Δωρική ο κ. Τσουπίδης συνδέθηκε, όπως λέγεται, με τον προηγούμενο «τσάρο» της Οικονομίας Γιάννο Παπαντωνίου, ο οποίος τον τακτοποίησε στη Γενική Τράπεζα. Δεν ξέρουμε τι έκανε εκεί.

ΜΕΣΩ ΠΑΣΟΚ ΣΤΟΝ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗ...

Στενή συνεργάτιδα του κ. Πάνου Τσουπίδη είναι και η κ. Ρουμπίνη Γεωργακοπούλου. Πρώην διαφημίστρια, η κ. Ρουμπίνη απασχολήθηκε προεκλογικά στο γραφείο του κ. Αλογοσκούφη και έτσι είχε κι αυτή κάθε δικαίωμα να τοποθετηθεί μετεκλογικά στο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο, στο πλευρό ακριβώς του κ. Τσουπίδη, όπου ανέλαβε την ευθύνη της τεράστιας διαφημιστικής καμπάνιας μιας τράπεζας που οι αφελείς κάτοικοι του Μαξίμου ήθελαν να την κάνουν «λαϊκή». Ο σύζυγος της κ. Ρουμπίνης λέγεται Χρήστος Μεγάλου, έκανε παλαιότερα κι αυτός μεγάλες δουλειές με το ΠΑΣΟΚ και σήμερα ασχολείται για λογαριασμό της Credit Suisse First Boston με μεγάλες ελληνικές μπίζνες, όπως είναι η ιδιωτικοποίηση του ΟΤΕ και η αγορά της τουρκικής Τράπεζας Finansbank από την Εθνική. Όπως έχει γραφτεί η κ. Ρουμπίνη είναι επίσης και επικοινωνιακή σύμβουλος του κ. Αλογοσκούφη οπότε τίθενται μερικά πολύ σημαντικά ερωτήματα:

Ο κ. Αλογοσκούφης δεν γνωρίζει τίποτα για τις διαφημίσεις εκατομμυρίων που διαχειρίζεται η κ. Γεωργακοπούλου στο Τ.Τ.; Δεν γνωρίζει τίποτα για τις μεγάλες δουλειές που αναλαμβάνει ο σύζυγός της; Γιατί το Παρόν υπαινίχθηκε ότι τη νέα ιδιωτικοποίηση του Ταμειυτηρίου θα αναλάβει η Credit Suisse, που έχει ως διευθυντή της τον σύζυγο της κ. Ρουμπίνη, τον κ. Μεγάλου; Γιατί οι κ. Τσουπίδης και Μεγάλου αποκαλούνται μαζί με τον πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Αλέξη Πιλάβιο «η παρέα του Αλογοσκούφη»; Ταξιδάκια στο Μαρόκο οργανώνει πάντως η παρέα. Δεν υπάρχει καμία πολιτική ευθύνη για όλα αυτά;

Ήπια δύναμη με προβλήματα!

του Πάνου Καζάκου*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ, αρχικά ΕΟΚ, μετά ΕΚ) συμπλήρωσε 50 χρόνια λειτουργίας. Σε μια συνολική αποτίμηση ήταν μια διαδρομή κατά τη διάρκεια της οποίας δημιουργήθηκαν «υπερεθνικοί» θεσμοί συνεργασίας πάνω στα ιδεολογικά και υλικά ερείπια αταβιστικών εθνικισμών, οι οικονομίες έγιναν πιο εξωστρεφείς, αναπτύχθηκαν κοινές πολιτικές και συνεργασίες σε διάφορους τομείς, εκδηλώθηκαν συμπεριφορές «ήπιας δύναμης», το κοινωνικό κράτος σταθεροποιήθηκε, αλλά οι ανισότητες μεγάλωσαν (ιδίως τα τελευταία 10–15 χρόνια) και μαζί τους οι αβεβαιότητες για το μέλλον.

Η ΕΕ είναι ένα μοναδικό φαινόμενο. Η περιφερειακή ολοκλήρωση δεν απέκτησε τέτοιο θεσμικό βάθος και δεν έγινε ολοένα και περισσότερο «πολιτική» σε άλλο μέρος του κόσμου όπως στην Ευρώπη. Η αρχική εμπορική ολοκλήρωση συμπληρώθηκε βαθμιαία με συνεργασίες σε νέες περιοχές πολιτικής. Η σημερινή Ένωση ξεκίνησε μεν ως εμπορικό μόρφωμα, μετεξελίχθηκε όμως σε μια πολύπλοκη οντότητα για την οποία ακόμη αναζητούμε μια ονομασία: «Ομοσπονδία εν τη γενέσει της», «καθεστώς», «υπερ-κράτος» κ.λπ.

Η Ευρώπη μπορεί να μη ικανοποιεί όσους έχουν (ασαφή κατά κανόνα) οράματα ιδανικών καταστάσεων, αλλά ξέφυγε από τη δική της αιώρηση ανάμεσα σε ηγεμονία, που συνήθως επιδιωκόταν με τη βία από ένα μεγάλο κράτος, και ισορροπία δυνάμεων. Το σύστημα της ισορροπίας ήταν πάντοτε ασταθές και κατέληγε σε ηγεμονικές εκρήξεις βίας από τον Λουδοβίκο 14ο ως τον Χίτλερ και είχε ως αποκορύφωμα τον μεγάλο πόλεμο 1914–1945! Το σύστημα εκείνο ξεπεράσθηκε εν μέρει χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι βρισκόμαστε σε έναν κόσμο όπου όλα τα κράτη έχουν τους ίδιους πόρους και δυνατότητες άσκησης επιρροής.

Ο Πάνος Καζάκος είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η μετάβαση στο «υπερεθνικό» πλαίσιο –την πλέον πετυχημένη μορφή διεθνούς συνεργασίας παρά τα αναπόφευκτα ελλείμματά της– έγινε δυνατή κάτω από την επίδραση πολλών παραγόντων, όπως είναι:

- οι καταστροφές του Β' Παγκοσμίου πολέμου και οι απειλητικές δυνατότητες της νέας τεχνολογίας (ατομικά όπλα!),
- η αίσθηση απειλής από την πρώην ΕΣΣΔ,
- το βαρύ χέρι των ΗΠΑ τα μεταπολεμικά χρόνια,
- η οικονομική λογική που αναδείκνυε τις θετικές επιπτώσεις ευημερίας από το άνοιγμα των αγορών (με δεδομένες τις οικονομικές τους δομές) και την ανάγκη για αξιόπιστες δεσμεύσεις,
- η ικανότητα για πολιτικούς συμβιβασμούς!

Μπορεί η ειρήνη να ήταν η μεγάλη αρχική επιθυμία, αλλά οι πρώτες συμφωνίες (Ρώμη 1957) και οι τροποποιήσεις τους στη συνέχεια απευθύνονταν και στο στομάχι. Επίσης, η πολιτική έπαιξε τον ρόλο της, π.χ. η δυτική – ευρωπαϊκή εμμονή του γερμανού καγκελαρίου Κόνραντ Αντενάουερ και άλλων πολιτικών που εν μέρει θυσίασαν την ενοποίηση της χώρας τους (προσωρινά πάντως όπως αποδείχθηκε εκ του αποτελέσματος) στην ανάγκη ενσωμάτωσης της Δυτικής Γερμανίας στη Δύση, ώστε να αναγνωρισθεί ως

ισότιμο μέρος της παρά τις νωπές μήμες της πολεμικής θηριωδίας.

ΕΝΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΛΕΓΜΑ ΚΑΝΟΝΩΝ

Στο πλέγμα κανόνων της ΕΕ αντανakλάται πρωτίστως η φιλελεύθερη οικονομική φιλοσοφία αφού εγγυάται την αρχή των ανοιχτών αγορών, η οποία πάντως συμπληρώθηκε καθ' οδόν με κάποια παρεμβατικά στοιχεία (πολιτική συνοχής με κύριο εργαλείο τα διαδοχικά Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης). Η ακαδημαϊκή και εν πολλοίς πολιτική συζήτηση για τις Συνθήκες και το «Σύνταγμα» της ΕΕ στην Ελλάδα δεν απέδωσε σε αυτή την οικονομική φιλοσοφία τη δέουσα σημασία, αφού είτε εστίασε την προσοχή της σε διαδικαστικά θέματα (κανόνες πλειοψηφίας κ.λπ.) είτε απλά τη συσκοτίσε. Οι εξαιρέσεις προήλθαν μόνον από την αριστερά¹.

Η Συνθήκη για το Σύνταγμα της Ευρώπης είναι ο πλήρης τίτλος του κειμένου που υπεγράφη στη Ρώμη τον Οκτώβριο 2004 για τη μεταρρύθμιση των θεσμών της ΕΕ. Η τύχη του είναι ακόμη αβέβαιη (βλέπε πιο κάτω). Στο εξής θα αναφέρεται με τη λέξη Σύνταγμα σε εισαγωγικά για λόγους που θα εξηγηθούν στη συνέχεια.

Το σχέδιο «Συντάγματος» επιφέρει μεν κάποιες βελτιώσεις, αλλά δεν αλλάζει τα πυρηνικά στοιχεία του οικονομικού καθεστώτος της Ένωσης, όπως διαμορφώθηκε ιδίως μετά το Μάαστριχτ, τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με τη Συνθήκη της Νίκαιας το 2000 και ισχύει σήμερα. Τα πυρηνικά στοιχεία είναι η νομισματική ένωση, η μακροοικονομική πολιτική, η αλληλεγγύη, η πολιτική συνοχής και το *acquis* της εσωτερικής αγοράς και της πολιτικής ανταγωνισμού.

Προς το παρόν τα κράτη-μέλη (οπωσδήποτε εκείνα που είναι σε θέση να

επηρεάσουν την εξέλιξη) δείχνουν να εκτιμούν ότι οι θεσμοί και η κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής που έχουν καθιδρύσει, γενικά, αποφέρουν καθαρά οφέλη, και ότι δεν υπάρχει εναλλακτική πρόταση με περισσότερα οφέλη ή μικρότερο κόστος (συμπεριλαμβανομένου και του κόστους της αλλαγής του). Επιπλέον, μπορεί μεν το σχέδιο «Συντάγματος» να μη αλλάζει τον πυρήνα του οικονομικού Συντάγματος, εν τούτοις, παραπλεύρως τούτου, διευρύνει κάπως τα περιθώρια για την παραγωγή, σε επίπεδο Ένωσης, δημοσίων αγαθών στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής, της εσωτερικής ασφάλειας και της άμυνας. Σήμερα, τα δημόσια αυτά αγαθά παράγονται από κάθε ένα κράτος-μέλος χωριστά, παρά τα προφανή πλεονεκτήματα κλίμακας, τις θετικές παρενέργειες («spillovers») και την αυξανόμενη ανάγκη της παραγωγής τους από την Ένωση.

Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ «ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ»

Ποια θα είναι η τύχη του σχεδίου «Συντάγματος»; Οι κυβερνήσεις συμφώνησαν πρόσφατα ότι πρέπει να συμφωνήσουν για τη «θεσμική ανανέωση» πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούνιο 2009. Τη στιγμή αυτή τρία είναι τα πιθανότερα σενάρια για το μέλλον της ΕΕ:

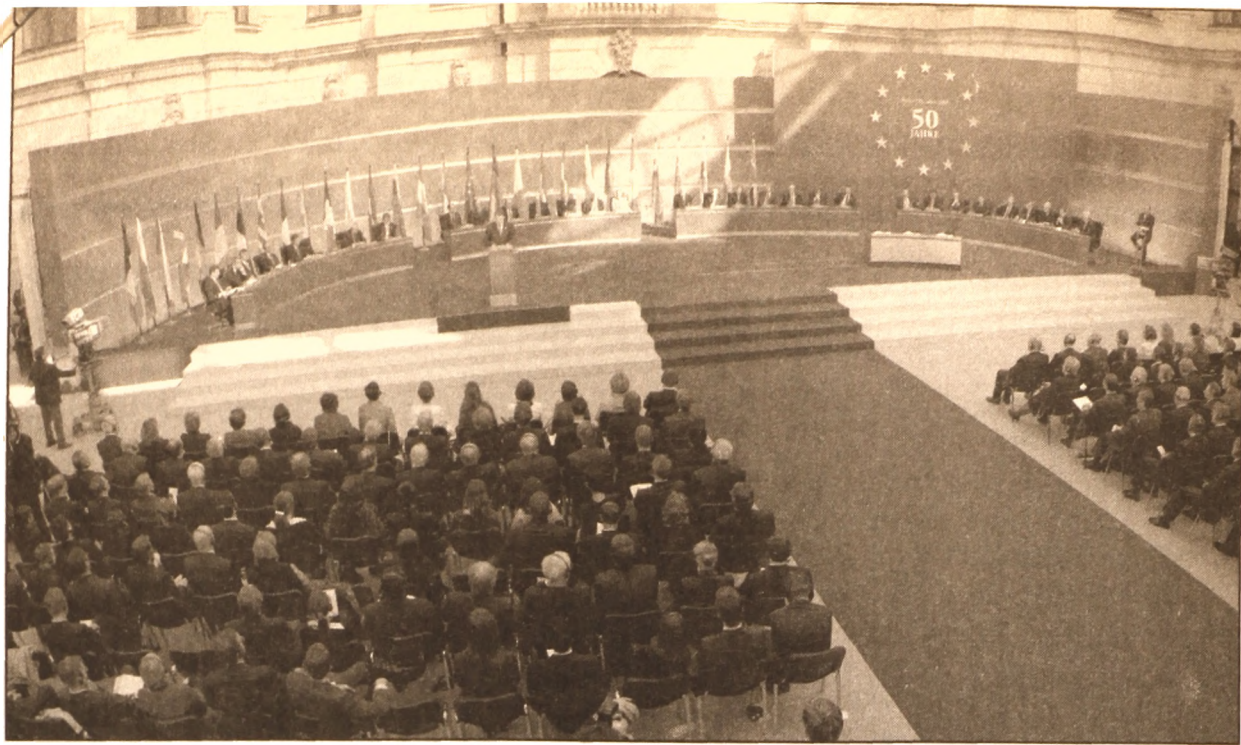
(α) εγκατάλειψη του ΣΣΣΕ και διατήρηση των τωρινών Συνθηκών με κάποιες ίσως εξωσυμβατικές προσθήκες και αλλαγές,

(β) επιλεκτική εφαρμογή ορισμένων τμημάτων του ΣΣΣΕ, στην οποία περίπτωση θα αντιπαρεταθούν το στρατόπεδο των φιλικών προς το σχέδιο κυβερνήσεων που επιζητούν να διασώσουν όσο γίνεται περισσότερα από το περιεχόμενό του με το στρατόπεδο των αρνητών που θα επιδιώξουν να εξαλείψουν όσο γίνεται περισσότερα,

(γ) θέση σε ισχύ της ΣΣΕ, παρά τις δυσκολίες και με τη βοήθεια διακηρυκτικών τεχνασμάτων.

Το βέβαιο είναι πάντως τώρα ότι ο όρος «Σύνταγμα» θα εξαλειφθεί.

Μολονότι μπορεί να επικριθεί με βάση διαφορετικά κριτήρια, το σχέδιο «Συντάγματος» είναι καλύτερο από τις τωρινές Συνθήκες: Βελτιώνει (και εν μέρει απλοποιεί) τις διαδικασίες λή-

Οι «κεφαλές» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προεδρία της Γερμανίδας καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ γιορτάζουν την συμπλήρωση των 50 χρόνων της Ένωσης.

ψης αποφάσεων, επεκτείνει κάπως την αρχή της πλειοψηφίας, καθιδρύει νέα όργανα («υπουργό εξωτερικών») ή τροποποιεί παλαιά (π.χ. περιορίζοντας την εκ περιτροπής προεδρία) και επιχειρεί να αποσαφηνίζει την κατανομή εξουσιών ανάμεσα σε Ένωση και εθνικές κυβερνήσεις κατά το πρότυπο ομοσπονδιακών κρατών. Αλλά, δεν αλλάζει δραματικά τις τωρινές ισορροπίες ενώ δεν απαντά στο ερώτημα προς τα πού πηγαίνει η Ένωση ή ποια ακριβώς Ένωση θα έχουμε στο τέλος. Η έμφαση είναι στη διαδικασία μάλλον παρά στην έκβασή της!

Πάντως, η απόρριψη του «Συντάγματος» στα δημοψηφίσματα του 2005 και η στασιμότητα στην οποία περιήλθε η σχετική συζήτηση δεν οδήγησε την ΕΕ σε κρίση. Η Ένωση εξακολουθεί να λειτουργεί σε γενιές γραμμές ικανοποιητικά στη βάση των τωρινών Συνθηκών (Νίκαια 1999, 2003). Οι πολιτικές εξελίσσονται. Π.χ. τα τελευταία χρόνια οικοδομείται συστηματικά ένα πλαίσιο μεταναστευτικής πολιτικής που περιλαμβάνει τη συγκρότηση μονάδων για συνοριακές παρεμβάσεις (Frontex, ομάδες Rabbit), διαμορφώνεται μια κοινή ενεργειακή πολιτική ως απάντηση στην κλιματική αλλαγή και αναπτύσσονται στρατιωτικές δυνάμεις σε περιοχές κρίσης. Πριν από τέσσερα χρόνια η Ένωση ήταν απύσχα εκεί, σήμερα συμμετέχει ή έχει αναλάβει μόνη δεκατρείς αποστολές. Προσθέτουμε ότι αρκετές θεσμικές καινοτομίες είναι δυνατές στο πλαίσιο των ισχυουσών Συνθηκών χωρίς δηλαδή αναθεώρησή τους!

ΠΗΓΕΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ

Οι πανηγυρισμοί της πεντηκονταετίας, που κατέληξαν σε ένα τυπικά άχρωμο κείμενο, τη δήλωση του Βερο-

λίνου τον Μάρτιο 2007, δεν μπόρεσαν να συσκοτίσουν το γεγονός ότι το μέλλον βαρύνεται με αρκετές αβεβαιότητες. Ούτε ο γενικά θετικός απολογισμός πρέπει να μας εμποδίζει να βλέπουμε τα προβλήματα που συσσωρεύονται στον ορίζοντα. Οι Ευρωπαίοι αποστασιοποιούνται από το ευρωπαϊκό εγχείρημα, το οποίο ίσως περισσότερο από ποτέ εμφανίζεται ως προϊόν πολιτικών και οικονομικών ελίτ που βλέπουν με διαφορετικό τρόπο τα προβλήματα. Οι τελευταίες δεν έχουν πείσει μεγάλα τμήματα των κοινωνιών μας ότι ανταποκρίνονται ή δίνουν πειστικές απαντήσεις στις ανησυχίες και φόβους τους. Επίσης, πολλά από τα βήματα των τελευταίων ετών έγιναν παρά την θέληση των Ευρωπαίων –η διεύρυνση και η ΟΝΕ. Και τα δύο σχέδια θα είχαν αποτύχει, αν είχαν τεθεί υπό την έγκριση των ψηφοφόρων. Για πολλούς σε Αριστερά και Δεξιά, η Ένωση εμφανίζεται σήμερα αδύναμη να προσφέρει λύσεις σε κρίσιμα ζητήματα όπως η ανεργία. Επίσης, οι ανισότητες διευρύνονται συνεχώς και μπορεί άνετα να υποστηριχθεί ότι οι διογκούμενες ανισότητες σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες μπορεί να αναστρέψουν την ως τώρα θεσμική εξέλιξη. Άλλωστε αυτό ακριβώς υποστηρίζεται τώρα τελευταία και για την παγκοσμιοποίηση.

Όπως και να έχει το πράγμα τα σημερινά κράτη μέλη της Ένωσης (αρχές και πολίτες) βρίσκονται σε μια κατάσταση που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «το σύνδρομο του ξενοδοχείου Καλιφόρνια». Ο όρος προέρχεται από ένα πετυχημένο τραγούδι των Eagles της δεκαετίας του '70: They can check out any time they like, but they can never leave!

ΙΡΛΑΝΔΙΑ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ, ΕΙΡΗΝΗ!

Μετά από έντονη θρησκευτική και πολιτική βία περίπου 40 χρόνων, αποτέλεσμα της οποίας ήταν πάνω από 3.700 νεκροί και 40.000 τραυματίες (στους νεκρούς περιλαμβάνονται κι εκείνοι που έχασαν τη ζωή τους στις βρετανικές φυλακές), η Βόρεια Ιρλανδία αφήνει πίσω της διαφορές επτά αιώνων για να ατενίσει το μέλλον με περισσότερη αισιοδοξία.

Οι δυο άσπονδοι εχθροί, ο ηγέτης των Προτεσταντών και φανατικός φιλοβρετανός Ίαν Πέισλι και ο ηγέτης του Σιν Φέιν Τζέρι Άνταμς συναντήθηκαν την περασμένη εβδομάδα, για πρώτη φορά πρόσωπο με πρόσωπο, προκειμένου να συμφωνήσουν στην από κοινού διακυβέρνηση της Βόρειας Ιρλανδίας.

Η συμφωνία αυτή αποτελεί το επιστέγασμα μιας προσπάθειας που ξεκίνησε το 1998, με μια συμφωνία όλων των πολιτικών κομμάτων για την ίδρυση τοπικής Συνέλευσης και τη δημιουργία συνθηκών μιας περιορισμένης αυτονομίας. Η προσπάθεια εκείνη, την πρωτοβουλία της οποίας είχε ο

βρετανός πρωθυπουργός Τόνι Μπλερ, αντιμετώπιζε πολλά προβλήματα και σημείωσε πολλές παλινδρομήσεις.

Τελικά, όμως, έφτασε στον περασμένο Μάρτιο, οπότε διεξήχθησαν εκλογές, στις οποίες το Δημοκρατικό Ενωτικό Κόμμα του Πέισλι κέρδισε 36 από τις 108 έδρες της Συνέλευσης και το Σιν Φέιν 28, ενώ οι υπόλοιπες μοιράστηκαν στο Κόμμα των Προτεσταντών (18), το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (16) και το Κόμμα της Συμμαχίας (7).

Με βάση τη συμφωνία της περασμένης εβδομάδας, το Δημοκρατικό Ενωτικό Κόμμα και το Σιν Φέιν, μαζί με τα επόμενα δύο κόμματα θα σχηματίσουν μια κοινή κυβέρνηση, πρόεδρος της οποίας θα είναι ο Ίαν Πέισλι, ενώ δεύτερος τη τάξει θα είναι ο Μάρτιν Μακ Γκίνες, πρώην αξιωματικός του ΙΡΑ, που έχει ήδη αποπλισθεί από το 2005.

Όπως έχει συμφωνηθεί μάλιστα, η νέα αυτή κυβέρνηση θα αναλάβει επίσημα τα καθήκοντά της στις 8 Μαΐου, οπότε το Λονδίνο θα παραδώσει την εξουσία διακυβέρνησης στο Κοινοβούλιο του Μπέλφαστ.

ΙΡΑΝ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ 15

Μαλακώνουν τη στάση τους η Βρετανία και το Ιράν, μετά την ένταση που δημιουργήθηκε με το θέμα της σύλληψης από ιρανικά σκάφη 15 Βρετανών πεζοναυτών στα ανοιχτά του Σατ ελ Αράμπ, αναζητώντας πλέον μια διπλωματική λύση στο πρόβλημα που δημιουργήθηκε.

Όπως είναι γνωστό, οι Ιρανοί ισχυρίζονται ότι οι 15 συνελήφθησαν ενώ έπλεαν σε ιρανικά ύδατα, όπου πραγματοποιήσαν νηοψία σε διερχόμενα σκάφη, ενώ οι Βρετανοί επιμένουν ότι οι πεζοναύτες βρίσκονταν σε ιρακινά ύδατα. Είναι φανερό, όμως, ότι η υπόθεση κινείται μακρύτερα από ένα απλό συνοριακό επεισόδιο, καθώς η συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή αποτελεί αντικείμενο τριβών ανάμεσα σε Ιράν και Ιράκ.

Αντίθετα, εντάσσεται στη γενικότερη «κόντρα» μεταξύ των Ιρανών και της Δύσης, γεγονός που δικαιολογεί τον φραστικό πόλεμο που διεξάγεται όλο αυτό το διάστημα εκ μέρους της Τεχεράνης, του Λονδίνου αλλά και της Ουάσιγκτον, η οποία βρήκε μια ευκαιρία να ξεσπαθώσει κατά των Ιρανών.

Τις τελευταίες ημέρες, ωστόσο, τόσο το Ιράν όσο και η

Βρετανία δείχνουν να μαλακώνουν τη στάση τους, και όπως δηλώνεται και από τις δύο πλευρές, αναζητούνται τρόποι για μια διπλωματική προσέγγιση, με στόχο, όπως δήλωσε πηγή του Φόρεϊν Όφισ, να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες κρίσεις στα αμφισβητούμενα ύδατα του Περσικού Κόλπου.

ΡΩΣΙΑ ΣΤΟΧΟΣ Η ΠΟΛΥΠΟΛΙΚΟΤΗΤΑ

Η Ρωσία καθίσταται όλο και περισσότερο βασικό συστατικό στοιχείο των θετικών αλλαγών στον κόσμο. Η διαπίστωση αυτή διατυπώνεται από στελέχη του ρωσικού υπουργείου Εξωτερικών, επιβεβαιώνεται όμως και στην πράξη από τις δραστηριότητες που αναπτύσσει τον τελευταίο καιρό ο ίδιος ο πρόεδρος της χώρας Βλαντιμίρ Πούτιν.

Τελευταία στη σειρά –μετά την πρόσφατη επίσκεψή του στην Ιταλία, όπου πέτυχε σημαντικές συμφωνίες με την κυβέρνηση Πρόντι, και στην Ελλάδα, όπου παρέστη στην υπογραφή του πρωτοκόλλου για την κατασκευή του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης– η συνάντηση για άλλη μια φορά στη Μόσχα με τον κινέζο πρόεδρο Χου Ζιντάο.

Η συνάντηση αυτή, μάλιστα, μπορεί να χαρακτηριστεί ως τεράστιας σημασίας, καθώς βάθυνε ακόμα περισσότερο τη συνεργασία των δυο χωρών, οι οποίες πλέον διεκδικούν θέσεις σε μια επιδιωκόμενη «συλλογική ηγεσία» των «κορυφαίων κρατών, που αντικειμενικά φέρουν ειδική ευθύνη για την κατάσταση πραγμάτων στον κόσμο»· αυτή θα πρέπει να αντικαταστήσει το αποτυχημένο πλέον μοντέλο του μονοπολικού κόσμου που προσπάθησαν να επιβάλουν οι ΗΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι δυο ηγέτες επικύρωσαν περισσότερα από 21 πρωτόκολλα και συμφωνίες, που έχουν εκτοξεύσει τις διμερείς ανταλλαγές σε ύψη άνω των 30 δις δολαρίων τον χρόνο και εκτείνονται από την κοινή μελέτη του Άρη ως τη στρατιωτική συνεργασία, τη μεσολάβηση στις διαπραγματεύσεις με τη Βόρεια Κορέα και βεβαίως τη πρόσθετη προμήθεια εκατομμυρίων τόνων ρωσικού πετρελαίου μέσα στο 2007.

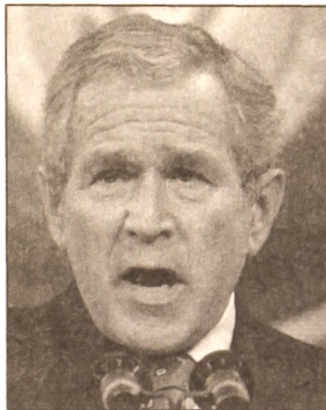
ΗΠΑ ΒΑΛΛΕΤΑΙ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ Ο ΜΠΟΥΣ

Όλο και περισσότερο «στριμώνχεται» ο πρόεδρος Τζορτζ Μπους, ο οποίος, πάντως, δεν δείχνει καθόλου διατεθειμένος να αλλάξει τη γραμμή πλεύσης που ακολουθεί σε ό,τι αφορά το Ιράκ.

Ήδη, την περασμένη εβδομάδα η αμερικανική Βουλή, στην οποία πλέον κυριαρχούν οι Δημοκρατικοί, πήρε απόφαση με την οποία μειώνονται τα κονδύλια για στρατιωτικούς σκοπούς που είχε ζητήσει ο πρόεδρος, ενώ παράλληλα ζητείται ο ορισμός χρονοδιαγράμματος για την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Ιράκ μέχρι το τέλος του 2008.

Βεβαίως, αν η απόφαση της Βουλής παραμείνει σε ισχύ, με μειωμένα κονδύλια ο αμερικανικός στρατός θα υποχρεωθεί να αποχωρήσει από το Ιράκ το συντομότερο δυνατό. Θεωρείται βέβαιο, ωστόσο, ότι ο Μπους θα χρησιμοποιήσει το δικαίωμα βέτο που του παρέχει το αμερικανικό Σύνταγμα, για να ακυρώσει την απόφαση της Βουλής. Και έτσι όμως, το ρίσκο για τον αμερικανό πρόεδρο θεωρείται αρκετά μεγάλο, με δεδομένη την κοινή εκτίμηση ότι και με τη νέα στρατηγική που έχει εφαρμόσει, με την αποστολή των 21.000 πρόσθετων στρατιωτών, η επιβολή της τάξης και της ασφάλειας στο Ιράκ είναι μάλλον αδύνατη.

Με βάση την εκτίμηση αυτή, μάλιστα, τις ημέρες αυτές ο Μπους δέχτηκε τα επικριτικά σχόλια του πρώην υπουργού Εξωτερικών Χένρι Κίσινγκερ και του πρώην συμβούλου ασφαλείας Ζμπίγκνιου Μπρζεζίνσκι, οι οποίοι επισημαίνουν ότι μια πλήρης νίκη των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ δεν είναι πλέον πιθανή, ενώ προειδοποιούν τον πρόεδρο Μπους ότι μια ενδεχόμενη κλιμάκωση του πολέμου στη Μέση Ανατολή, στον οποίο θα περιληφθεί και το Ιράν, θα απέβαινε καταστροφική.

ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟ ΤΟ ΜΠΑΛΑΚΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Με τη συναινετική στάση των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ συζητούσε την Τρίτη το θέμα του Κοσσυφοπέδιου, με βάση την τελική πρόταση του διαμεσολαβητή Μάρτι Αχτσάρι, ο οποίος θεωρεί ότι μοναδική λύση στο πρόβλημα είναι η ανεξαρτησία του Κοσσυφοπέδιου υπό διεθνή επιτήρηση.

Την πρόταση αυτή έχουν δεχτεί βεβαίως οι Αλβανοί του Κοσσυφοπέδιου, αρνείται όμως κατηγορηματικά η σερβική πλευρά, την οποία, στη συζήτηση στην έδρα του ΟΗΕ, εκπροσώπησε ο πρωθυπουργός της χώρας Βόισλαβ Κοστούνιτσα.

Μέχρι την τελευταία στιγμή, οι Σέρβοι είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους για δικαίωση του αιτήματός τους –η λύση να δοθεί βάσει της απόφασης 1245 του ΟΗΕ, στην οποία το Κοσσυφοπέδιο χαρακτηρίζεται σερβική επαρχία– στη στάση της Ρωσίας αλλά και της Κίνας, δυο μόνιμων μελών του Συμβουλίου.

Ήδη η Ρωσία όλο το προηγούμενο διάστημα επέμενε ότι θα έπρεπε να δοθεί περισσότερος χρόνος στις διαπραγματεύσεις και ότι η τελική λύση θα πρέπει να είναι της αποδοχής και των δύο ενδιαφερόμενων μερών.

Σε επίρρωση, πάντως, της ρωσικής στάσης, αν και με διαφορετικό στόχο, ήλθε μια ημέρα πριν από τη συζήτηση, μια δήλωση του γ.γ. του ΝΑΤΟ Γιαπ ντε Χοπ Σέφερ ότι, δηλαδή, τα Ηνωμένα Έθνη δεν πρέπει να βιαστούν αλλά ούτε και να καθυστερήσουν την απόφαση για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπέδιου.

Σεγκό - Σαρκό και πλασέ ο Λε Πεν

του Γιάννη Ανδρουλιδάκη

Το απόγευμα της Τρίτης 27 Μαρτίου, ένας τυπικός έλεγχος εισιτηρίων στη στάση του μετρό Gare du Nord (Βόρειος Σταθμός) στο Παρίσι έμελλε να ταρακουνήσει τους εκλογικούς συσχετισμούς, έτσι όπως διαμορφώνονταν λιγότερο από 4 εβδομάδες πριν τον πρώτο γύρο της προεδρικής αναμέτρησης. Ένας νεαρός επιβάτης χωρίς εισιτήριο αντέδρασε βίαια στους ελεγκτές και αρνήθηκε να πληρώσει το πρόστιμο. Η επέμβαση των αστυνομικών, που ήρθαν για να τον συλλάβουν, προκάλεσε μια μικρή συμπλοκή που γρήγορα επεκτάθηκε σε όλο το σταθμό. Η επέμβαση των CRS, των γαλλικών MAT, που δεν δίστασαν να χρησιμοποιήσουν δακρυγόνα σε κλειστό χώρο, οδήγησε σε απώλεια κάθε ελέγχου. Ο Gare du Nord μετατράπηκε ξαφνικά σε πεδίο διαδήλωσης που θύμιζε πολύ έντονα τις προπέρσινες ταραχές των παρισινών προαστίων, άλλωστε μιλάμε για τον τελευταίο μεγάλο σταθμό του μετρό πριν μπούμε σε αυτά. Μόνο που αυτή τη φορά στον Gare du Nord έσπευσαν και εκπρόσωποι των μεσαίων στρωμάτων του Παρισιού για να διαμαρτυρηθούν ενάντια στην αστυνομική βία.

Χιουμοριστική αφίσα που κυκλοφόρησε εναντίον του Σαρκοζί στη Γαλλία, αυτές τις ημέρες. Η αφίσα δείχνει τον Σαρκοζί (αριστερά), σε νεαρή ηλικία, να διαδηλώνει με την γκολική νεολαία ενάντια στην απεργία του Μάη του '68 και η λεζάντα γράφει: «Επειδή δεν ξέρεις πώς θα εξελιχθεί μετά, όποτε βλέπεις έναν απεργοσπάστη κοπάνά τον».

Την επόμενη ημέρα ο σταθμός έμοιαζε με βομβαρδισμένο τοπίο και η ένταση είχε μεταφερθεί στο πολιτικό πεδίο. Η Αριστερά -των Σοσιαλιστών συμπεριλαμβανομένων- μιλούσε για τις συνέπειες της στρατηγικής Σαρκοζί στα σώματα ασφαλείας, ενώ αυτός ο τελευταίος απαντούσε ότι «πλέον τα πράγματα είναι καθαρά: εμείς εκφράζουμε τη Γαλλία που κόβει εισιτήριο στο μετρό και η Αριστερά τη Γαλλία που πηδά τις μπάρες για να μπει τζάμπα στο τρένο». Οι δημοσκοπήσεις ωστόσο έδειξαν ότι τα γεγονότα του Gare du Nord μάλλον δεν βοήθησαν τον νεο-αντιδραστικό υποψήφιο της Δεξιάς. Ένα κομμάτι μετριοπαθών ψηφοφόρων φαίνεται να προσανατολίζεται σοκαρισμένο προς τη Ροαγιάλ ή τον κεντρώο Μπαϊρού (που πάντως βρίσκεται σε διαρκή υποχώρηση), ενώ όσοι συμμερίζονται την ανάγκη για «τάξη και ασφάλεια με κάθε

τρόπο» στρέφονται κατευθείαν προς τον Λε Πεν. Στο τέλος της εβδομάδας, οι δημοσκοπήσεις έφερναν για πρώτη φορά από την έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας τον δεξιό υποψήφιο του UMP και την σοσιαλίστρια βασική αντίπαλό του ισόπαλους στο 26%.

ΠΟΛΛΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα της κοινωνικής αυτής έντασης, που προκλήθηκε ανέλπιστα τον τελευταίο μήνα της προεκλογικής περιόδου, δεν είναι εύκολο να προσδιοριστούν. Είναι πιθανό να δημιουργήσουν μια αντι-Σαρκοζί συσπείρωση από το κέντρο ως την άκρα Αριστερά και να προσφέρουν έτσι στην εκπρόσωπο του αριστερού μεταμοντερνισμού Σεγκολέν Ροαγιάλ μια νίκη που έδειχνε αδιανόητη λίγες εβδομάδες πριν, όταν η πρώην υπουργός σοσιαλιστικών κυβερνήσεων γελοιοποιούνταν καθημερινά πέ-

φτοντας από γκάφα σε γκάφα. Είναι όμως εξίσου πιθανό –και όχι απαραίτητα αντιφατικό με το προηγούμενο– να ενισχύσει την υποψηφιότητα του Λε Πεν, σε βαθμό που αυτή να διεμβολίσει το δίδυμο Ρουαγιάλ – Σαρκοζί και να βρεθεί και πάλι στον β' γύρο των εκλογών. Οι δημοσκοπήσεις υπολογίζουν αυτή τη στιγμή τον αρχηγό του ακροδεξιού Εθνικού Μετώπου στο 14,5%. Αν συνεχιστεί η παράδοση που θέλει τον Λε Πεν να αυξάνει αποφασιστικά το ποσοστό του ανάμεσα στα γκάλοπ και την κάλπη (κάτι που είναι σχεδόν σίγουρο), δεν αποκλείεται ο γηραιός αντιδραστικός πολιτικός να φτάσει και να ξεπεράσει το 20%. Σε μια τέτοια περίπτωση, ακόμα και αν μείνει τρίτος, θα μιλάμε για έναν νέο πολιτικό σεισμό στην Γαλλία, που δυστυχώς θα έχει και πάλι αντιδραστικά χαρακτηριστικά.

Γίνεται προφανές ότι υπό αυτές τις συνθήκες είναι έως και αδύνατο να γίνουν ασφαλείς προγνώσεις για τον τελικό νικητή των εκλογών, πολύ περισσότερο αφού η Γαλλία είναι μια χώρα διάσημη για τις πολιτικές ανατροπές της. Εάν ο Λε Πεν βρεθεί στον β' γύρο, ο αντίπαλός του θα είναι ο βέβαιος νικητής, αν και με ένα ποσοστό αισθητά χαμηλότερο από το 83% που είχε συγκεντρώσει ο Σιράκ το 2002. Ο Σαρκοζί δεν είναι ακριβώς ο κατάλληλος άνθρωπος για να ξεσηκώσει έναν «δημοκρατικό συναγερμό» στην Αριστερά (όπως έκανε ο απερχόμενος πρόεδρος την προηγούμενη φορά), ενώ αρκετοί ψηφοφόροι της Δεξιάς θα προτιμήσουν την αποχή ή ακόμα και τον ίδιο τον Λε Πεν από την ψήφο στους Σοσιαλιστές. Από την άλλη μια τελική αναμέτρηση Σαρκοζί – Ρουαγιάλ μοιάζει σήμερα πιο ισορροπημένη από ποτέ και θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την επιτυχία των δύο υποψηφίων να πείσουν στο τέλος ότι είναι οι εκφραστές της μετριοπάθειας. Το μόνο σίγουρο σενάριο είναι η απουσία του κεντρώου Φ. Μπαϊρού από τον β' γύρο. Ο Μπαϊρού είχε –όπως αναμενόταν– την τύχη που είχαν όλοι οι «λαγοί» των παλαιότερων γαλλικών εκλογών (Σεβενεμάν, Μπαλαντίρ κ.ά.) και θα περιοριστεί πιθανότατα σε ένα κολακευτικό ποσοστό, μεγαλύτερο από το 8% που είχε λάβει το 2002.

Η ΧΑΜΕΝΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Όποιο κι αν είναι ωστόσο το αποτέλεσμα του συνωστισμού στις πρώτες θέσεις που θα κριθούν σε ποσοστά 15–25%, οι εκλογές αυτές αποτελούν μια μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τη γαλλική Αριστερά. Ένα χρόνο νωρίτερα, η συγκυρία έμοιαζε ιδανική. Το σχέδιο της κυβέρνησης ντε Βιλπέν για την Πρώτη Σύμβαση Πρόσληψης κατέρρεε υπό το βάρος μιας κοινωνικής εξέγερσης στην οποία η Αριστερά είχε παίξει καθοριστικό ρόλο. Το 2003 τα αριστερά συνδικάτα «είχαν κλείσει στα σκoiνιά» τον πρωθυπουργό Ραφαρέν και το σχέδιό του για απορρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος. Ενδιάμεσα, η καταψήφιση της Συνταγματικής

Η Αριστερά που ένα χρόνο πριν έμοιαζε να κυριαρχεί απόλυτα σε κοινωνικό επίπεδο, μοιάζει να έχει ξοδέψει όλη τη δυναμική της

Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 56% του γαλλικού λαού αποτέλεσε τη σημαντικότερη πολιτική επιτυχία της γαλλικής Αριστεράς και οι βίαιες ταραχές στα προάστια του Παρισιού είχαν αναδείξει τα ολοφάνερα αδιέξοδα της κατασταλτικής πολιτικής της Δεξιάς.

Αυτό που μεσολάβησε ήταν μια σειρά κουραστικών σκιαμαχιών ανάμεσα στα κόμματα της Αριστεράς, για να λάβουν καλύτερη θέση στην εκλογική εκκίνηση. Το γαλλικό Κ.Κ., γιατί πιστεύει ότι έχει μια ευκαιρία με τη Μ. Ζ. Μπιφέ να ξεπλύνει την ντροπή του 2002 (όταν ο Ρομπέρ Υ είχε περιοριστεί στο 3,3% έναντι 10,5% των τριών ακροαριστερών υποψηφίων) ανακαταλαμβάνοντας την πρώτη θέση στην Αριστερά, η τροτσκιστική LCR, γιατί ήθελε να επενδύσει ξανά στην υψηλή δημοτικότητα

του νεαρού υποψηφίου της Ολιβιέ Μπεζανσενό, η πιο τροτσκιστική ΛΟ της Αρλέτ Λαγκιγιέ, γιατί έτσι κι αλλιώς δεν συνεργάζεται ποτέ και με κανέναν. Και ο Ζοζέ Μποβέ, που στην αρχή δήλωνε διαθέσιμος να είναι κοινός υποψήφιος της Αριστεράς και μόνο τέτοιος, τελικά κατέρχεται έστω και χωρίς την υποστήριξη κανενός. Το αποτέλεσμα ήταν να ξοδευτεί όλη η αριστερή δυναμική μέσα σε έξι μήνες. Οι 4 αυτοί υποψήφιοι, μαζί με την Ντ. Βουανέ των Πρασίνων, εμφανίζονται στις δημοσκοπήσεις να καταλαμβάνουν ένα ποσοστό 10% (έναντι 19% το 2002).

ΤΑ ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΑ

Το πιθανότερο είναι ότι τα ποσοστά της Αριστεράς θα ισορροπήσουν στην κάλπη. Η «κόκκινη» Αριστερά, λογικά, θα προσεγγίσει –μαζί με τον Μποβέ– το 14% που συγκεντρώνει αδιαλείπτως από το 1981 και μετά και οι Πράσινοι ίσως υποχωρήσουν λίγο. Το πρόβλημα είναι ότι κανένας από τους υποψηφίους αυτούς δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική, ώστε να συγκεντρώσει έστω πάνω από 5% (ο Μποβέ που θα μπορούσε να το κάνει, χρεώνεται μια πολύ κακή προεκλογική εκστρατεία)· το πιθανότερο λοιπόν είναι ότι ο λόγος της Αριστεράς θα περάσει απαρατήρητος μέχρι το τέλος της προεκλογικής εκστρατείας.

Ακόμα ωστόσο κι εάν δημιουργηθεί μια δυναμική προς το τέλος, που θα επιτρέψει στην Αριστερά να καταγράψει άνοδο, η ουσία είναι ότι η μεγάλη ευκαιρία για την Αριστερά θα έχει χαθεί. Ποιος αλήθεια περίμενε έναν χρόνο πριν, όταν η Αριστερά έμοιαζε κυρίαρχη του κοινωνικού παιχνιδιού, ότι θα ήταν ο μεγάλος κομπάρσος των εκλογών, πίσω από τους διαλυμένους Σοσιαλιστές, την απαξιωμένη αντιδραστική Δεξιά, την εξαφανισμένη άκρα Δεξιά και το ξεχασμένο Κέντρο; Ίσως, όποιος μελετά την σύγχρονη πολιτική ιστορία της Γαλλίας και διαπιστώνει ότι ποτέ οι κοινωνικές εκρήξεις δεν ακολουθήθηκαν από αριστερούς εκλογικούς θριάμβους σε μια χώρα που πάνω από την επαναστατική «παραλία» της έχει και το αχανές οδόστρωμα μιας ευρείας συντηρητικής πλειοψηφίας.

Κοινωνικός ριζοσπαστισμός χωρίς εκλογικό αντίκρισμα

του Clément Garnier*

Οι γαλλικές προεδρικές εκλογές της 22ης Απρίλη και της 6ης του προσεχούς Μάη, καθώς και οι βουλευτικές που θα πραγματοποιηθούν ακολούθως, έχουν, τόσο από την πλευρά των ανταγωνιστών υποψηφίων όσο και από αυτή των παρατηρητών και των σχολιαστών, χαρακτηριστεί με το διπλό πρόσχημο της ρήξης και της ανανέωσης. Στην πραγματικότητα όμως, πέντε χρόνια μετά τον «σεισμό» της 21ης Απρίλη του 2002, ποιες είναι οι πολιτικές προσφορές που γίνονται στους εκλογείς και ποιες είναι οι προοπτικές της γαλλικής κοινωνίας;

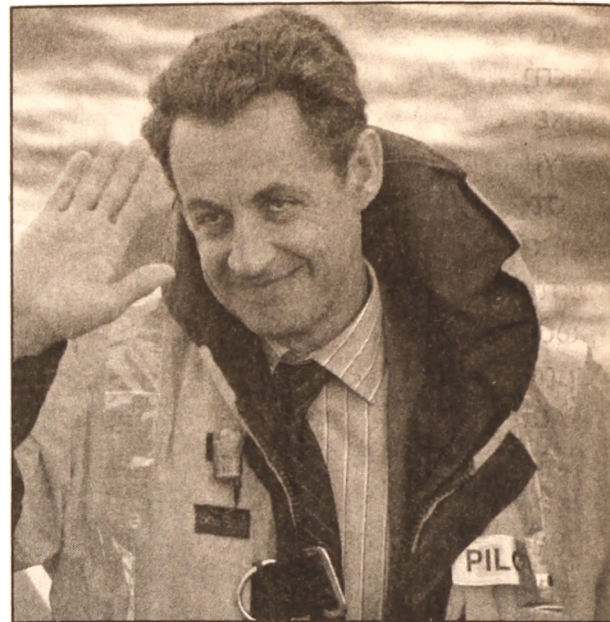
Καθώς η πρώτη και τελευταία πενταετία του Ζακ Σιράκ' χρωματίστηκε από μια σειρά κεντρικών πολιτικών και κυρίως κοινωνικών κλονισμών (νίκη του «Όχι» στο δημοψήφισμα για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα το 2005, ταραχές στα λαϊκά προάστια τον Νοέμβρη του ίδιου χρόνου και τέλος το κοινωνικό κίνημα ενάντια στη Σύμβαση Πρώτης Πρόσληψης την Άνοιξη του 2006, που σε έκταση και ριζοσπαστισμό συγκρίνεται με το Μάη του '68), οι «αντικειμενικές» συνθήκες μοιάζουν ιδανικές για την επιστροφή της κυβερνητικής Αριστεράς στην εξουσία. Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική.

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΥΣΠΙΣΤΙΑ

Τα 10 τελευταία εκλογικά χρόνια χαρακτηρίστηκαν από μια αδιάκοπη διαμαρτυρία προς την εξουσία που θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε «αναρχο-εκλογισμό» αν η καραμπόλα

των δύο εννοιών δεν προκαλούσε γέλιο. Το 1997 ο Σιράκ αιφνιδιάστηκε, βλέποντας το κοινοβούλιο να περνά σε αριστερή πλειοψηφία. Τον Απρίλη του 2002, ο Ζοσπέν (πρωθυπουργός τότε) αποκλείστηκε από τον Β' γύρο, μένοντας τρίτος πίσω από τον Λε Πεν. Στον Β' γύρο ο Σιράκ συγκέντρωσε ένα τελείως απατηλό 80%, παρά την απέχθεια που είχε για αυτό το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του εκλογικού σώματος². Το 2004 οι περιφερειακές και οι ευρωπαϊκές εκλογές βάφτηκαν ροζ (από το χρώμα του Σοσιαλιστικού Κόμματος), αλλά και πάλι εξαιτίας μιας ψήφου διαμαρτυρίας –αυτή τη φορά προς τη Δεξιά³. Τέλος, το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος της 29ης Μαΐου του 2005, εκτός από το να βγάζει τη γλώσσα στον φιλελευθερισμό και να σφραγίζει προσωρινά την τύχη της ευρωπαϊκής συνταγματικής συνθήκης, ήταν επίσης και μια έκφραση αποδοκιμασίας προς την πολιτική τάξη και τα μεγάλα ΜΜΕ, που είχαν ενωθεί υπέρ του «Ναι». Η εκλογική κανονικότητα λοιπόν στη Γαλλία είναι η ψήφος τιμωρίας, που χτυπά εναλλακτικά τότε τη Δεξιά τότε την Αριστερά, και αν χρειαστεί και τις δύο, όπως στην περίπτωση του δημοψηφίσματος της 29ης Μάη.

ΤΑ ΨΙΧΟΥΛΑ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΟΥ «ΟΧΙ»

Η αντινεοφιλελεύθερη Αριστερά, που βρισκόταν μπροστά σε μια ιστορική ευκαιρία να μεταφράσει εκλογικά τον κοινωνικό ριζοσπαστισμό και να συγκροτήσει μια δύναμη στα αριστερά του Σοσιαλιστικού Κόμματος, έχει αποτύχει να το κάνει. Τρεις υποψήφιοι διεκδικούν την ψήφο από αυτό το στρατόπεδο. Η Μπιφέ για το Κομμουνιστικό Κόμμα, ο Μπεζανσενό για την LCR και ο παλιός αγροτο-συνδικαλιστής και ακτιβιστής για μια εναλλακτική παγκοσμιοποίηση Ζοζέ Μποβέ, αυτός ο τελευταίος στον όνομα ενός κοινωνικού κινήματος που δεν του το ζήτησε και στην πράξη δεν τον ακολουθεί.

Η υποψηφιότητα Μποβέ, που αντιπροσωπεύει το πιο «ενωτικό» και το λιγότερο πολιτικάντικο ρεύμα μέσα στην Αριστερά του «Όχι» φαίνεται ότι αποτυγχάνει. Η φιλοδοξία να καταγράψει ένα 10–15% των ψήφων για να ασκήσει μια αντινεοφιλελεύθερη πίεση στο Σοσιαλιστικό Κόμμα έχει πάψει πλέον να υφίσταται. Είναι μάλλον πιο πιθανό η πίεση προς την κυβερνητική Αριστερά να επέλθει από τα ίδια τα κοινωνικά κινήματα, που πολλαπλασιάζονται με έναν πολύ ασυνήθιστο για προεκλογική περίοδο τρόπο: απεργίες ενάντια στις μεταφορές ερ-

* Ο Clément Garnier είναι μέλος της Συντακτικής Ομάδας του περιοδικού *Alternative Libertaire*.

γοστασίων, ενάντια σε απολύσεις και απεργίες για αυξήσεις στους μισθούς. Για τους αγώνες αυτούς, μοιάζει σαν να τελείωσε η εκλογική ανακωχή.

ΜΠΟΥΣΟΥΛΗΜΑ ΧΩΡΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η ανακήρυξη της Σεγκολέν Ροαγιάλ ως υποψήφιας προέδρου βασίστηκε σε μία και μόνη παράμετρο. Την πιθανότητα να νικήσει τον Σαρκοζί. Για να γίνει εφικτή όμως η επικράτησή της, χρειάστηκε πρώτα να εξουδετερωθούν τα πραγματικά και συγκροτημένα ρευμάτα στο εσωτερικό του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Το ρεύμα της σοσιαλιστικής Αριστεράς που ενσάρκωνε ο παλιός πρωθυπουργός του Μιττεράν Λοράν Φαμπιός (μετά από μια θεαματική μετάλλαξη του τελευταίου κατά τη διάρκεια της καμπάνιας ενάντια στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα) και του σοσιαλ-φιλελεύθερου ρεύματος, που ενσάρκωνε ο πρώην υπουργός Οικονομίας Στρος-Καν. Τελικά, η εκλογή της Ροαγιάλ στράφηκε εναντίον του ίδιου του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Έχοντας ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '80 αρχίσει να πληρώνει τη φιλελεύθερη στροφή του και βλέποντας το εργατικό εκλογικό σώμα να στρέφεται σταδιακά προς την αποχή, το Εθνικό Μέτωπο, την άκρα Αριστερά, ακόμα και προς την παραδοσιακή Δεξιά που δημαγωγεί υπέρ της τάξης και της ασφάλειας, το Σοσιαλιστικό Κόμμα βρίσκεται τώρα αντιμέτωπο και με τη φθορά του στα στρώματα εκείνα που αποτελούσαν τη σταθερή εκλογική του βάση. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, και ειδικά οι καθηγητές, φέρονται να είναι οι βασικοί υπεύθυνοι για τα υψηλά ποσοστά του κεντρώου υποψηφίου Φρανσουά Μπαϊρού.

Η πιθανότητα να βρεθεί ο Μπαϊρού στον Β' γύρο αντί της Ροαγιάλ μοιάζει βέβαια ελάχιστα πιθανή, αλλά και μόνο η αναφορά της στις δημοσκοπήσεις έκανε το Σοσιαλιστικό Κόμμα άνω-κάτω. Με τους παραδοσιακούς συμμάχους των Σοσιαλιστών –τους Πράσινους και το Κομμουνιστικό Κόμμα– να παρουσιάζουν την εικόνα εκλογικών νάνων, το ζήτημα μιας συνεργασίας με το Κέντρο, που φαίνεται να εισχωρεί στην παραδοσιακή βάση του, τίθεται ξανά στο Σοσιαλιστικό Κόμμα, απειλώντας όχι μόνο την πολιτική συμμαχιών,

αλλά και τη φυσιογνωμία του την ίδια. Τα δύο παραδοσιακά σενάρια στρατηγικής της γαλλικής Αριστεράς πέφτουν ξανά στο τραπέζι. Το πρώτο είναι η λεγόμενη «αποκατάσταση των συνεπειών του Συνεδρίου της Τουρ» (όπου πραγματοποιήθηκε η διάσπαση Σοσιαλιστικού και Κομμουνιστικού Κόμματος το 1920): υποστηρίζεται από τον Λοράν Φαμπιός και προτείνει την ενσωμάτωση Σοσιαλιστών και Κομμουνιστών μέσα σε ένα κόμμα και στροφή προς τα Αριστερά. Η άλλη οπτική είναι αυτή του Στρος-Καν, που μιλάει για ένα γαλλικό Μπαντ-Γκόντε-σπεργκ (ιστορικό συνέδριο που άλλαξε τις θεωρητικές κατευθύνσεις του γερμανικού SPD) και υποστηρίζεται θερμά από τους σοσιαλ-φιλελεύθερους αρθρογράφους του γαλλικού Τύπου και ειδικά από τη *Libération*.

Η αίσθηση της πλειονότητας του κόσμου ότι η Γαλλία βιώνει μια κοινωνική κρίση, που συνοδεύεται από μια «κρίση του καθεστώτος» (ή έστω των θεσμών), οδήγησε κάποιους στο να προσπαθήσουν επιδέξια και πολιτικάντικα να εκφυλίσουν το ζήτημα αυτό σε ένα ζήτημα «κρίσης της εθνικής ταυτότητας». Αυτή τη φιλολογία, που μέχρι σήμερα μονοπωλούσε ο Λε Πεν, υιοθέτησε νωρίς ο Νικολά Σαρκοζί, που έκπληκτος ωστόσο είδε να τον ξεπερνά η Σεγκολέν Ροαγιάλ, η οποία ξαφνικά βασίζει την εκστρατεία της στον... εθνικό ύμνο και τις τρικολόρ σημαίες. Από τη δεκαετία του '80 και μετά ωστόσο, όλες οι προσπάθειες τόσο της Δεξιάς όσο και των Σοσιαλιστών να κερδίσουν τους ψηφοφόρους του Εθνικού Μετώπου, προσεγγίζοντας θέσεις της άκρας Δεξιάς στα ζητήματα κυρίως της μετανάστευσης και της ασφάλειας, οδήγησαν στο αντίθετο αποτέλεσμα: στη δικαιολόγηση, τη νομιμοποίηση και τελικά την ενίσχυση του Λε Πεν. Βραχυπρόθεσμα, ίσως αυτό αποτελεί, ειδικά για τον Νικολά Σαρκοζί, το μέσο για να δελεάσει ένα λαϊκό ακροατήριο που τρομάζει από το υπερ-φιλελεύθερο οικονομικό του πρόγραμμα («να δουλεύουμε πιο πολύ, για να βγάζουμε πιο πολλά»).

Το Εθνικό Μέτωπο από τη μεριά του, παραφυλάει. Μέχρι σήμερα, το κόμμα αυτό –ακριβώς όπως συνέβαινε με όλα τις φασιστικές κινήσεις ιστορικά στη

Γαλλία– επένδυε σε έναν λόγο ασυνταίριαστο και αντιφατικό, που στόχευε να οικειοποιηθεί την κάθε κοινωνική τάξη ξεχωριστά. Την τακτική αυτή μεταφέρει τώρα από τις τάξεις στις «φυλές». Έτσι ο Λε Πεν, εκτός από πρωταθλητής του αγώνα ενάντια στη μετανάστευση, δηλώνει τώρα και υπερασπιστής των γάλλων πολιτών με μεταναστευτική καταγωγή, που «προδόθηκαν από την Αριστερά». Είναι εμφανές ότι σε μια πολυφυλετική χώρα, όπως είναι πλέον η Γαλλία, το στοίχημα που βάζει πλέον το Εθνικό Μέτωπο για να αυξήσει το εκλογικό του κοινό, προσεγγίζοντας ένα τμήμα των Γάλλων με ξένη καταγωγή, είναι στη βάση μιας κριτικής του συστήματος επικεντρωμένης στις «αξίες» και την ασφάλεια.

Το απόθεμα ριζοσπαστισμού που προέρχεται από τις πρόσφατες κοινωνικές εντάσεις, τόσο του «Όχι» στο Ευρωσύνταγμα όσο και των ταραχών στα προάστια (που είχαν σαν αποτέλεσμα την μαζική εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των νέων ανθρώπων των λαϊκών προαστίων, χωρίς να είναι ωστόσο βέβαιο ότι αυτό θα ωφελήσει τη Σεγκολέν Ροαγιάλ στο βαθμό που πιστεύεται), δεν δείχνει για την ώρα να μεταφράζεται εκλογικά με οποιοδήποτε τρόπο. Και μελετώντας τη γαλλική πολιτική Ιστορία, θα λέγαμε ότι η κυβερνητική Αριστερά έχει κάθε λόγο να ανησυχεί. Ας θυμηθούμε απλά ότι λίγους μήνες μετά την εξέγερση του Μάη του '68, δύο δεξιοί υποψήφιοι αναμετρήθηκαν στο Β' γύρο.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1 Η θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας έγινε 5ετής μετά από το δημοψήφισμα του 2000. Ο Ζακ Σιράκ υπήρξε ο πρώτος γάλλος πρόεδρος που άσκησε 5ετή θητεία. Η αμέσως προηγούμενη θητεία του Σιράκ ήταν επταετής (1995–2002), όπως όλων των παλιών γάλλων προέδρων.
- 2 Το ποσοστό 19%, που συγκέντρωσε στον Α' γύρο του 2002 ο Σιράκ, είναι με διαφορά το μικρότερο που πήρε ποτέ απερχόμενος πρόεδρος στη Γαλλία.
- 3 Η τελευταία φορά που η ίδια παράταξη επικράτησε δύο συνεχόμενες φορές σε βουλευτικές εκλογές χρονολογείται στο μακρινό 1979.

Παλαιστινιακό: Τοπίο στην ομίχλη

του Στρατή Μοσχονήσιου

Θολό παραμένει το τοπίο στη Μέση Ανατολή μετά και τις απόπειρες της περασμένης εβδομάδας για τη δρομολόγηση εξελίξεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μια επίλυση του παλαιστινιακού ζητήματος. Τόσο η επίσκεψη της υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Κοντολίζα Ράις, που επανέφερε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων τον ισραηλινό πρωθυπουργό Εχούντ Όλμερτ και τον παλαιστίνιο πρόεδρο Μαχμούντ Αμπάς, όσο και η διάσκεψη των χωρών του Αραβικού Συνδέσμου στο Ριάντ, μετά από πρωτοβουλία του σαουδάραβα μονάρχη Αμπντάλα, αλλά και η επίσκεψη που πραγματοποίησε, επίσης στη Μέση Ανατολή, η γερμανίδα καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ, μπορεί να συνοδεύτηκαν από αρκετή αισιοδοξία, στην ουσία όμως φαίνεται ότι διατηρούν την κατάσταση στο σημείο που βρισκόταν και πριν.

Εχούντ Όλμερτ και Άνγκελα Μέρκελ

Η επίσκεψη τριών ημερών της αμερικανίδας υπουργού Εξωτερικών στο Ισραήλ πραγματοποιήθηκε στις αρχές της περασμένης εβδομάδας και αναλώθηκε σε χωριστές συναντήσεις που είχε η Ράις με τον Όλμερτ και τον Αμπάς, για να καταλήξει σε μια επίσημη ανακοίνωση, σύμφωνα με την οποία οι δυο πολιτικοί ηγέτες συμφώνησαν να συναντώνται ανά δεκαπενθήμερο και να συζητούν «όχι μόνο για καθημερινά θέματα, αλλά και για τον πολιτικό ορίζοντα».

Είναι χαρακτηριστικό, ωστόσο, ότι η ανακοίνωση για τα αποτελέσματα της επίσκεψης Ράις έγινε μόλις ένα 24ωρο πριν από την έναρξη της διάσκεψης των αραβικών κρατών στο Ριάντ. Το γεγονός αυτό αφήνει πολλά περιθώρια για εκτιμήσεις: η επίσκεψη αυτή είχε σκοπό ακριβώς να προκαταλάβει τη διάσκεψη, εμφανίζοντας το Ισραήλ να αλλάζει στάση και να καθίσταται περισσότερο διαλλακτικό έναντι των Παλαιστινίων. Άλλωστε, η ίδια η Ράις, για να μη μένουν αμφιβολίες, έσπευσε να καλέσει τα αραβικά κράτη να «κάνουν άνοιγμα» προς το Ισραήλ, διευκρινίζοντας πως έτσι «θα δείξουν στο Ισραήλ ότι αποδέ-

χονται τη θέση του στη Μέση Ανατολή».

Από την άλλη πλευρά, όμως, είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι στην ατζέντα των συνομιλιών που είχε η Κοντολίζα Ράις με τους Όλμερτ και Αμπάς, δεν περιλαμβανόταν το θέμα των διαπραγματεύσεων για τη δημιουργία παλαιστινιακού κράτους, γεγονός που, σύμφωνα με ισραηλινές πηγές, οφείλεται στις πιέσεις που άσκησε προς αυτή την κατεύθυνση η ισραηλινή πλευρά.

Εξάλλου, η αμερικανική κυβέρνηση εξακολουθεί να τηρεί αρνητική στάση εναντίον και της νέας κυβέρνησης που σχημάτισαν από κοινού η Χαμάς - νικήτρια των εκλογών του Ιανουαρίου 2006 - με την Φατάχ που στηρίζει τον πρόεδρο Αμπάς.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ

Από την άλλη πλευρά, η διάσκεψη των αραβικών κρατών, στην τελική απόφασή της υιοθέτησε το σύνολο των αιτημάτων των Παλαιστινίων, τα οποία άλλωστε είχαν περιληφθεί ήδη στο κείμενο και μιας άλλης απόφασης, εκείνης που είχε επιτευχθεί σε ανάλογη διάσκεψη, το 2002, στη Βηρυττό. Συγκεκριμένα, την αποχώρηση των

Ισραηλινών από τα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη, που είχαν καταλάβει στον πόλεμο του 1967, τη δημιουργία ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους και την εξεύρεση μιας «δίκαιης λύσης» στο ζήτημα των παλαιστινίων προσφύγων.

Επίσης, η απόφαση που υιοθετήθηκε στην παρούσα διάσκεψη κάνει αναφορά και σε άμεσες και σοβαρές διαπραγματεύσεις για όλα τα επί μέρους θέματα, κάτι που αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να τεθεί και το θέμα των Υψωμάτων του Γκολάν, τα οποία έχει αποσπάσει το Ισραήλ από τη Συρία.

Και όλα αυτά, όπως τονίστηκε, ως αντάλλαγμα για την εξομάλυνση των σχέσεων ανάμεσα σε όλα τα αραβικά κράτη και το Ισραήλ, με στόχο την ουσιαστική ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή.

Βεβαίως, ο αραβικός κόσμος αντιμετωπίζει τεράστια προβλήματα στο εσωτερικό του, για τον λόγο αυτό και το μέτωπο που έχουν συμπύξει η Σαουδική Αραβία, η Αίγυπτος, η Ιορδανία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα αναζητούσε τρόπο να μειωθούν οι εντάσεις που έχουν προκαλέσει οι πολιτι-

κοί ανταγωνισμοί ανάμεσα σε διάφορες χώρες, και κυρίως οι θρησκευτικές διαφορές μεταξύ σιιτών και σουνιτών, με στόχο να επανέλθει η ενότητα στους κόλπους του Αραβικού Συνδέσμου. Στην παρούσα φάση, λοιπόν, το Παλαιστινιακό, μόνιμο αγκάθι εδώ και δεκαετίες, προσφερόταν ως ένα καλό πρόσχημα προς αυτή την κατεύθυνση.

Άλλωστε, ο ίδιος ο σαουδάραβας μονάρχης Αμπντάλα, ο οποίος φιλοδοξεί να κυριαρχήσει πολιτικά στον Αραβικό Σύνδεσμο, έχει αρχίσει να παίζει ενεργότερο ρόλο στη διευθέτηση θεμάτων που αφορούν το Παλαιστινιακό, ξεκινώντας εδώ και μερικές εβδομάδες μια σοβαρή προσπάθεια για την εξομάλυνση της κατάστασης ανάμεσα στις αντιμαχόμενες παρατάξεις των Παλαιστίνιων και πετυχαίνοντας τελικά την επίτευξη συμφωνίας για τον σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής ενότητας από τη Χαμάς και τη Φατάχ.

Στο πλαίσιο αυτό, μάλιστα, ίσως να εντάσσεται και το γεγονός ότι στην τελική απόφαση της διάσκεψης της περασμένης εβδομάδας τέθηκε, έστω και έμμεσα, το θέμα των Υψωμάτων του Γκολάν, σε μια προσπάθεια να προσφερθεί μια κάποια ικανοποίηση και προς την πλευρά της Συρίας.

Μόνο που κοινή είναι η εντύπωση ότι οι προσπάθειες του σαουδάραβα μονάρχη και των άλλων ηγετών του «μετώπου» εξυπηρετούν –ή επηρεάζονται από– τις θέσεις της Ουάσιγκτον. Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, και στη διάσκεψη του Ριάντ δεν συμμετείχε ο παλαιστίνιος πρωθυπουργός Ισμαήλ Χανίνι, καθώς η οργάνωση Χαμάς επιμένει στην άρνησή της να μην αναγνωρίσει το κράτος του Ισραήλ.

Είναι χαρακτηριστικό εξάλλου ότι την απόφαση της διάσκεψης των αραβικών κρατών δεν σχολίασε καμία επίσημη πηγή των ΗΠΑ, ενώ, αντίθετα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έσπευσε να χαιρετίσει την απόφαση αυτή ως θετική και να δηλώσει την πρόθεσή της να εξομαλύνει τις σχέσεις της με την Παλαιστινιακή Αρχή –περιλαμβανομένης και της παροχής οικονομικής βοήθειας– αν και ξεκαθάρισε ότι επιθυμία της είναι να συνεργασθεί μόνο με υπουργούς της νέας κυβέρνησης που προέρχονται από την οργάνωση Φατάχ.

Από τη διάσκεψη του Αραβικού Συνδέσμου στο Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας.

ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΕΠΙΜΕΝΕΙ

Από τις παραπάνω αντιδράσεις, ωστόσο, σημαντικότερη, αν και αναμενόμενη, ήταν αυτή του Ισραήλ, το οποίο, δια του αντιπροέδρου της κυβέρνησης Σιμόν Πέρες, αρνήθηκε κατηγορηματικά να αποδεχτεί την απόφαση του Αραβικού Συνδέσμου, δηλώνοντας ότι μια τέτοια αποδοχή θα σήμαινε πως δεν υφίσταται πλέον καμία διαπραγμάτευση.

Όπως είναι γνωστό, το Ισραήλ, με διάφορες προφάσεις, αποφεύγει συστηματικά να συζητήσει περί της δημιουργίας ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους, τορπιλίζοντας κάθε ειρηνευτική διαδικασία και επιδιώκοντας με κάθε τρόπο να δημιουργήσει τα δικά του τετελεσμένα, ώστε το παλαιστινιακό κράτος που θα προκύψει όχι μόνο να είναι «κομμένο και ραμμένο» στα δικά του μέτρα αλλά και να είναι κάτω από τον απόλυτο δικό του έλεγχο. Παράλληλα, οι Ισραηλινοί αρνούνται κατηγορηματικά να συζητήσουν για το θέμα της επιστροφής των περίπου τεσσάρων εκατομμυρίων παλαιστίνιων προσφύγων που εδώ και δεκαετίες ζουν στο Λίβανο, τη Συρία, την Ιορδανία, τη Λιβύη και αλλού.

Παρόλα αυτά, ο πρωθυπουργός Εχούντ Όλμερτ, αμέσως μετά την αρνητική απάντηση στην απόφαση του Αραβικού Συνδέσμου, σε συνάντηση που είχε με την καγκελάρια Μέρκελ, η οποία επισκέφθηκε το Ισραήλ ως προεδρεύουσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έσπευσε να κάνει δική του «ειρηνευτική πρόταση». Ζήτησε, δηλαδή, από τον σαουδάραβα μονάρχη να διοργανώσει μια διάσκεψη κορυφής των «μετριοπαθών αραβικών κρατών», δηλώνοντας ότι είναι πρόθυμος να συμμετάσχει σε μια τέτοια διάσκεψη, στην οποία, όπως είπε, «θα χαρεί να ακούσει τις σαουδαραβικές ιδέες και να καταθέσει τις δικές του».

Προηγουμένως, η κ. Μέρκελ, αναφερόμενη στη διάσκεψη του Ριάντ την είχε χαρακτηρίσει «παράθυρο ευκαιρίας», το οποίο «πρέπει να εκμεταλλευθούν όλοι», ενώ από την πλευρά του και ο πρόεδρος Μαχμούντ Αμπάς, που επίσης συναντήθηκε με τη γερμανίδα καγκελάρια, κάλεσε την κυβέρνηση του Εχούντ Όλμερτ να «απαντήσει με εποικοδομητικό τρόπο» στην πρωτοβουλία του Ριάντ.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΙ ΔΥΣΠΙΣΤΟΥΝ

Ανεξάρτητα από την πολιτική που πρέπει –ή πιστεύει ότι πρέπει– να ακολουθήσει ο πρόεδρος Αμπάς, οι ίδιοι οι Παλαιστίνιοι παραμένουν χωρισμένοι σε δύο βασικές παρατάξεις, η μια υπέρ της τακτικής του Αμπάς και η άλλη εναντίον της. Ο χωρισμός αυτός, μάλιστα, είναι η κύρια αιτία των εμφύλιων συγκρούσεων που σημειώνονται κατά καιρούς και κλιμακώνονται ή ηρεμούν ανάλογα με τις κάθε φορά εξελίξεις.

Παρόλα αυτά, σε δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε εδώ και δύο εβδομάδες, στην Παλαιστίνη, με αφορμή

την κινητικότητα που παρατηρείται τον τελευταίο καιρό, η συντριπτική πλειοψηφία των Παλαιστινίων δείχνει να μην εμπιστεύεται τη Δύση, κυρίως όμως δεν εμπιστεύεται την ισραηλινή πλευρά, πράγμα βεβαίως όχι χωρίς αιτία.

Χαρακτηριστικό εδώ είναι ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στο τελευταίο φύλλο της δεκαπενθήμερης εφημερίδα *Το άλλο Ισραήλ**, που εκδίδεται από την αντιπολίτευση και στο οποίο γίνεται μια εκτεταμένη αναφορά στην πορεία του παλαιστινιακού ζητήματος και ιδιαίτερα στην υποκριτική στάση του επίσημου Ισραήλ αλλά και των ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια.

Συγκεκριμένα, το άρθρο αναφέρει ότι αμέσως μετά την εκλογή του Μαχμούντ Αμπάς ως προέδρου της Παλαιστινιακής Αρχής, το Ισραήλ καθιέρωσε το σύνθημα της «αδυναμίας του Αμπού Μάζεν», σαν μια μόνιμη δικαιολογία, αντίστοιχη με εκείνη της «τρομοκρατίας του Γιάσερ Αραφάτ», που χρησιμοποίησαν σε όλη τη διάρκεια της παραμονής στη θέση αυτή του ιστορικού ηγέτη των Παλαιστινίων. Και το ένα και το άλλο, όμως, εξέφραζαν στην ουσία την άποψη που καλλιέργησε το Τελ Αβίβ και η οποία έλεγε ότι «το Ισραήλ δεν έχει κανένα σοβαρό εταίρο από την παλαιστινιακή πλευρά, για τον λόγο αυτό και δεν χρειάζεται να κάνει καμία παραχώρηση».

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η χοντροκομμένη παρατήρηση «κοτόπουλο χωρίς φτερά», που χρησιμοποίησε ο Αριέλ Σαρόν, δεν ήταν καθόλου διαφορετική από την «προστατευτική» στάση της κυβέρνησης Μπους. Οι επαναλαμβανόμενες διακηρύξεις της «επιθυμίας» και των δυο να «βοηθήσουν τον Αμπού Μάζεν» και να τον «ενισχύσουν» είχαν ως αποτέλεσμα να τον αποδυναμώσουν και να τον εμφανίσουν ως συνεργάτη των δυνάμεων κατοχής. Ειδικότερα, μάλιστα, αφότου τα καλύτερα σημάδια «ενδυνάμωσης» που υπήρξαν εκ μέρους των Ισραηλινών και των ΗΠΑ αφορούσαν τον εφοδιασμό με όπλα για χρήση εναντίον των αντιπολιτευόμενων παλαιστινιακών ομάδων.

Αρκετές φορές γινόταν συζήτηση για «χειρονομίες καλής θέλησης». Επίσημες δεσμεύσεις της ισραηλινής πλευράς για χαλάρωση των ασφυκτικών ταξιδιωτικών περιορισμών για τους Παλαιστίνιους της Δυτικής Όχθης γίνονταν σε πρωθυπουργικές συνεντεύξεις στα διεθνή μέσα ενημέρωσης, αλλά μονίμως αποτύγχαναν να υλοποιηθούν στην πράξη.

Ο προφανής και μοναδικός τρόπος ενδυνάμωσης του Αμπού Μάζεν θα ήταν να του παρασχεθούν ακριβείς αποδείξεις για το ότι ο τερματισμός της κατοχής θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από διπλωματικές διαπραγματεύσεις. Αλλά οι Ισραηλινοί και οι Αμερικανοί επέμεναν να δείχνουν στους Παλαιστίνιους την απόλυτα μάταιη διπλωματική οδό.

Στη διάρκεια της εκστρατείας του για τις προεδρικές εκλογές, τον Ιανουάριο 2005, ο Αμπού Μάζεν σταθερά και κατηγορηματικά δεσμεύτηκε για μια λύση μέσω διαπραγματεύσεων και κέρδισε μια αναμφισβήτητη λαϊκή εντολή.

Για έναν ολόκληρο χρόνο, μετά από αυτό, διέθετε μια ελεύθερη δικαιοδοσία να διεξάγει διαπραγματεύσεις και να υπογράφει συμφωνίες στο όνομα του παλαιστινιακού λαού, με την οργάνωση Φατάχ να διατηρεί μια συμπαγή κοινοβουλευτική πλειοψηφία και μια κυβέρνηση δεσμευμένη να συνεργασθεί με τον πρόεδρο στο μονοπάτι που είχε επιλέξει. Όμως, δεν προσκλήθηκε ποτέ σε κανένα τραπέζι διαπραγματεύσεων, καθώς η ισραηλινή κυβέρνηση είχε επιλέξει αντίθετα να προχωρήσει σε μονομερή αποχώρηση από τη Γάζα και ταυτόχρονα στο μονομερές βάθεμα της στραγγαλιστικής λαβής στη Δυτική Όχθη.

Έτσι, ενώ σε κάποιο βαθμό η αποχώρηση από τη Γάζα μπορούσε να φανεί εντελώς ως ένα δικό τους επίτευγμα, οι Παλαιστίνιοι έκλιναν –και όχι χωρίς αιτία– να την αποδώσουν περισσότερο στον ένοπλο αγώνα της οργάνωσης Χαμάς παρά στη διπλωματία της Φατάχ.

Πολύ περισσότερο, καθώς κατά τις βουλευτικές εκλογές των Παλαιστινίων, τον Ιανουάριο 2006, το Ισραήλ φαινόταν ολοκάθαρα ότι επέμενε στη διατήρηση μιας ασφυκτικής λαβής σε

όλα τα περάσματα εισόδου και εξόδου της Γάζας, μετατρέποντας έτσι την περιοχή ολόκληρη σε μια γιγάντια ανοιχτή φυλακή.

Αυτές ήταν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες η Χαμάς κέρδισε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία και σχημάτισε μια κυβέρνηση, με την οποία ο Αμπού Μάζεν έπρεπε να μοιραστεί μια πολύ απατηλή και περιορισμένη ισχύ και μάλιστα υπό κατοχή, θέτοντας έτσι την τελική σφραγίδα στην «αδυναμία» που του είχαν προσάψει.

Πάντως, με ένα είδος ποιητικής δικαιοσύνης, τόσο Εχούντ Όλμερτ όσο και ο Τζορτζ Μπους σύντομα βρέθηκαν σε όχι πολύ καλές συνθήκες, αν αναλογισθεί κανείς τα αποτελέσματα πολέμων που κατέληξαν σε φιάσκο: ο πόλεμος στον Λίβανο εκδηλώθηκε εκ μέρους του Ισραήλ με ελαφρότητα, χωρίς την κατάλληλη πολιτική και στρατιωτική προετοιμασία, ενώ ο πόλεμος στο Ιράκ ξεκίνησε μετά από ενός χρόνου προετοιμασία που ήταν βασισμένη σε λανθασμένους υπολογισμούς.

Έτσι, με την ισραηλινή κατοχή των παλαιστινίων να πλησιάζει την 40ή επέτειό της, θεωρούμενη σχεδόν παγκόσμια (τουλάχιστον στα λόγια) ως ένα κακό που πρέπει να καταργηθεί, οι τρεις ηγέτες, οι οποίοι υποτίθεται ότι έπρεπε να κάνουν κάτι γι' αυτό, είναι τόσο αδύναμοι να δράσουν αποφασιστικά, έστω και αν ειλικρινά το επιθυμούσαν. Σε περισσότερες από μια περιπτώσεις, μάλιστα, ο Αμπού Μάζεν φάνηκε να έχει λίγο μεγαλύτερο έδαφος για ελιγμούς από όσο οι συνομιλητές του τόσο στο Ισραήλ όσο και στις ΗΠΑ.

Παρόλα αυτά, οι συνδυασμένες δράσεις εκ μέρους της ισραηλινής και της αμερικανικής κυβέρνησης ενέτειναν την αδυναμία του Αμπάς όλο και περισσότερο, ιδιαίτερα μετά την πολεμική κατά της κυβέρνησης της Χαμάς και το οικονομικό εμπάργκο που επέβαλαν σε παγκόσμιο επίπεδο, καταδικάζοντας το σύνολο των Παλαιστινίων σε μια «οικονομία πείνας». Ένας όρος που δεν αρέσει στο Ισραήλ, ωστόσο, εκφράζει απόλυτα την πραγματικότητα που ζει σήμερα η Παλαιστίνη και την οποία προσπαθεί δειλά να ανατρέψει – υπό όρους βεβαίως– η Ευρωπαϊκή Ένωση.

**The Other Israel*,
POB 2542, Holon 58125, Israel

Ο άγνωστος πόλεμος των ΗΠΑ στην Αφρική

του Σήφη Φιτσανάκη*

Πού εξελίσσεται ο πιο πρόσφατος πόλεμος των ΗΠΑ; Αν απαντήσετε «στο Ιράκ», χάσατε. Η σωστή απάντηση είναι «στη Σομαλία». Από τον περασμένο Ιανουάριο, μέλη των αμερικανικών Ειδικών Δυνάμεων έχουν εισβάλει στη βορειοανατολική αφρικανική χώρα για πρώτη φορά από το 1994.

Εκείνη την εποχή, επί προεδρίας Μπιλ Κλίντον, οι αμερικανικές δυνάμεις είχαν αποσυρθεί άρον άρον από το κέρασ της Αφρικής μετά τις φρικιαστικές τηλεοπτικές εικόνες του λιντσαρίσματος 18 αμερικανών πεζοναυτών στους δρόμους της πρωτεύουσας της Σομαλίας Μογκαντίσου. Κατά τα επόμενα χρόνια, το χάος που διαδέχτηκε την αποτυχημένη στρατιωτική επέμβαση των ΗΠΑ άφησε ουσιαστικά αδιάφορο το Πεντάγωνο. Όλα όμως άλλαξαν το 2005, όταν αλληπάλληλα μηνύματα προς το Στέιτ Ντιπάρτμεντ από τις πρεσβείες

των ΗΠΑ στην Κένυα και την Αιθιοπία επεσήμαναν τον κίνδυνο εγκατάστασης μιας ριζοσπαστικής ισλαμικής κυβέρνησης στη Σομαλία.

Τι ακριβώς είχε συμβεί; Ο πληθυσμός της αφρικανικής αυτής χώρας αποτελείται από αντιμαχόμενες φυλές που ζούσαν ανέκαθεν διαχωρισμένες, ώσπου η καταστροφική αποικιακή πολιτική της Ιταλίας και της Βρετανίας τους επέβαλε τη συνύπαρξη σ' ένα ψευδεπίγραφο κράτος. Από τότε, η πολιτική σύγχυση βασιλεύει στη χώρα, με αποκορύφωμα την ολική κατάρρευση της νομιμότητας στη δεκαετία του 1990. Το 2004, μετά

από χρόνια αιματοκυλίσματος, οικονομικοί κύκλοι στη σομαλική πρωτεύουσα αποφάσισαν να επιζητήσουν τη νομιμότητα στρεφόμενοι στον μοναδικό πολιτισμικό θεσμό που ενώνει το ετερογενές πολυφυλετικό σύμπλεγμα της χώρας: τον μουσουλμανισμό. Χρηματοδότησαν την θεσμοθέτηση ισλαμικών δικαστηρίων, αποτελούμενων από μουλάδες με πολιτικοθησκευτική επιρροή πάνω στις σομαλικές φυλές.

Το αποτέλεσμα αυτής της πρωτοβουλίας, που σήμερα ακούει στο όνομα «Ένωση Ισλαμικών Δικαστηρίων», υπήρξε άμεσο όσο και εντυπωσιακό. Για πρώτη φορά μετά από σχεδόν 20 χρόνια η τάξη αποκαταστάθηκε στους

δρόμους του Μογκαντίσου. Κι αυτό διότι η ανομία πατάχθηκε βίαια, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις πολιτικής επιβολής της σαρία, δηλαδή του μουσουλμανικού θεοκρατικού νόμου. Όμως η νομοθετική επιτυχία των Ισλαμικών Δικαστηρίων ευνόησε τη διάδοσή τους και σε άλλες περιοχές της χώρας. Το αποτέλεσμα ήταν, μέσα σε λιγότερα από δύο χρόνια, τα Ισλαμικά Δικαστήρια να δημιουργήσουν τη δική τους παραστρατιωτική δύναμη, η οποία μόνο στην πρωτεύουσα Μογκαντίσου αριθμούσε πάνω από 4.000 οπλισμένους μαχητές. Σταδιακά στις τάξεις των παραστρατιωτικών άρχισαν να εμφανίζονται και αλλοδαποί μουσουλμάνοι από χώρες

Ο Σήφης Φιτσανάκης είναι διδάκτωρ πολιτικών επιστημών (www.monogramma.blogspot.com).

της Αφρικής, της Ασίας, της Μέσης Ανατολής, ακόμα και της Ευρώπης. Όπως ήταν αναμενόμενο, η εξέλιξη αυτή σήμανε συναγερμό στις ΗΠΑ, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν θα ήταν διατεθειμένες να επιτρέψουν μια μουσουλμανική θεοκρατία να εδραιωθεί στο στρατηγικής σημασίας κέρασ της Αφρικής, απέναντι ακριβώς από τη μεσανατολική χερσόνησο.

ΥΠΟΝΟΜΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΜΠΑΡΓΚΟ

Το 2004, θέλοντας να στηρίξουν τους ελάχιστους μετριοπαθείς σομαλούς πολιτικούς, τα Ηνωμένα Έθνη έθεσαν σε λειτουργία ένα γενναιόδωρο πρόγραμμα χρηματοδότησης των υποβαθμισμένων δημοκρατικών θεσμών της χώρας. Δημιουργήθηκε έτσι ένα υποτυπώδες κοινοβούλιο, 275 αντιπροσώπων, καθώς και μερικά απαραίτητα υπουργεία. Αυτή η εξέλιξη, σε συνδυασμό με την επιβολή εμπάργκο όπλων, το οποίο ο ΟΗΕ επιτηρεί από το 1992, σημείωσε κάποια θετικά δείγματα που άφηναν υποσχέσεις για το μέλλον. Όμως, παρατηρώντας την εντυπωσιακή εξέλιξη των Ισλαμικών Δικαστηρίων, οι ΗΠΑ συνέχισαν ν' ανησυχούν. Έτσι, παρότι

συμμετείχαν στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του ΟΗΕ, ξεκίνησαν σταδιακά να υπονομεύουν το εμπάργκο όπλων, χρησιμοποιώντας παράνομα αμερικανικές, αυστραλέζικες και ευρωπαϊκές ιδιωτικές εταιρίες για να εξοπλίσουν τον επίσημο σομαλικό στρατό, αντίπαλο των μουσουλμάνων παραστρατιωτικών. Τον Σεπτέμβριο του 2006, μετά την σύλληψη στην Υεμένη μιας ομάδας ευρωπαίων και αυστραλών εμπόρων όπλων, η βρετανική εφημερίδα *Observer* δημοσιοποίησε μια σειρά από υπομνήματα εξαγωγής όπλων προς τη CIA από ιδιωτικές εταιρίες, τα οποία αποκάλυπταν πολύπλοκες επιχειρήσεις λαθρεμπορίας όπλων στη Σομαλία.

Μετά τις συλλήψεις των εμπόρων όπλων, η Αμερικανική κυβέρνηση άλλαξε πορεία πλεύσης. Διέταξε τους απεσταλμένους της στον ΟΗΕ να εισηγηθούν τον τερματισμό του εμπάργκο όπλων στη Σομαλία, με απώτερο σκοπό τον εξοπλισμό του σομαλικού στρατού και την αποστολή στη χώρα 8.000 κυανόκρανων της Αφρικανικής Ένωσης. Όμως, παρά την ασφυκτική πίεση της Ουάσιγκτον, η εισηγήση απέτυχε. Ο ΟΗΕ απέρριψε την ολική άρση του

εμπάργκο στη Σομαλία, επιτρέποντας τη διακίνηση όπλων μόνο για τον εξοπλισμό ειρηνευτικών δυνάμεων της Αφρικανικής Ένωσης.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ

Η απόρριψη από τον ΟΗΕ της ολικής άρσης του εμπάργκο προξένησε κραδασμούς οργής στην Ουάσιγκτον. Η κυβέρνηση Μπους επικαλέστηκε μια προηγούμενη έκθεση του ίδιου του ΟΗΕ, η οποία έκανε λόγο για συμμετοχή 720 Σομαλών μουσουλμάνων στον Λιβανο-Ισραηλινό πόλεμο του καλοκαιριού του 2006. Η ίδια έκθεση παραδεχόταν πως τουλάχιστον δέκα χώρες είχαν στο παρελθόν παραβεί συστηματικά το εμπάργκο όπλων στη Σομαλία μεταξύ αυτών η Αίγυπτος, η Λιβύη, το Ιράν, η Σαουδική Αραβία και η Συρία. Έτσι, καταδικάζοντας τη μέθοδο του εμπάργκο ως αναποτελεσματική, οι ΗΠΑ προχώρησαν άμεσα στο σχεδιασμό στρατιωτικής επέμβασης, αγνοώντας παντελώς τη διαδικασία σύστασης πολυεθνικής ειρηνευτικής δύναμης, την οποία οι ίδιες είχαν νωρίτερα προτείνει.

Η Αιθιοπία, πιστός σύμμαχος των ΗΠΑ μετά την κατάρρευση της μαρξιστικής κυβέρνησης του Μενγκίστου

Χαϊλέ Μαριάμ, το 1991, επιλέχθηκε από την Ουάσιγκτον για να ηγηθεί της εισβολής. Στις 19 Δεκεμβρίου του 2007, ο πόλεμος ξεκίνησε επίσημα με την εισβολή αιθιοπικών στρατευμάτων στο έδαφος της Σομαλίας. Ταυτόχρονα, το αμερικανικό αεροπλανοφόρο *Eisenhower* περιπολούσε τα χωρικά ύδατα της Σομαλίας, βοηθώντας τους Αιθίοπες να συντονίσουν την εισβολή. Στις 28 Δεκεμβρίου η πρωτεύουσα Μογκαντίσου βρέθηκε πλέον στα χέρια των Αιθίοπων. Την ίδια στιγμή, τα υπολείμματα της ένοπλης πτέρυγας των Ισλαμικών Δικαστηρίων κινούνταν νότια με σκοπό να διασχίσουν τα κενυατικά σύνορα. Στις 8 Ιανουαρίου, αμερικανικά αεροσκάφη AC130 απογειώθηκαν από το *Eisenhower* και βομβάρδισαν τη σομαλο-κενυατική μεθόριο με σκοπό να εξολοθρεύσουν τους μουσουλμάνους παραστρατιωτικούς προτού βρουν καταφύγιο στην Κένυα.

Την επομένη, αμερικανοί αξιωματικοί δήλωσαν ανώνυμα στους *Financial Times* πως οι βομβαρδισμοί απέτυχαν να εξοντώσουν τους ηγέτες των μουσουλμάνων. Επίσημες ανακοινώσεις του Πενταγώνου ανέφεραν 8 με 10 νεκρούς παραστρατιωτικούς. Όπως όμως συμβαίνει συνήθως σε τέτοιες περιπτώσεις, κάτοικοι της βομβαρδισμένης περιοχής έκαναν λόγο για περισσότερους από 100 άμαχους νεκρούς στους γύρω οικισμούς. Στις 10 Ιανουαρίου, το αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο ABC αποκάλυψε πως μέλη των αμερικανικών Ειδικών Δυνάμεων τελούσαν «αναγνωριστικές επιχειρήσεις» στο έδαφος της Σομαλίας, ενώ αμερικανικά αεροπλάνα συνέχιζαν τους βομβαρδισμούς.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗ, Η ΚΑΤΟΧΗ

Τα γεγονότα που ακολούθησαν το τέλος της πρώτης φάσης των εχθροπραξιών θυμίζουν έντονα την περίπτωση του Ιράκ. Οι μουσουλμάνοι παραστρατιωτικοί ντύθηκαν στα πολιτικά και ανακατώθηκαν με το άοπλο πλήθος, έχοντας πρώτα φροντίσει να κρύψουν τον οπλισμό τους. Από τη μεριά τους οι ισλαμιστές δήλωσαν αποφασισμένοι να διεξάγουν ασύμμετρο ανταρτοπόλεμο, σύμφωνα με την ιρακινή μέθοδο. Ταυτόχρονα, η έστω και περιορισμένη παρουσία των Αμερικανών στη Σομαλία προκάλεσε τη συρροή αλλοδαπών φονταμενταλιστών από τις γύρω χώρες. Εκθέσεις του ΟΗΕ κάνουν πλέον λόγο για 2.000 ένοπλους μουσουλμάνους μαχητές από την Ερυθραία, για κρυφή εισροή χρημάτων και οπλισμού από τα αραβικά κρατίδια του Περσικού, καθώς και για συστηματική εκπαίδευση σομαλών ανταρτών από ομόθρησκους τους με εμπειρία στον ανταρτοπόλεμο του Ιράκ. Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, το BBC αναφέρει πως οι κάτοικοι του Μογκαντίσου καθίστανται μάρτυρες των χειρότερων εχθροπραξιών εδώ και 16 χρόνια. Παράλληλα, το διεθνές παρατηρητήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων Human Rights Watch κατηγορεί τις ΗΠΑ ότι εμποδίζουν την έλευση άμαχων Σομαλών προς την Κένυα, οδηγώντας έτσι τον άοπλο πληθυσμό στα χέρια των αιθιοπικών δυνάμεων.

ΤΟ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Όπως θα περίμενε κανείς, ο ΟΗΕ, η Αφρικανική Ένωση, αλλά και μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταδίκασαν άμεσα την παράνομη εισβολή

των ΗΠΑ και της Αιθιοπίας στη Σομαλία. Ο νέος γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Μπαν Κι-Μουν εξέφρασε την ανησυχία του για τη «νέα διάσταση που τέτοιες ενέργειες εισάγουν στη διαμάχη, καθώς και για την αναζωπύρωση των εχθροπραξιών που πιθανό να προκαλέσουν».

Εξίσου προβλέψιμη υπήρξε φυσικά και η παντελής έλλειψη οποιασδήποτε αναγνώρισης αυτών των επικρίσεων από την αμερικανική πλευρά. Εξάλλου, η στρατιωτική επέμβαση στη Σομαλία, η πρώτη των ΗΠΑ σε αφρικανικό έδαφος στον 21ο αιώνα, εντάσσεται στα πλαίσια ενός ήδη προδιαγεγραμμένου γεωπολιτικού σχεδίου, το οποίο οι ΗΠΑ δεν φαίνονται διατεθειμένες να διαπραγματευτούν. Ήδη από τις αρχές του 2007, η Ουάσιγκτον έχει ανακοινώσει την ίδρυση ενός ανασχεδιασμένου στρατηγι-

κού κέντρου διοίκησης της αφρικανικής ηπείρου που θα εδρεύει στη Στουτγάρδη της Γερμανίας. Υπό την εποπτεία του κέντρου αυτού θα βρίσκονται οι νέες στρατιωτικές βάσεις των ΗΠΑ στην Εντέμπε της Ουγκάντα και στο Τζιμπουτί της ανατολικής Αφρικής. Η Ουάσιγκτον φλερτάρει επίσης εδώ και μερικά χρόνια με τη Σενεγάλη, καθώς και με το νησιωτικό κρατίδιο του Σάο Τομέ, στον Κόλπο της Γουινέας, με σκοπό τη δημιουργία δυο ακόμη στρατιωτικών βάσεων.

Πριν από μερικούς μήνες, ο Ryan Henry, αμερικανός υφυπουργός Εξωτερικών, δήλωσε πως «η Αφρική, που αντιπροσωπεύει το 35% του εδάφους της Γης και το 25% του πληθυσμού της, καθίσταται όλο και σημαντικότερη και είναι καιρός οι ΗΠΑ να αναγνωρίσουν τη σημασία της και να ενισχύσουν τις προσπάθειές

τους εκεί». Προφανώς μέσα στα πλαίσια αυτής της ενίσχυσης, η κυβέρνηση Μπους έχει αυξήσει την οικονομική βοήθεια των ΗΠΑ στην Αφρική κατά 285% στην εξαετία 2001-2007, δηλαδή από 1,4 σε 4 δισεκατομμύρια δολάρια.

Είναι όμως προφανές πως οι αριθμοί αυτοί δεν σημαίνουν απολύτως τίποτα για τους κατοίκους της Σομαλίας, μιας περιοχής όπου γενές ολόκληρες έχουν θυσιαστεί στον βωμό των γεωπολιτικών παιχνιδιών των εκάστοτε υπερδυνάμεων. Σήμερα, πέρα από τη βία και τον θάνατο, οι δυστυχείς Σομαλοί αντιμετωπίζουν και την άγνοια του κόσμου, ο οποίος παραμένει προσηλωμένος στο Ιράκ, αγνοώντας πλήρως τις μηχανορραφίες και τα πολιτικά παιχνίδια που μαστίζουν την πλέον παραμελημένη ήπειρο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΛΕΟΠΟΛΔ ΜΙΓΕΟΤΤΕ

Καθηγητής Πανεπιστημίου

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ από την αρχαϊκή περίοδο μέχρι τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους

Μετάφραση - επιμέλεια Μανόλης Παπαθωμόπουλος, καθηγητής της Πανεπιστημίου. Σχ. 8°, σελ. 219 με πρόλογο του συγγραφέα για ελληνική έκδοση και τρεις χάρτες εκτός κειμένου

Ο συγγραφέας εξετάζει και αναλύει τις οικονομικές συνθήκες μιας περίπου χιλιετίας στις αρχαίες ελληνικές πόλεις. Εξετάζονται το γεωγραφικό περιβάλλον, η οικονομία και η εργασία, η πόλη και η ύπαιθρος, φορολογία και δημόσιες δαπάνες, το νόμισμα (κοπή και νομοθεσία), οι αγροτικές εργασίες και τα αγροτικά προϊόντα, οι καλλιέργειες, κτηνοτροφία και μελισσοκομία, κυνήγι και αλιεία, το σύστημα ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης, η χωροταξία και η κατοχή του χώρου, τα ορυχεία του Λαυρίου στα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ., οι όροι των συναλλαγών, ο κόσμος των επιχειρήσεων, οι δημόσιες παρεμβάσεις. Ο L. Migoette προσπάθησε να σκιαγραφήσει την εξέλιξη της παραγωγής και των συναλλαγών που φαίνεται να συνδέθηκαν πριν απ' όλα με τις πολιτικές αλλαγές και αναστατώσεις εκείνης της περιόδου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΑ
Από το 1960

Προσφορά στον Πολιτισμό και στην Παιδεία
Ιπποκράτους 8 Αθήνα Τηλ.: 210.36.27.318
www.papadimasbooks.gr • papadimas@atp.gr

Το κουτόχορτο της Ιστορίας και αλίμονο σ' εκείνον που δεν το τρώει

του Φαρούκ Τουντσάι

Ήταν αρχές της δεκαετίας του '60, κι εγώ επτά χρονών παιδί όλο κι όλο σε μια κωμόπολη στην ανατολική άκρη της Τουρκίας, εκεί που διασταυρώνονται τα όρια Γεωργίας και Αρμενίας. Δεν μπορούσα να καταλάβω τον λόγο που, στους παιδικούς καυγάδες μας, όλοι έβριζαν τα παιδιά του θείου μου «Αρμένη, Αρμένη!». Δεν καταλάβαινα επίσης, γιατί οι νεαροί μάγκες του διπλανού κουρδικού χωριού βρίσκονταν συνέχεια σε διαμάχη με τους κουνιάδους του θείου μου. Άκουγα βέβαια καμιά φορά, όταν κουβέντιαζαν οι γέροι του χωριού μεταξύ τους «...ο πατέρας της νύφης μας, ο κύριος Ισχάκ (Ισαάκ), αν και ήταν Αρμένιος, είχε εξελιχτεί σε πολύ καλό μουσουλμάνο...». Κι αυτά τα λόγια όμως δε μου έλεγαν τίποτα. Καθισμένος αμέριμνα στα γόνατα του τυφλού πια παππού μου περίμενα να τελειώσει την κουβέντα του και να τον οδηγήσω στο σπίτι.

Πολλά χρόνια μετά, και με τη βοήθεια εκτεταμένης βιβλιογραφίας, κατάλαβα πως οι «Τούρκοι» των χωριών της περιοχής εκείνης ήταν εξισλαμισμένοι και εκ των υστέρων εκτουρκισμένοι Αρμένιοι, Πόντιοι, Γεωργιανοί, Πέρσες, Κιρκάσιοι και άλλοι, κυρίως όμως, Αρμένιοι.

Τα θυμήθηκα όλα αυτά ξαναδιαβάζοντας τελευταία το βιβλίο του Χρήστου Σαμουηλίδη, *Το Χρονικό του Καρς*, (εκδ. Γκοβόστη). Και ο συνειρμός που μ' έσπρωξε να σημειώσω τούτα τα λόγια ήταν το θέμα της αρμενικής γενοκτονίας.

Πάνω στο ζήτημα αυτό ένα πράγμα δεν καταλαβαίνω. Αν η Άγκυρα έλεγε ένα απλό «*culpa ottomana*» και «εκφράζουμε την βαθιά μας λύπη...», το θέμα θα έκλεινε, τα σύνορα με την Αρμενία θα άνοιγαν, θα ξεκινούσαν οι εμπορικές, επιστημονικές, ερωτικές, τηλεοπτικές κ.λπ. ανταλλαγές, θα άνθιζαν οι περιοχές και στις δύο πλευρές των συνόρων. Στην Τουρκία δεν θα κόστιζαν τίποτα αυτά τα δύο ξερά λόγια. «Συγγνώμη και τελειώσαμε!». Δεν έχανε τίποτε, κέρδιζε πολλά.

Προς το παρόν όμως η Άγκυρα δείχνει να αποποιείται αυτό το κέρδος επιλέγοντας τη ζημιά. Και όχι μόνο δεν θέλει να επανορθώσει τις τουρκοαρμενικές σχέσεις, αλλά με την πολιτική που από την αρχή ακολουθεί μοιάζει να επιζητεί τη διατήρηση, ίσως και την επιδείνωση, των

κακών σχέσεων της με την Αρμενία. Η πολιτική αυτή εξάλλου έγινε και η αιτία να κερδίσουν τις εκλογές οι σκληροπυρηνικοί στην Αρμενία. Έτσι τώρα πιά, κανείς δεν σηκώνει μύγα στο σπαθί του.

Δεν είμαι απ' αυτούς που μονίμως ερμηνεύουν τη στάση της Άγκυρας με τον κοινότοπο χαρακτηρισμό «τουρκική αδιαλλαξία». Ακόμα κι αν υπάρχει αδιαλλαξία, πιστεύω πως, κάθε φορά, προέρχεται από έναν καλομελετημένο σκοπό.

Ο σκοπός αυτός, που χαράσσει την πολιτική της Άγκυρας ακόμα και στο θέμα του Κυπριακού (βλ. τα προηγούμενα κείμενά μου στο *Αντί*), είναι η διευθέτηση του κουρδικού ζητήματος. Γνώμη μου είναι ότι, εδώ και τριάντα χρόνια η Άγκυρα, για να ανατρέψει μια μελλοντική απόσχιση των Κούρδων, προσπαθεί συστηματικά να εκτουρκίσει την περιοχή. Δημιουργεί εμπόλεμη κατάσταση για να εκδιώξει τον κουρδικό πληθυσμό, καταστρέφει χωριά, εκτελεί τους μετριοπαθείς Κούρδους, που πασχίζουν να ενημερώσουν την τουρκική κοινή γνώμη για τα τεκταινόμενα, και διευκολύνει τους ακραίους, που διψάνε για τουρκικό αίμα. Έτσι, συνεχίζεται ο πόλεμος, η στρατοκρατία, ο τουρκικός εθνικισμός, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ηγεμονεύει το βαθύ κράτος.

Κάτι παρόμοιο, καθώς επίσης και συνδεδεμένο με το κουρδικό, είναι το τουρκοαρμενικό ζήτημα.

Σήμερα, αν εξομαλύνονταν οι τουρκοαρμενικές σχέσεις, οι πρώτοι που θα επωφελούνταν είναι οι Κούρδοι της περιοχής για τον απλούστατο λόγο ότι όλα τα εδάφη που συνορεύουν με την Αρμενία κατοικούνται κυρίως από τους Κούρδους. Όταν η Άγκυρα προσπαθεί πάση θυσία να εκκενώσει την περιοχή από τον κουρδικό πληθυσμό εφαρμόζοντας οικονομικό εμπάργκο, πώς είναι δυνατόν να ανοίξει τα σύνορα με την Αρμενία; Οι ίδιοι Κούρδοι θα επωφεληθούν και αρκετά απ' αυτούς θα πλουτίσουν.

Ειρωνεία της Ιστορίας: άλλη μια φορά οι Αρμένιοι πληρώνουν τα σπασμένα των αρχόντων της Τουρκίας. Δυστυχώς όμως, επίσης για μια άλλη φορά οι Κούρδοι και οι Αρμένιοι ηγέτες, όχι μόνο δεν το βλέπουν αυτό, αλλά στην πλειονότητά τους εφαρμόζουν κατά γράμμα τις εκάστοτε πολιτικές που βολεύουν την Άγκυρα.

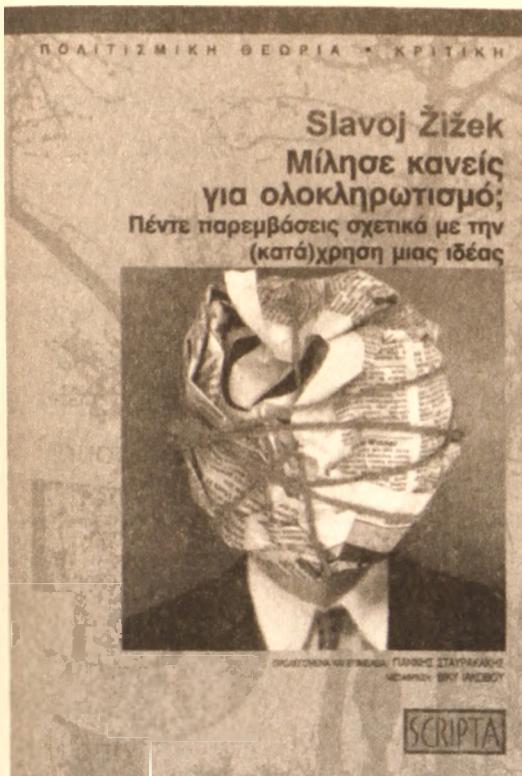
Νομίζω άλλωστε ότι γι' αυτόν τον λόγο το βαθύ κράτος της Άγκυρας εκτέλεσε τον αρμένη δημοσιογράφο Χραντ Ντινκ. Επειδή ουδέποτε ασχολήθηκε με τη λυσσαλέα εκστρατεία της αρμενικής διασποράς και είχε συγκεντρώσει όλες του τις δυνάμεις στην εξομάλυνση των σχέσεων Αρμενίας και Τουρκίας και στην ενημέρωση της τουρκικής κοινής γνώμης πάνω στο θέμα. Κάθε μέρα ήταν στα τουρκικά κανάλια και στην κηδεία του εκατό χιλιάδες Τούρκοι φώναζαν το σύνθημα «Όλοι είμαστε Αρμένιοι!».

Αν και τώρα οι Αρμένιοι της διασποράς πίνουν νερό στ' όνομα του, όταν ζούσε δεν τον θεωρούσαν και πολύ δικό τους. Κάποιοι μάλιστα τον κατηγορήσαν κιόλας.

Η Άγκυρα όμως δεν τρώει κουτόχορτο. Προτιμάει να ταΐζει τους άλλους. Κι όταν κάποιος δεν το τρώει, του σερβίρουν να πιει το αίμα του.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ SCRIPTA

ISBN 960-7909-44-5
Σελ. 400

ISBN 960-7909-55-0
Σελ. 216

ISBN 960-7909-67-4
Σελ. 264

ISBN 960-7909-75-5
Σελ. 424

ISBN 960-7909-79-8
Σελ. 216

Slavoj Žižek

Ο αγαπητός Γρηγόρης Φαράκος

Θέλω να δώσω μια άλλη εικόνα του Γρηγόρη Φαράκου πέρα από την πρωταγωνιστική κοινωνική του συμβολή, που με ιδιαίτερα τιμητικό τρόπο δόθηκε από τις εφημερίδες, ξηρά βέβαια, όπως αρμόζει άλλωστε στο στιλ τους.

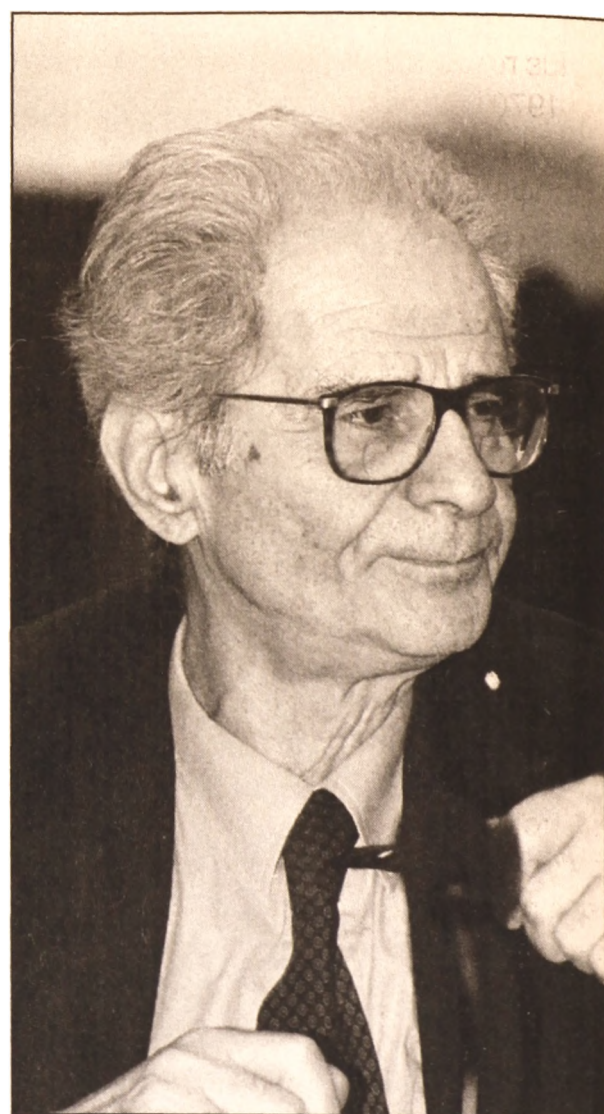
Είχαμε μόλις αρχίσει τα μαθήματα στο Πολυτεχνείο όταν ξέσπασε ο πόλεμος του '40 και διακόπηκαν γενικώς οι συναθροίσεις, κι έτσι έκλεισαν όλα τα σχολεία, λόγω κινδύνου αεροπορικών επιδρομών. Και οι μεν Ιταλοί αναχαιτίζονταν στα αλβανικά σύνορα, προς εξευτελισμό του Μουσολίνι και έκπληξη του Μεταξά, αλλά όταν πια επενέβησαν και οι χιτλερικές ορδές –που μόνο ορδές δεν ήταν, αλλά ένας ακαταμάχητος στρατιωτικός μηχανισμός, όπως απέδειξαν έως το τέλος, που υποχωρούσαν επί ένα χρόνο με βήμα σημειωτόν– το μέτωπό μας κατέρρευσε και οι Ελύτης, Εγγονόπουλος, Βρεττάκος (για να αναφέρω τους πλέον «επιφανείς») διέσχισαν την Ελλάδα ποδαροδρομώντας έως Αθήνα. Ωστόσο, οι γερμανικές αρχές να μεν δανείστηκαν χρήματα από το ελληνικό δημόσιο «δια τας ανάγκας του στρατεύματος» –δανεικό κι αγύριστο όπως απεδείχθη–, αλλά επέτρεψαν αφλοκερδώς να ανοίξουν και τα σχολεία. Εξ ετέρου οι άγγλοι σύμμαχοι, «τω αυτώ νόμω πολέμου χρώμενοι», διέκοψαν την τροφοδοσία της Ελλάδος, με λογική συνέπεια να επέλθει η διαβόητη πείνα του χειμώνα '41–'42.

Από τότε ιστορείται η υπόθεση των συσσιτίων, που τη λειτουργία τους ανέθεσε η κυβέρνηση Τσολάκογλου σε φιλόανθρωπες κυρίες. Αλλά οι κυρίες βρήκαν εποχή να κάνουν το δικό τους, όταν έβραζε πλέον το καζάνι. Με σκληρό αγώνα ο έλεγχος των συσσι-

τίων πέρασε στη διαχείριση των φοιτητών των τριών, τότε, ανωτάτων σχολών. Στη Λέσχη του Πολυτεχνείου –περιορίζομαι επειδή μας αφορά–, που βρισκόταν στο βάθος προς την οδό Μπουμπουλίνας, εκτός από το συσσίτιο, ευδοκιμούσαν και οι νόμιμες –κινούμενες από τις παράνομες– εκδηλώσεις: ομιλίες, εκθέσεις ζωγραφικής και άλλων νομίμων ειδών κινήσεις. Στην όχι και πολύ στοιχειώδη δανειστική βιβλιοθήκη που στήσαμε, είχαμε και αρκετούς αναγνώστες. Ανάμεσά τους και ο Γρηγόρης Φαράκος. Τον θυμάμαι στα διαλείμματα των παράνομων δραστηριοτήτων που ερχόταν και διάβαζε –μεταξύ άλλων– και την Αργώ του Θεοτοκά. Στα χαρτιά μου θα βρίσκεται ο κατάλογος των αναγνωστών με τις υπογραφές τους, που διατηρούσα ως αβλαβές ενθύμιο. Τότε η φήμη έλεγε ότι διακρινόταν για την αυστηρότητά του που δεν ήταν παρά σεβασμός στην τήρηση των «κανόνων» μιας αυστηρής παρανομίας.

Τον Δεκέμβρη του '44 ο Φαράκος υπήρξε καπετάνιος του λόχου των σπουδαστών «Λόρδος Μπάυρον» και λοχαγός της (για να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους) ήταν ο Χρήστος Ανταχόπουλος.¹ Μπορώ να καταλάβω γιατί άργησε ο Γρηγόρης να παραδεχθεί ότι ο Δεκέμβρης ήταν πολιτικό λάθος, επειδή έζησε από τα μέσα την αγωνιστικότητα και την αυτοθυσία των πολεμιστών, που ήταν αναμφισβήτητη, ασχέτως από την απερισκεψία της ηγεσίας.

Στη μετά τη Βάρκιζα Ελλάδα, όπου πληρώναμε τα υπαρκτά και ανύπαρκτα εγκλήματα των ηλιθίων της πολιτοφυλακής, ανάμεσα στις νόμιμες δουλειές ήταν και η ίδρυση της εφημερίδας *Φοιτητική Φωνή*, της οποίας αρ-

χικά υπεύθυνος ήταν ο Κώστας Αξελός και, μετά την αναχώρησή του στα ένδοξα Παρίσια, την ανέλαβε ο Γρηγόρης Φαράκος. Όταν, σε κάποια σύλληψή του, ψάξανε τα χαρτιά του, γραμμένα σε συνθηματική γλώσσα, βρήκαν: «και 500 για Φιφή». Οι ασφαλίτες δεν κατάλαβαν τι διάβολο σήμαινε και τον ρώτησαν. «Βρε συ, εκδίδετε και γυναίκες;». Η αλήθεια ήταν ότι στο επιτελείο της *Φοιτητικής Φωνής* την ονομάζαμε «Φιφή»: έκτοτε το *Φιφή* κυκλοφορούσε ως ανέκδοτο. Η κυκλοφορία της συνεχίστηκε μέχρι τις αρχές του 1948, την άγρια εποχή του εμφυλίου, χωρίς να πουλιέται, διότι ο φοιτητικός κόσμος φοβόταν και την πέρναγε από

χέρι σε χέρι. Συνέχισε να εκδίδεται πάντα με «καθωσπρέπει» ύλη –ακόμη και σε καθαρεύουσα γράφονταν τα σπουδαστικά θέματα– αλλά με λεφτά της παράνομης οργάνωσης. Το περίεργο –αν είναι περίεργο, αλλά λογικό μιας μονοδιάστατης αντίληψης– ήταν ότι έδιναν λεφτά για τη *Φιφή*, αλλά όχι για τα *Ελεύθερα Γράμματα*, που επίσης για τους ίδιους λόγους φυτοζωούσαν μέσα στο ζοφερό εκείνο κλίμα της πολιορκημένης Αθήνας των στρατοδικείων.

Πάμε παρακάτω. Ήταν τον Αύγουστο του 1970 –εμείς εδώ πλέαμε στα πεδία της δικτατορίας και δεν είχαν ακόμη κυκλοφορήσει τα ξεχασμένα σήμερα *Δεκαοχτώ Κείμενα*– όταν βρέθηκα στο Παρίσι και συνάντησα τον αυτοεξόριστο Τίτο Πατρίκιο και τον ρώτησα αμέσως ποιοι, *μετά τη διάσπαση*, πήγαν με την ορθόδοξη πλευρά και ποιοι με αυτήν του «εσωτερικού». Και όπως άκουγα ονόματα ονόματα να μου αναφέρει ο Τίτος, διαπίστωνα ότι όλοι οι Κατοχικοί, να τους πούμε, πέρασαν στο «εσωτερικό». Μια εξαίρεση: ο Γρηγόρης Φαράκος που παρέμενε με τους από κει. Ήξερα τις ικανότητές του, την αγωνιστικότητά του, την υψηλή νοημοσύνη του, αλλά ήξερα και το πείσμα του που, όπως αντιλαμβάνομαι, έβγαινε από την αφοσίωσή του σε μια υπόθεση που του είχε αφήσει ενθύμιο στο κορμί του κάπου εξήντα βλήματα.

Ήρθαν άλλοι καιροί, και σε κάποια επιφυλλίδα μου, αναφερόμενος σε ένα συσπουδαστή μας που σκοτώθηκε στην Κατοχή, τον Νείλο Μαστραντώνη (σπουδαία μορφή, μαθηματική ιδιοφυΐα), τιτλοφορούσα το άρθρο μου με τον δάνειο τίτλο: «Η γενιά που σπατάλησε την αγαθή της μερίδα». Διάσημος τότε στα υψηλά δώματα του ΚΚΕ, ο Γρηγόρης, μου επετέθη ως θίγοντα την Αντίσταση.

Άλλαξαν οι καιροί και αναρωτιέμαι πώς ο Γρηγόρης, έχοντας φτάσει στην ανώτατη βαθμίδα της ιεραρχίας, δεν άλλαξε ιδεολογία, αλλά θεώρησε την νοοτροπία που υπηρέτησε με αυτοθυσία, αν όχι απάνθρωπη, ως αναποτελεσματική. Ποιοι λόγοι συνετέλεσαν; Αγνώ. Υποπτεύομαι είτε ότι εκεί, στα υψηλά δώματα, η εικόνα που αποκόμιζε ήταν διαφορετική από εκείνη που

ως τότε είχε σχηματίσει είτε ότι οι κατά καιρούς τυχόν ενστάσεις του, αθροζόμενες, έβγαζαν αρνητικό βαθμό. Ούτως ή άλλως ήταν χειρονομία μεγαλοψυχίας.

Όταν, επί τέλους ξαναβρεθήκαμε, χάρηκα πάρα πολύ και για να λειώσω τον πάγο τον «απειλούσα» ότι θα τον καταγγείλω για «δεξιά παρέκκλιση» επειδή διάβαζε, επί νεότητός του, Θεοτοκά. Γέλασε, γιατί δεν ήξερε ότι Θεοτοκά εξέδωσε το 1966 και ο εκδοτικός οίκος «Θεμέλιο». Μια επόμενη φορά του είπα και το άλλο: Ότι στην αγαπημένη μας *Φιφή* ήμουν ο τελευταίος της υπεύθυνος, όπου ανεξέλεγκτος –ο εν παρανομία αρμόδιος ήταν φίλος μου και κοιμόταν σπίτι μου– αλώνιζα στο λογοτεχνικό της υποσέλιδο και στις άλλες στήλες, διόρθωνα είτε το ευθυνός (φτηνός) σε ευθυνός είτε έγγραφα λεζάντες σε χιουμοριστικά σκίτσα.

Μπορώ να ομολογήσω, αφήνοντας τα ανέκδοτα, ότι έκτοτε, όποτε συναντιόμαστε και μιλούσαμε, αναγνώριζα τον πλούσιο από αισθήματα *Γρηγόρη της νιότης μας*, που διάβαζε την *Αργώ* του Θεοτοκά χωρίς παρωπίδες, έτοιμος να προσφέρει με ανιδιοτέλεια και γενναιοδωρία στον άλλο. Ένωθες πλέον να είναι ο *εαυτός του*, μέσα την ακεραιότητά του.

Χάσαμε το πιο τίμιο, τη μορφή του, αλλά μένουν τα βιβλία του, στα οποία αποτυπώνεται η επιστημοσύνη του, η ευσυνειδησία του, ο σεβασμός του στα ρεάλια, που λένε οι ιστορικοί, και η μεθοδικότητά του. Το ήθος του, καθώς θα μπορούσε να πει για το σύνολο της ζωής του ότι: «τον αγώνα τον καλόν ηγώνισμαι, τον δρόμον τετέλεκα, την πίστιν τετήρηκα».

Αλέξ. Αργυρίου
29/3/07

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. Τον συνάντησα πριν από το κίνημα, ήδη ως λοχαγό της Σπουδάζουσας (10η αχτίδα). Ο λόχος της Σπουδάζουσας από την αρχή των επιχειρήσεων μετονομάστηκε συμβολικά σε «Λόρδος Μπάυρον», όπου μετείχε και τραυματίστηκε σοβαρά ο Ιάννης Ξενάκης, αφήνοντάς του σημάδι που το συνόδεψε στην υπόλοιπη ζωή του.

ΕΛΛΗ ΣΚΟΠΕΤΕΑ: Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα

Το κορυφαίο
σύγγραμμα της
Έλλης Σκοπετέα που
εξετάζει το ιστορικό
υπόβαθρο του
εθνικισμού όπως
διαμορφώθηκε στην
Ελλάδα και τη Σερβία
τον 19ο και τον 20ό
αιώνα.

Ένα προφητικό βιβλίο
που παραμένει
σύγχρονο και αναλύει
τις αιτίες των
σημερινών εξελίξεων
στην βαλκανική
χερσόνησο.

Εκδόσεις Πολύτυπο

Κεντρική διάθεση:
Δημοχάρους 60, Αθήνα
τηλ.: 210-72.32.819

Επισημαίνουμε

Πολύπαθη Ιστορία

Περισσότερο από ένα μήνα «σέρνεται» η συζήτηση για το βιβλίο Ιστορίας της Στ' Δημοτικού. Τώρα γιατί ειδικά αυτό το βιβλίο; Μήπως επειδή στην ύλη του περιλαμβάνονται τα περιστατικά των νεότερων χρόνων για τα οποία όλοι μας έχουμε κάποια πληροφορία και επομένως και μιαν άποψη; Νομίζουμε ότι και για τα άλλα βιβλία Ιστορίας υπάρχουν ζητήματα που θα έπρεπε να συζητηθούν. Ας είναι· άλλη φορά γι' αυτά. Υπάρχει καταρχάς ένα θετικό σημείο που δεν πρέπει να διαφύγει της προσοχής· της προσοχής τουλάχιστον όσων ασχολούνται με την εκπαίδευση.

Πρόκειται για τη δομή του βιβλίου. Η παράθεση πηγών, εικόνων, μικρών αφηγήσεων κ.λπ. είναι κατάλληλη μέθοδος για τα σημερινά παιδιά που κατακλύζονται από εικόνες –κυρίως τηλεοπτικές– και δεν ζουν σε περιβάλλον που θα τα οδηγήσει «στο δωμάτιο μελέτης». Η πρόσληψη πληροφοριών και γνώσης είναι σίγουρα περισσότερο εξασφαλισμένη για τους νεαρούς μαθητές με τον τρόπο του νέου βιβλίου.

Και κάτι άλλο θετικό ίσως προκύψει στο μέλλον για τις εισαγωγικές εξετάσεις της τρίτης βαθμίδας στην εκπαίδευση. Έχουμε όλοι την στυφή εμπειρία των παπαγάλων που παράγουν λύκεια και φροντιστήρια κατά τα τελευταία χρόνια. Στο τέλος, «απολαμβάνουμε» τα άθλια δελτία των ειδήσεων όπου εμφανίζεται κάποιος φροντιστής και υπαγορεύει από σελίδα Χ, παράγραφο Υ, στίχο Ψ τα κομμάτια που συνθέτουν τη «σωστή απάντηση» στο ερώτημα του ιεροξεταστή των εισαγωγικών. Εάν η μέθοδος διδασκαλίας που προτείνεται με τα νέα εγχειρίδια Ιστορίας γενικευθεί, οι απαντήσεις στις εισαγωγικές εξετάσεις δεν μπορεί να είναι η αυτολεξεί συρραφή παραγράφων από το σχολικό βιβλίο, αλλά αποτέλεσμα κρίσης. Εάν βεβαίως οι πολυμήχανοι φροντιστές δεν επινοήσουν νέους μηχανισμούς.

Αυτά είναι κάποια θετικά για τα νέα «εγχειρίδια» Ιστορίας. Αλλά υπάρχουν πολλές παρατηρήσεις για το βιβλίο που επισημάνθηκαν ήδη από σχολιαστές από διαφορετικές σχολές σκέψης ή πολιτικές θέσεις. Σίγουρα το βιβλίο δεν είναι άσπογο και υπεράνω κριτικής, όπως πολλοί –από την Αριστερά κυρίως– υποστήριξαν στους θερμούς διαλόγους στον Τύπο και, κυρίως, στα τηλεοπτικά κανάλια. Διαλόγους που κινήθηκαν μετά τις επιθέσεις εναντίον του βιβλίου από τους κύκλους του Χριστόδουλου. Αλλά δεν κλείνει εδώ η συζήτηση για το συγκεκριμένο βιβλίο. Είναι περισσότερο σύνθετη. Γιατί φθάνουμε σε ένα ζήτημα που θα έπρεπε να είχε προβληματίσει την Αριστερά και όσους διανοούνται ως αριστεροί. Η υπεράσπιση χωρίς δεύτερο προβληματισμό των «οικείων ιστορικών» είναι σίγουρα λάθος. Και ακούστηκαν δυστυχώς «υπερασπιστικά» επιχειρήματα για την συγγραφική ομάδα που δεν είχαν επιστημονικό υπερασπιστικό λόγο αλλά, φαινόταν καθαρά, στήριζαν μια συντεχνία.

Δυστυχώς για αυτούς, ο Στάθης στην *Ελευθεροτυπία* (28/3/2007) το διατύπωσε με απλά λόγια:

«Διαμαρτύρονται ορισμένοι εκ των υποστηρικτών του βιβλίου για το έντονο ύφος ορισμένων απ' τους επικριτές του ξεχνώντας ότι οι ίδιοι ήρξαντο χειρών αδίκων, ομιλούντες για “ψυχωσικούς”, “υστερικούς” κι άλλα παρόμοια χειρότερα. Σ' αυτή την υπόθεση έχει περισέψει η αλαζονεία (λες και οι ιστορικοί είναι υπεράνω κριτικής) και η υποκρισία (καταφυγή των κατά τα άλλα αριστερών) στην αιγίδα της εξουσίας με την ίδια άνεση καθ' οίαν από μακρού πλέον συνδιαχειρίζονται με την πάσαν εκπαιδευτική απορρύθμιση και τα προς ταύτην τρεχούμενα κονδύλια».

Περισσότερη σοβαρότητα και περισσότερη υπευθυνότητα θα περίμενε κανείς από τους «οικείους» διανοούμενους.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

• Οι μέρες που έρχονται είναι για περιήγηση σε Μουσεία. Ένας περίπατος λοιπόν ως το **Μουσείο Μπενάκη** –που παντα αξίζει να δει και ξαναδεί κανείς τις συλλογές του– αυτό τον καιρό και **μέχρι τον Ιούνιο** και στο παλιό γνωστό κτίριο στην οδό Κουμπάρη, αλλά και στη νέα εγκατάσταση στην οδό Πειραιώς, θα σας προσφέρει μια διαφορετική εμπειρία. Ο γλύπτης **Κώστας Βαρώτσος** ακουμπά διακριτικά τα ίχνη του σε εκθέματα του Μουσείου. Δεν σας λέμε περισσότερα. Πηγαίνετε να απολαύσετε μια διαφορετική αίσθηση μουσειακού χώρου.

• Την Πέμπτη **12 Απριλίου**, στις 20.00, στην γκαλερί Bernier–Eliades, Επταχάλκου 11, εγκαινιάζεται η αναδρομική (με έργα του από το 1973), ατομική έκθεση του **Jeffrey Vallance**.

Ο καλλιτέχνης παρουσιάζει έναν κόσμο όπου η επιστήμη, η θρησκεία, η πολιτική, η διασημότητα, η τέχνη και η άσκοπη εικασία εμπλέκονται στο αδιέξοδο της μαζικής κουλτούρας. Με μια δαιμόνια αίσθηση του χιούμορ εξερευνά κάθε διάσταση της αμερικανικής κουλτούρας. Η έκθεση θα διαρκέσει ως τις 19 Μαΐου.

• Την Τρίτη 17 Απριλίου, στις 19.00, εγκαινιάζεται η έκθεση γλυπτικής του Μιχάλη Γ. Καλλιμόπουλου, στην γκαλερί Νέες Μορφές, Βαλαωρίτου 9Α. Θα διαρκέσει ως τις 5 Μαΐου.

• Την έκθεση «**Μορφές της Αφαίρεσης, 1940-1980**» στην Αίθουσα Τέχνης «Καππάτος», Αθηνάς 12. Πρόκειται για ομαδική έκθεση ζωγραφικής, γλυπτών και κατασκευών με έργα της Γιάννας Περσάκη και των Καίτη Αντύπα, Διοχάντη, Βέρας Χουτζούμη και Σωσώς Χουτοπούλου-Κονταράτου. Η έκθεση θα διαρκέσει **ως τις 21 Απριλίου**. (Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, 12.00–20.00 και Σάββατο 12.00–15.00).

Ρήγας Βελεστινλής και Βαλκανική Ποίηση

Στις Σέρρες διάλεξαν να τιμήσουν τα 250 χρόνια από τη γέννηση του Ρήγα Βελεστινλή μαζί με την έκδοση *Αίμος: Ανθολογία Βαλκανικής Ποίησης*. Την πρωτοβουλία είχε ο Σύλλογος Φίλων Γραμμάτων και Τεχνών Σερρών και η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών και η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο ασφυκτικά γεμάτο αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης, το βράδυ της 26ης Μαρτίου 2007. «Οι Φίλοι του περιοδικού *Αντί*» εκπροσωπήθηκαν από τον ομότιμο καθηγητή του ΑΠΘ Παναγιώτη Μουλλά, ο οποίος αναφέρθηκε αναλυτικά στην περιπέτεια της έκδοσης της Ανθολογίας, στα περιεχόμενα και τις επιλογές της ελληνικής επιτροπής, αλλά και συνολικά στο εγχείρημα έκδοσης των επτά τόμων, που θα απαρτίζουν την τελική μορφή της έκδοσης σε όλες τις βαλκανικές γλώσσες. Η αναπλ. καθηγήτρια φιλολογίας του ΑΠΘ Άντεια Φραντζή άνοιξε την εκδήλωση με την παρουσίαση του έργου και των ημερών του Ρήγα Βελεστινλή, τονίζοντας την απουσία της τουρκικής συμμετοχής στην έκδοση της Ανθολογίας «Αίμος», εξαιτίας του γεγονότος ότι κάθε τόμος ξεκινά με ποιητικό πρόλογο τον «Θούριο» του Ρήγα. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη ανάγνωση αντιπροσωπευτικών ποιημάτων από τους ηθοποιούς Στέλλα Παπαδημητρίου και Παναγιώτη Σταματόπουλο.

Ερασιτέχνες στην Πάρο

Όπως ξεχωριστές είναι σε ποιότητα εκτέλεσης και ηθοποιίας οι παραστάσεις του έργου του Γ. Σκούρτη *Κομμάτια και Θρύψαλλα* που ανέβασε στη Νάουσα της Πάρου η θεατρική ομάδα Α.Μ.Ε.Σ «Νηρέας». Και οι 14 ερασιτέχνες ηθοποιοί που παίζουν στα 7 μονόπρακτα αποδεικνύονται ισάξιοι, αν όχι και πιο άνετοι, ακόμη και από επαγγελματίες. Πρόκειται για τους: Ντίνα Τριπολιτσιώτη που επέλεξε, δίδαξε το έργο και το σκηνοθέτησε με τη βοήθεια της ομάδας, των: Αντ. Τριπολιτσιώτη, Γ. Ταντάνη, Αλίκη Μαρουλίδη, Μ. Αρκουλή, Παν. Χαμηλοθώρη, Φ. Τσουνάκη, Π. Σκαλιστή, Κ. Μπατσούρη, Ν. Χασούρη, Βαγγ. Οικονόμου, Δημ. Τριαντάφυλλο και Π. Βεντουρή. Ο τελευταίος έγραψε τους στίχους και τη μουσική των τραγουδιών που συνόδευαν την παράσταση. Η ομάδα, που ανεβάζει ανελλιπώς ένα έργο τον χρόνο εδώ και 8 χρόνια, ξεχωρίζει για τις ερμηνείες, τη σύμπνοια ανάμεσα στα μέλη της, την αφοσίωση στην ομαδική δουλειά και στην απόδοση της ατμόσφαιρας των έργων.

Οι κουκούλες

Μερικά φαινόμενα τελευταία πάρα-νοθεύουν, πάρα-στρεβλώνουν ουσιαστικά πράγματα. Είδατε τους στρατιώτες, τους αεροπόρους, τους ναύτες με τα σκεπασμένα πρόσωπα στα γεγονότα του Πανεπιστημίου; Πάλι εκεί οι αντιπρόσωποι των «Επιτροπών» εμφανίστηκαν με κουκούλες. Μέχρι τώρα, στις συνεντεύξεις κουκούλες φορούσαν οι Βάσκοι, ο ιρλανδικός IRA, οι Πολισάριο, οι νοτιοαμερικάνοι αντάρτες, Άνθρωποι που το λέει η καρδιά τους, κάθε μέρα παλεύοντας για ουσιώδη πράγματα, άνθρωποι που αν δείξουν το πρόσωπό τους, κινδυνεύουν να βασανιστούν κι αυτοί κι οι δικοί τους.

Τι παριστάνουν τα δικά μας παιδιά με τις κουκούλες; Σε τι αισθάνονται αντιεξουσιαστές; Στέρηση εξόδου; Καμιά ψιλή στο πειθαρχείο;

Μείωση της θητείας, λέει, καλύτερες συνθήκες εκπαίδευσης, ελευθερία του λόγου, ελεύθερη κίνηση ιδεών. Και μίλησαν για τη μοναξιά της σκοπιάς και συνδικαλισμό.

Είπαν πως ο στρατιώτης, λέει, είναι κι αυτός εργαζόμενος. Επειδή δεν τολμούν να ζητήσουν κατάργηση του στρατού, μετέτρεψαν τη θητεία σε εργασία, το χρόνο τους σε μεροκάματα και παζαρεύουν τι; Συνδικαλιστικές ελευθερίες; Συλλογικές συμβάσεις; Και με ποιο αντισυμβαλλόμενο; Το ελληνικό κράτος ή τον εχθρό;

Τι μπορεί να κάνει, τάχα, το κράτος για τη μοναξιά της σκοπιάς; Ελπίζω να τις θερμάνει, να τις επιπλώσει, να τοποθετήσει στέρεο, βιντεοθήκη, ροκ και τηλεόραση. Το σύνθημα και το παρασύνθημα να δίνεται με πλακάτ. Επάγγελμα στρατιώτης, λοιπόν. Για καινούριο το εμφανίζουν. Για μισθοφόρους πάλι θα μιλήσουμε; Κι αν βρεθεί καμιά πολυεθνική και πληρώνει ακριβότερα;

Αλλά τι δουλειά κάνει ο στρατιώτης; Δεν πρέπει έντιμα να μας πουν τα παιδιά: Θα δοθούν επιδόματα ασκήσεων, υπερωρίας, νυχτερινής εργασίας, ανθυγιεινής εργασίας;

Σα να πηγαίνει μακριά η βαλίτσα, παιδιά. Αισθάνεστε μοναξιά στη σκοπιά; Να σκέφτεστε πως όταν ξαγρυπνάτε, μπορούν εκατομμύρια άλλοι να κοιμούνται ήσυχα. Να σκέφτεστε πως όταν εσείς μαθαίνετε την αμφισβήτηση, κάποιος άλλοι ξαγρυπνούσαν για να έχετε την πολυτέλεια της σκέψης.

Ζητάμε ό,τι τόσα χρόνια καταδικάζαμε; Δυο χρονάκια (για πολλούς και λιγότερο): δυο χρονάκια, λοιπόν, είναι και θα περάσουν.

Σας πειράζει να υπακούετε στις διαταγές του λοχία; Και δεν σας πειράζει που, σαν τα σκυλάκια του Παβλώφ, υπακούατε στα παραγγέλματα της ντουντούκας και στο μασκάρωμα της κουκούλας;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΙΔΑΣ

‘Ο Καϊάφας

Παραλλαγή στον «Μέγα Ίεροεξεταστή»

του Τζίμη Παπανικολόπουλου

—Τί θές λοιπόν νά παραστήσεις; Συνέχισε μέ βροντερή φωνή ὁ Καϊάφας. Τόν Προμηθέα ἢ τόν Κάτωνα; ‘Ο πρῶτος ἦτανε θεός κι ὁ δεύτερος ἡλικιωμένος, δέν ἔπαιξαν τά νιάτα τους σάν ἐσένα. Ἡ μήπως στό βάθος εἶσαι ἀναρχικός σάν ἐκείνον τόν Πρωταγόρα! Θά ξέρεις βέβαια τί τοῦ ἔκαναν οἱ Ἀθηναῖοι δημοκράτες; τοῦ κάψανε τά βιβλία στή μέση τῆς Ἀγορᾶς. Ἐσύ ὅμως δέν ἔχεις γράψει βιβλία κι ἐγώ δέν εἶμαι δημοκράτης. Εἶμαι Ἀρχιερέας καί θά διατάξω νά σέ λιθοβολήσουν.

Σταμάτησε λίγο, ἄπλωσε τό χέρι δίπλα στό ἀσημένιο τάσι καί πήρε ἓνα μικρό καρπό.

—Ἡ καλύτερα, θά σέ παραδώσω στούς Ρωμαίους νά σέ σταυρώσουν, εἶπε φτύνοντας τό κουκούτσι.

Τά τελευταῖα λόγια τά εἶπε μέ δύναμη, κι ἀμέσως ἀκούστηκαν ἀπό παντοῦ φωνές ἐπιδοκιμασίας. Οἱ Γραμματεῖς καί οἱ Πρεσβύτεροι παρότρυναν καί καθοδηγοῦσαν τά πλήθη τῶν φανατικῶν πού εἶχαν μπεῖ στό Ναό, μά ὁ Καϊάφας ὕψωσε τά χέρια κι ἀφοῦ χτύπησε δυνατά τρεῖς φορές, ἔκανε νόημα νά φύγουν. Σέ λίγο ἄδειασε ὁ τόπος καί καθώς ἡ φρουρά μέ τόν Ἐκατόνταρχο ἀποσύρθηκαν στήν κεντρική εἴσοδο, ὁ Ἀρχιερέας τῶν Ἰουδαίων ἔμεινε μόνος μέ τόν αἰχμάλωτό του. Ἐκεῖνος εἶχε στραμμένα τά νῶτα στό φῶς τῆς εἰσόδου καί τά χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου του δέν διακρίνονταν καθαρά. ‘Ο Καϊάφας σηκώθηκε ἀσυναίσθητα, πήγε κοντά, τοῦ ἔλυσε τά χέρια καί ξαναγύρισε στον πέτρινο θρόνο του μέ ἀσυνήθιστη εὐκίνησία.

—Ἀκου λοιπόν νεαρέ, εἶπε ἤρεμα τώρα, ἀκουσέ με νά μάθεις. Ἐχω γεράσει ἐγώ πάνω σ’ αὐτή τήν πέτρα καί σύ εἶσαι ἀκόμα νέος, τά πράγματα δέν εἶναι ὅπως νομίζεις, ἐδῶ εἶναι Ἱερουσα-

λήμ, δέν εἶναι Γαλιλαία. Ἐκεῖ μποροῦσες νά κυκλοφορεῖς ἐλεύθερος, νά λές ὅ,τι θές, νά περπατᾷς πάνω στή λίμνη τῆς Τιβεριάδας καί νά μήν πηγαίνεις στον πάτο, νά μοιράζεις πέντε καρβέλια καί νά χορταίνουν πέντε χιλιάδες νηστικοί, νά ἀνασταίνεις νεκρούς μέ μιά λέξη σου καί τά πλήθη νά σέ δοξάζουν βλέποντας τοὺς μουγγούς νά μουρμουρίζουν τ’ ὄνομά σου, τοὺς κουφούς ν’ ἀκοῦν τά λόγια σου καί τοὺς παράλυτους νά παίρνουν παραμάσκαλα τά δεκανίκια καί νά σέ ἀκολουθοῦν, ναί, μά ὅλα αὐτά ἐκεῖ. Ἐκεῖ, στή Γαλιλαία. Ἄν ἔγιναν ἢ δέν ἔγιναν, ἐσύ τό ξέρεις καί οἱ μαθητές σου πού μοιράζατε ἐλπίδες στοὺς ἀπελπισμένους, ἐγώ δέν ἐνδιαφέρομαι γι’ αὐτά, τά εἶχα πληροφορηθεῖ μά δέν ἀνησυχοῦσα γι’ αὐτά, ἀκόμα κι ὅταν μᾶς ἀποκαλοῦσες ὑποκριτές, μωρούς καί τυφλούς, φίδια καί γεννήματα ἐχιδνῶν καί τάφους κεκοιναμένους, οὔτε καί τότε ἀνησύχησα, θά ῥχόταν καιρός καί θά σοῦ μαζεῦαμε τή γλῶσσα, ἀλλά... ἀλλά... ἀλλά! Νά μετατρέψεις τό πλήθος σέ θυμωμένο ποτάμι πού φούσκωνε ὅλο καί περισσότερο ὅσο ζύγωνε καταδῶ κι ἐσύ ἐπικεφαλῆς νά φοβερίζεις ὅτι θά καταλύσεις τό Ναό καί δέν θ’ ἀφήσεις λίθον ἐπὶ λίθου —ἐ, ὅχι, κατάλαβέ το, ἔπρεπε νά τό σταματήσω αὐτό τό παιχνίδι πού παίζατε ἀπερίσκεπτα. Ἐπρεπε νά τό σταματήσω ἐγώ, γιατί ἂν ἀποφάσιζαν νά τό σταματήσουν οἱ Ρωμαῖοι, θά ἦταν ἄργα γιά ὅλους μας, ὅπως ἔχει γίνει τόσες καί τόσες φορές —μά ἐσύ δέν τά ξέρεις αὐτά. Σήκωσα λοιπόν τό μαστίγιο καί τό παιχνίδι σταμάτησε. Στό εἶπα καί πρὶν, ἐδῶ εἶναι Ἱερουσαλήμ, δέν εἶναι Γαλιλαία, κι ὅταν ὁ Ἄννας μέ πρότεινε γιά Ἀρχιερέα, ἔπρεπε νά δεχτῶ καί τό μαστίγιο πού ἀπαιτοῦσε τό ἀξίωμα. Προσωπικά δέν τό ἤθελα, μά ἦταν βλέ-

πεις τό πόστο πού τό ἀπαιτοῦσε. Δέν γινόταν ἄλλιῶς, δέν μπορεῖς νά διαλέξεις, σ’ ἔχουν διαλέξει, αὐτό εἶν’ ὅλο.

Ἄπλωσε ἀφηρημένος τώρα τό χέρι καί πήρε ξανά ἓναν μικρό καρπό, μά φτύνοντας τό κουκούτσι τό πάτησε.

—Ἡ φτώχεια καί ἡ δυστυχία εἶναι πόρνες σκληραγωγημένες καί χρειάζεται μαστίγιο γιά νά τίς κουμαντάρεις. Τά χρόνια ἦταν δύσκολα, πού νά ξέρεις ἐσύ, ὅσες φορές σηκώσαμε κεφάλι μᾶς ἀποδεκάτισαν, μᾶς πούλησαν σκλάβους, μᾶς σταύρωναν κατά χιλιάδες, λεηλάτησαν τά κτήρια τοῦ Περιβόλου, ἐσκύλευαν τοὺς νεκρούς καί ἔσχιζαν τίς κοιλίες τῶν αἰχμαλώτων νά βροῦν χρυσά. Δέν γινόταν τίποτα λοιπόν. Ἡ μόνη λύση ἦταν νά κρατηθεῖ μιά ἰσορροπία ἀνάμεσα στό σκλαβωμένο λαό καί τοὺς Ρωμαίους κατακτητές. Αὐτός ὁ λαός ἔπρεπε νά ζήσει, γι’ αὐτό χρειαζόταν ἓνα πρᾶγμα ἀπλό μά ἀδιαφιλονίκητο: τό ψωμί. Μέ τήν ἐλευθερία μπορεῖ καί νά πεθάνεις, ἀλλά μέ τό ψωμί θά ἐπιβιώσεις. Ἀπαγόρευσα λοιπόν κάθε σκέψη γιά ἐλευθερίες καί γιά ξεσηκωμούς, ἀλλά κατάφερα νά ἐξαργυρώσω τήν ἀπαγόρευση αὐτή μέ ἓνα φτωχό καρβέλι, ζυμωμένο θά πεῖς μέ δάκρυα, ναί, μά ἦταν τό δίχως ἄλλο ἓνα καρβέλι. Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη φροντίδα, ὑποταγή γιά τήν ἐπιβίωση. Κι ἡ ἄλλη μου ἔγνοια, νά μείνω ὀρθιος. Μέσα σ’ αὐτή τήν καταιγίδα καί τόν ἐξολοθρεμό νά μείνω ὀρθιος γιά νά μεταλαμπαδεύω τό Νόμο καί τίς ὑποθήκες τοῦ θεοῦ μου στοὺς ἐπερχόμενους. Ἐστω καί μέ σκλαβωμένη πατρίδα, ἡ πίστη καί τό φρόνημα θά ἐπιζήσουν χάρι σ’ ἓνα φτωχό καρβέλι, ἀκόμα καί ὅταν οἱ φυλές τοῦ Ἰσραὴλ διασκορπιστοῦν, γιατί ἐδῶ, στοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους καί τίς κρύπτες τοῦ Ναοῦ, ὅλα ἐτοῦτα ἐγώ θά τά φυλάξω ἀκοίμητα. Ὅπως τό εἶπες καί σύ, αὐτή

είναι ή δική μου ώρα: ή έξουσία της νύχτας.

Σταμάτησε λίγο, σάν νά 'θελε νά πάρει ανάσα από τό άπροσδόκητο μαστίγωμα της τελευταίας φράσης, μά άμέσως συνέχισε μέ σκληρή φωνή:

—Ναί, έτσι όπως τό είπες. 'Η έξουσία της νύχτας. 'Ολες τίς έξουσίες τίς έχουν τώρα οί ρωμαϊκές λεγεώνες, και τό μόνο όρθιο είναι αυτός ό Ναός για νά ασκούμε τά καθήκοντά μας την ήμέρα αλλά και τίς έξουσίες μας τή νύχτα. 'Η μέρα μάς δείχνει νά χαμογελάμε, αλλά ή νύχτα κρύβει την όργή μας. Βία στή βία: 'Η ραδιουργία, ή ύπονόμευση, ή ύποκρισία, ή εξαγορά, ή δίψα της λεηλασίας, είναι οί άρετές του σκλάβου —πώς και δέν τό 'μαθες! 'Οχι λοιπόν, δέν θά σ' αφήσω νά καταλύσεις αυτόν τό Ναό πού έχτισαν πέ-

τρα μέ πέτρα οί παραδόσεις και τά δάκρυα της φυλής μας, όχι δέν θά τόν αφήσω εγώ άφύλακτο, κι άς λές έσύ ό,τι θές. Και νά ξέρεις πώς θά 'ρθει μία μέρα πού θά μιλήσει ή Δικαιοσύνη και ό Θεός θά λάμψει στή δόξα του. Θά τσακίσει τά κόκκαλα των άπίστων και θά συντρίψει τά δόντια και τά σαγόνια των λιονταριών πού μάς σπαράζουν. Κι όλοι θά εξαφανιστούν σάν τό νερό πού τρέχει και χάνεται, σάν τρυφερό χορτάρι πού μαραίνεται, σάν άκαιρο έκτρωμα γυναίκας στην άμαρτία της νύχτας. Και τότε οί δίκαιοι θά ευφρανθούν όταν δούν την έκδίκηση, θά πλύνουν τά χέρια τους στό αίμα των τυράννων και των άσεβών, και τότε, ώ ναί, τότε όλοι όσοι γλιτώσουν θά πουν: νά πού ή Δικαιοσύνη φέρει καρπούς, νά πού ύπάρχει θεός και κρίνει αυτούς πού άμάρτησαν έδω, έδω στή γή.

Καθώς έλεγε τά τελευταία λόγια είχε σηκωθεί όρθιος. Τό χέρι του έτρεμε, τά μάτια του πετούσαν φωτιές, κι όπως πλησίασε τόν 'Αλλον νόμιζες πώς θά τόν συντρίψει μ' εκείνη την άλόγιστη φλόγα πού δέν είναι τίποτ' άλλο παρά ή τύφλα του εύφυσος και ή κακία του δικαίου.

'Ο 'Αλλος έμενε άκίνητος, σιωπηλός, μέ μιάν ήρεμη λύπη γι' αυτόν τόν κάτισχο γέροντα πού είχαν ρημάξει τό

άξίωμα και ό χρόνος, μά όταν άκουσε τά τελευταία λόγια σήκωσε άσυναίσθητα τά χέρια κι έκρυψε τό πρόσωπό Του. 'Ο Καϊάφας τό παρατήρησε, και κάθισε άργά μέ κάποια ικανοποίηση στόν πέτρινο θρόνο. Και διπλώνοντας τό ιμάτιο στόν καρπό του χειριού, ξαναείπε μέ δύναμη δείχνοντας κάτω:

—Ναί, έδω, έδω στή γή. Κι όχι στόν ουρανό. Γιατί όλα αυτά πού ισχυρίζομαι εγώ έχουνε βάρος σάν έτούτη την πέτρα, κι αυτά πού λές έσύ για άγάπη, για καθαρή καρδιά και για ταπεινοφροσύνη είναι μονάχα λόγια, κι έτσι θά μείνουν άκόμα κι όταν περάσουν δυό χιλιάδες χρόνια. Τούς άκούς; 'Ολοι αυτοί πού φωνάζουν είναι οί άπόκληροι και οί ταπεινοί πού άγάπησες, πού σε πίστεψαν γιατί τούς γιάτρευες, πού σε άκολουθούσαν γιατί τούς έταξες τή βασιλεία των ουρανών. Είναι οί ίδιοι πού πριν λίγες μέρες φώναζαν «ώσαννά», οί ίδιοι πού έστρωναν τούς δρόμους μέ βάγια, μόνο πού δέν τά έστρωναν για νά περάσεις έσύ αλλά για νά περάσουν αυτοί και νά φωνάζουν τώρα «σταυρωθήτω». Αυτοί δέν θά πεθάνουν ποτέ.

Κι άμέσως πρόσθεσε χαμηλόφωνα:

—Και δέν ξοδέψαμε παρά έλάχιστα, δέν είναι νά τό συζητάει κανείς, οί πιο πολλοί ήρθαν από μόνοι τους. Κατάλα-

βες τώρα; Πρόσθεσε μέ νόημα και μία κούραση ξαφνική χαμήλωσε τό μέταλλο της φωνής του. Είδες πόσο πάμφθηνη είναι ή έλπίδα των ουρανών; Γιατί δέν μιλάς; Μάταια όλα, και τά δικά σου και τά δικά μου, είπε άπότομα, δίχως ανάσα. Βρεθήκαμε κι οί δυό παγιδευμένοι, έσύ μέ τό όραμα της 'Αγάπης κι εγώ μέ την ευθύνη του άξιώματος. Μας έχουν άμετάκλητα σημαδέψει, έσένα ό θάνατος κι έμένα ή κατάρρα, μόνο και μόνο για νά γεννοβολάνε αυτοί τά παιδιά τους. Αυτό τό δράμα δέν τό διοργανώσαμε εμείς αλλά οί ρόλοι μας για νά μπορούν νά ύποκρίνονται αυτοί στόν αιώνα, νά σε προδίδουν κάθε φορά κι ύστερα ρίχνοντας τό άνάθεμα στή δική μου πλάτη νά σε ξαναπροδίδουν μέ χέρια καθαρά. Σ' αυτό τό θέατρο πού θά παίζεται πάντα και

πάντα, εμείς θά είμαστε δύο κομπάρσοι επώνυμοι, αλλά οί πρωταγωνιστές θά κρύβονται δίχως όνόματα στό μαύρο σκοτάδι της πλατείας.

Είπε τά τελευταία λόγια μονομιās, σάν νά τόν βάραιναν καιρό και του ξέφυγαν, μά στό άνήσυχο βλέμμα του φαινόταν καθαρά πώς δέν ήταν αυτά πού τόν τυραννούσαν. 'Απλά τά ξεστόμισε όπως μονολογει κανείς κάποια δύσκολη ώρα, γι' αυτό και σώπασε άπότομα δίχως νά δώσει σημασία στην ταραχή του 'Αλλου. Τό πληρωμένο μίσος έμπαινε τώρα κύματα κύματα από την όρθάνοιχτη πύλη, και ό 'Αρχιερέας ήταν σάν νά φόρεσε μέ μία έπίσημη κίνηση τά χρυσοποίκιλτα άμ-φια, όταν μέ βροντερή φωνή,

—'Αγάπη λοιπόν έ; 'Αγάπη, ρώτησε τόν αίχμάλωτο δείχνοντας έξω. Μέσα στην άγρια άνάγκη της επιβίωσης πού χωράει ή 'Αγάπη, δέ μου λές; Στό κάτω κάτω όλοι αυτοί για ποιόν νά νιώσουν άγάπη; Για τούς Ρωμαίους; Νά είναι πρᾶοι, ναί, νά είναι υπάκουοι, ναί, μά άλλο ή άμφίεση της άγάπης κι άλλο ή ίδια ή 'Αγάπη. Τό πρώτο τό δίδαξα εγώ, αλλά τό δεύτερο τούς τό 'μαθες έσύ κι έτρεξαν πίσω σου. Αυτό, έ, όχι, αυτό δέν τό χωράει ό νοϋς. Μή μέ κοιτάς μ' αυτό τό βλέμμα και μή σωπαίνεις, οί δυό μας είμαστε δέν μάς άκούει κανείς, μίλα και δός μου νά καταλάβω πώς

μπορεί σ' αυτή τήν άδικία καί τόν πα-
ραλογισμό νά βρεΐ τόπο ή αγάπη. Εΐσαι
προδότης ή μήπως εΐσαι λαοπλάνος; "Η
σ' έχει ό θεός του Ισραήλ καταραστεί;
Τί εΐπες σ' αυτούς καί σ' ακολούθησαν
τυφλά, πώς έπεισες όλον αυτό τόν κό-
σμο καί σέ πίστεψε χωρίς κανένα έπι-
χείρημα; Πές μου γιατί θά τρελαθώ, τί
είναι αυτό πού δέν καταλαβαίνω; Τί;
Πατί μέ πνίγεις καί δέ λές τίποτα, πώς
καί κατάφερες μέ ώραΐα λόγια ό,τι δέν
έχω καταφέρει τόσον καιρό μέ τό έπι-
χείρημα καί τή φοβέρα; Ποιός είναι λοι-
πόν ό Άρχιερέας έδω μέσα, έγώ πού
πνίγομαι ή έσύ πού σωπαίνεις;

Ό γέροντας δίχως νά τό καταλάβει
είχε καί πάλι σηκωθεί καί ό αντίλαλος
της φωνής του τυμπάνιζε στόν άδειο
Ναό καθώς χτυπούσε μέ δύναμη στίς κέ-
δρινες έπενδύσεις των τοίχων. Τώρα ένα
βήμα σχεδόν τόν χώριζε από τόν Άλλον,
καί τά τρομαγμένα του μάτια έψαχναν
αυτό τό ήρεμο νεανικό πρόσωπο όπου
στή δόξα της όμορφιάς οί έξευτελισμοί
καί τά μαρτύρια είχαν προσθέσει ένα
αλλιώτικο φώς. "Εξω ή γή μοσκοβο-

λούσε, οί δρόμοι μύριζαν βάρια καί πι-
κραμύγδαλα, κι από τά βάθη άνέβαινε
όπως πάντα ή άνήκουστη χαρά των θα-
μένων σπόρων. Ήταν άνοιξη, καί μόνο
μέσα στό πρεσβύτεριο μέ τούς πανύψη-
λους πυλώνες ένα μαύρο πουλί τίναζε
τά φτερά του, καθώς ένας ώραΐος νε-
κρός καί ένα άταφο φάντασμα δέν είχαν
τίποτ' άλλο νά πουν.

—Άπό ποϋ λοιπόν εΐσαι σύ; Άπό ποι-
όν κόσμο έρχεσαι καί ποϋ μάς πηγαί-
νεις; μουρμούρισε τώρα μέ τρόπο ό
Καϊάφας καί κάνοντας ένα βήμα πίσω
αναποδογύρισε μεμιάς τήν κλεψύδρα
του βωμού των άρωμάτων, σάν νά 'θελε
νά σταματήσει τό χρόνο. Ήταν μία κί-
νηση απελπισίας γιατί ακριβώς εκείνη
τήν ώρα, τήν ώρα πού ό Άρχιερέας πνι-
γόταν στό άδιέξοδο της λογικής του,
τήν ώρα πού ή άνοιξη όρμούσε όλόφω-
τη από τήν όρθάνοιχτη Πύλη στους
σκοτεινούς κρυψώνες μέ τίς διπλές στο-
ές καί ή χιλιόχρονη λίγδα του Ναού φά-
νηκε πρός στιγμή νά κινδυνεύει από τό
κάτασπρο φώς, τήν ώρα εκείνη άλλαξε
ή ιστορία του Κόσμου. Καθώς ό γέρο-

ντας έκλιπαρούσε μιάν άπάντηση, ό
Άλλος τόν πλησίασε άργά, ακούμπησε
τά χέρια του στους ώμους καί κοιτάζο-
ντάς τον κατάματα, τόν φίλησε ξαφνι-
κά στό ιδρωμένο μέτωπο. Ό Άρχιερέας
έμεινε άφωνος, τρέκλισε πρός τά πίσω
καί τέντωσε τά χέρια σάν νά 'θελε νά
φυλαχτεί, νά μήν πέσει. "Υστερα, όταν
κατάφερε νά σταθεί καί πάλι όρθιος,
διέρρηξε τά ίμάτιά του καί μέσα από τά
κουρέλια φάνηκε τότε ή στάχτη των γη-
ρατειών. Τήν ίδια στιγμή άστραψε ό
οϋρανός, σκίστηκε στά δύο τό κόκκινο
παραπέτασμα του Ναού, ή γή άνατα-
ράχτηκε καί κοματιάστηκαν οί βράχοι,
άνοιξαν τά μνημεία καί βγήκαν στό
φώς τά σώματα των νεκρών, μά πάνω
απ' όλα ακούστηκε στεντόρεια ή φωνή
του Καϊάφα καθώς πρόσταξε τόν Έκα-
τόνταρχο της Φρουράς:

—Πάρτε τον!

—Σταυρώστε τον! Άντιλάλησε τό
πλήθος.

Καί πλέξαντες στέφανον έξ άκανθών
έπέθηκαν επί τήν κεφαλήν αυτού, καί
απήγαγον αυτόν εις τό σταυρώσαι. ❧

Μπορίς Παστερνάκ
ΔΟΚΤΩΡ ΖΙΒΑΓΚΟ
Μετάφραση από τα ρωσικά:
Μαρία Τσαντσάνογλου

Τα πάθη της συνείδησης του 20ού αιώνα

Το μυθιστόρημα, για πρώτη φορά
αυτούσιο, μεταφρασμένο από τα ρωσικά

Η επιχείρηση εξόντωσης του έργου
μέσα από την άγνωστη αλληλογραφία
των μυστικών υπηρεσιών της ΕΣΣΔ

Σελ. 668, € 29,00

ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 31 106 75 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 72 31 271 - FAX: 210 72 54 629
www.potamos.com.gr - info@potamos.com.gr

Εκδόσεις
ΠΟΤΑΜΟΣ

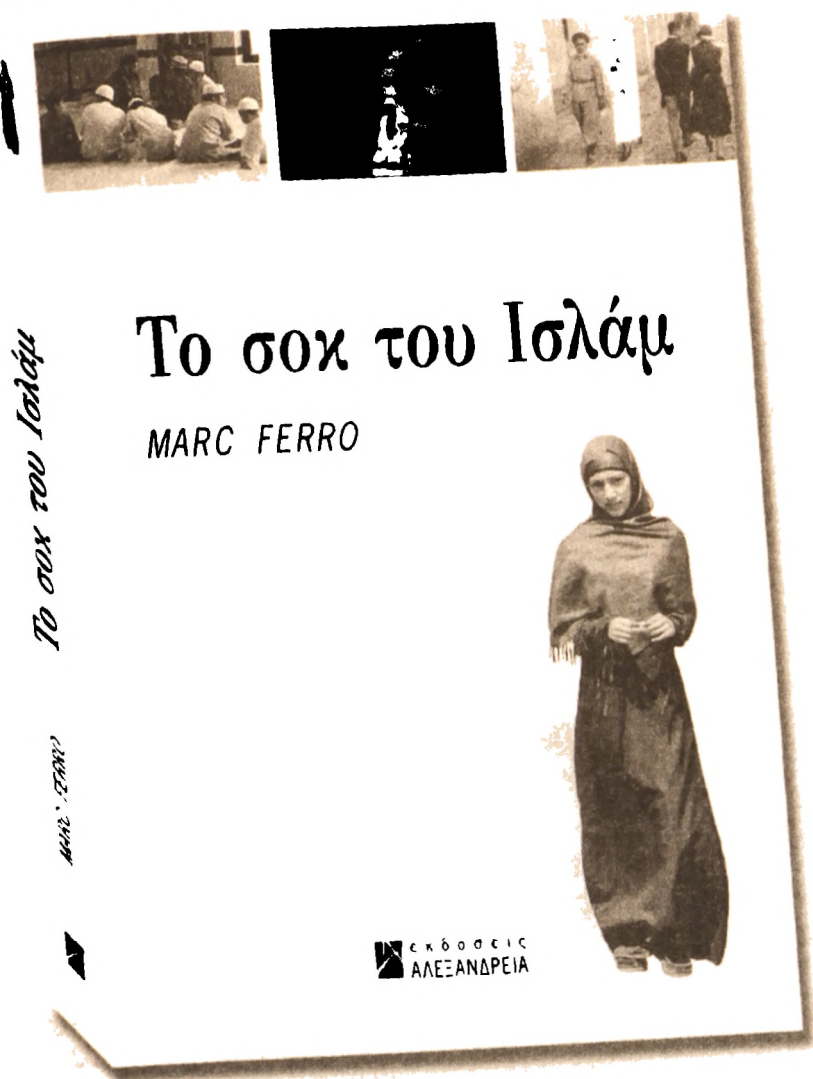
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

MARC FERRO

Το σοκ του Ισλάμ

Πολυσύνθετο και πυκνό, το βιβλίο βρίθκει από ιστορικές πληροφορίες και λεπτομερείς αναλύσεις των ποικίλων κόσμων του ισλάμ: από το Μαγκρέμπ ως τον Ινδικό ωκεανό, περνώντας από το Ιράν, την Τουρκία, την αραβική Εγγύς Ανατολή, το ασιατικό ισλάμ ή εκείνο του Καυκάσου. Μας επιτρέπει να πάρουμε την απαραίτητη απόσταση ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα τα βαθύτερα ελατήρια της κρίσης που σοβεί στον αραβικό πολιτισμό καθώς και τη σύγκρουση της Δύσης απέναντί του.

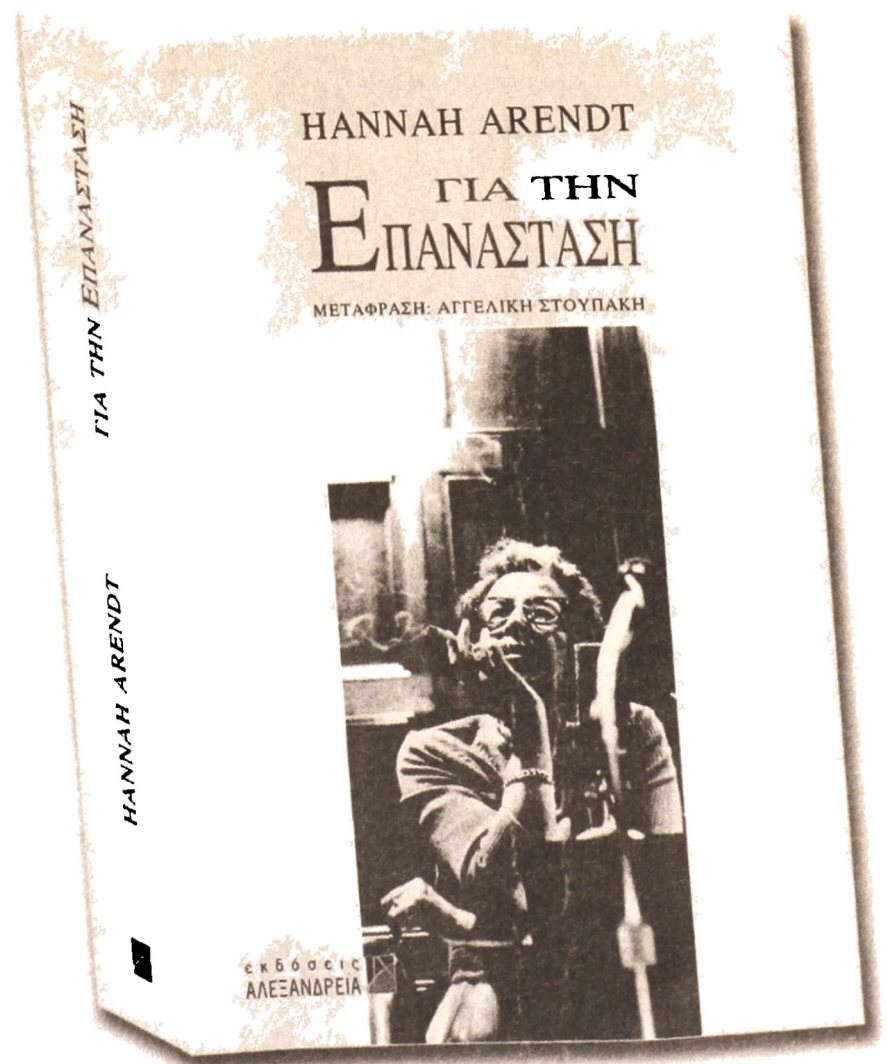
LE MONDE DIPLOMATIQUE

HANNAH ARENDT

Για την επανάσταση

Η έμπνευση από πολιτικές παραδόσεις της αρχαιότητας, η αμφιλεγόμενη εμπειρία των μεγάλων επαναστάσεων της νεότερης εποχής και η ριζική επανεξέταση κρίσιμων φαινομένων του σύγχρονου κόσμου –όπως η σχέση πολέμου και επανάστασης, το «κοινωνικό ζήτημα» σε συνάρτηση με την πολιτική, η διάκριση μεταξύ απελευθέρωσης και ελευθερίας– συνθέτουν το κλασικό αυτό έργο, που υπογράφεται από τη σημαντικότερη πολιτική φιλόσοφο του 20ού αιώνα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Σόλωνος 133, 10677 Αθήνα, τηλ. 210 3806305, 210 3821813
fax 2103838173, www.alexandria-publ.gr, alexcom@otenet.gr

Ενενήντα πέντε χρόνια από το ναυάγιο του «Τιτανικού»

του Σάββα Παύλου

Κλείνουν αυτές τις μέρες ενενήντα πέντε χρόνια από το ναυάγιο του «Τιτανικού». Τη νύχτα της 14ης προς τη 15η Απριλίου του 1912, ύστερα από πρόσκρουση σε παγόβουνο, το θαυμαστό επίτευγμα της σύγχρονης, τότε, ναυπηγικής βυθίστηκε στην παγωμένη θάλασσα, παίρνοντας στο βυθό και 1.500 από τους 2.200 επιβάτες του· σώθηκαν μόνο 700, λιγότεροι από το ένα τρίτο.

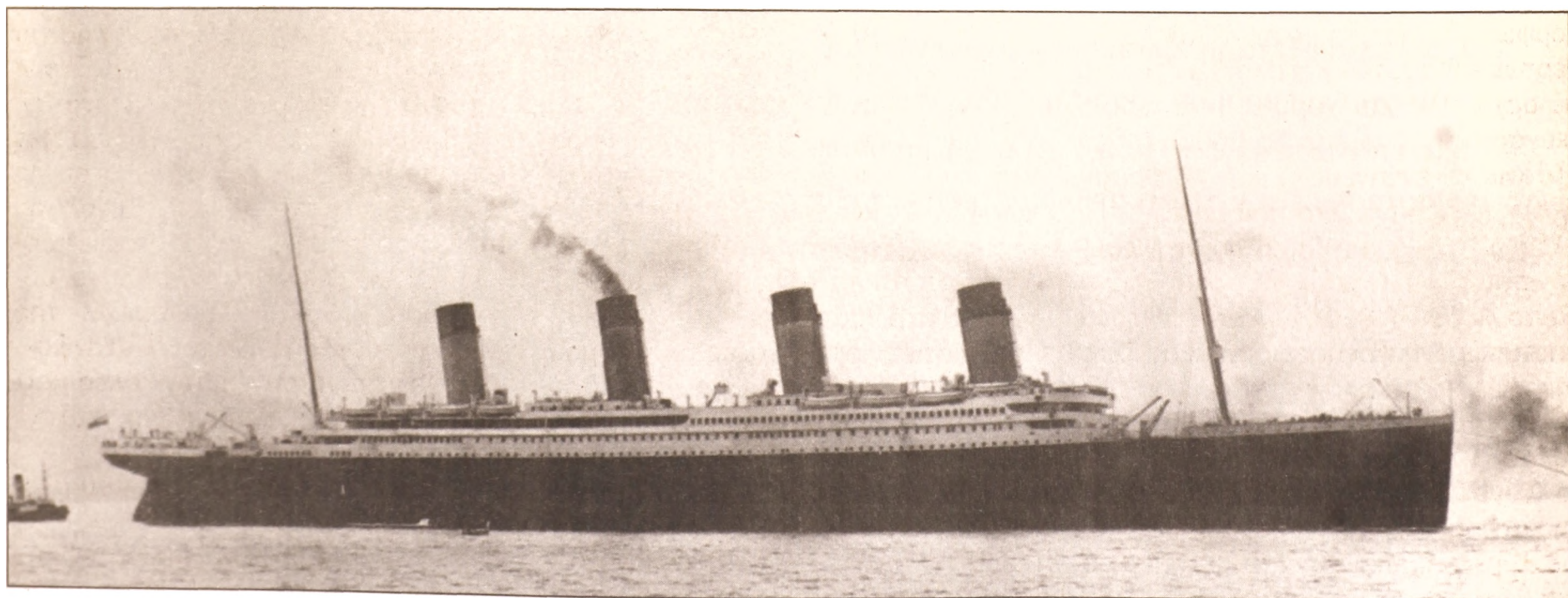
Παρά τη χρονική απομάκρυνση, και ύστερα από τόσα άλλα πολύνεκρα ναυάγια, μερικές φορές πολυπληθέστερα, το θέμα του «Τιτανικού» εξακολουθεί να συγκινεί και οι συναισθηματικοί κραδασμοί που προκάλεσε δεν φαίνεται να καταλαγιάζουν. Δεκάδες βιβλία –μυθιστορήματα και χρονικά–, πληθώρα δημοσιογραφικών ερευνών και συνεντεύξεων με τους επιζήσαντες, αμέτρητες ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές κι ακόμα τέσσερις κινηματογραφικές μεταφορές της ιστορίας του ναυαγίου, πάντοτε εισπρακτικές επιτυχίες, επιβεβαιώνουν αυτή τη συγκίνηση. Πρέπει λοιπόν να συζητήσουμε το

θέμα αυτό και να διαγράψουμε κάποιους λόγους που προκαλούν το ενδιαφέρον γι' αυτή τη ναυτική τραγωδία που συνέβηκε πριν από ενενήντα πέντε χρόνια.

Εν αρχή ην το όνομα: «Τιτανικός». Ένα επίθετο από τους Τιτάνες της ελληνικής μυθολογίας, που ήταν η προσωποποίηση των μεγάλων δυνάμεων. Στους αρχαίους Έλληνες, το επίθετο τιτανικός, σύμφωνα με το λεξικό Liddell-Scott, σήμαινε: ο ανήκων ή αρμόζων στους Τιτάνες και μέχρι σήμερα το επίθετο αυτό όπως και τα παρόμοια (τιτάνιο έργο, τιτανώδης προσπάθεια) έχουν την έννοια του υπεράνθρωπου, του γιγαντιαίου και του μεγαλειώδους.

Συναφές με το θέμα ήταν και το γενικότερο πνεύμα της εποχής. Που τόνιζε την αξία των μηχανών, με παιδικό ενθουσιασμό, χαιρέτιζε κάθε καινούρια εφεύρεση, υπερεκθείαζε και ηρωοποιούσε τους μηχανολόγους-κατασκευαστές, είχε έναν ξέφρενο ρυθμό προβολής της δυνατότερης, ταχύτερης και μεγαλύτερης μηχανικής κατασκευής, πίστευε ότι, με τα νέα επιτεύγματα των μηχανών, η επικυριαρχία επί της φύσης ήταν πια αναμφισβήτητη. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα ήταν και η όλη διαφήμιση και προβολή του πλοίου. Ότι ήταν ένα θαύμα της ναυπηγικής τέχνης, πολυτελέστατο και ολόφωτο, με μηχανές πανίσχυρες και τέτοια κατασκευή που ήταν κυριολεκτικά αβύθιστο. Γι' αυτό και η αδιαφορία της ιδιοκτήτριας εταιρείας για τον εφοδιασμό του με όλες τις αναγκαίες ναυαγοσωστικές λέμβους, που θεωρήθηκαν περιττές σε ένα αβύθιστο σκάφος.

Στο ναυάγιο του «Τιτανικού» ενυπήρχε λοιπόν το θέμα της ύβρης και της τι-

μωρίας της. Ο άνθρωπος ναυπηγούσε με έπαρση ένα πλοίο, μεγαλειώδες και επιβλητικό, που άρμοζε και ανήκε στους Τιτάνες. Στην επαφή και σύγκρουσή του με τα στοιχεία της φύσης ο «Τιτανικός» βυθίστηκε. Δεν θα μας συγκινούσε τόσο αν το πλοίο αυτό ονομαζόταν «Γλασκώβη» ή «Ελεονόρα Λίβινγκστον».

Ακόμη, αυτή η θαυμαστή κατασκευή, ο μεγαλειώδης «Τιτανικός», χάνεται στον βυθό, στο πρώτο του, στο παρθενικό του, ταξίδι. Είναι ένα άλλο στοιχείο που φορτίζει έντονα συγκινησιακά την περίπτωση αυτού του ναυαγίου. Το γεγονός παραπέμπει σε εφηβική προσπάθεια που καταπίπτει άτυχη και θνησιγενής, συμπυκνώνει λοιπόν έναν πανίσχυρο και κοινό στους ανθρώπους συμβολισμό. Δεν θα μας συγκινούσε τόσο αν το ίδιο καράβι, ο «Τιτανικός», βυθιζόταν π.χ. τέσσερα χρόνια μετά την ναυπήγησή του, στο εικοστό πέμπτο ταξίδι του.

Υπάρχουν και άλλα που συντείνουν στη συγκινησιακή φόρτιση γύρω από το ναυάγιο αυτό. Στο πλοίο επέβαιναν κυρίως άνθρωποι των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων. Ο καλός κόσμος της Μπελ Επόκ. Πολλοί απ' αυτούς δεν ταξίδευαν για καμιά δουλειά· επιβιβάστηκαν για λόγους ψυχαγωγικούς, για να έχουν την ευκαιρία να ταξιδέψουν με αυτό το υπέροχο και δυνατό πλοίο στην πρώτη του διαδρομή. Όλες τις μέρες πριν από το ναυάγιο οι χώροι του πλοίου, πολυτελέστατοι και πάνμφωτοι, ήσαν πλήρεις από επιδείξεις και εικόνες ομορφιάς, ωραίου γούστου, κομψών φορεμάτων, κατανάλωσης εύγεστων εδεσμάτων και ακριβών ποτών, με ορχήστρα και χορούς από ωραία ζευγάρια στην πίστα. Το βύθισμα του «Τιτανικού» ενέπνευσε και τον δικό μας Γιάννη Σκαρίμπα. Στο ποίημά του «Το πλοίο (ο Τιτανικός)», που συμπεριλαμβάνεται στην ποιητική του συλλογή *Εαυτούληδες* (1950), υπάρχει έντονα αποτυπωμένη η ατμόσφαιρα αυτή. Στο «περήφανο πλοίο», με τα «ονείρου φώτα χρυσά» υπάρχει η «θεία ώρα» με τα βαλς στη σάλα, οι έξωμες μυλαίδες και τα ζεύγη που ωραία στροβιλίζονται, η μπάντα με την αιθέρια μέθη και η κυρία, η μοιραία και ωραία, με το βιβλίο στο χέρι και την πολυτέλεια να μελαγ-

χολεί, ίσως από ανία, που πλησιάζει τον πλοίαρχο για να ρωτήσει και πληροφορηθεί το: «Μα βέβαια, βυθιζόμεθα κυρία».

Ο ταξικά δομημένος κόσμος μας υπήρχε φυσικά και στο πλοίο αυτό, με τους επιβάτες της πρώτης και των κατώτερων θέσεων, με τις ανάλογες διακρίσεις, όμως δεν είναι καθόλου τυχαίο που επικράτησε γενικότερα, για όλο το πλοίο, η ολόφωτη εικόνα της πρώτης θέσης, τουλάχιστον σ' αυτή επιμένουν να εστιάζουν οι σχετικές κινηματογραφικές ταινίες.

Λευκοί, λοιπόν, των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων, σ' ένα πολυτελέστατο πλοίο που θεωρείται αβύθιστο και που ενώνει τις πιο δυνατές και εκσυγχρονισμένες χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής, την Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες, διαπλέουν τον Ατλαντικό, σ' ένα ταξίδι ευημερίας και ευωχίας, κι αυτό το ταξίδι τους εξελίσσεται σε διάπλευση της Αχερουσίας. Ένα πλοίο με πολυπληθέστερους μετανάστες, στρατιώτες, πρόσφυγες ή δούλους που ναυαγεί π.χ. στη γραμμή Ινδίας – Ιάβας δεν προκαλεί αυτή την αντίστιξη ευτυχίας και κατάρρευσής της, που δημιουργεί στην περίπτωση του «Τιτανικού» η συναισθηματική μας παιδεία.

Μερικοί διαβλέπουν έναν ταξικό ανταγωνισμό στη συνεχή ενασχόληση και επιστροφή στο ναυάγιο του «Τιτανικού». Μια ταξική χαιρεκακία για το βύθισμα του «καλού κόσμου». Μπορεί να ενυπάρχει αυτό, όμως το κυριότερο βρίσκεται στην αντίθετη πλευρά, στην ταύτιση της πλατιάς μάζας των ανθρώπων με τον κόσμο αυτό. Κάτι ξέρει το Χόλιγουντ που συνήθως επιμένει στις ταινίες του σε ιστορίες που εξελίσσονται στους κύκλους των ανωτέρων κοινωνικών στρωμάτων, ενώ προσβλέπει στα εισιτήρια μιας πελατείας που προέρχεται από τα πολυπληθέστερα κατώτερα στρώματα.

Οι πλατιές λοιπόν μάζες του κόσμου, με τα καθημερινά αγχώδη και ανιαρά, που ζουν μικροζημιές και μικροκέρδη συμψηφίζοντας, βλέπουν τον κόσμο, με τον οποίον αρέσκονται να ταυτίζονται, σε μια κρίσιμη στιγμή που υπερβαίνει το συνηθισμένο. Ο κόσμος αυτός του «Τιτανικού» βρέθηκε σε ένα

οριακό σημείο και η ψαλίδα της μικροψυχίας και της μεγαλοψυχίας άνοιξε με μεγάλο άνοιγμα διαφοράς. Έχουν καταγραφεί συγκλονιστικές περιπτώσεις θάρρους και ηρωισμού καθώς και άλλες αποτρόπαιες περιπτώσεις μικρότητας. Άντρες που προσπάθησαν να εξαγοράσουν αξιωματούχους του πληρώματος ή ντύθηκαν γυναικεία για να επιβιβαστούν στις βάρκες διάσωσης μαζί με τα γυναικόπαιδα, κι άλλοι που επιτελούσαν το καθήκον τους με συνέπεια, γνωρίζοντας ότι σε λίγη ώρα θα ήσαν νεκροί. Άλλοι που κυριεύτηκαν από τον πανικό κι άλλοι που αντιμετώπισαν τον επικείμενο θάνατό τους με τη μεγαλύτερη ηρεμία και αξιοπρέπεια. Σε όλες τις μαρτυρίες των επιζώντων αναφέρεται η συγκλονιστική στάση της ορχήστρας που μέσα στο χάος της καταβύθισης εξακολουθούσε να παίζει για να βοηθήσει στην κατάπνιξη του πανικού.

Πριν κλείσουμε να αναφέρουμε ακόμη κάτι που φορτίζει πιο έντονα την υπόθεση αυτή: Το θέμα της συγκυρίας και των πιθανοτήτων. Όπως ήταν ναυπηγημένος ο «Τιτανικός», ακόμη και αν τρυπούσαν τέσσερα από τα στεγανά διαμερίσματά του, θα παρέμενε αβύθιστος. Το παγόβουνο με το οποίο συγκρούστηκε του τρύπησε πέντε. Έτσι το βύθισμα του πλοίου ήταν αναπότρεπτο. Το πώς προκλήθηκε η σύγκρουση με το παγόβουνο και, κυρίως, η ρήξη των πέντε στεγανών διαμερισμάτων, αποτελεί μια συσώρευση συμπτώσεων εκπληκτική (η ταχύτητα του πλοίου, η απόσταση του παγόβουνου, οι μοίρες της στροφής για αποφυγή του κ.λπ.). Ένας από τους παράγοντες αυτούς να αλλοιωνόταν, για μερικά εκατοστά του μέτρου, για μερικά δέκατα του δευτερολέπτου, το πλοίο θα σωζόταν. Όπως τονίστηκε, πολύ παραστατικά, ακόμη κι αν προκαλούσαμε, με το ίδιο παγόβουνο, σύγκρουση χιλίων άλλων πλοίων, της ίδιας κατασκευής με τον «Τιτανικό», αποκλείεται να συνέπιπταν όλες μαζί οι ατυχείς συγκυρίες και να υπήρχε άλλη περίπτωση βύθισης.

Ο «Τιτανικός» με τη βύθισή του ανασύρει στην επιφάνεια θεμελιώδεις συμβολισμούς και βασικά μοτίβα της ανθρώπινης τραγικής περιπέτειας.

9ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

Μέρες αληθινού κινηματογράφου

Παρά την (επιεικώς) ατυχέστατη και ακατανόητη –ως έμπνευση και ως εκτέλεση– κατακλείδα του χαιρετιστήριου λόγου του γενικού γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού, στη διάρκεια της τελετής(!) έναρξης του φετινού 9ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ της συμπρωτεύουσας, να αναγγείλει ως τελεσίδικη την απόλυση των 21 συμβασιούχων (μεταξύ αυτών και έμπειρων στελεχών) του «Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης», κατακλείδα η οποία κυριολεκτικά πάγωσε την κατάμεστη αίθουσα του «Ολύμπιον», η διοργάνωση πραγματοποιήθηκε με εντυπωσιακή επιτυχία και στην ίδια γραμμή με το κύριο φεστιβάλ του Νοέμβρη, δηλαδή τη γραμμή του Big Bang: Προγραμματισμένη επιλογή διόγκωσης και εξακτίωσης και της διοργάνωσης του ντοκιμαντέρ προκειμένου να επιτευχθεί αισθητή αναβάθμισή του ως πολύμορφου πολιτιστικού (και όχι μόνο) γεγονότος μέσα και έξω από τα εθνικά μας σύνορα. Επίσης –σημαντική επιδίωξη– να το πλησιάσει ο μεγαλύτερος αριθμός θεατών και να οικειωθεί το ντοκιμαντέρ, στις εναλλακτικές και δημιουργικές μορφές του μέσα από έναν διευρυμένο αριθμό ταινιών. Και είναι φανερό ότι μια τέτοια λογική θα πρέπει να έχει αμφίδρομο οφέλη: για τον θεατή και για τον δημιουργό, με μεσολαβητή το Φεστιβάλ. Η εμμονή στην άλλη, την ελιτίστικη λογική, ενός φεστιβάλ-κινηματογραφική λέσχη, τέλειωσε ανεπιστρεπτή.

Τζένιφερ Φοξ: «Να πετάς – Εξομολογήσεις μιας ελεύθερης γυναίκας».

Σταύρος Καπλανίδης: «Play it again, Χρήστο».

Και τους δύο πιο πάνω στόχους τους πέτυχε η διοργάνωση σε σημαντικό βαθμό. Και έχει βαρύνουσα σημασία αυτός ο αριθμός. Γιατί οι καθημερινές ουρές μπροστά στα ταμεία προορισμό είχαν ένα διαφορετικό θέαμα. Όχι τα μπλόκ-μπάστερ που παραμυθιάζουν τον αποπροσανατολισμένο συνάνθρωπό μας και τον κρατούν δέσμιο και θύμα της ακόρεστης εμπορευματοποίησης. Ενός κόσμου «πλαστικού», σκληρού –με τη φασίζουσα σημασία– και παραπειστικού, και ας τρέχει η αληθινή ζωή αλλού, με προβλήματα που δεν επιδέχονται κανενός είδους ψυχαγωγικά ψιμύθια. Υπάρχουν άλλες, μαχόμενες και ασυμβίβαστες πραγματικότητες μέσα στις κοινωνίες ολόκληρου του πλανήτη που τον βάζουμε σε κίνδυνο, υποθηκεύοντας τις ζωές των παιδιών, και των παιδιών των παιδιών μας.

Με αυτά τα αισθήματα, περίσκεψης και ανάνηψης, έβγαιναν οι πιο πολλοί από τους θεατές από τις 7 αίθουσες στις οποίες, για 10 ημέρες που διάρκεσε το φεστιβάλ, προβλήθηκαν 236 ταινίες, οι 106 ελληνικές. Σίγουρα δεν ήταν όλες «καταθλιπτικές», όπως αρκετοί αποκαλούν τις ταινίες που τους «τσιμπάνε» τις συνειδήσεις τους και τους αφυπνίζουν «ενοχλητικά». Υπάρχουν –ευτυχώς– και αισιόδοξες όψεις στις *Εικόνες του 21ου αιώνα*, όπως αποκαλείται αυτή η μοναδική για τη χρησιμότητά της γιορτή της 7ης Τέχνης. Προσωπικά πιστεύουμε ότι ο πραγματικός κινηματογράφος κλείνει προς το μέρος του ντοκιμαντέρ. Ήδη γίνεται φανερό η σταθερή σύγκλιση

Αλεξάντερ Σοκούροφ: «Ελεγεία της ζωής: Ροστρόποβιτς και Βισνέφσκαγια».

Πέρνιλε Ρόσε Γκρένγκιαρ: «Το μοναστήρι».

της μυθοπλασίας και της τεκμηρίωσης στον σύγχρονο κινηματογράφο.

Ως καθοριστικός συντελεστής και της φετινής επιτυχίας πιστώνεται ο Δημήτρης Ειπίδης. Αθόρυβος αρχιτέκτονας ενός από τα καλύτερα φεστιβάλ ντοκιμαντέρ της Ευρώπης. Του το ανεγνώρισε η κατάμεστη αίθουσα τόσο στην έναρξη όσο και στην λήξη της διοργάνωσης. Ελπίζουμε, κυρίως η ΕΡΤ, να επέλεξε και άλλες ταινίες, εκτός από τις δικές της παραγωγές, να τις δείξει στο πανελλαδικό κοινό. Ιδιαίτερα από τον εντυπωσιακό κατάλογο των ξένων ταινιών. Εδώ, στο σημείο αυτό, θα πρέπει να πλησιάσουμε πιο κοντά τις ταινίες, αρχίζοντας όπως είναι φυσικό από τις –ίσως αδόκιμα πλέον αποκαλούμενες– «ξένες», μιας και η μικρούλα σφαίρα πάνω στη ράχη της οποίας (και με τη «βοήθεια» της πολύτροπης παγκοσμιοποίησης) στριμχνώμαστε κοινωνικοποιεί σε ενότητα καθολική ό,τι λέμε και ό,τι δείχνουμε. Στις γνωστές από τις προηγούμενες διοργανώσεις ενότητες του διεθνούς προγράμματος προστέθηκαν από εφέτος τρεις νέες ενότητες πολύ σημαντικές. Πρόκειται για την ενότητα «Ανθρώπινα Δικαιώματα», την ενότητα «Βλέμμα στην Ασία» (αυτό το πελώριο «αύριο» της Γης) και την ενότητα «Κλονισμένη Αθωότητα» (αφιερωμένη στο παιδί ως «επείγον-παγκόσμιο-περιστατικό»). Από την πρώτη από αυτές τις τρεις ενότητες προλάβουμε να δούμε τη χιλιανή «Η πόλη των φωτογράφων» του Σεμπαστιάν Μορένο (χρόνια του Πινοσέτ). Την αφγανικού ενδιαφέροντος «Εχθροί της ευτυχίας» της δανέζας Έβα Μούλβαντ (δημοκρατία και μπούργκα, σημειώσατε Χ). Την «Ντροπή», συμπαραγωγή ΗΠΑ – Πακιστάν,

του Μοχάμεντ Αλί Νακβί (αναδυόμενες ελπίδες για ανθρώπινη δικαιοσύνη). Τις «Δίκες του Ντάριλ Χαντ», ΗΠΑ, σε σκηνοθεσία των Ρίικι Στερν και Άνι Σάντμπεργκ. Κατά συγκυριακό τρόπο συγγενής εκδοχή με την προηγούμενη του Πακιστάν. Το γεμάτο συγκίνηση αλλά και αντικειμενική πληροφόρηση «Ξεριζωμένοι» του Αμερικάνου Άνταμ Χούτνικ. Περιγράφει την σχεδόν βίαιη μεταφορά των Ισραηλινών της Λωρίδας της Γάζας στην κυρίως χώρα του Ισραήλ με απόφαση του Σαρόν (τον θυμάστε;). Πάλι οι αφγανές γυναίκες στην «Θέα από έναν κόκκο άμμου» της Μίνα Νάντζι και τέλος τις συνταρακτικές «Κασέτες του πολέμου» της αμερικανίδας Ντέμπορα Σκράντον. Οι μέρες και οι νύχτες (σήμερα) στο Ιράκ όπως δεν τις υποψιαστήκατε ποτέ και από ποιους. Αξιοσημείωτο –ατυχώς– είναι ότι τόσο στην ταινία της «μετοικεσίας» από τη Λωρίδα της Γάζας, όσο και στις «Κασέτες πολέμου», δεν χειροκρότησε ούτε ένας θεατής! Μονομέρεια ή «φόβος»; Φτάσαμε να αρνούμαστε την αντικειμενική αξία της τέχνης ή κρυβόμαστε μήπως και μας θεωρήσουν φίλους των Εβραίων ή των Αμερικανών;

Η δεύτερη ενότητα «Βλέμμα στην Ασία» επιχείρησε με 10 ταινίες να μας δώσει «γεύσεις» από αυτό το «απέραντο» της Ασίας που μας αιφνιδιάζει σήμερα με τα τρομακτικά μεγέθη του. Ιαπωνία, Φιλιππίνες, Ταϊλάνδη, Κίνα, Νότιος Κορέα είναι οι φετινές χώρες. Το «Bakushi» του γιαπωνέζου Ριούτσι Χιρόκι, το «Ανάμεσα» του Νοτιοκορεάτη Τσανγκ-ζάε Λι, η αγγλοαμερικανική παραγωγή του Τζέικ Κλενέλ «Το σύμπαν της μεγάλης ευτυχίας», νυχτερινή ζωή στην Οζάκα με συντροφιά σερνικές γκέισες, η «Μεταμόρφωση» του κινέζου

Λινγκ Φέι (ένας στους 4.600 Κινέζους –σύνολο δηλαδή 280.000– περιμένουν για εγχείρηση αλλαγής φύλου!) και η «Αθωότητα» από την Ταϊλάνδη των Νίσα Κουγκάρι και Αρίγια Τσουμσάι ήταν οι επιλογές μας από αυτή την ενότητα. Η τρίτη θεματική ήταν αυτή που αφορά τα παιδιά: «Κλωνισμένη αθωότητα». Με 11 ταινίες που περιελάμβανε το πρόγραμμα, μόνο να υποψιαστείς ήταν δυνατόν –αν ο χρόνος βοηθούσε. «Τα αγόρια του Άκι Ρα» από την Καμπότζη (νάρκες, ανάπηρα παιδιά, Ερυθροί Χμερ), «Το αίμα της περιφέρειας Yingzhou», Κίνα, παιδιά με AIDS, «Η γέφυρα πάνω από το Ουάντι», Ισραήλ. Για πρώτη φορά Άραβες και Ισραηλινοί στήνουν διεθνικό, δίγλωσσο σχολείο με εκατό παιδιά Αραβόπουλα και Εβραίοπουλα, «Το στρατόπεδο του Ιησού» από τις ΗΠΑ, το φασιστικό-χριστιανικό «αυγό του φιδιού» στις μασχάλες των μικρών Αμερικάνων και «Οι δρόμοι της Λίμας», παιδιά που ζουν στους δρόμους της Λίμας του Περού. Αυτά.

Από τις καθιερωμένες ενότητες να κάνουμε αναφορά σε μερικές εντυπωσιακές ταινίες, αυτές που ανεβάζουν το ντοκιμαντέρ σε πολλή υψηλή θέση: «Το τέλος του σχεδίου Neubacher» του Μάρκου Τζ. Κάρνι (οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης –όσοι επέζησαν– θα τον θυμούνται για καλά τον κύριο Neubacher), «Η ζωή σε λούπα» του Τίμο Νοβότνι (πειραματικό μουσείο ντοκιμαντέρ στο Τόκυο, τη Ν. Υόρκη, τη Βομβάη, τη Μόσχα, την Πόλη του Μεξικού), «Βροχή σε άνυδρη γη» (Σομαλοί πρόσφυγες –13.000!– βρίσκουν καταφύγιο στην Αμερική), ίσως η καλύτερη ταινία της διοργάνωσης: το τρίλεπτο «Ωρα για δείπνο» του αρμένη Γκορ Μπαγκντασαριάν. Άγριας και δραματι-

Ηλίας Ιωσηφίδης: «Η πολιτεία των πουλιών».

Μίνα Νάντζι: «Η θέα από έναν κόκκο άμμου».

κής έντασης εικόνες φτώχειας οι οποίες παραπέμπουν στους «Πατατοφάγους» του Βαν Γκογκ. «Τόσα πολλά, τόσο γρήγορα» (παραλυτική σκλήρυνση, είσαι 29 χρονών και έχεις μπροστά σου το πολύ 5 χρόνια ζωή· επική διάσταση κουράγιου). «Οι γάτες του Μιρκιτάνι», ΗΠΑ, Λίντα Χάτεντορφ: «Κάνε τέχνη, όχι πόλεμο», ακόμα και στα 85 σου χρόνια. «Ένα τραγούδι για τον Αργύρη» του ελβετού Χάουπιτ. Ο Αργύρης, επιζήσας της σφαγής στο Δίστομο, ζει ακόμα. «Όλα για τον Ουίλσον» της Καταρίνα Ότο-Μπέρνσταϊν. Η επική ζωή του Robert Wilson, ενός από τα ιερά τέρατα της θεατρικής σκηνοθεσίας. «Η Ελεγεία της ζωής: Ροστρόπόβιτς και Βισνέφσκαγια» του μεγάλου Αλεξάντερ Σοκούροφ. Ευχόμασταν να μην τέλειωνε ποτέ. «Το μοναστήρι» της δανέζας Πέρνιλε Ρόσε Γκρένγκιαρ, ποίηση, στοχασμός, ευφορία ψυχής. Μεγάλη στιγμή του ντοκιμαντέρ. «Κόκκινο χωρίς μπλε» των Μπενίτα και Τοντ Σιλς. Υπάρχει μια άλλη Αμερική, κοινωνικά τολμηρή, ανοιχτή δίχως κρυψίνοια. «Dong» του Ζία Ζανγκ-Κε (Χονγκ Κονγκ). Η σύγχρονη Κίνα μεγαλουργεί καταστρέφοντας το παρελθόν της. Στα απίστευτα «Κατασκευασμένα τοπία» η καναδή Τζένιφερ Μπέικουαλ «βάζει» την υπογραφή σ' αυτά που περιγράφει η προηγούμενη ταινία, Σαγκάη – απόγνωση. Πού οδηγεί αυτός ο απάνθρωπος γιγαντισμός; Όμως, στον «Πλανήτη», σουηδική παραγωγή, βλέπουμε ότι όλη η Γη είναι μια «Σαγκάη»! Η ταινία εξηγεί γιατί οδηγούμαστε προς ένα εφιαλτικό τέλος. «Τυφλή όραση» της αγγλίδας Λούσι Γουόκερ. Απίστευτη ορειβασία τυφλών παιδιών στα... Ιμαλάια! Δυο σειρές από 350 λεπτά η κάθε μία καθήλωσε το ενδιαφέ-

ρον μας για την κοινωνική τους αξία: «Τα παιδιά της Επαρχίας: Μια ταινία του David Sutherland» και «Να πετάς – Εξομολογήσεις μιας ελεύθερης γυναίκας» της Τζένιφερ Φοξ από τη Δανία. Να σπουδαίο υλικό για την ΕΡΤ!

Μεγάλη προτίμηση των θεατών αποτέλεσαν τα αφιερώματα στην σπουδαία αμερικάνη ντοκιμαντερίστρια Μπάρμπαρα Κοπλ, ο επίσης αμερικάνος Τζων Άλπερτ και οι αμερικάνοι Τζούλια Ράιχαρτ και Στήβεν Μπόγκναρ καθώς και τα Masterclasses που έδωσαν. Τα ολλανδικά ντοκιμαντέρ, αφιέρωμα και αυτό, προβάλλονται αυτές τις μέρες στην Αθήνα. Πολύ αξιόλογη δουλειά.

Από εφέτος, εκτός από τα γνωστά βραβεία του «Κοινού» (ποτέ δεν τα αποδεχτήκαμε) και της FIPRESCI, βραβεία καθιέρωσαν η Διεθνής Αμνηστεία και η WWF Ελλάς. Βραβεία με κύρος που ταιριάζουν με μια διοργάνωση ντοκιμαντέρ.

Απομένει –έτσι, απομένει– η ελληνική παρουσία. Παρουσία, ναι, με 106 ταινίες και απουσία του ικανοποιητικού αριθμού ποιότητας. Κυριάρχησε η τηλεοπτική παραγωγή –δώσε και μένα μπάρμπα– και κάποια «σπινθιρίσματα» έμπνευσης και δημιουργίας. Γεγονός είναι ότι με αυστηρότητα ο καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ επέλεξε μόλις 12 ντοκιμαντέρ προκειμένου να τα εντάξει στα διεθνή τμήματα-ενότητες. Γνωστή η υποκειμενική διαφοροποίηση. Κανα-δυο από αυτά μπορούσαν και να μην είχαν επιλεγεί, όπως αντίθετα δυο-τρία από το «Πανόραμα» θα μπορούσαν να είχαν προτιμηθεί. Είπαμε, υποκειμενικές οπτικές γωνίες.

Έχουμε την άποψη ότι τα ντοκιμαντέρ: «Η πολιτεία των πουλιών» του Ηλία Ιωσηφίδη (μαγικές εικόνες, οικο-

λογική συνείδηση), το «Έβγα ήλιο, κάτσε ήλιο» του Άγγελου Κοβότσου (Ροβινσώνες, αρχετυπικοί Έλληνες, σε ερμηνήσι του Αιγαίου), «Play it again, Χρήστο» του Σταύρου Καπλανίδη (πληρέστατο πορτρέτο του αξέχαστου Βακαλόπουλου) και κατά δεύτερο λόγο τα «Μυστικά και ψέμματα» του Σταύρου Στάγκου, «Τι ώρα είναι;» της Εύας Στεφανή (ουσία και αίσθηση Μπέκετ) και «Κουπαπίτι – Λευκός άνθρωπος μέσα σε βαθιά τρύπα» της Άννας Κεσίσογλου ήταν ό,τι έδειξε αντοχές στον ξένο συναγωνισμό. Στο πλήθος των ταινιών του «Πανοράματος» «έφεγγαν» ποιοτικά τα: Santa Barbara – Φαντάσματα στην Κερύνηα του Νίκου Θεοδοσίου (άξιζε με τα τσαρούχια συμμετοχής στα θεματικά), «Εμπόλεμη ζώνη: Οι σκλάβοι των διαμαντιών» του Δημήτρη Γεράρδη, «Φερειντούν Φαριάντ – Ουρανός χωρίς διαβατήριο» του Δημήτρη Γιατζουζάκη (αποκάλυψη του σπουδαίου Ιρανού, πολυτάλαντου και τόσο ανθρώπινου προσώπου), «Η τέχνη του Γιάννη Παππά» του Άγγελου Πανάγου (σωστά δοσμένο το μάθημα ζωής και αυτογνωσίας αυτού του μεγάλου δημιουργού) και το «Νίκη Καναγκίνη-Δαντέλα μνήμης» της Δέσποινας Πανταζή (και μόνο για την τρυφερή φιγούρα της εξαίρετης εικαστικού που γέμιζε μόνη της το πλάνο).

Κάθε φορά που τελειώνουν οι κινηματογραφικές, δυο φορές το χρόνο, γιορτές της Θεσσαλονίκης, μια αίσθηση τρυφερής μελαγχολίας απλώνεται στους χώρους. Ιδιαίτερα οι ώρες του ντοκιμαντέρ έχουν μια ακόμα πιο έντονη αυτή την ευπρόσδεκτη μελαγχολία. Μέρες πολιτισμού.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Θεατρο

Αναζητήσεις

«ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΟΥ ΜΙΣΟ» – ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ

Στον πυρήνα των αναζητήσεων του ανθρώπου βρίσκονται μονίμως οι σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων. Η ύπαρξη του ανθρώπου κατατρέχεται από την αγωνιώδη προσπάθεια εξεύρεσης της έτερης ψυχής, αυτού που συχνά αποκαλείται «το άλλο μας μισό». Η εύρεση του ανθρώπου που θα αποτελέσει το συμπλήρωμα, το αντιστάθμισμα και τον συνοδοιπόρο της ζωής αποτελεί σχεδόν κοινωνική επιταγή και η μη ανταπόκριση σ' αυτήν κάποιου, είτε από αδυναμία είτε από επιλογή, αποτελεί απόκλιση από τη νόρμα και τα επιτάγματα της επιφέροντας συχνά ένα είδος κοινωνικής κριτικής ή ακόμα και ρατσισμού και ενίοτε αποκλεισμού.

Στην παράσταση της ομάδας Νάμα «Το άλλο μου μισό» στο Black Box του θεάτρου Επί Κολωνών τρία μονόπρακτα δύο αμερικανών συγγραφέων: το «Κανείς δεν είναι τέλειος» (Domestic Violence) του Φρέντερικ Στρόπελ, «Οι πόνοι της

γέννας» (Labor Pains) και το πολυβραβευμένο «Σε ένα λεπτό» (A New York Minute) της Μισέλ Παλέρμο, σωστά και λειτουργικά επιλεγμένα από τον σκηνοθέτη Άντονι Μπερκ, συνθέτουν την εικόνα της αναζήτησης, της εύρεσης, της αποδοχής, της μη ανοχής, της δια-

τήρησης και της απόρριψης αυτού του «άλλου μισού».

Στο πρώτο κατά σειρά μονόπρακτο βρίσκουμε ένα ζευγάρι τη στιγμή της κρίσης. Η γυναίκα έχει καταργήσει το εγώ, τα αισθήματα και τις ανάγκες της για να ανταποκριθεί σε αυτό που θεωρείται πρότυπο της τέλει συζύγου. Στην προσπάθειά της να αποτελέσει το τέλει συμπλήρωμα του «άλλου» έχει χάσει τον εαυτό της. Ο άνδρας έχει εξαντλήσει την υπομονή του ζώντας δίπλα σε ένα ανθρωποειδές κατασκευάσμα και όχι δίπλα σε έναν κανονικό άνθρωπο. Η σύγκρουση οδηγεί στην αποκάλυψη της διαλυμένης σχέσης και την σύζυγο στην απελπισία. Στους «Πόνους της γέννας» ένα ζευγάρι περιμένει το πρώτο τους παιδί. Η αιφνίδια έλευση του μωρού τους φέρνει αντιμέτωπους με τη συνειδητοποίηση πως ένας κύκλος κλείνει οριστικά ενώ ταυτόχρονα ανασύρει στην επιφάνεια την αιώνια αντιπαλότητα των δύο φύλων. Στο «Σε ένα λεπτό» ο Χάρυ και η Μελίσσα υπήρξαν δύο στενοί φίλοι αλλά ποτέ ζευγάρι. Μετά την αυτοκτονία του Χάρυ η Μελίσσα μαζεύει τα πράγματά του. Η εμφάνιση του φαντάσματος του φίλου της και η μεταξύ τους συνομιλία θα της δώσει την ευκαιρία να αλλάξει τον τρόπο που βλέπει τη ζωή και θα την ωθήσει στην αναζήτηση του «άλλου της μισού».

Ο Άντονι Μπερκ (που έκανε και τη μετάφραση σε γλώσσα άμεση, σύγχρονη, καθημερινή) σκηνοθέτησε τα τρία μονόπρακτα με διάθεση ιλαρότητας. Βασιζόμενος στην επιφανειακή

απλότητα της δομής των σχέσεων αυτών και στην πολυπλοκότητα της εφαρμογής τους, έστησε μια ευχάριστη, ρέουσα παράσταση όπου οι σκοτεινές πλευρές των ανθρώπινων συναισθημάτων δεν διογκώνονται, δεν τραγικοποιούνται, δεν αποτελούν αντικείμενο μελέτης. Καταθέτονται μέσα από μια κωμική οπτική, με χιούμορ και αισιοδοξία και με ένα πνεύμα ελαφρώς σατιρικό, αλλά τρυφερό, ακόμα και απέναντι σε θέματα ταμπού, όπως είναι η αυτοκτονία, ο θάνατος ή η γέννηση.

Τα τρία ζευγάρια ερμηνεύονται όλα από τον ίδιο και την Πέπη Μοσχοβάκου. Η θετική ενέργεια μεταξύ των δυο ηθοποιών αντανακλάται στους θεατές διευκολύνοντας τον Μπερκ στο να αντιμετωπίσει την, αν και καλυπτόμενη, υπαρκτή αμηχανία του, ιδιαίτερα στο τελευταίο μονόπρακτο που απαιτεί και τον αέρα μιας άλλου είδους μεταφυσικής ατμόσφαιρας. Η Πέπη Μοσχοβάκου πέρασε με επιτυχία, άνεση, αποτελεσματικότητα και τεχνική αυστηρότητα από την καθώς πρέπει κυρία στην εκνευρισμένη και φοβισμένη ετοιμόγεννη και από εκεί στην μόνη και απελπισμένη τριαντάρα που αφήνει τη ζωή της να περνάει από φόβο να μην πληγωθεί.

Η Λαμπρινή Καρδαρά, στο ζεστό και ευπροσάρμοστο χώρο του Black Box, με ελάχιστα αντικείμενα κατάφερε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες και των τριών μονόπρακτων δημιουργώντας χώρους με πινελιές αισιοδοξίας και θετικής ενέργειας ακόμα και στις πιο δύσκολες στιγμές. Τα κοστούμια της στο ίδιο πλαίσιο, ενδεικτικά και χαρακτηριστικά των ηρώων. Τους φωτισμούς έκανε ο Βασίλης Κλωτσοστήρας.

ΕΙΡΗΝΗ Μ. ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ, «ΤΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΦΩΚΙΑΣ» –
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΑΘΗΝΑΪΣ - «ΖΩΗ ΛΑΣΚΑΡΗ»

Μνημονεύοντας Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη

Με όλα όσα συμβαίνουν τελευταία γύρω μας και μας βρίσκουν –μέσα και έξω από τα γήπεδα– και έτσι, για να ξεθολώσει ο νους μου, άκουσα τη συμβουλή του ποιητή και πήγα να δω Παπαδιαμάντη.

Η παραγωγή που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά με μεγάλη επιτυχία το καλοκαίρι του 2005 σε όλη την Ελλάδα και έχει φιλοξενηθεί από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος μεταφέρει σε θεατρική διασκευή του Ερρίκου Μπελιέ τρία αγαπημένα κείμενα του Σκιαθίτη λογοτέχνη. Το «Μοιρολόγι της φώκιας» είναι το πρώτο και δανείζει τον τίτλο του σε όλη την παράσταση. Πρόκειται για την ιστορία της Αρχοντούλας, του εννιάχρονου κοριτσιού που πνίγεται στη θάλασσα μια ήσυχη νύχτα, όταν ένας νεαρός βοσκός παιανίζει πιο πέρα την επιβολή της ζωής. Το δεύτερο, το «Έρωσ – ήρωσ» είναι το μεγαλύτερο σε έκταση: είναι το στιγμιότυπο στη ζωή ενός νέου θαλασσινού, του Γιωργή της Μπούρμπαινας, ο οποίος επωμίζεται το βαρύ καθήκον να μεταφέρει με τη βάρκα του τον παιδικό του έρωτα, την Αρχοντώ, για να παντρευτεί ένα άλλον, έναν «στεριανό». Το τρίτο είναι το «Άνθος του γιαλού», όπου ο αλαφροϊσκιωτος Μάνος του Κορωνιού ακούει το παραμύθι για το βασιλόπουλο που αγωνίζεται να επιστρέψει στην αγαπημένη του, την Λουλούδω, βάζοντας φωτιά στο πέλαγος. Και στα τρία διηγήματα πάντα παρούσα η συγκρουσιακή διαλεκτική ενός κόσμου που στέκει αθώος και σκληρός, γεμάτος από ενθουσιασμό

και κυνισμό, από έρωτα και διάψευση.

Και όμως με τον τρόπο του Παπαδιαμάντη τα πράγματα είναι απλά. Πώς καταφέρνουν οι αφηγήσεις αυτές της παιδικής ψυχής να γίνουν το μαλακτικό της ψυχής μας είναι άλλος λόγος. Ίσως γιατί ξεκινούν και καταλήγουν σε ρέματα που διατρέχουν στα βάθη τους κοινές αναφορές και βιώματα μαζί με μνήμες, πάθη, ευαισθησίες, λαϊκούς συμβολισμούς και πλατιά σχήματα λόγου. Υπάρχει μια συλλογική ατομικότητα σε αυτές τις ιστορίες, ένα πρόσωπο κοινό που μοιραζόμαστε όλοι μας, κρυφό και «μνημειωμένο» μέσα μας, όπως οι φλέβες στο μάρμαρο.

Το έχω πει και άλλοτε, δεν υπάρχει κανένας φόβος ανίας από τη θεατρική μεταφορά του Παπαδιαμάντη: δεν είναι το θέατρο που εγκολπώνεται τη φι-

λολογία, ούτε δα η λογοτεχνία που ανοίγεται στο θέατρο. Πρόκειται για τη συνάντησή τους στον κοινό τόπο καταγωγής, στο μαγικό σημείο μιας αφήγησης που ξεκινά για να δώσει λόγο στα πράγματα του νου, και ενός λαού που συγκεντρώνεται γύρω από τον αφηγητή του για να κάνει κοινά τα λόγια του. Σε τέτοιες περιπτώσεις το θέατρο είναι που γυρνά πίσω στις πηγές του για να ανακαλύψει πάλι και από τη δική του μεριά πόσο απλά είναι τα πράγματα.

Αν κάπου μπορούσε να φανεί χρήσιμο το θέατρο σε αυτή την περίπτωση είναι στη συζήτηση που διεξάγεται σχετικά με τη νομιμότητα της ενδογλωσσικής μετάφρασης ανάλογων κειμένων. Δηλαδή του αν πρέπει να μεταγράψουμε τον Παπαδιαμάντη, τον Ροΐδη, τον Βιζυηνό στη δημοτική που μιλάμε σήμερα. Αυτή η συζήτηση μοιάζει φιλολογική, αλλά δεν είναι: χρειάζεται να διαπιστώσουμε το κατά πόσον η περιβόητη μεικτή «καθαρεύουσα» των κειμένων, ορθότερα η υφολογική και γλωσσική διαστρωμάτωσή τους, ακόμη λειτουργεί, αναπνέει και μεταδίδεται στο ελληνικό κοινό. Μένει να διαπιστώσουμε αν ακόμα μπορεί να μεταδώσει συγκίνηση, πάθος, ειρωνεία, χιούμορ. Και εδώ το θέατρο δεν σκηκώνει σοφιστείες ή αναβολές. Αν η γλώσσα του Παπαδιαμάντη ήταν νεκρή, θα μπορούσαν να τη στηρίξουν τα ράφια των σπουδαστηρίων μας, αλλά όχι το σανίδι του θεάτρου μας.

Με τον Παπαδιαμάντη ειδικά δεν συμβαίνει μόνο το αντίθετο, αλλά και το αντίστροφο: Όσο ξενίζει η γλώσσα του τόσο πιο νόστιμη γίνεται. Και όσο μεγαλώνει η απόσταση μας με τις λέξεις του τόσο πιο μαγικά γίνονται αυτά που οι λέξεις λένε και τόσο πιο παιδιά εμείς που τις ακούμε. Σαν τα νεαρά παιδιά του τρίτου διηγήματος μαγευόμαστε από τη λάμψη και την έκφραση ενός κόσμου που καθώς πλησιάζουμε χάνεται. Υπάρχει πλέον μέσα μας τέτοια και τόση ταύτιση κόσμου και γλώσσας, τέτοια και τόση αρμονία έκφρασης και πράγματος, ώστε η γλώσσα του Παπαδιαμάντη να αφηγείται τον εαυτό της. Ποιος αλήθεια λογοτέχνης δεν θα το ήθελε αυτό για το δικό του έργο;

Η Μάνια Παπαδημητρίου, η σκηνοθέτρια, συνειδητοποίησε ότι ο κόσμος του Παπαδιαμάντη είναι φτιαγμένος από σχήμα, κίνηση, χρώμα και «φευγούσες αντανakλάσεις». Είναι η υπόθεση ενός κειμένου που μεταφέρει την ατμόσφαιρα και τη συγκίνηση μιας ανάμνησης. Και έστησε μια τέτοια παράσταση: με λιτά μέσα και συμβάσεις, συμβολικούς σκηνικούς υπαινιγμούς και κυρίως με την ικανότητα του θεάτρου να επιτυγχάνει το παιδικό βλέμμα των ανθρώπων πάνω στα έργα του. Ο Τάκης Χρυσικάκος, ο οποίος έχει και παλιότερα ασχοληθεί με κείμενα αυτής της εποχής, θριαμβεύει αποδεσμεύοντας από το παπαδιαμαντικό γλωσσικό κρύσταλλο γλώσσας, ζωή και πνεύμα. Η μόνη ένσταση μας αφορά τις στιγμές που εμφανίζεται με πάθος υπερβολικό ως προς το τόνο του συναριστή των ελληνικών γραμμάτων. Δίπλα στον ηθοποιό η Μαρία Κύμη-Παπαγιαννάκη αναλαμβάνει με ζέση το καθήκον να στηρίξει την απόδοση με την κίνηση, την παντομίμα και το τραγούδι της. Ασφαλώς μια θετική παρουσία. Πολύ ενδιαφέρουσα και ταιριαστή η μελοποίηση του του Παπαδιαμάντη από τον Λουδοβίκο των Ανωγείων.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

βιβλιοθήκη
του
ναυτίλου

Χαρ. Τρικούπη 28, 106 79 Αθήνα
Τηλ.: 210 36 16 204
Fax: 210 36 16 369
nafbooks@otenet.gr

αρχι
ΤΕΚΤΟ
VIKΗ

Ο μυθικός ήρωας Βασίλης Χατζηβασίλης (1918-2005)

Στα παιδιά του: Γιάννη, Μανώλη, Αντώνη και Αρχοντούλα

Έζησε και δούλεψε στην άκρη του κόσμου: την Κάρπαδο και την Κάσο, και πέθανε στη Ρόδο. Η τύχη με έφερε να τον συναντήσω το '71 σκαρφαλωμένο σε скаλωσιές, να σκαλίζει μπετονένια «κάγκελα» και φιγούρες από τη μυθολογία και κατόπιν να τα βάφει. Αλλοπαρμένος, με φιλύποπτο μάτι, πολύ δύσκολα με εμπιστεύτηκε. Ήταν δύστροπος. Ήξερε πως ερχόταν από κάπου μακριά, ότι ανήκε σε έναν κόσμο πια χαμένο. Αυτό δεν του ελάτπωνε την πίστη, αντίθετα τον έκανε απρόσβλητο. Έτσι τριγυρισμένος που ήταν με τα έργα του, ανήκε και ο ίδιος στη μυθολογία ενός ελληνισμού που τόσο λάτρεψε, αφελούς και ακύμαντου, απόλυτου.

Ως το τέλος Μαρτίου, η έκθεση του έργου του στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων με χορηγία του Υπουργείου Αιγαίου, φροντισμένη από δύο γιους του, τον Γιάννη και τον Μανώλη Χατζηβασίλη, και τον ακάματο συντοπίτη του

ιστορικό ερευνητή Γιώργο Τσαμπανάκη, έκανε το ακατόρθωτο: συγκέντρωσε σε μια αίθουσα ένα έργο σκόρπιο σε αρχιτεκτονικά έργα, σε τοιχογραφίες, σε φορητούς πίνακες. Φωτογραφίες, αντίγραφα, αυθεντικά έργα, αποσπάσματα από κείμενά του και σε μια μικρή προθήκη, τα ταπεινά εργαλεία της δουλειάς του –τόσο απλά, τόσο συνηθισμένα και γι' αυτό τόσο ανθρώπινα.

Η μέρα των εγκαινίων, στις 2 Μάρτη, ήταν μια παράδοση δωδεκανησιακή βραδιά. Κασιώτες και Καρπάθιοι –τοπικοί εκπρόσωποι φορέων, απλοί μετανάστες πια στη Ρόδο και σε γειτονίες της Αθήνας και του Πειραιά–, αρκετές γυναίκες και κορίτσια να φορούν τις καλές τους φορεσιές, ένα φορτωμένο τραπέζι με τα τοπικά τους κεράσματα και, φυσικά, η γνώριμη τοπική μουσική.

Οι επίσημοι έβγαζαν λόγους, ο κόσμος άκουγε και χειροκροτούσε. Παίχτηκε κι ένα φιλμάκι, έργο πάλι του Γιάννη Χατζηβασίλη, του μικρότερου και τόσο συγκινημένου γιου του, που τον φρόντισε με τόση αφοσίωση στα τελευταία του. Είχε ταξιδέψει επίτηδες με τον πατέρα του, λίγα χρόνια πριν πεθάνει, στα μέρη όπου είχε δουλέψει πριν από πενήντα χρόνια. Επιστροφή μέσα στο όνειρο. Τόσες συναντήσεις με παλιούς πελάτες, η χαρά της αναγνώρισης μετά το πρώτο ξάφνιασμα. Ίσως η πιο όμορφη στιγμή ήταν όταν ο Χατζηβασίλης στέκει δίπλα σε μια σημαία, αφήνοντάς την να του χαϊδέψει το πρόσωπο ελαφρά· γι' αυτόν, το ιερό άγγιγμα. Η κάμερα γράφει τη στιγμή, ψάχνει το πρόσωπο αυτού του τόσο συγκρατημένου στις εκδηλώσεις του γέρου, που έζησε χτίζοντας αυτό τον θαυμαστό κόσμο –απόδειξη πως όλα αυτά τα φανταστικά κι άυλα πλάσματα, οι γοργόνες και οι νηρηίδες, ο Μεγαλέξανδρος, οι μυθικοί ήρωες του Βυζάντιου και της Επανάστασης, είναι απόλυτα υπαρκτοί, όσο υπαρκτή είναι η σύγχρονη παράδοση της ιδιαίτερης πατρίδας του, οι συνήθειες και οι τελετουργίες της δύσκολης νησιώτικης

ζωής. Αυτά, πριν από τον τουρισμό.

Στο αγνό πρόσωπο του Χατζηβασίλη έρχονται να ενωθούν όλα τα σκόρπια σήμερα νήματα, που δύσκολα αναγνωρίζουμε ως «παράδοση» έτσι που την κατάντησαν τα ανούσια αναμασήματα κι οι ανέξοδες ρητορείες όσων την καπηλεύονται με αστεϊρευτο ενθουσιασμό. Χορτάσαμε σε τέτοιο βαθμό τη «γραφικότητα» που μας κάνει πια πόνο να σκεφτόμαστε πως κάτι μπορεί να υπάρχει πίσω από αυτές τις αηδίες, και προτιμάμε να τα αγνοήσουμε επιδεικτικά (εκτός από εκείνους τους απελπισμένους, που δεν ξέρουν άλλη δουλειά από το να τα εμπορεύονται). Και

κατά βάθος ντρεπόμαστε για τον εξευτελισμό.

Μπορεί κι ο Χατζηβασίλης να καταντήσει εύκολα μια καρικατούρα –αν δεν έχει ήδη συμβεί κάτι τέτοιο–, να μπει κι αυτός στις μυλόπετρες και να αλεστεί. Ποια θα μπορούσε να είναι η μοίρα του; Τώρα μιλάνε για έναν «λαϊκό καλλιτέχνη» και για έναν «Θεόφιλο του Νότου», και οι δικοί του ελπίζουν να βρεθεί μια φιλόξενη μόνιμη στέγη για το έργο του, ένα μικρό μουσείο στη Ρόδο, αλλά κι αυτό δεν μοιάζει τόσο εύκολο μέσα στις τωρινές συγκυρίες (και από υποσχέσεις, άλλο τίποτα).

Αν και ακούγεται αχάριστο για όσους παλεύουν να βρουν μια λύση στο ζήτημα, θα πω τη γνώμη μου. Ας κλείσουμε λοιπόν τον Χατζηβασίλη σε ένα «μουσείο», θεωρώντας πως έτσι τον τιμού-

με και διατηρούμε άσβηστη τη μνήμη του. Όμως τότε φανερώνουμε πως δεν έχουμε καταλάβει πως αυτό έχει κιόλας επιτελεστεί, χωρίς επισημότητες και μεγαλεία: είναι η συναίσθηση της αξίας των έργων του από τους απλούς ανθρώπους, τους νοικοκυραίους της Καρπάθου και της Κάσου, που είχαν τη μεγάλη τύχη να του παραγγείλουν κάτι, ένα γλυπτό, μια κορνίζα, ένα κάγκελο, και να το διατηρήσουν με προσοχή όλα αυτά τα χρόνια. Αυτό μετράει πάνω απ' όλα. Τα υπόλοιπα, αναμφίβολα απαραίτητο σημάδι κοινωνικής κατάξίωσης, ανήκουν αλλού. Όσο για τα μουσεία, έχει πλημμυρίσει ο τόπος με μουσεία, ιδίως λαογραφικά, για να διατηρηθούν οι μούμιες της συλλογικής μας φαντασίωσης. Ω, πόσες εμπειροστατωμένες μελέτες θα μπορούσαν να γραφτούν για το πόσο «αυτοδίδακτος» ή «ναϊφ» ήταν ο Χατζηβασίλης, για το πόσο κοντά στέκει στην αιωνιότητα της «ελληνικής» τέχνης! Τα ίδια ακριβώς δεν έγιναν με τον Θεόφιλο; Τι φοβερή δοκιμασία για κάποιον αυθεντικό ή «τρελό» (το ίδιο κάνει) σήμερα.

Το πιο συνταρακτικό πάντως για μένα έργο του Χατζηβασίλη το είδα πριν είκοσι χρόνια μέσα σε ένα ερείπιο· μπορεί σήμερα να μην υπάρχει πια, αλλά δεν πειράζει. Μου είχε μιλήσει γι' αυτό και έψαξα επίτηδες να το ανακαλύψω. Ήταν ένα νεανικό σχέδιό του με κάρβουνο, που γέμιζε όλο τον τυφλό τοίχο του οικογενειακού του «στάβλου» (αγροτικού σπιτιού) στην Αυλώνα της Ολύμπου, το '40. Μέσα σε σκληρά χρόνια ανέχειας, κάτω από ιταλική κατοχή, ο Χατζηβασίλης είχε γράψει εκεί ένα φλογερό στίχο του Κάλβου («...και με φως και με θάνατον ακαταπαύστως.») και τον στόλισε. Δεν είχε χρώματα και πινέλα, ήταν μακριά από τα περίπλοκα σχέδια, τα επηρεασμένα από τον κλασικισμό, που θα χρησιμοποιούσε αργότερα ως απόδειξη της τέχνης του. Δεν είχε ανάγκη από τίποτα από αυτά. Ήταν ήδη φτασμένος.

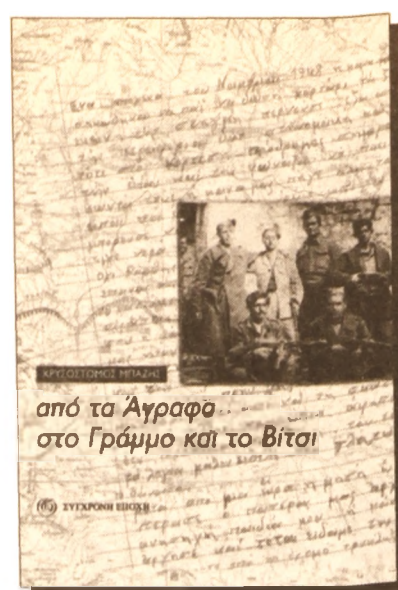
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Β. Κ. Λαζαρός
Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

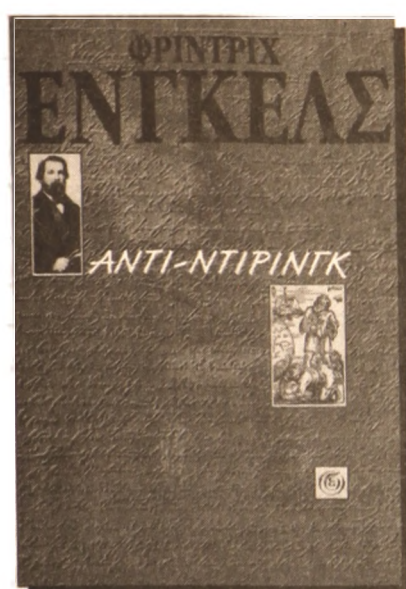
Ε. Κουνέο γι' Ορνάνο
ΛΑΖΑΡΟΣ ΟΣ
1768-1797
Ο γιος της επανάστασης
Ο στρατηγός της Δημοκρατίας

Χρ. Μπαζής
ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΡΑΦΑ
ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΤΣΙ

Β. Ι. Λένιν
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΣ
ΚΑΙ ΑΔΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

Φρ. Ένγκελς
ΑΝΤΙ-ΝΤΙΡΙΝΓΚ

Κωνσταντίνος Θεοτόκης
ΟΙ ΣΚΛΑΒΟΙ ΣΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥΣ

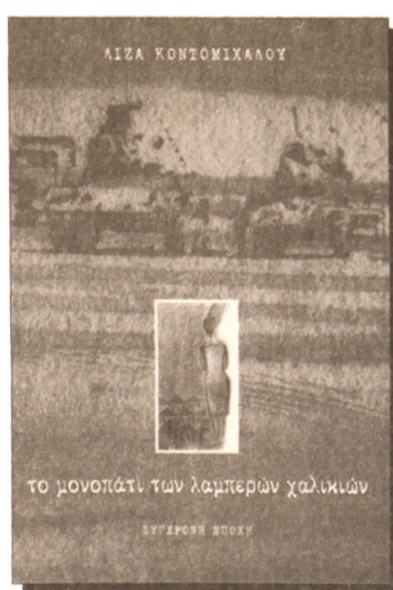
Εμμ. Ρούφας
ΣΥΡΙΑΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Χρ. Ρουπακιάτης
ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΔΥΣΚΟΛΟΥΣ

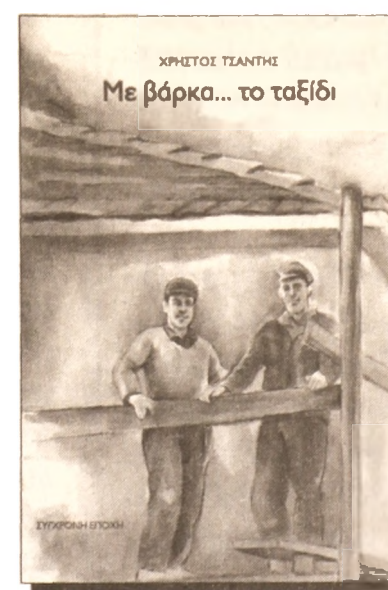
Σ. Βαλσάμος
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ MR MILTON

Λ. Κοντομιάλου
ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΩΝ ΛΑΜΠΕΡΩΝ ΧΑΛΙΚΙΩΝ

Τ. Αυγερινός
ΠΙΚΡΟ ΑΝΤΙΔΩΡΟ

Χρήστος Τσαντής
ΜΕ ΒΑΡΚΑ... ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Σόλωνος 130, 106 81 Αθήνα, Τηλ.: 2103320800, Fax: 2103813354, <http://www.sep.gr>, e-mail: info@sep.gr

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132, Fax: 2103829814

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ: 1. Αθήνα, Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132. 2. Θεσσαλονίκη, Πλάτωνος 7, Τηλ.: 2310283810.

3. Γιάννενα, 28ης Οκτωβρίου 19, Τηλ.: 2651038090. 4. Κύπρος, Γαβριήλ Παππάς, Λάρνακα, Τηλ.: 24423617.

Ζαρατούστρας και Παλαμάς, ένας συνδυασμός και μία ενδιαφέρουσα μελέτη του Παντελή Βουτουρή, που μας οδηγεί μέσα από προσεκτική ανάγνωση του παλαμικού έργου στη διάγνωση της σχέσης του με τη φιλοσοφία του Νίτσε: *Αγαπημένε μου Ζαρατούστρα*.

Παλαμάς-Νίτσε (εκδ. Καστανιώτη, 2006). Ο Παντελής Βουτουρής μας τοποθετεί στα ιστορικά συμφραζόμενα που έφεραν τις ιδέες του γερμανού φιλοσόφου, μέσω των γαλλικών γραμμάτων κυρίως, στον ελληνικό χώρο. Μετά τα γεγονότα του 1897 και τα αδιέξοδα που δημιούργησαν δεν ήταν διόλου τυχαία η πρόσληψη των νιτσεϊκών ιδεών, που έδρασε καταλυτικά για τη δημιουργία ενός ιδεολογικού κλίματος που θα έβγαζε τη χώρα από το τέλμα και θα την οδηγούσε στην εθνική αναγέννηση. Η μελέτη του Π.Β. δια φωτίζει δυσανάγνωστες πλευρές του παλαμικού έργου μέσα από αυτό το ιδεολογικό σχήμα και μας προσφέρει νέες ερμηνευτικές δυνατότητες.

Η Μαίρη Μικέ έρχεται με το καινούργιο της βιβλίο *Έρως (αντ)εθνικός. Ερωτική επιθυμία και εθνική ταυτότητα τον 19ο αιώνα* (εκδ. Πόλις, 2007) να μας οδηγήσει στις άγνωστες ατραπούς που συνδέουν την ποιητική της επιθυμίας και τις αναπαραστάσεις του σώματος στα πολιτισμικά συμφραζόμενα του 19ου αιώνα με τη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας την ίδια περίοδο. Το εγχείρημά της είναι τολμηρό και σχεδόν απροσδόκητο, καθώς εντοπίζει κείμενα του 19ου αιώνα στα οποία

Η αφήγηση ως αντίστιξη

Νίκος Δαββέτας,
Λευκή πετσέτα στο ρινγκ,
Κέδρος, Αθήνα 2006, σελ. 208

«Αντίστιξη» είναι η τέχνη του συνδυασμού μουσικών ήχων που εκτελούνται ταυτόχρονα. Ο Νίκος Δαββέτας ξεκίνησε τη λογοτεχνική του πορεία με ποιητικές εισφορές (η δεύτερη από τις οποίες μετέφερε και στον τίτλο της *-Λευκή φούγκα-* την εναλλαγή και τον εμπλουτισμό της βασικής υπαρξιακής μελωδίας) και διαμορφώνεται σε δεξιότεχνη της πεζογραφίας: πενήντα επτά (57) μικρής έκτασης κεφάλαια οικοδομούν το κείμενο, συγκροτώντας τα αφηγηματικά μόρια μιας μυθιστορηματικής ολότητας και τα λειτουργικά μέλη μιας πολλαπλής αντίστιξης.

Το «χτες» δένει με το «σήμερα»: ο ρεπόρτερ-λογοτεχνικός ήρωας αναλαμβάνει τον Νοέμβρη του 1999 να εξιχνιάσει το θολό τοπίο του 1944, διερευνώντας μία πολιτική δολοφονία που διαπράχθηκε εκείνη τη σκοτεινή χρονιά. Το περίπλοκο και ανέλπιδο «σήμερα» του ήρωα (σωματική κατάρπτωση, φθορά διαπροσωπικών και ερωτικών σχέσεων κ.ά.) συνδυάζεται με ένα εξίσου πολυσύνθετο και συναισθηματικά διάτρητο παρελθόν (η στερεότυπα ηρωική πνοή της Αντίστασης αίρεται, όταν μαθαίνουμε ότι ο Χαράλαμπος Μυστακίδης εκτελέστηκε για πολιτικούς λόγους από πρώην συντρόφους του). Όταν ο δημοσιογράφος πληροφορείται και την εμπλοκή της ίδιας της μητέρας του -έφηβης τότε- στη δολοφονία, πετά «λευκή πετσέτα στο ρινγκ», παραιτείται από τη δημοσιοποίηση της υπόθεσης, γιατί νιώθει ότι συναισθηματικά και υπαρξιακά αυτή δεν ευνοεί ουσιαστικά κανέναν.

Οι αντιφάσεις εναρμονίζονται στους χαρακτήρες των λογοτεχνικών προσώπων, η δοτικότητα συνυπάρχει με την ιδιοτέλεια, η ερωτική έλξη με τη συναισθηματική απώθηση, το μεγαλείο με τη μικρότητα, η πικρή αλήθεια με το εξωραϊσμένο ψέμα. Η θεματική αντίστιξη καθρεφτίζεται και ως αφηγηματική πολλαπλότητα: ο αφηγητής-δημοσιο-

γράφος ξετυλίγει την ιστορία σε πρώτο πρόσωπο και στο ίδιο ρηματικό πρόσωπο εκφράζεται ο κάθε λογοτεχνικός ήρωας, για να «ανορθώσει» τη δική του αλήθεια, συχνά ελλιπή και μονοσήμαντη. Ο συγγραφέας αξιοποιεί και μουσικά ακούσματα, ώστε η αντίστιξη νοερά να προεκταθεί και στο φυσικό της χώρο. Το σκληρό ροκ (από Led Zeppelin και Doors έως Springsteen και Black Sabbath), που καλύπτει τη μουσική πτυχή δύο κεντρικών ηρώων (δημοσιογράφος-αφηγητής, Χαρούλα), τους σημαδεύει και τους εμπλουτίζει ως χαρακτήρες, ενώ εναρμονίζεται ως πνεύμα αμφισβήτησης τόσο με το χαώδες «σήμερα» όσο και με το σκοτεινό «χτες».

Η κορυφαία αντίθεση συγκροτείται από το τι πραγματικά περιελάμβανε και από το τι ψευδώς παρουσιάστηκε ότι δήθεν περιελάμβανε το ημερολόγιο του ζωγράφου και «ήρωα» της Αντίστασης Μίλτου Βεντούρα: οι φάσεις της χρονίζουσας δυσκοιλιότητας που τον ταλαιπωρούσε μεταβλήθηκαν από την κόρη του και από τον αδίστακτο «επαγγελματισμό» μιας δημοσιογράφου σε αντιστασιακό έπος. Η ερωτική ένωση του δημοσιογράφου-αφηγητή και της Χαρούλας (εγγονής του αδικοσκοτωμένου Χαράλαμπου Μυστακίδη) στο κατώφλι της νέας χιλιετίας διανοίγει μία προοπτική ελπίδας για τη συνέχιση της ζωής και της ύπαρξης, παρ' όλη τη συναίσθηση της ανθρώπινης μικρότητας, η οποία συνοψίζεται στην αναφερόμενη γνωστή φράση του Αγίου Αυγουστίνου: «ο άνθρωπος είναι ένα σακί από κόπρανα που το αδειάζει πάνω στους άλλους» (σελ. 193). Ως δείγμα προοικονομίας και συμβολικής υπογράμμισης της φράσης και ως απότοκη ευφους συγγραφικού υπαινιγμού θα θέλαμε να εκλάβουμε (με αρκετή δόση φαντασίας) τη μόνη τυπογραφική αβλεψία του βιβλίου (σελ. 174): η σορός (=πτώμα) του Βεντούρα αναγράφεται σαν «σωρός» (=στοίβα).

Ο Νίκος Δαββέτας εισφέρει ένα πολύ ενδιαφέρον μυθιστόρημα, αφηγηματικά ελκυστικό και δομικά σύνθετο. Το κείμενο καθρε-

φτίζει –αξιοποιώντας στον πεζογραφικό χώρο το μοτίβο της αντίστιξης– τη διαχρονική συνύπαρξη των αντιθέτων σαν μοχλό της ανθρώπινης οντότητας, η οποία καταπιέζεται ή και παραμορφώνεται, χωρίς όμως να αλλοτριώνεται ολικά, αφού εν δυνάμει εγκιβωτίζει τη σπίθα της λειτουργικής βίωσης του έρωτα και την προοπτική θετικότερων όψεων στη συνέχιση της ζωής.

Δημήτρης Κόκορης

Η λογοτεχνία ως άσκηση ελευθερίας

Jean-Paul Sartre,
Τι είναι η λογοτεχνία;
μτφρ: Ευγενία Τσελέντη,
Μεταίχμιο, Αθήνα 2006

«Η προοπτική μιας μελλοντικής κοινωνίας καλύτερης από τη σημερινή δεν είναι διόλου ευκαταφρόνητη, μα είναι μια προοπτική οικονομικοπολιτική που δεν επιτρέπει συμπεράσματα αισθητικής τάξεως, παρεκτός κι αν γίνει μύθος. Ο μύθος όμως δεν είναι δυνατόν να καταστεί δεσμευτικός»

(Eugenio Montale, *Αυτοπροσωπογραφία*)

«Έτσι περιφερόμενοι μέσα στο λογοδαίδαλο του Κιβωτίου μεταβαίνουμε από την περιοχή της αθωότητας στην περιοχή της υποψίας»

(Λίζυ Τσιριμώκου, *Δρόμοι σημείων αδιέξοδοι. Η καφκική ηχώ στο περιφερόμενο Κιβώτιο του Άρη Αλεξάνδρου*)

Τι μπορεί να περιμένει κανείς από ένα βιβλίο με τίτλο *Τι είναι η λογοτεχνία*; Στην καλύτερη περίπτωση τα εξής τρία: α) να του λυθούν άπαξ και δια παντός παρόμοιες απορίες, β) να εξαργυρώσει το μέρισμα στην τράπεζα της εφαρμοσμένης συγγραφικής, γ) να βρεθεί ενώπιον αναγνώσματος που μόνον χωροταξικά διατηρεί σχέση συνάφειας με τον τίτλο. Στο ομότιτλο αισθητικό δοκίμιο του Ζαν-Πωλ Σαρτρ, που υπερβαίνει κατά πολύ όχι μόνον τον ορίζοντα προσδοκιών του αναγνωστικού κοινού υποδοχής (1948), αλλά και του (ασφαλώς περισσότερο υποψιασμένου) σημερινού κοινού, δεν δικαιώνεται καμία από τις τρεις εικασίες. Μετά το τέλος της ανάγνωσης, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, ανατρέπεται η ίδια η αντίληψη για τη φύση του εναρκτήριου ερωτήματος, αλλά αυτό δεν είναι παρά ένα σύμπτωμα μόνον της γενικότερης υπονομευτικής διάθεσης του γάλλου στοχαστή.

Από τις εκδόσεις Μεταίχμιο τον Δεκέμβριο του 2006 έκανε μια ευμεγέθη και –κάπως ατημέλητη– επανεμφάνιση το βιβλίο του Ζαν-Πωλ Σαρτρ *Τι είναι η λογοτεχνία*; Επανεμφάνιση, διότι η πρώτη μεταφορά (τόρα εξαντλημένη) του βιβλίου στη γλώσσα μας έγινε από τις εκδόσεις «Πλανήτης-70» το 1971 σε μετάφραση της Μαρίας Αθανασίου. Ατημέλητη, διότι δεν είναι επαρκή τα απαραίτητα συνοδευτικά για τον έλληνα αναγνώστη (ιδίως στα σημεία όπου γίνεται καταιγισμός γαλλικών αναφορών), δεν υπάρχει κάποιας μορφής εισαγωγικό σημείωμα, ούτε επίμετρο. Επαρκώς εφοδιασμένη βέβαια δεν ήταν ούτε η έκδοση του '71, γεγονός που εγείρει ερωτήματα για τη σκοπιμότητα της νεότερης έκδοσης, πόσο μάλλον όταν το μόνο που κομίζει η τελευταία (εκτός από την προσθήκη του τέταρτου μέρους που έλειπε από την πρώτη) είναι ένας αναντίστοιχος με το πραγματικό μέγεθος του κειμένου όγκος. Σε κάθε περίπτωση, και πέραν της προφανούς ανάγκης επανέκδοσης, είναι ευπρόσδεκτη η παρουσία ενός εμβληματικού βιβλίου στις προθήκες των βιβλιοπωλείων.

Η αποδόμηση του (κατά τα άλλα κοινότοπου) εναρκτήριου ερωτήματος βρίσκεται σε σχέση απόλυτης αναλογίας με την αποδόμηση της ίδιας της σχέσης ανάμεσα στη γραφή και την ανάγνωση: ο συγγραφέας «γράφει για να προκαλέσει τον αναγνώστη να κάνει αντικειμενική την αποκάλυψη που ο ίδιος επιχείρησε χρησιμοποιώντας σα μέσο τη γλώσσα». Η ελευθερία του αναγνώστη, οπότε, δεν μπορεί παρά να προϋποθέτει και την ελευθερία του συγγραφέα και αντίστροφα. Ας μην φανούν, όμως, όλα αυτά διακηρυχτικά και αφηρημένα, διότι «η ελευθερία στην οποία ο συγγραφέας μας καλεί να συμμετάσχουμε δεν είναι απλώς η καθαρή, αφηρημένη συνείδηση του ότι είμαστε ελεύθεροι. Για την ακρίβεια, δεν είμαστε ελεύθεροι, κατακτούμε την ελευθερία σε κάποιες ιστορικές περιστάσεις». Η διαλεκτική σχέση ανάγνωσης και γραφής, το θέμα της στράτευσης στη λογοτεχνία, η δέσμευση αναγνώστη και συγγραφέα απέναντι στην ελευθερία και η αναγκαιότητα της τελευταίας, προκειμένου να λειτουργήσει κάποιος ως αναγνώστης ή συγγραφέας, είναι το θέμα του βιβλίου.

Σε όσους του προσάπτουν το αμάρτημα της στράτευσης ο Σαρτρ απαντά ακριβώς με τρία ερωτήματα: «Τι σημαίνει γράφω;», «Για ποιο λόγο γράφουμε;» και «Για ποιον γράφουμε;», τα οποία μαζί με το τελευταίο κεφάλαιο («Η κατάσταση του συγγραφέα το 1947») συγκροτούν το σώμα του βιβλίου. Τι σχέση όμως μπορεί να έχει η στράτευση με την απάντηση των παραπάνω ερωτημάτων; Η επιλογή ορισμένων (έναντι ασφαλώς πληθώρας άλλων) ερωτημάτων πέραν του ότι δί-

θεματοποιούνται διαφυλετικές και ετεροθρησκευτικές σχέσεις που αναφέρονται στα χρόνια της λατινοκρατίας και αναδεικνύονται μέσα από αυτά οι προβληματισμοί που σχετίζονται με την ερωτική συνάντηση του εθνικού υποκειμένου με το άλλο, με το διαφορετικό. Η έρευνά της ανοίγει σίγουρα ένα δρόμο προς περαιτέρω διερεύνηση, ώστε να αναδειχθεί αυτό το θέμα και σε άλλα κείμενα, γεγονός που συνιστά ήδη μια πολύ σημαντική και πρωτότυπη επιστημονική μελέτη.

Θέματα που πηγάζουν από τις σκέψεις για την έντεχνη χρήση της γλώσσας από τον στωικό φιλόσοφο

Ποσειδώνιο (γενν. περ. 135 π.Χ.) σχολιάζει ο

Αλέξανδρος Κεσίσογλου

στο βιβλίο του *Η ποιητική του Ποσειδωνίου από την Απάμεια* (εκδ. Το Ροδακί, 2006). Ο Ποσειδώνιος, υπήρξε αριστοτελικός και πλατωνικός, συνδυάζοντας τις διαφορετικές προσεγγίσεις τους. Η ενδιαφέρουσα ανάλυση του Α.Κ. έγκειται στην ανάδειξη των αποσπασμάτων του έργου του Ποσειδωνίου –όσων διασώζονται– και τη μορφοποίηση της θεωρίας του μέσα από τη συνεξέταση των ιστορικών και φιλολογικών δεδομένων. Η μελέτη αυτή διακρίνεται για τα ερωτήματα που θέτει, αλλά και για τη μεθοδότησή της που παρακολουθεί την αποσπασματικότητα που υποβάλλουν τα ίδια τα αποσπάσματα του Ποσειδωνίου.

Ίσως το όνομα Χουάν

Γκοϊτίσολο δεν είναι ιδιαίτερα γνωστό στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό. Ωστόσο, το αυτοβιογραφικό αφήγημά

του *Αυλαία* (μετάφραση: **Κατερίνα Ρούφου**, εκδ. Κέδρος, 2006) συνιστά μια έξοχη διείσδυση στην ευάλωτη ανθρώπινη ύπαρξη, στην αναμέτρησή της με το αναπόφευκτο του θανάτου. Ένας προβληματισμός για το εφήμερο και ένας αναστοχασμός του βίου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια εσωτερική περιπλάνη με όρους αναδρομικούς. Ο συγγραφέας αυτός έχει σημαδέψει την ισπανική λογοτεχνία του 20ού αιώνα μέσα από τον προβληματισμό του για ζητήματα πολιτικής ηθικής και έχει καταγγείλει δριμύτητα τη φρανκική αλλά και τη μεταφρανκική Ισπανία. Από τη γενέτειρά του Βαρκελώνη αυτοεξορίστηκε το 1956 στη Γαλλία, ενώ σήμερα, σε ώριμη πια ηλικία, ζει στο Μαρακές.

Καθιερωμένος ποιητής της Β' Μεταπολεμικής Γενιάς, αλλά και συστηματικός ανθολόγος της, ο Ανέστης Ευαγγέλου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον εξαιτίας της συνολικής σχέσης του με τα Γράμματα.

Ο **Θανάσης Ε. Μαρκόπουλος**, συστηματικός μελετητής του έργου του, αλλά και κριτικός με ευρύτατη εποπτεία της μεταπολεμικής ποιητικής παραγωγής, μας προσφέρει μια συνθετική εργασία, αποτέλεσμα της διδακτορικής του διατριβής, με την οποία καλύπτει με μεγάλη πληρότητα το θέμα του: *Ανέστης Ευαγγέλου. Ο ποιητής, ο πεζογράφος, ο κριτικός* (εκδ. Σοκόλη, 2006). Η εμπειριστατωμένη μελέτη του συγγραφέα προσφέρει, με τον τρόπο της, και ένα παράδειγμα για

ναι πληροφορίες για το παρόν του ερωτώ- ντος και υποψίες για τον τρόπο με τον οποίο αυτός δεσμεύεται απέναντι στην πραγματι- κότητα (που ρωτώντας σχολιάζει), προϋπο- θέτει ένα συγκεκριμένο τύπο συνομιλητή και επινοεί έναν ακόμη πιο συγκεκριμένο τύπο αναγνώστη, σ' του οποίου την ελευθερία στοι- χηματίζεται και το σύνολο παιχνίδι της γρα- φής: η απαίτηση της ελευθερίας του ανα- γνώστη από τη μεριά του συγγραφέα είναι η απαίτηση του τελευταίου να γ ρ ά ψ ε ι, προ- σπάθεια που ασφαλώς θα έπεφτε στο κενό, αν δεν απευθυνόταν σε ένα κοινό που θα έχει ακριβώς την ελευθερία να αλλάξει τα πάντα. Στο βαθμό που η γραφή δεν είναι παρά μια διαρκής διαδικασία μετατόπισης, επιλογής, δηλαδή, «ενός νέου ονόματος για ένα νέο πράγμα», η προγραμματική επιδίωξη του συγγραφέα είναι η επιδίωξη της ελευθερίας του αναγνώστη του. Εάν αυτό σημαίνει κά- ποιας μορφής «στράτευση», τότε ο συγγρα- φέας δεν μπορεί παρά να είναι στρατευμέ- νος. «Στρατευμένοι σε τι, θα ρωτήσει κανείς. Στην υπεράσπιση της ελευθερίας, θα σας απαντήσουμε στη στιγμή.»

Κλείνοντας, μένει να εξηγήσουμε την εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη που διαλέξαμε να προτάξουμε: ο Μοντάλε, σύγχρονος πάν- ω κάτω, του Σαρτρ, με παρόμοια βιώματα και συγγενείς κλίσεις, μπορεί, εν έτει 1963 και δίχως ιδιαίτερα προβλήματα, να λέει πως ο «μύθος» της «οικονομικοπολιτικής» πραγ- ματικότητας που μας περιβάλλει δεν «επι- τρέπει συμπεράσματα αισθητικής τάξεως», ίσως, διότι, μια δεκαπενταετία νωρίτερα (και με αρκετά προβλήματα) η λογοτεχνική υπό- θεση είχε ήδη (και δια της μαιευτικής μεθό- δου) μεταφερθεί «από την περιοχή της αθω- ότητας στην περιοχή της υποψίας».

Ελένη Κοσμά – Στέργιος Μήτας

«Τα ζιζάνια της διχόνοιας» ή τι προηγήθηκε του 1974 στην Κύπρο

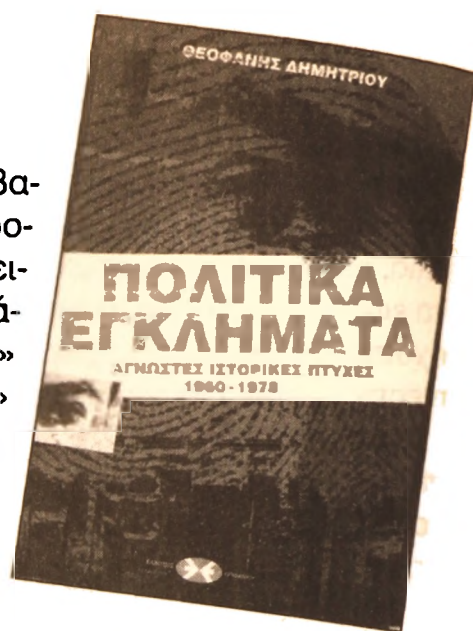
Θεοφάνης Δημητρίου, Πολιτικά εγκλήματα. Άγνωστες ιστορικές πτυχές 1960–1978, εκδόσεις Κ. Επιφανίου, Λευκωσία 2007, σ. 518 (40 φωτογραφίες)

Σημαντικός είναι ο ρόλος των (αυτο)βιο- γραφικών υλικών και των προφορικών μαρ- τυριών στη συγγραφή της Ιστορίας. Η ιστο-

ρική ύλη που βα- σίζεται σε δεδο- μένα των εμπει- ριών και της δρά- σης «επώνυμων» και «ανώνυμων» αντανakλά πλή-θος λεπτομε- ρειών που προ- σθέτουν ενι- σχυτικά στοι- χεία σε αναλύσεις και θεωρητικά σχήματα. Αυτή η διαπίστωση ισχύει και στην περίπτωση της Κύπρου και της ιστορίας της, αφού εκατοντάδες δημοσιεύσεις παρέχουν νέες ευκαιρίες μελέτης στους ιστορικούς, ιδίως για την αφανή πλευρά του πρόσφατου ιστορικού και κοινωνικού τοπίου στη νεαρή δημοκρατία της Μεσογείου. Βεβαίως συμ- βαίνει πολλές φορές σε τέτοια έργα ο ερευ- νητής να δυσκολεύεται να ξεχωρίσει την ου- σία λόγω της πληθώρας των εγκωμίων σε δημόσια πρόσωπα ή πολιτικές ηγεσίες, ακό- μη και λόγω της αυτοδικαίωσης και προβο- λής που επιχειρούν κάποιοι συγγραφείς για τις παρελθοντικές επιλογές και ενέργειες τους.

Ωστόσο, ο κίνδυνος αυτός δεν υπάρχει στην περίπτωση του Θεοφάνη (Φανή) Δημη- τρίου και του συγγράμματός του *Πολιτικά εγκλήματα. Άγνωστες ιστορικές πτυχές 1960–1978*. Αποφεύγει ο συγγραφέας του εν λόγω βιβλίου τις κακοτοπιές των ατέρμονων αφηγήσεων και των απομνημονευμάτων. Ίσως λόγω της ιδιοσυγκρασίας του ή προπα- ντός λόγω της ιδιαίτερης επαγγελματικής ενασχόλησης και της ορισμένης απόστασης από πολιτικές, κομματικές διενέξεις, αφού υπήρξε επί δεκαετίες ανώτατος αξιωματού- χος της Αστυνομίας της Κύπρου. Έτσι, προ- κύπτει θετικό αποτέλεσμα για την ιστορία, για τον τόπο και για τον σκεπτόμενο αναγνώ- στη και τον ιστορικό, αν μάλιστα συνυπολο- γίσουν αυτοί τα όρια που θέτει η ένταξη του συγγραφέα στο ίδιο το αναπτυσσόμενο γρα- φειοκρατικό στρώμα της νεοσύστατης Κυ- πριακής Δημοκρατίας κατά τα γεγονότα των χρόνων που εξιστορούνται στο βιβλίο.

Ο Φανής Δημητρίου μετά από τεσσαρακο- νταετή ευδόκιμο υπηρεσία στο αστυνομικό σώμα, του οποίου διετέλεσε Υπαρχηγός από το 1982 ως το 1984, προσφέρει στην κοινω- νία το ογκώδες αρχειακό υλικό, που μέσα στις ιστορικές συνθήκες των δεκαετιών 1960 και 1970 συγκέντρωνε με βάση την ανακριτι- κή ιδιότητά του στην Αστυνομία. Ο ίδιος ση- μειώνει στον πρόλογο του βιβλίου: «Ιστορι- κός δεν είμαι και δεν γράφω ιστορία. Θέλω ωστόσο να πιστεύω ότι βοηθώ με το έργο αυτό στην αναζήτηση της αλήθειας και την ανασύνθεση πολλών τοποθετήσεων για τη

σύγχρονη πολιτική ιστορία της Κύπρου. Ο αναγνώστης θα προσέξει ότι, σε όλο το βιβλίο, αυτό που με διακατέχει είναι το πάθος να εφαρμοστεί ο Νόμος, το Δίκαιο να υπερισχύσει και να μην υποταχθεί σε πολιτικές πιέσεις ή άλλες σκοπιμότητες».

Σε συσχετισμό με τις δημόσιες τοποθετήσεις και αποφάσεις πολιτικών, τα δημοσιεύματα εφημερίδων, ιστορικών μελετών, δίνει στη δημοσιότητα τους προβληματισμούς, τις λογικές συσχετίσεις του, όπως και τις αποδείξεις που διαθέτει γύρω από τη διασύνδεση του παρακράτους με μηχανισμούς του κυπριακού, του ελλαδικού και του τουρκικού κράτους. Αλλά κυρίως αποδίδει στο φως τις εντυπωσιακές πληροφορίες, τα τεκμήρια για την έκνομη δράση οργανώσεων (εθνικιστικών και αντικομμουνιστικών, όπως η «μόδα» της εποχής επέβαλε) στα πρώτα χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ακόμη, μιλά για τις ανεξιχνίαστες οκτώ δολοφονίες ανθρώπων ανυποψίαστων (όπως ο Βρετανός Πήτερ Γκρέυ) και ατόμων που κινούνταν στον υπόκοσμο από το Σεπτέμβριο 1960 ως το Μάιο 1963, στις οποίες αποδεδειγμένα υποδεικνύει πολιτικά ελατήρια με ευθύνες πρώην αγωνιστών του απελευθερωτικού αγώνα, ιδίως την εμπλοκή σε αυτές του Νίκου Σαμψών. Παρουσιάζει και αναλύει την ανάμειξη του Γεώργιου Λαγοδόντη (ανώτατου αξιωματικού της κυπριακής Κ.Υ.Π.), όπως και τις επίβουλές πράξεις του μέσω του αμερικανικού δικτύου κατασκόπων (Ιούλιος 1962–Φεβρουάριος 1964). Επίσης προσκομίζει αποδεικτικό υλικό για τις σχεδόν άγνωστες αποσταθεροποιητικές εγκληματικές δραστηριότητες που έκαναν σε βάρος της ειρηνικής συνύπαρξης τούρκοι και τουρκοκύπριοι εξτρεμιστές της Τ.Μ.Τ. κατά ελλήνων και τούρκων πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας: ληστείες, βιασμούς, απόπειρες δολοφονίας των Γ. Ανδρέα, Α. Νικολαΐδη και τουρκοκύπριου δάσκαλου, Σατή Ζιγιά, καθώς και τις δολοφονίες του λοχία Αστυνομίας Πέτρου Σολωμού και των Α. Γιαννουρή και Π. Πόλεου. Αναλυτικά στέκεται και στην εξιχνίαση της βομβιστικής δράσης Γάλλων, μεταξύ Αυγούστου 1964 και Φεβρουαρίου 1966, σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι υπήρξαν έμμισθοι της τουρκικής πρεσβείας και των μυστικών υπηρεσιών.

Καταγράφονται λεπτομέρειες για την παρέμβαση και τις κατασκοπευτικές επιδόσεις της Τουρκίας και άλλων ξένων δυνάμεων στην Κύπρο από την υπογραφή των συμφωνιών του 1959–1960 και μετά. Η υπονομευτική δραστηριότητα της δικτατορικής κυβέρνησης της Ελλάδας (που αξιοποίησε κατάλληλα για τα σχέδιά της ακόμη και τη βοήθεια της κυπριακής ηγεσίας, κομμάτων και μελών της Αριστεράς προς τον φυγάδα τότε Αλέ-

ξανδρο Παναγούλη –Ιούλιος 1967), των βιαιοτήτων που οργάνωσαν μαζί της οι κυπριακές αντιμακαριακές οργανώσεις (ιδίως του «Εθνικού Μετώπου» και της «ΕΟΚΑ Β'») αποκαλύπτεται σε βάθος μέσα από έγγραφα, αστυνομικά τεκμήρια, έντυπα, δημοσιεύσεις, δηλώσεις και δικαστικές αποφάσεις. Φωτίζεται η σκοτεινή πλευρά που είχε η ανώμαλη πολιτική κατάσταση, η οποία στο όνομα μιας «εθνικής και ενωτικής γραμμής» οδήγησε τον Ελληνισμό της Κύπρου σε τραγωδίες και αξεπέραστα δεινά, αφού έστρωσε το έδαφος στην τουρκική στρατιωτική εισβολή μετά το πραξικόπημα κατά του νόμιμα εκλεγμένου προέδρου Μακαρίου.

Ο συγγραφέας επιχειρεί, επιπρόσθετα, να συνδέσει γεγονότα και να ερμηνεύσει με αποδείξεις, επιχειρήματα και εκτιμήσεις την απόπειρα κατά του προέδρου Μακαρίου το 1970, όπως και την ιδιόμορφη σύμπλευση Γιωρκάτζη και αξιωματικών της Χούντας. Επιπλέον, με συστηματική προσέγγιση καταδεικνύει τους δολοφόνους του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, που έμειναν στο απυρόβλητο της δικαιοσύνης αξιοποιώντας τη σημαντική θέση τους στον ελληνικό στρατό και την αστυνομία. Προσκομίζει στοιχεία για τις δολοφονίες του Ρότζερ Ντίβις, πρέσβη των ΗΠΑ και του Δώρου Λοΐζου το 1974 και την απόπειρα κατά του Βάσου Λυσσαρίδη. Παραθέτει δεδομένα από την ανάκριση και την ποινική δίωξη του Νίκου Σαμψών από την Κυπριακή Δημοκρατία το 1976. Με αναλυτικό τρόπο δίνει στο φως λεπτομέρειες για τη στάση των κρατουμένων στις Κεντρικές Φυλακές το 1978. Το «Σχέδιον Ερμής» του 1970, το οποίο αφορούσε την ανατροπή του Μακαρίου δημοσιεύεται σε παράρτημα. Αποκαλυπτικές είναι οι σαράντα φωτογραφίες που ενσωματώνονται στην έκδοση αυτή, οι περισσότερες με αδημοσίευτα φωτογραφικά στιγμιότυπα, ιδίως οι προερχόμενες από το ειδικό αστυνομικό αρχείο.

Ο Φανής Δημητρίου, με την έκδοση *Πολιτικά εγκλήματα. Άγνωστες ιστορικές πτυχές 1960–1978*, σέβεται τους ανθρώπους της Κύπρου και τα γεγονότα, δίνοντας τις δικές του απόψεις. Συμβάλλει στην αναγκαία νηφάλια προσέγγιση του σύγχρονου ιστορικού παρελθόντος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το έργο, επιπλέον, προσθέτει πολύτιμες γνώσεις στη βιβλιογραφία των εθνικών κινημάτων του 20ού αιώνα, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα της μετατροπής των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς μετά την κατάληψη της εξουσίας σε νεοσύστατα κράτη. Αυτό το πόνημα ζωής αξίζει να προσεχθεί από το αναγνωστικό κοινό, από τους ανθρώπους των ΜΜΕ και τους ιστορικούς.

Γιώργος Κ. Μύαρης

το πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζεται το έργο των ποιητών μας.

Λαμπρή η μετάφραση της **Κατερίνας Σχινά**, που συμπληρώνεται με ενδιαφέρουσες σημειώσεις, αλλά και η επιλογή έκδοσης του βιβλίου της **H.D. [Hilda Doolittle]**, *Φόρος τιμής στον Φρόντ* (εκδ. Νεφέλη, 2007) συνιστά μια εξαιρετική προσφορά στους αναγνώστες, καθώς μας παρουσιάζει την ειδική σχέση ανάμεσα στην αμερικανίδα ποιήτρια που ψυχαναλύθηκε από τον Φρόντ για πέντε μήνες μεταξύ 1933 και 1934. Η σχέση αναλυτή και αναλυόμενης –και μάλιστα αποτυπωμένη από την ερμηνεία της ποιήτριας– προσλαμβάνει την ιδιαίτερη σημασία της, καθώς μας παρέχει τη δυνατότητα να συμμετάσχουμε σε μια ερμηνευτική διαδικασία αμφίδρομη και να πληροφορηθούμε, πλάι στα όσα γνωρίζουμε για τον Φρόντ, την ερμηνεία που προσφέρει η ίδια η ποιήτρια για το έργο της.

Μανόλης Λαμπρίδης (1920–2002): Ένας στοχαστής που είπε τον «καίριο λόγο» στην ώρα του και τώρα το περιοδικό *Σημειώσεις* του αφιερώνει το τχ. 64 (Ιανουάριος 2007). Με κείμενα των Γεράσιμου Λυκιαρδόπουλου, Στέφανου Ροζάνη, Φώτη Τερζάκη, Γιάννη Μ. Καλλιόρη, Βασίλη Λαμπρόπουλου, Γιώργου Μερτίκα και Δημήτρη Λιβιεράτου. Η κατάθεση κειμένων για τον Μανόλη Λαμπρίδη αποκτά τη συνοχή της ομάδας στην οποία μετείχε αλλά και απλώνεται στις περιοχές του στοχασμού και του εργαστηρίου του.

ο χαρτοκόπτης

κρι τική βιβλίου

Γράφει ο Κώστας Γ. Παπαγεωργίου

**Αχιλλέας Κυριακίδης,
Μικρή περιοχή
Κείμενα για την πραγματικότητα
της μυθοπλασίας,
Εκδόσεις Πόλις,
Αθήνα 2007, σελ. 226**

Ενθαρρυσμένος από τα κείμενα που συνθέτουν το ανά χείρας βιβλίο αλλά και από το ανατρεπτικό πνεύμα που το διαπερνά, παραδοξολογώ. Και φαντάζομαι τον συγγραφέα τους, αόρατο διαιτητή και επόπτη μαζί, να παρακολουθεί εμβριθώς τα τεκταινόμενα στη «μικρή περιοχή» ενός, απροσδιόριστων διαστάσεων, «κειμενικού γηπέδου»· εκεί όπου μονίμως διακυβεύεται η έκβαση του «παιχνιδιού», κάτω από το άγρυπνο βλέμμα του τερματοφύλακα («αναγνώστη»), στον οποίο –μολονότι φαινομενικά παραμένει αμέτοχος στις δημιουργούμενες και διαρκώς εναλλασσόμενες μπροστά στην εστία του φάσεις– εναπόκειται η καθοριστική, για το τελικό αποτέλεσμα, σωτήρια ή καταστροφική, επέμβαση. Η ιδιοτυπία της διπλής ιδιότητας (διαιτητή και επόπτη) του συγγραφέα έγκειται στο γεγονός ότι δεν μεριμνά και δεν θέλγεται ούτε από την «ομαλή» εξέλιξη του «παιχνιδιού» –δεν ψέγει και δεν τιμωρεί την παράβαση των κανόνων που το διέπουν– ούτε από την υπέρβαση των γραμμών που το περιορίζουν· μάλλον τις επιζητεί και τις επιβραβεύει.

Κι αυτό, γιατί ο Αχιλλέας Κυριακίδης (ευπατρίδης του μπορχικού σύμπαντος, λάτρης, καλλιεργητής, αλλά και υπέρμαχος του παράδοξου, νηφάλιος αγωνιών) αυτό αναζητεί ως «αναγνώστης» και ως «θεατής». Και όταν το «βρίσκει», ακόμα «κι εκεί που δεν ήτουν», γοητεύεται· αφήνεται κι ενδίδει στις γοητευτικά εκμαυλι-

στικές του ιδιότητες, χωρίς ωστόσο, σε καμιά περίπτωση, να απεμπολεί το κεκτημένο δικαίωμά του να λειτουργεί ως δρων και συμμετέχων, στο εκάστοτε αναγιγνωσκόμενο κείμενο, αναγνώστης (γνωρίζοντας ότι «η γραφή προϋποθέτει την ανάγνωση περισσότερο και ουσιωδέστερα απ' ό τι η δεύτερη την πρώτη» κι ακόμα, πιστεύοντας ακράδαντα στον τεράστιο ρόλο που διαδραματίζει η σκοτεινή διαδικασία της ανάγνωσης στην επίβουλη διαδικασία της γραφής). Λάτρης, καλλιεργητής και υπέρμαχος του παράδοξου, λοιπόν, είναι φυσικό να κινητοποιείται και να «αγγίζεται», όπου και όποτε το εντοπίζει· να δονείται, ως αναγνώστης, ψαύοντας το σώμα της γραφής και αντιλαμβανόμενος την ενεργοποίηση των ανατρεπτικών της δυνατοτήτων. Όπως είναι φυσικό να τρέφει ιδιαίτερη αδυναμία στους συγγραφείς που, παντοιοτρόπως, το καλλιέργησαν· που, αρνούμενοι την ασφάλεια και αποφεύγοντας «τις ενέδρες του φορμαλισμού, διαμόρφωσαν το προσωπικό τους ύφος ακροβατώντας στο μεταίχμιο μαγικού και ρεαλιστικού». Με τέτοιους συγγραφείς, εξάλλου, καταπιάνεται στο περί ου ο λόγος βιβλίο του.

Ο Κυριακίδης αμφισβητεί την αυθεντία του συγγραφέα και δυσπιστεί στις όποιες, δηλωμένες ή τεκμαιρόμενες, προθέσεις του· ό,τι πρωτίστως τον ενδιαφέρει είναι να «τιμήσει» την αναγνωστική του ιδιότητα, υπό την οποία αισθάνεται ότι επιτελεί ένα ύψιστο πνευματικό καθήκον, συμπράττοντας στην αφύπνιση-ενεργοποίηση του εκάστοτε αναγιγνωσκόμενου κειμένου. Στο βάθος του οποίου διεισδύει από αθέατες –στο άμαθο ή, για διάφορους λόγους, παθητικό και ανενεργό βλέμμα– θύρες, προκειμένου να ακούσει τον εσωτερικό του παλμό, να ψηλαφήσει τους συνεκτικούς αρμούς μιας περίτεχνα οργανωμένης μυθοπλασίας, διεκδικώντας να γίνει μέλος «της ονειρικής και ονειρώδους κοινότητάς της» και να «εξιχνιάσει αλληλουχίες, να διαγνώσει τεχνάσματα, να εξακριβώσει και να επινοήσει γενεαλογίες». Κάτι που επιχειρεί μην αρκούμενος στο, ούτως ή άλλως πλούσιο, θεωρητικό-αφηγηματολογικό οπλοστάσιό του, αλλά μετερχόμενος και τρόπους ενός άλλου χώρου, του κινηματογράφου, που του είναι αγαπημένος και οικείος όσο τουλάχιστον και η λογοτεχνία· λειτουργώντας, με άλλα

λόγια, όχι μόνο ως αναγνώστης, αλλά και ως θεατής, αφήνοντας το ευέλικτο βλέμμα του να «κινηθεί πάνω από τις λέξεις, να χαϊδέψει τις σελίδες σαν αεράκι, να διαλέξει πού θα ξαποστάσει».

Με τις δύο αυτές ιδιότητες, και πάντα με την ίδια οικειότητα, προσεγγίζει τα θέματά του, τόσο τα λογοτεχνικά –του πρώτου μέρους– όσο και τα κινηματογραφικά –του δεύτερου–, με τους χαρακτηριστικούς τίτλους «λέξεις» και «εικόν» αντιστοίχως. Όπως στα υπό τον τίτλο «λέξεις» κείμενά του, έτσι και στα υπό τον τίτλο «εικόν», ο Κυριακίδης φανερώνει τις προτιμήσεις του στους δημιουργούς εκείνους που τόλμησαν, ο καθένας με τον τρόπο του, την υπέρβαση των καθιερωμένων επιταγών, την «παράβαση» των ισχυόντων κανόνων. Άλλο αν τα ζητήματα, τόσο του πρώτου όσο και του δεύτερου μέρους, δεν προσεγγίζονται ως αμιγώς λογοτεχνικά ή κινηματογραφικά, αλλά με την πρόθεση να καταδειχθεί ότι τόσο στη μυθοπλαστική λογοτεχνία όσο και στον αφηγηματικό κινηματογράφο η «λεγόμενη πραγματικότητα είναι κάτι που επιδέχεται μετάπλαση στον ίδιο βαθμό με το επινόημα», οπότε, και στη μια και στην άλλη περίπτωση, χώρος και χρόνος «μπορεί να είναι εξίσου εύπλαστοι, εξίσου ελαστικοί και εντέλει φανταστικοί». Ο κινηματογράφος μπορεί να είναι, κι αυτός, μια τέχνη του λόγου, με την ίδια λογική «ότι και η λογοτεχνία είναι η τέχνη με την οποία κάποιος ανακαλεί, οργανώνει, ταξινομεί εικόνες, τις συγκροτεί, τις μεταστοιχειώνει και τις καταθέτει σε λόγο»· η διαφορά, στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η πραγματικότητα από τη μυθοπλαστική λογοτεχνία και από τον αφηγηματικό κινηματογράφο, οφείλεται στις τεχνικές και «γλωσσικές» ιδιαιτερότητες της μιας και του άλλου. Αλλά αν ο κινηματογράφος αφηγείται, η μακρινή του πρόγονος, η φωτογραφία, είναι ανίκανη για κάτι τέτοιο· «είναι ένα βίαιο τέρμα μιας ζωής, ένας σταλακτίτης χρόνου». Παρεμβάλλεται ωστόσο σιωπηλή και ιδιότυπως διεκδικητική ανάμεσα στη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο, σαν ένα συναισθηματικά φορτισμένο μεταίχμιο, όπως «αποδεικνύει» ο συγγραφέας στο διαβρωτικά γοητευτικό τελευταίο κείμενο του βιβλίου, κάτω από τον χαρακτηριστικό όσο και συνδυαστικό των δύο προηγθέντων τίτλο «λεξικόν».

ΝΙΚΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Μια ζωή δυο ζωές

Ένας άνδρας και τρεις γυναίκες.

Η γυναίκα του, η νεότερη συνάδελφος, η κόρη του φίλου του.

Τρεις σχέσεις.

Σχέσεις διακριτές, καθεμιά με το δικό της περιεχόμενο,
επιζητούν να συνυπάρξουν με τις άλλες.

Σχέσεις πότε δυνατές, βασανιστικές κι άλλοτε πρωτόγνωρες.

Ένας άνδρας στο σταυροδρόμι της ωριμότητάς του.

Ανατρέχει στην πορεία της ζωής του, σε καταστάσεις
και επιλογές που επηρέασαν τη διαμόρφωσή της.

Ανιχνεύει την ταυτότητά του στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία.

Νιώθει μάλλον ικανοποιημένος. Όμως και αμφιβάλλει.

Ο Οδυσσέας Πολίτης πρέπει να επιλέξει.

Για τις σχέσεις του αυτές, την παραπέρα ζωή του,
αυτό που θα του εξασφαλίσει την εσωτερική του ισορροπία.

Για έναν νέο κύκλο ζωής.

Αναρωτιέται αν μπορούν να χωρέσουν
στη διάρκεια μιας ζωής δυο ζωές.

28η
ΧΙΛΙΑΔΑ

ΝΙΚΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Μια ζωή δυο ζωές

Σελίδες 432 / Τιμή 18,00€

www.kedros.gr
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

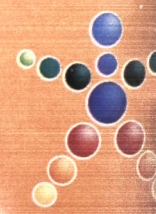
Έργο ευθύνης για την κοινωνία.

Το δικό μας παιχνίδι. Η ζωή.

Το δικό μας παιχνίδι είναι ένα παιχνίδι με αξίες γνήσια ελληνικές.
Ποδησμός, Παιδεία, Υγεία, Αθλητισμός.

Αξίες που κάνουν τη ζωή μας πιο όμορφη, πιο δημιουργική. Αξίες που
εμπνέουμε έμπρακτα, με υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, με
προσήλωση και με πάθος. Σαν μια μεγάλη ομάδα. Και μαζί, θέτουμε τις
κρίσεις για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Επί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

